כרוך

WM. AGRANOFF
38 AUSTIN TERRACE
TORONTO, ONT.

פאַר אדמ׳ען

פון דושעק לאַנדאַן.

איבערזעצט פון נ. פערעלמאן

פאַרלאַג „נייַ־צייַט", ניו־יאָרק

1920

Copyright, 1903,
by Jack London.

Yiddish Copy.
Copyright, 1926,
by Lewis Cahan.

פאר אדמ׳ען

אינהאלט:

זייט

ערשטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 9
צווייטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 18
דריטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 26
פערטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 37
פינפטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 49
זעקסטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 60
זיבעטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 69
אכטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 78
נייַנטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 91
צענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 102
עלפטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 112
צוועלפטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 120
דרייצענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 130
פערצענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 141
פופצענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 150
זעכצענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 160
זיבעצענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 174
אכצענטער קאפיטעל — — — — — — — — — — 187

38 AUSTIN TERRACE
TORONTO, ONT.

ערשטער קאפיטעל

בילדער! בילדער! איידער איך האב עס באנריפען, האב איך אפטמאל זיך געחידוש'ט, פון וואנען עס האט זיך גענומען צו מיר די דאזיגע מאסע בילדער, מיט וועלכע מיינע חלומות זיינען געווען איבערגעפילט; ווייל דאס זיינען געווען בילדער, וואס איך האב נאר אזעלכע קיינמאל נישט געזעהען אויפ'ן וואר. זיי האבען געפלאגט מיין קינדהייט, מאכענדיג פון מיינע חלומות א רייה קאשמארען און איבערצייגענדיג מיך א ביסעל שפעטער, אז איך בין געווען אנדערש, ווי אלע אנדערע מענשען, אז אומנאטירליכע און פארשאלטענע בריאה.

אין מיין טאג־לעבען האב איך נאר דערנרייכט וועלכע־נישטאיז מאס פון גליק. מיינע נעכט זיינען געווען א הערשאפט פון שרעק — און נאר וואס פאר א שרעק! איך דערלויב זיך צו באהויפטען, אז פון אלע מענשען, וועלכע נעהען מיט מיר צוזאמען ארום אויף דער ערד, האט נאר קיינער קיינמאל נישט איבערגעלעבט אזא מין שרעק און אין דער זעלביגער מאס, וואס איך. ווייל מיין שרעק איז די שרעק פון קדמונים, די שרעק, מיט וועלכער די א י נ ג ע ר ע ו ו א ל ט, די יונענד פון דער א י נ ג ע ר ע ר ו ו א ל ט, איז געווען איבערגעפילט. קורץ, די שרעק, וועלכע האט פריי נעהערשט אין דעם פעריאד, וואס איז באוואוסט, אלס דער אייז־פעריאד.

וואס מיין איך דערמים? איך זעה, אז עס איז נויטיג א דערקלערונג, איידער איך וועל אייך קאנען דערצעהלען וועגען דעם אינהאלט פון מיינע חלומות. אז נים וועט איהר זעהר וועניג קאר

נעז באגרייפען די אלע זאכען וועלכע איך באנרייף אזוי נוט. בעת איך שרייב דאס, קומען די אלע באשעפענישען אוז נעשעהענישען פון דער אנדערער וועלט אויף פאר מיינע אויגען אין אז אומנע־הויערער פאנטאסמאגאריע. אוז איך וויים, אז פאר אייך וועט דאס אלץ זיין אינגאנצען א זינלאזיגקייט.

וואס איז דען פאר אייך די פריינדשאפט פון ל א נ נ־א ו י ע ר, דער ליבער רייץ פון דער נ ר י נ נ־פ י ס י נ ע ר, די תאוה אוז דער אטאוויזם פון ר ו י ט־א ו י נ? נישט מעהר. ווי אן אוממענליכע נישט־געשטוינענקייט. אוז פונקט אזוי נישט געשטוינגען זיינען פאר אייך די מעשים פון דעם ב ו י ם־פ א ל ק. אוז די פלאפלעריי אויף די פארזאמלונגען פון דער הארדע. ווייל פאר אייך אין פרעמד די פרידליכקייט פון די קיהלע הייליגען אין די פעלזען־בערג אוז דאס פארזאמלען זיך ארום דעם וואסער ביים סוף פון טאג. איהר האט קיינמאל נישט נעפיהלט דאס בייסען פון דעם מארגען־ווינט אויף די שפיצען פון די בוימער, אוז אייער גומען האט קיינמאל נישט הנאה נעהאט פון דעם זיסען טעם פון יונגער קארע.

איך רעכען, אז עס וואלט פאר אייך בעסער נעווען צו באקענען זיך דערמים, ווי איך האב עס נעטון אין מיינע קינדער־יאהרען. זייענדיג א איינגאל בין איך נעווען גלייך מיט אנדערע איינגלעך — בעת איך בין נעווען וואר. אנדערש בין איך נעווען נאר אין שלאף. אויף וויפיעל איך קאן נאר נעדענקען פון מיינע נאר ערשטע יאהרען, איז מיין שלאף נעווען א פעריאד פון הוילער שרעק. זעלטען וועז מיינע חלומות זייענען נעווען דורכגענומען מיט גליק. זיי זייענען דאס רוב נעווען פול מיט שרעק — אוז מיט עפעס אזא מאדנער אוז פרעמדער שרעק, וואס האט נישט נעהאט אין זיך קיין שום ממשות'דיגקייט. קיין שום שרעק, וואס איך האב איבערגעלעבט אויפ'ן וואר, איז נישט נעווען עהנליך צו דער שרעק, וואס האט מיך באהערשט אין שלאף. דאס איז נעווען א מין שרעק, וואס האט איבערמאפען מיין נאנצע ערפאהרונג.

איך בין, למשל, נעווען א שטאטיש אינגעל, אדער ניכער, א שטאט־קינד, פאר וועמען דאס דארף־לעבען איז נעווען אינגאנצען א פרעמדע וועלט. און דאך האט זיך מיר קיינמאל נישט נע'חלום'ט קיין שטאט; אויך איז אין מיינע חלומות קיינמאל נישט ער־שינען קיין הויז; און קיין שום מענשליך וועזען האט קיינמאל נישט דורכגעבראכען די וואנט פון מיין שלאף. איך, וועלכער האט געזעהען בוימער נאר אין פארקען און אין אילוסטרירטע ביכער, האב אין מיין שלאף נעוואנדערט דורך אומענדליכע וועלדער. נאר מעהר, די דאזיגע בוימער, וואס איך האב נעזעהען אין חלום, זיי־נען נישט נעווען נאר עפעס א צעשוואומענער פלעק. זיי זיינען נעווען קלאר און דייטליך. איך האב געהאט צו זיי א גאר נאהענ־טע שייכות. איך האב נעזעהען זייער יעדען צווייג און צווייגעל; איך האב נעזעהען און נעפעלט יעדעם בלעטעל באזונדער.

איך נעדענק זעהר גוט, ווי איך האב צום ערשטען מאל נע־זעהען אויפ'ן וואר א דעמב. וועז איך האב נעקוקט אויף די בלעטער, צווייגען און סענקעם, האט זיך מיר מיט א קוועלענדינער לעבערינקייט אויסנעדאכט, אז איך האב שוין דעם דאזיגען סארט בוים נעזעהען אין מיין שלאף פיעלע און אומצאהלינע מאל. און דערפאר בין איך אין מיין שפעטערדינען לעבען שוין נישט נעווען איבעראשט, דערקענענדיג גלייך, ווי איך האב זיי נאר דערזעהען צום ערשטען מאל, אזעלכע בוימער, ווי דער נאדעל־בוים, די בעריאזע און דער לארבער־בוים. איך האב זיי אלע נעזעהען נאר פון פריהער, און האב זיי אפילו אויך דעמאלט נעזעהען יעדע נאכט אין מיין שלאף.

ווי איהר האט שוין נעמוזט באמערקען, טרעט דאס איבער דאס ערשטע נעזעץ פון חלומות, נעמליך, אז אין א חלום זעהט מען נאר דאס, וואס מען האט נעזעהען אייפ'ן וואר, אדער א קאמבינאציע פון די זעלבינע זאכען, וואס מען האט נעזעהען אויפ'ן וואר. אבער אלע מיינע חלומות האבען איבערנעטראטען דאס דאזינע נעזעץ. אין אלע מיינע חלומות האב איך קיינמאל נישט

געזעהען ע ט ו א ס א ז ו י נ ס. וועגען וואס איך האב נע־
האט א ידיעה אויפ'ן וואר. מיין לעבען אין הלום אזו מיין לע־
בען אויפ'ן וואר זיינען געווען צוגיי באזונדערע לעבענס, וועל־
כע האבען נישט געהאט צווישען זיך קיין שום נעמיינשאפטליכע
זאך, א הוץ מיך אליין. איך בין נעווען דער פארבינדונגס־גליד,
וואס האט אזוי אדער אנדערש געלעבט די ביידע לעבענס.

אין מיינע ערשטע קינדער־יאהרען האב איך ערפארען, אז נים
קומען פון דעם שפייז־קרעמער און בעערעם פון דעם פרוכט־הענ־
לער; אבער איידער נאך איך האב וועגען דעם נעווארסט, האב איך
אין מיינע חלומות נעריסען נים פון בויימער, אדער נעקליבען זיי
אזו נעגעסען פון דער ערד אונטער די בויימער, אזו פונקט אזוי
האב איך נעגעסען בעערעם פון ווייגשטאקען אזו בושען. דאס איז
נעווען אויסער יעדער ערפאהרונג מיינער.

איך וועל קיינמאל נישט פארגעסען דאס ערשטע מאל, וואס
איך האב דערזעהען יאגדעם, דערלאנגט צום טיש. איך האב פרי־
הער קיינמאל נישט נעזעהען קיין יאגדעם, אזו דאך האבען ביי
זייער אנבליק אויפגעבליצט אין מיין פארשטעלונג ערינערונגען
וועגען חלומות, אין וועלכע איך האב נעוואנדערט דורך זומפיגע
לענדער, עסענדיג יאגדעם צו דער זאט. מיין מוטער האט פאר מיר
אוועקגעשטעלט א טעלער מיט יאגדעם. איך האב אנגענומען א
לעפעל, אבער איידער איך האב עם נאך צוגעטראגען צום מויל,
האב איך שוין נעוואוסט וואס פאר א טעם זיי האבען. איך האב
זיך נישט אפגענארט. עס האט טאקע נעהאט דעמזעלביגען טעם,
וואס איך האב שוין טויזענט מאל נעפיהלט אין מיין שלאף.

שלאנגען? לאנג צוריק, איידער איך האב נאך נעהערט וועי־
נען דער עקזיסטענץ פון שלאנגען, האבען זיי מיר שוין נעפלאנט
אין מיין שלאף. זיי האבען נעלויערט אויף מיר אויף די וואלד־
לאנען; זיי זיינען אויפגעשפרונגען, אנגרייפענדיג מיך, אונטער
מיינע פים; זיי האבען נעפויזעט אין דעם מרוקענעם גראז און אי־
בער די נאסעטע פעלזען; אדער זיי האבען מיך פאריאגט ארויף,

צו די שפּיצען פון די בויטער, ארומוויקלענדיג זיך מיט זייערע, גרויסע גלאנצענדינע קערפּער ארום די שטאמען, טרייבענדיג מיך אלץ העכער און העכער, אדער אלץ וויטער און וויטער איבער די פאנאנדערגעווינטע און קראבענדיגע צווייגען, ביז וואנען איך האב זיך נעפונען אויף א שווינדלענדיגער הויך פון דער ערד.

שלאנגען! — מיט זייערע נעשפּאלטענע צונגען, מיט זייערע פערלדינע אויגען און פינקלענדינע שופען, מיט זייער צישען און קלאפערען — האב איך דען נישט געקענט זיי שוין צו־גוט אין יענעם טאג, וועו איך חאב דאס ערשטע מאל באזוכט א צירק און געזעהען דארט, ווי דער שלאנגען־באצויבערער הויבט זיי אויף? זיי זיינען געווען מיינע אלטע פרייגד, אדער ניכער, שונאים, וועלכע האבען אנגעפילט מיינע נעכט מיט שרעק.

א, די אומענדליכע וועלדער און זייער מרה־שחורה'דינע פינסטערניש! וויפיעל אייביגקייטען האב איך, א שרעקעוודיג פאר־פאלנט באשעפענים, נעוואנדערט איבער זיי, אויפשוידערענדיג ביים מינדסטען שארך, האבענדיג מורא פאר מיין אייגענעם שאטען, שטענדיג אויפנערעגט, אנגעצויגען און וואכזאם, יעדע רגע גרייט צו לאזען זיך אין א וואנזיניגען געלאף צו ראטעווען זיך פון טויט. איך בין דאך נעווען די רויב פון אלע מינים ווילדע באשעפענישען. וועלכע האבען נעלעבט אין וואלד, און, ארומגעכאפט מיט אן אנג־סטליכען פחד, בין איך אנטלאפען פון די פארפאלגענדינע מאנ־סטערס.

וועו איך בין אלט נעווען פינף יאהר, בין איך דאס ערשטע מאל געגאנגען אין צירק. איך בין פון דארטען נעקומען א חיים א קראנקער—אבער נישט פון פיסטאשקעס און האד־קאלידעס לעמא־נאד. לאמיד אייך דערצעהלען, ווי אזוי דאס איז פארנעקומען. וועו מיר זיינען אריינגעקומען אין דער חיות־אפטיילונג, האט א פאדדומפטע ברומערי אויפגעטרייסלט די לופט. איך האב ארויס־נעריסען מיין האנט פון מיין פאטער'ס האנט און האב מיט א ווילד־דען אימפעט זיך א לאז נעטוון צורוק צום ארויסגאנג. איך האב

זיך צוזאמענעשטויסען מיט מענשען. איך בין נעפאלען; און איך האב די נאנצע צייט נעמאכט שרעקליכע נוואלרען; מיין פאטער האט מיך נעכאפט און איינגעשטילט. ער האט מיר אנגעוויזען אויף דער מאסע מענשען, וועלכע האבען זיך נארנישט נעקימערט איבער ברומעריי, און האט מיך אויפנעמונטערט, פארזיכערענדיג, אז איך בין אויסער יערער סכנה.

פונדעסטוועניגער בין איך צונעגאנגען צום לייב'ס שטייג מיט שרעק און ציטערניש און ערשט נאכדעם, ווי מיין פאטער האט מיר א לאנגע צייט צונעגעבען מוט. א, איך האב איהם נלייך דערקענט. די חיה! די שרעקליכע חיה! און עס האבען פאר מיין אינערליכען בליק אויפגעבליצט די עריגערונגען וועגען מיינע חלומות. די זון אין מיטען טאג שיינט אויף'ן גראז, דער ווילדער אקס פיטערט זיך רוהיג... דאס גראז נעהט זיך מיטאמאל פאנאנדער אונטער די שנעלע טריט פון דעם לייב... א שפרונג אויף'ן אקס'רוקען... און עס הערט זיך באלד א קראכען, א רעווען און א כראמש־קען פון ביינער. און נאר אן ערינערונג: ביים קיהלען רוהיגען טייכעל... דאס ווילדע פערד שטעהט ביז די קני אין וואסער און טרינקט זיך בנעימות'דינ... און דא קומט אן דער לייב — אלע מאל דער לייב! — און... א שפרונג, א פאל אין וואסער, א כארכ־לעריי פון דעם פערד און א כראמשקען פון ביינער. און ווייטער: די טונקעלע דעמערונג און די טרויעריגע שטילקייט ביים פארנעהן פון טאג... און עס דערהערט זיך אין דער לופט א שארף געברום, וואס איז אנגעפומען אזוי אומגעריכט, ווי דאס בלאזען פון דעם לעצטען שופר, און באלד נאך דעם פאלנט א וואנזיניגע קוויטשעריי און א נעפילדער צווישען די בוימער, און איך אליין ציטער אויך פון שרעק און בין אייגער פון די וואס קוויטשען און פילדערען צווישען די בוימער.

וועו איך האב איהם אן אומבאהאלפענעם דערזעהען הינטער די שטאנגען פון שטייג, בין איך אריין אין רציחה. איך האב נע־קריצט מיט די צייהן, איך בין נעשפרונגען פאר איהם, איך האב

בייזווילינ זיך נעריצט מיט איהם און האב נעמאכט אלערליי משונע'נע נרימאסען. ער האט מיר אפנעענטפערט, רייסענדיג זיך צו די שטאננען און ארויסברומענדיג צו מיר זיין אומאכטי־נען צארן. א, ער האט מיך אויך דערקענט, און די קלאנגען, וואס איך האב אויסנעשריען, זיינען נעווען קלאנגען פון פארצייטענס, און ער האט זיי פארשטאנען.

מיינע עלטערען האבען זיך דערשראקען. „מיין קינד איז נישט נעזונט", האט נעזאנט מיין מוטער. „ער איז היסטעריש", האט נעזאנט מיין פאטער. איך האב זיי קיינמאל נישט דערצעהלט וועגען דעם און זיי האבען קיינמאל נישט נעוואוסט. איך האב שוין נעהאט זיך אויסנעלערנט צו שווייגען וועגען דער דאזיגער איינגעשאפט מיינער, וועגען דער דאזיגער פאנאנדערטיילונג פון מיין פערזענליכקייט, ווי איך בין, גלויב איך, בארעכטיגט עס אנ־צורופען.

איך האב נעוואהרן דעם שלאנגען־באציווערער — און מעהר האב איך אין יענעם אוועגט שוין נארנישט נעזעהען אין צירק. מען האט מיך אוועקנעפיהרט א היים, א נערוועזען און אויפנערודער־טען, און אפנעשוואכט פון דער אריינדרינגונג פון דעם לעבען פון מיינע חלומות אין מיין רעאלען לעבען.

איך האב פריהער דערמאנט מיין טבע צו שווייגען. נאר אייג־מאל האב איך פארטרויט די דאזיגע משונה'דיגע אנגעלעגענהייט צו אן אנדערען. דאס איז נעווען א איננעל — מיינער א חבר; מיר זיינען ביידע אלט נעווען צו אכט יאהר. איך האב פון מיינע חלומות אויפנעבויט פאר איהם בילדער וועגען יענער אונטערגענאנ־גענער וועלט, אין וועלכער איך האב, ווי איך גלויב, אמאל נעלעבט. איך האב איהם דערצעהלט וועגען די שרעקס פון יענער פריהער צייט, וועגען לאנג־אריגער און אונזערע שטיפערישע פארוויילונגען, וועגען דער פלאפלעריי אויף די פארזאמלונגען און וועגען דעם פיערטן־מאל אין ערטער, וואס עס האט פאר זיך פארכאפט.

ער האט געלאכט פון מיר, נעמאכט חוזק, אוז דערצעהלט מיר מעשיות וועגען נייסטער אוז וועגען טויטע, וועלכע וואנדלען ארום אין די נעכט. אבער דאס רוב האט ער געלאכט פון מיין שוואבער פאנטאזיע. איך האב איהם דערצעהלט נאר מעשיות אוז ער האט נאר מעהר געלאכט פון מיר. איך האב זיך פאר איהם געשוואירעז מיט'ן נאנצען הארצען, אז דאס איז טאקע אזוי פארנעקומען, אוז ער האט אויף מיר אננעהויבען קוקען מיט חשד. ער האט אויך איבערדערצעהלט פאר אונזערע שפיל־חברים די זונדערבארסטע טיילען פון מיינע מעשיות, ביז וואנען זיי האבען אויך אננעהויבען קוקען אויף מיר מיט חשד.

עס איז נעווען א שווערע ערפארונג, אבער איך האב דערפון עפעס נעלערנט. איך בין נעווען אנדערש, ווי אנדערע מענשען. איך בין נעווען נישט נארמאל מיט עטוואס אזוינס, וואס זיי האבען נישט נעקאנט פארשטעהן; אוז דאס דערצעהלען וועגען דעם האט נאר נעפיהרט צו מיספארשטענדעניש־עז. וועז איך האב אויסגעהערט די פארשיידענע מעשיות וועגען שדים אוז נייסטער, בין איך געבליבען שטיל. איך האב מיט בייזקייט נעשמייכעלט צו זיך אליין. איך האב נעטראכט וועגען מיינע נעכט פון שרעק אוז האב נעוואוסט, אז דאס זיינען נעווען באמת רעאלע זאכען — רעאל, ווי דאס לעבען אליין, אוז נישט קיין ווינט אוז רויך אוז פארדעכטיגע שאטענס.

דער נעדאנק וועגען נעשפענסטער אוז נרויזאמע מענשען־פרעסער איז פאר מיר נאכנישט נעווען שרעקליך. דאס פאלען דורך די באבלעטערטע צווייגען אוז די שווינדלדיגע הויכקייטען; די שלאנגען, וועלכע האבען מיך אננענריפען, אוז פון וועלכע איך בין נעלאפען מיט א נעשריי, שפרינגענדיג אוז ארויסדרעהענדיג זיך פון זיי; די ווילדע הינט, וועלכע האבען זיך נעיאגט נאך מיר, מריי־בענדיג מיך איבער די אפענע פלעצער צום וואלד צו — דאס זיי־נען נעווען קאנקרעטע אוז ווירקליכע שרעקנ אמת'ע נעשעהע־נישען אוז נישט קיין אויסגעטראכטע זאכען, — זאכען, וואס האב

בען פֿאר מיר נעלעבט מיט א פולען לעבען. די מענשען־פֿרעסער
און געשפּענסטער זיינען נעווען פֿאר מיר שטילע מיטשלאפֿער אין
פֿארגלייך מיט די שרעקליכע זאכען, וועלכע איך האב געזעהען אין
שלאף אין מיינע קינדערשע יאהרען און וועלכע איך זעה נאך אויך
איצט, בעת איך שרייב דאס, א פולער מיט יאהרען.

צווייטער קאפיטעל

איך האב נעזאגט, אז איך האב אין מיינע חלומות קיינמאל נישט נעזעהען קיין מענשליך וועזען. איך האב זיך זעהר פריה אפגעשטעלט אויף דעם דאזיגען פאקט אוז דאס פעהלען פון מיין איגענעם מין האט מיך שטארק אננעריהרט. זייענדיג נאר נאר א קליין קינד, האב איך אין מיטען דער שרעק פון מיינע חלומות שוין נעהאט דאס נעפיהל, אז וועז איך וואלט נעקאנט נעפינען נאר איין מענשען, נאר איין־ איינציגען מענשען, וואלט דאס מיך ארויסגעראטעוועט פון מיינע חלומות אוז איך וואלט מעהר נישט נעווען ארומנערינגעלט מיט די אלע פארפאלגענדיגע שרעקענס. דער דאזיגער נעדאנק האט מיך נעפאנט יעדע נאכט אין פארלויף פון פיעל יאהרען — וועז איך וואלט נאר נעקאנט נעפינען דעם דאזיגען מענשען אוז וועריען אויסגעלייזט!

איך מוז נאכאמאל זאגען, אז איך האב דעם דאזיגען נעדאנק נעהאט אין מיטען פון מיינע חלומות, אוז איך נעם דאס אז, אלס א באוויז וועגען דער צוזאמענשמעלצונג פון מיינע צוויי פערזענליכקייטען, א באוויז וועגען אז אנריהר־פונקט צוויישען די צוויי פאנאנדערגעשיידטע טיילען פון מיין „איך". מיין פערזענליכקייט פון חלום האט נעלעבט אין דער וויטער פארגאנגענהייט, אייזער נאר עס האט עקזיסטירט דער מענש, וויי מיר קענען איהם איצט; אוז מיין אנדערע וואכענדינע פערזענליכקייט מיט איהר וויסען וועגען דער עקזיסטענץ פון דעם מענשען איז ארויסגעטראטען אין מיינע חלומות.

די בוך־פסיכאלאגען וועלען אפשר געפינען, אז איך נעברויך נישט ריכטיג דעם אויסדרוק „פאנאנדערטיילונג פון פערזענליכ־קייט". איך וויים, אין וועלכען זין זיי נעברויכען עס. און דאך בין איך נעצוואונגען צו נעברויכען עס אויף מיין איינענעם שטייגער צוליעב דעם אויספעהלען פון א בעסערען אויסדרוק. איך שטיץ זיך דא אויף דער אומפולקאמענקייט פון דער ענגלישער שפראך. און איצט וועל איך איבערנעהן צו דער דערקלערונג פין מיין נע־ברויכען אדער מיסברויכען פון דעם דערמאנטען אויסדרוק.

ערשט שפעטער, וועז איך בין שוין נעווען א יונגערמאן אוז האב זיך נעלערנט אין קאלעגיום, האב איך זיך אנגעשטויסען אויף א שפור וועגען דער באדייטונג אוז דער אורזאך פון מיינע חלומות. בין יענער צייט האבען זיי נישט נעהאט פאר מיר קיין שום באדייט אוז באגרינדונג. אבער אין קאלעגיום האב איך זיך דערוואוסט וועגען עוואלוציע אוז פסיכאלאגיע אוז האב נעלערנט די דערקלע־רונג פון פארשיידענע מאדנע נייסטינע צושטענדען אוז ערפארונ־נגען. צום ביישפיל, דער חלום וועגען פאלען אין דעם רוים — דער נעווהנליכסטער חלום, וואס איז באקענט צו יעדען מענשען פון זיין איינענער ערפארונג. מיין פראפעסאר האט מיר נעזאגט, אז דאס איז א ראסען־ערינערונג. עס ציהט זיך צוריק צו דער צייט פון אונזערע וויייטע עלטער־פאטערס, וועלכע האבען נעלעבט אויף בוימער. וואוינענדיג אויף בוימער, איז די מענליכקייט צו פאלען נעווען פאר זיי א שטענדינע נעפאהר. פיעלע פון זיי הא־בען אויף אזא אופן פארלארען זייערע לעבענס; זיי האבען אלע איבערגעלעבט שרעקליכע פאלען. ראטעוועגדיג זיך דורך דעם, וואס זיי האבען, פאלענדיג צו דער ערד, זיך אנגעכאפט פאר די צוויי־גען.

א שרעקליכער פאל, וואס איז אויף אזא אופן אפגעוועגדט געווארען, האט פארורזאכט אן אויפטרייסלונג. אזא אויפטרייס־לונג האט פארורזאכט מאלעקולארע ענדערונגען אין די מארך־צעלען. די ראזיגע מאלעקולארע ענדערונגען זיינען איבערגענעבען

נעווארען צו די מארך־צעלען פון די נאכקומענדיגע דורות, ווערענ־ דיג, מיט איין ווארט, ראסען־ערינערונגען. דעריבער, ווען איך אוז איהר, איינשלאפענדיג אדער שלומערענדיג, פאלען אין דעם רויס אוז כאפען זיך אויף מיט א שווער־דריקענדיגען נעפיהל, איידער מיר דערגרייכען דעם באדען, דערמאנען מיר זיך דערמיט נאר, ווען עס האט נעטראפען מיט אונזערע עלטער־פאטערס אויף די בוימער, וויל די מארך־ענדערונגען זיינען איבערנאכנגען בירושח צו דער ראסע.

דאס איז בשום אופן נישט זונדערבאר, עס איז נישט מעהר זונדערבאר, ווי אז אינסטינקט. אז אינסטינקט איז נאר א נע־ ווואונהייט, וועלכע ווערט אונז איבערגענעבען בירושה אוז ווייטער נארנישט. איך וועל דא אגב באמערקען, אז אין דעם חלום וועגען פאלען, ווען איז אזוי באקענט צו אייך אוז צו מיר אוז צו אונז אלעמען, דערגרייכען מיר קיינמאל נישט דעם באדען. דערגרייכען דעם באדען וואלט נעהייסען פארניכטונג. יענע פון אינזערע אור־ עלטערען, וועלכע האבען דערגרייכט דעם באדען, זיינען גלייך אויפ'ן ארט נעשטארבען. ער איז אמת, די אויפטרייבונג פון זייער פאלען איז איבערגעגעבען נעווארען צו די מארך־צעלען, אבער זיי זיינען גלייך נעשטארבען, איידער זיי האבען נעקאנט האבען קינ־ דער. איך אוז איהר שטאמען פון יענע, וועלכע האבען נישט דערגרייכט דעם באדען; אוז דערפאר דערגרייכען מיר אין אונזערע חלומות קיינמאל נישט דעם באדען.

אוז איצט קומען מיר צו צו דער פאנאנדערטרייבונג פון דער פערזענליכקייט. וועז מיר זיינען וואר, האבען מיר קיינ־ מאל נישט דאס דאזיגע נעפיהל פון פאלען. אונזער וואכענדיגע פערזענליכקייט האט דאס קיינמאל נישט איבערגעלעבט. אויף אזא אופן — אוז דער ארגימענט איז דא אומבאשטרייטבאר — מוז זיין אז אנדערע אוז נאר באזונדערע פערזענליכקייט, וועלכע פאלט בעת מיר שלאפען, אוז וועלכע האט אמאל איבערגעלעבט אזא פאלען — קורץ א פערזענליכקייט, וועלכע האט אז ערינערונג וועי־

נען אמאלינע ראסען־שרפארונגען, פונקט ווי אונזער וואכענדיגע פערזענליכקייט האט אן ערינערונג וועגען אונזערע ערפארונגען אוים'ן ווארט.

ביי דעם דאזיגען פונקט פון מיין ארגומענטירונג האב איך אנגעהויבען זוהן דאס ליכט. און דאס דאזיגע ליכט האט מיך שנעל פארפלייצט מיט א בלענדענדיגער קלארקייט, באלייכטענדיג און אויפקלערענדיג אלץ, וואס איז נעווען איבערנאטירליך, נעמיסטיפול און אוממענליך אין די ערפארונגען פון מיינע חלומות. נישט מיין וואכענדיגע פערזענליכקייט האט מיך באהערשט אין מיין שלאף, נאר אן אנדערע און גאר באזונדערע פערזענליכקייט, וועלכע האט פארמאגט א נייע און גאנץ פארשיידענע זאמלונג פון ערפארונגען און ערינערונגען וועגען זיי, וואס זיינען מיר נעקומען אין חלום.

וואס איז אזוינס די דאזיגע פערזענליכקייט? וועז האט זי אליין נעלעבט אויף דער דאזיגער פלאנעט צו קאנען אנזאמלען איהרע זונדערבארע ערפארונגען? דאס זיינען פראגען, וואס מיינע חלומות האבען אליין נעגעבען אויף זיי אן ענטפער. ער האט נעלעבט אין דער וויטער פארנאנענהייט, וועז די וועלט איז נעווען יונג, אין יענעם פעריאד, וועלכען מיר רופען מיטעל־אייז־פעריאד. ער איז נעפאלען פון די בוימער, ער האט אבער נישט דערנרייכט דעם בארג. ער האט געשריען פון מורא ביים ברומען פון די לייבען. ער איז פארפאלנט נעוואָרען פון רויב־חיות און באפאלען פון מויטליכע שלאנגען. ער האט געפלאפלט מיט זיין גלייכען אויף די פארזאמלונגען און איז זעהר נראב באהאנדלט נעוואָרען פון דעם פ י י ע ר ־ פ א ל ק אין דעם טאג, וועז ער איז פון זיי אנטלאפען.

אבער איך הער אייער טענה: וואָרום האבען מיר אויך נישט די זעלבינע ראסען־ערינערונגען, נעמענדיג אין אכט, אז מיר האבען אויך א נעפעלאפטע צווייטע פערזענליכקייט, וועלכע פאלט אין דעם רויס בעת מיר שלאפען?

דערויף קאן איך אייך ענטפערען מיט אן אנדער פראגע. פון וואנען נעמט זיך א צווייי־קעפיקער קאלב? און מיין אייגענער ענטפער דערויף איז, אז דאס איז א קאפריז פון צופאל. און אויף אזא אופן ענטפער איך אויף אייער פראגע. איך האב די דאזיגע צווייטע פערזענליכקייט און די פולע ראסען־ערינערונגען, וויל איך בין א קאפריז פון צופאל.

אבער לאמיר דאס דערקלערען אויף א מעהר דייטליכען אופן. די נעוועהנליכע ראסען־ערינערונג, וועלכע מיר אלע האבען, איז דער חלום וועגען פאלען אין דעם רוים. די דאזיגע צווייטע פערזענליכקייט איז זעהר א נעפעלהאפטע. דאס פאלען איז כמעט איהר אויסצינע ערינערונג. אבער פיעלע פון אונז האבען חלומות וועגען פליהען, וועגען פארפאלגענדינע מאנסטערס, וועגען קאליזיון, וועגען דערשטיקונג, וועגען שרצים און אונגעציפער. קורץ, בעת די דאזיגע צווייטע פערזענליכקייט איז אין אונז אלעמען מעהר נישט, ווי א שוואכע איבערבליבענים, איז זי ביי אייניגע כמעט אינגאנצען אפגעמאקט און ביי אנדערע אויסגעדריקט מיט מעהר שארפקייט. אייניגע פון אונז האבען שטארקערע און פולערע ראסען־ערינערונגען, איידער אלע אנדערע מענשען.

עס האנדעלט זיך דא וועגען פארמאגען די אנדערע פערזענליכקייט אין א פארשיידענעם גראד. אין מיר אליין איז דער ראזינער גראד גוואלדיג־גרוים. מיין אנדערע פערזענליכקייט איז כמעט גלייך אין קראפט מיט מיין אייגענער פערזענליכקייט. און אין דעם דאזיגען פרט בין איך, ווי איך האב שוין געזאגט, א קאפריז — א ירושה־קאפריז.

איך גלויב, אז די דאזיגע אנדערע פערזענליכקייט — הגם נישט אזא שטארקע, ווי מיינע — האט אייניגע מענשען געבראכט צום גלויבען אין זייער פערזענליכער ערפארונג פון פריהערדינע לעבענס. פאר אזעלכע מענשען זעהט דאס אוים צו זיין א זעהר נוטער באוויז און א העכסט־איבערציינענדינע הימלאטעזע. ווען עס ערשיינען פאר זיי סצענעס, וועלכע זיי האבען קיינמאל נישט

געזעהען אין דער ווירקליכקייט, ווען זיי דערמאנען זיך אן האנד־לונגען אוו נעשעהענישען פון אמאל, איז די איינפאכסטע דערקלע־רונג, אז זיי האבען נעלעבט פריהער.

אבער זיי האבען א טעות, ווען זיי איגנארירען זייער דואליזם. זיי אנערקענען נישט זייער אנדערע פערזענליכקייט, זיי רעכענען, אז דאס איז זייער איינענע פערזענליכקייט, אז זיי האבען נאר איין פערזענליכקייט; אוו פון אזא הנחה קאנען זיי נאר קומען צום שלום, אז זיי האבען נעלעבט פריהער

זיי זיינען אבער אומנערעכט. דאס איז נישט קיין ווידער־פארקערפערונג. איך זעה אין מיין פארשטעלונג זיך אליין, ווי איך וואנדער ארום איבער די וועלדער פון דער א י נ ג ע ר ע ר ו ו ע ל ט; אוו דאך זעה איך נישט זיך אליין, נאר איינעם. וועלכער איז א ווייטע טייל פון מיר. דער דאזיגער אנדערער „איך" מיינער איז אן עלטער־פאטער פון מיינע עלטער־פאטערס אין דער פריהער ליניע פון מיין ראסע, בעת ער אליין שטאמט פון א ראסען־ליניע. וועלכע האט נאר לאנג צוריק פאר זיין צייט אנט־ווייקעלט די פינגער אוו נעקלעטערט אויף בוימער.

ריזיקירענדיג אייך צו דערעסען, מוז איך אבער נאכאמאל איבערחזר'ען, אז איך דארף אין דער דאזיגער הינזיכט באטראכט ווערען, אלס א קאפריז פון צופאל. ניט נאר פארמאג איך אין אויסערגעוועהנליכער מאס די ראסען־ערינערונג, נאר איך פארמאג אויך די ערינערונגען פון איין באזונדערען אוו זעהר ווייטען אור־פאטער מיינעם. אוו דאך, הגם דאס איז אן אויסערגעוועהנליכער פאל, דארף מען איבער דעם נישט צופיעל וואונדערען זיך.

פאלנט נאר מיינע ארגומענטען. אן אינסטינקט איז א ראס־סען־ערינערונג. זעהר נוט. איך אוו איהר אוו מיר אלע באקומען די דאזיגע ערינערונגען פון אונזערע פאטערס אוו מוטערס, פונקט ווי זיי האבען זיי באקומען פון זייערע פאטערס אוו מוטערס. אויף אזא אופן מוז זיין א מיטעל, דורך וועלכען די דאזיגע ערינערונגען ווערען איבערגענעבען פון דור צו דור. דאס דאזיגע מיטעל איז

דאס, וואס ווייסמאן רופט אן „נערמאפלאזם". עס טראגט די ערינערונגען פון דער גאנצער ראסען־עוואלוציע. די דאזיגע ערינערונגען זיינען נישט־קלאר, צעמישט, און פיעלע פון זיי זיינען אינגאנצען פארלאָרען נעוואָרען. אבער אייניגע מינים פון נער־מאפלאזם טראגען אין זיך א גוואלדיגע משא פון ערינערונגען — זיינען, וויסענשאפטליך גערעדט, אטאוויסטישער פון אנדערע; און פון אזא מין איז מיין נערמאפלאזם. איך בין א ירושה־קאפריז, אן אטאוויסטישער קאשמאר — רופט מיך, ווי איהר ווילט; אבער אט בין איך פאר אייך, געוונט און פריש, עסענדיג דריי נוטע מאל־צייטען א טאג, און וואס וועט איהר דערויף זאגען?

און איצט, איידער איך וועל צוטרעטען צו מיין מעשה, וועל איך פארלויפען דעם וועג די צווייפלענדיגע פסיכאלאגען, וועלכע זיינען נעניינט אפצולאכען און וועלכע וועלען יעדענפאלס זיכער זאגען, אז דער לאנישער צוזאמענהאנג פון מיינע חלומות דערקלערט זיך מיט מיין צופיעל שטודירען און מיט דעם נישט־באוואוסטזיי־ניגען ארויסטרעטען פון מיין וויסען וועגען עוואלוציע אין מיינע חלומות. ערשטענס, בין איך קיינמאל נישט נעווען קיין מתמיר. איך האב נעענדיגט, אלס דער לעצטער פון מיין קלאס. איך האב מעהר אינזיגען נעהאט אטלעטיק און נאר מעהר (פארוואס זאל איך אין דעם נישט מודה זיין זיך?) ביליארד.

ווייטער. איך האב נישט נעהאט קיין שום ידיעה אין עוואָ־לוציע, ביז וואנען איך בין נישט אריין אין קאלעגיום; איך האב אבער דורכגעלעבט אלע דעטאלען פון יענעם פארצייטיגען לעבען נאר אין מיינע קינדערשע און אינגעלשע יאהרען. איך וועל פונ־דעסטוועגען צוגעבען אז די דאזיגע דעטאלען זיינען נעווען אויס־געמישט און האבען נישט נעהאט קיין שום צוזאמענהאנג, ביז וואנען איך האב נישט נעלערנט די עוואלוציאנס־טעאריע. עוואָ־לוציע איז נעווען דאס שליסעל. עס האט מיר נענעבען א דער־קלערונג און נעבראכט צו א נעוונטען צושטאנד די אלע משונח־דינע אפווייכונגען פון מיין אטאוויסטישען מארך, וועלכער האט

א מאדערנער און א נארמאלער, זיך צוריקגעקערט צו אזא ווייטער צייט, וועז עס האבען זיך נאר וואס געהאט באוויזען די ערשטע סימנים פון דעם מענשליכען מין.

אין יענער פארנאנגענער צייט, וועגען וועלכער איך וויים, האט דער מענש, ווי מיר קענען איהם איצט, נאך נישט עקזיסטירט. עס איז נעווען אין דעם פעריאד פון זיין ווערען, וועז איך האב גע־מוזט האבען נעלעבט.

דריטער קאפיטעל

דער נעוועהנליכסטער חלום פון מיין פריהער קינדהייט איז נעווען אומגעפעהר אזא: עס האט זיך מיר אויסגעדאכט, אז איך בין נעווען זעהר קליין און בין נעלעגען צוזאמענגעדרעהט אין א מין נעסט פון צווייגען. צייטענווייז בין איך נעלעגען אויפ'ן רר קען. איך האב אין דער דאזיגער לאגע פארבראכט, ווייזט אויס, פיעל שטונדען, צוקוקענדיג זיך צו דעם שפיל פון דער זון אויף די בלעטער איבער מיין קאפ און ווי זיי באווענגען זיך פון ווינט. אפטמאל האט זיך די נעסט אליין אויך נעווינט הין און צוריק, וועז דער ווינט איז שטארק נעווען.

אבער אלע מאל בין איך, לינענדיג אזוי אין דער נעסט, באהערשט נעווען פון א נעפיהל וועגען דעם מורא'דינען רוים, וואס נעפינט זיך אונטער מיר. איך האב איהם קיינמאל נישט נעזעהען. איך האב קיינמאל נישט אריבערנעקוקט אריבער דעם ראנד פון נעסט צו זעהן; איך האב אבער נ ע ק ע נ ט אז האב מורא נעהאט פאר דעם רוים, וואס האט נעלויערט נלייך אונטער מיר אז האט מיר נערראהם, ווי א מאגנעט פון עפעס אז אל־פאר־צערענדיגען מאנסטער.

דעם דאזיגען חלום, אין וועלכען איך בין נעווען אומבאוועגליך, אז וועלכער איז מעהר נעווען א צושטאנד, איידער א האנדלונג, האב איך נעזעהען זעהר אפט אין מיינע ערשטע קינדעריאהרען. אבער פלוצלינג זיינען אין דער סאמע מיט פון חלום אריינגערוננען מאדנע פארמען אוז ווילדע נעשעהענישען, דאס

דונערען אוז קראכען פון שטורם אוז אומבאקענטע לאנדשאפטען. וואס איך האב נאר אזעלכע קיינמאל אויפ'ן וואר נישט געזעהען. דער רעזולטאט איז נעווען — פארווירונג אוז קאשמאר. איך האב נארנישט געקאנט באגרייפען. עס איז נישט נעווען אין דעם קיין שום לאגישער צוזאמענהאנג.

איהר זעהט, מיינע חלומות זיינען נישט געגאנגען אין א לאגישער אנדענונג. אין איין מאמענט בין איך נעווען א פיצעל קינד פון דער א י נ ג ע ר ע ר ו ע ל ט, ליגענדיג אין מיין נעסט אויפ א בוים; אין דעם צווייטען מאמענט בין איך שוין געווען א דערוואקסענער מענש פון דער א י נ ג ע ר ע ר ו ע ל ט, אריינגעזאונדיג זיך אין א נעשלעג מיט דעם העפליכען ר ו י ט א ו י נ; אוז אין נאך א מאמענט ארום האב איך אין א הייסען טאג זיך פארזיכטיג אראפגעלאזט צום טייכעל. נעשעהענישען אוז יאהרען, וועלכע פאלגען אין דער א י נ ג ע ר ע ר ו ע ל ט באזונדער איינע פון די אנדערע, האבען פאר מיר דורכגעשוועבט אין משך פון אייניגע מינוטען אדער סעקונדען.

עס איז אינגאנצען נעווען א צעמישענעש, אבער דאס דאזיגע צעמישענעש וועל איך אויף אייך נישט ארויפצווינגען. ערשט שפעטער, וועז איך בין נעווען א יונגערמאן אוז האב שוין געהאט טויזענטער חלומות, האט זיך אלץ אויסגעגליכט אוז איז נעווארען אייגפאך אין קלאר. ערשט דעמאלט האב איך זיך אנגעשטויסען אויפ'ן שפור פון צייט אוז בין נעווען אימשטאנד צוזאמענצושטעלען די נעשעהענישען אוז האנדלונגען אין זייער גערעגער אדרענונג. אויף אזא אופן בין איך אימשטאנד געווען ווידער־אויפצובויען די אונטערגעגאנגענע א י נ ג ע ר ע ר ו ע ל ט, ווי זי איז געווען אין דער צייט, וועז איך האב אין איהר געלעבט. אדער אין דער צייט, וועז מיין אנדערער „איך" האט אין איהר געלעבט. עס איז נישט וויכטיג אפצושיידען איין איך פון צוויי־סען, וויל איך, דער מאדערנער מענש, בין דאך נעגאנגען צירק אוז

האב געלעבט דאס פריהערדיגע לעבען איז דער נעזעלשאפט פון מיין צווייטען „איך".

א:וי ווי דאס איז נישט קיין רערע איבער סאציאלאגיע, וועל איך צוליב אייער באקוועמליכקייט צוואכענשטעלען די פארשיי־דענע פאסירונגען אין א לייכט־באגריפליכער דערצעהלונג, וויל אין אלע חלומות ציהט זיך דורך א נעוויסע ליניע פון כסדר'דינקייט און האנדלונג. עס איז דארט, צום ביישפיל, פארגאן מיין פרייונד־שאפט מיט ל א נ ג־ א ו י ע ר. עס איז פארגאן די שנאה פון ר ו י ט־ א ו י ג און די ליבע פון דער ג ר י נ ג־ פ י ס י ג ע ר. אלץ צוזאמען שטעלט מיט זיך פאר א לאנגישע און אינ־טערעסאנטע נעשיכטע, וועלכע, איך בין זיכער, וועט אייך נע־פעלען.

איך נעדענק נישט פיעל וועגען מיין מוטער. מעגליך, אז די נאר ערשטע ערינערונג וועגען איהר — און זיכער די שארפסטע — איז דאס פאלגענדע: עס האט אויסגעזעהען, ווי איך וואלט געלעגען אויף דער ערד. איך בין געווען עטוואס עלטער, ווי אין מיינע נעסט־טעג, אבער נאך אלץ הילפלאז. איך האב זיך צר־זאמענגערעהט אין די טרוקענע בלעטער. שפילענדיג זיך מיט זיי און ארויסציהענדיג פון מיין קעל נרילצענדיגע קלאנגען. די זון האט געווארימט און איך האב זיך געפיהלט גליקליך און באקוועם. איך האב זיך געפונען אויף א קליינעם אפענעם פלאץ. פון אלע זייטען ארום מיר זיינען געווען בושען און פארן־עהנליכע געוויק־סען, און איבער מיין קאפ זיינען נעווען די שטאמען און צווייגען פון די וואלד־בוימער.

איך האב פלוצלינג דערהערט א קלאנג. איך האב זיך אויפ־געזעצט און זיך צוגעהערט. איך האב נישט נעמאכט קיין שום באוועגונג. מיין שטים איז פארשטארבען אין מיין קעל און איך בין געזעסען, ווי א פארנליוועטער. דער קלאנג האט זיך נע־הערט אלץ נעהענטער. עס איז געווען, ווי דאס כריוקען פון א שווין. ווייטער האב איך אננעהויבען הערען קלאנגען. ארויס־

נעבראכט פון א קערפער, וואס האט זיך נעמאכט א וועג דורך די בושען. נאך דעם האב איך נעזעהען, ווי די פארנען זיינען אויפ־גערידערט געוואָרען דורך דעם דורכגאנג פון דעם קערפער. און דעמאלט האבען די פארנען זיך צענומען און איך האב דערזעהען בליצענדינע אויגען, א לאננעז שנוק און ווייסע האק־צייהן.

דאס איז נעווען א ווילדער שוויין. ער האט מיך דורכנענומען מיט א נייגעריגען בליק. ער האט א כריוק נעטון אייגמאל אדער צוויי מאל און האט זיך א רים נעטון פאראוים, איבערשטעלענדיג די פאדערשטע לאפעס; אין דער זעלבינער צייט האט ער נע־דרעהט דעם קאפ אויף אלע זייטען, אוועקשטויסענדיג די פארנען. איך בין נעזעסען שטיל, ווי א פארשטיינערטער, האב נעקוקט אויף איהם מיט א פאר אויסגענלאצטע נישט־פינטלענדיגע אייגען און מיין הארץ איז פארנאננען פון שרעק.

עס האט אויסגעזעהען, אז די דאזיגע אומבאוועגליכקייט און שטילקייט פון מיין זייט איז נעווען דאס, וואס מען האט פון מיר ערוואַרט. איך האב נישט באדארפט שרייען פון שרעק. דאס איז מיר אונטערנעזאנט נעוואָרען פון דעם אינסטינקט. און איך בין אט־אזוי נעזעסען און האב נעוואַרט כ'וויים אליין נישט אויף וואס. דער שוויין האט אויעקנעשטויסען פון וועג די פארנען און איז ארויס אויפ'ן אפענעם פלאץ. די נייגיר איז מעהר נישט נעווען אין זיינע אייגען; זיי האבען איצט נעבליצט מיט א ווילדען גלאנץ. ער האט דראהענדיג נעוואַרפען צו מיר מיט'ן קאפ און האט א שפאן נעטון פאראוים. דאסזעלבינע האט ער נעטון נאכאמאל און נאכאמאל.

איך האב דעמאלט נעטון א נעשרייי... אדער א קוויטש — איך קאן דאס נישט באשרייבען. נאר עס איז נעווען א שארפער און שרעקליכער אויסנעשרייי. און עס ווייזט אוים, אז אויך דאס איז ביים דאזיגען פונקט פון דער נעשעהענים פון מיר ערוואַרט נעוואַרען. פון נישט ווייט האט דערנרייכט צו מיר אז אפענט־פערענדיגער נעשרייי. מיין קול האט, ווייזט אוים, אין איין אויגענ־

בליק צעטומעלט דעם שוויין. אוז בעת ער איז נעבליבען שטעהז אוז האט נישט־אנטשלאסען באוועגט מיט'ן קערפער, האט זיך איכ־ נעריכט אראפגעריסען אויף אונז א נעשפענסט.

זי, מיין מוטער, איז נעווען, ווי א נרויסער ארגאנג־אוטאנג, אדער א שימפאנזע, אוז דאך איז זי אויף א נאנץ שארפען אוז באשטימטען אופן נעווען פארשיידען פון זיי. זי איז נעווען שווע־ רער נעבויט, איידער זיי, אוז האט נעהאט וועניגער האר אויף זיך. איהרע ארעמס זיינען נישט נעווען אזוי לאנג אוז איהרע פיס זיינען נעווען דיקער. זי האט נישט נעטראנען קיין שום קליידער — נאר איהרע נאטירליכע האר. אוז איך קאן אייך זאנען, אז זי איז נעווען א פוריע, ווען זי איז נעווען אויפנערעגט.

אויך איצט האט זי זיך א לאז נעטוז, ווי א פוריע. זי האט נעקריצט מיט די צייהז, האט נעמאכט שרעקליכע נרימאסען, האט נעברומט אוז ארויסנעלאזט שארפע אוז אומאויפהערליכע נוואל־ דען, וועלכע האבען נעקלונגען. ווי „קה־אה! קה־אה!"

זי האט מיט איהר אומנעריכטען ערשיינען אננעווארפען אזא פחד, אז דער ווילדער שוויין האט נישט־ווילענדיג זיך צוזאמנע־ נעצויגען צו פארטיידיגען זיך, אוז ווען זי האט זיך א לאז נעטוז צו איהם, האבען די האר זיינע זיך אויפנעשטעלט קאפויר. זי האט זיך באלד אומנעקערט צו מיר. דער שוויין איז ממש נעבליבען אהן אז אטעם. איך האב נעוואוסט, וואס איך האב צו טון איז דעם איינעם מאמענט, וואס זי האט נעוואונען. איך בין אויפ־ נעשפרונגען איהר אנטקעגען, האב זי ארומנעכאפט פאר דער טאליע אוז האב זיך אננעהאלטען מיט די הענט אוז מיט די פיס — יא, מיט די פיס; איך האב נעקאנט זיך אנהאלטען מיט די פיס פונקט אזוי נרינג, ווי מיט די הענט. אנהאלטענדיג זיך פעסט אן איהר, האב איך נעקאנט פיהלען, ווי איך ציה זי פאר די האר, בעת זי האט אין אנשטרענגונג באוועגט די הויט אוז די מוסקולען.

ווי איך האב נעזאנט, בין איך אויפגעשפרונגען איהר אנט־ קענען; אוז אין א וויל ארום האט זי נענעבען א שפרונג איז

דער הויך, אנכאפענדיג זיך מיט די הענט פאר אן אראפגעהאנ־
נענעם צוויינ. אין דער צווייטער ווייל איז דער שוויין, קלאפענדיג
מיט די האק־צייהן. דורכגעלאפען אונטען פארביי אונז. ער איז
נעקומען צו זיך פון איבעראשונג און האט זיך א יאג נעטון פאר־
אוים, ארויסלאזענדיג א ריטשעריי, וואס איז געווען במעט, ווי
דער קלאנג פון א טרומייט. יעדענפאלס איז דאס געווען א רוף.
ווייל עס האבען גלייך נאך דעם זיך א לאז נעטון פון אלע זייטען
ווילדע שווייגען. דורכברעכענדיג זיך א וועג דורך די פארנעז און
בושען.

זיי זיינען אננעלאפען פון אלע זייטען, בלייבענדיג שטעהן
אויפ'ן אפענעם פלאץ. ארום א פאר צעהנדליג שוויינען. אבער
מיין מוטער האט זיך נענעבען א ווינ ארויף אויף א דיקען צוויג,
צוועלף פום הויך פון דער ערד, און איז צוזאמען מיט מיר, וואס
האט זיך נאר אלץ אננעהאלטען אן איהר, נעבליבען דארט זיצען
אין זיכערקייט. זי איז נעווען זעהר אויפנערעגט. זי האט נע־
קוויטשעט, נעליאערמט און ביים אראפנעשרינען צו די צייהן־קרי־
צענדינע אויפנערייצטע חיות, וועלכע האבען זיך פארזאמעלט אונ־
טען אין א קרייז. איר האב ציטערענדיג אראפנעקוקט אונטען און
האב נעזעהען ווי וויים מענליך נאכצוטון מיין מוטער'ס נעשריי.

פון דער ווייטענס האט דערנרייכט צו אונז אן עהנליכער נעשריי,
וואס איז אבער נעווען פיעל שטארקער, א מין ברומענדינער באס.
דאס דאזינע שרייען איז מיט יערער ווייל נעווארען אלץ העכער
און באלד האב איך דערזעהען דעם שרייער אליין, צוקומענדינ
צו אונז. דאס איז נעווען מיין פאטער, — אזוי יערענפאלס האט
מיך באווענט צו דענקען אלץ, וואס איך האב זיך אננעזעהען פאר
דער נאנצער צייט.

ער איז נישט נעווען קיין איבעריג אננענעמער פאטער. ער
האט נעהאט דאס אויסזעהן פון האלב־מענש און האלב־מאלפע, און
איז נעווען נישט קיין מענש און נישט קיין מאלפע. איך זאג זיך

אפ איהם צו באשרייבען. עס איז איצט נישט צו נעפינען אזוינס ניט אויף דער ערד, ניט אונטער דער ערד און ניט אין דער ערד. ער איז פאר זיין צייט נעווען א הויכער מענש, און האט ארום און ארום נעמוזט וועגען א הונדערט מיט דרייסיג פינט. זיין פנים איז נעווען בלייך און פלאד, און די ברעמען זיינען אריבערגעהאנגען איבער די אויגען. די אויגען אליין זיינען נעווען קליין, טיף־ארייננעזעצט און שטארק נאהענט איינם פון אנדערען. ער האט כמעט גאר קיין נאז נישט נעהאט. זי איז נעווען בלייך און צוגעפלאטשט, כמעט אהן א רוקען, און די נאלעכער זיינען ארוים גלייך פון פנים, אנשטאט פון אונטען.

דער שטערען זיינער איז פון די אויגען אן נעווען איינגעפאלען אויף צירוק־צו, און די הער האבען זיך ביי איהם אננעהויבען גלייך פון די אויגען אין זיינען נעלאפען ארויף איבער'ן קאפ. דער קאפ אליין איז נעווען נארישׂ־קליין און איז אויפגעהאלטען נעווארען אויף פונקט אזא נארישען. דיקען און קורצען האלז.

אין זיין קערפער, ווי אין אונזערע אלעמענ'ס קערפער, איז נעווען א גרינטליכע עקאנאמיע. דער ברוסט־קאסטען איז, אמת, נעווען א טיפער, אן אויסגעהוילטער; עס האבען אבער נעפעהלט די פול־אננעצוינענע מוסקולען, די בריייטע אקסלען, די אויסגע־מאסטענע גלייכהייט פון די אברים און די פרייע סימעטריע פון די ליניעס. דער קערפער פון מיין פאטער האט מיט זיך פארנעשטעלט קראפט, קראפט אהן שעהנסייט; ווילדע, פרימיטיווע קראפט, וועל־כע איז באשאפען נעווארען צו רייסען, ברעכען, דריקען און פאר־ניכטען.

זיינע היפטען זיינען נעווען דין; און די פים, דארץ און חא־רינע, זיינען נעווען אויסנעקרימט און אדערדיג. מיין פאטער'ס פים האבען אין דער אמת'ען ניכער אויסגעזעהען, ווי ארעמס. זיי זיינען נעווען צוזאמענגעדרעהט און קניפעלדיג און האבען קוים נע־האט צו אנדייטונג אויף די פולע פלייישינע לימקעס, וועלכע גיבען צו שענקייט צו אייערע און מיינע פים. איך געדענק, אז ער

האט נישט געקאנט טרעפען אויף זיינע פיס. דאס איז דערפאר, ווייל ער האט געהאט גרייף־פיס; וועלכע זיינען געווען מעהר הענט, איידער פיס. דער נראבער פוס־פינגער, אנשטאט צו נעהן איז איין ליניע מיט די אנדערע פינגער, איז, ווי דער נראבער האנט־פינגער. אפגעשטאנען פון זיי; דאס האט איהם געגעבען א מעגליכקייט צו נרייפען מיט די פיס, אויף וועלכע ער האט אבער נישט געקאנט טרעטען.

אבער זיין אויסזעהן איז נישט געווען מעהר אומגעווענליך. ווי דער אופן פון זיין צוקומען צו מיר און צו מיין מוטער, בעת מיר זיינען געזעסען אין דער הויך איבער די אויפגערייצטע שווייגען. ער איז נעקומען דורך די בוימער, שפרינגענדיג פון צווייג צו צווייג און פון בוים צו בוים; אוז ער איז נעקומען געשווינד. איך קאן איצט, אין מיין וואכענדינגען לעבען, בעת איך שרייב דאס, איהם זעהן, ווי ער, א פיער־הענטיג, האריג באשעפענישׂ, שווינגט זיך דורך די בוימער, ווי ער וואיעט מיט צארן אוז שטעלט זיך פון צייט־צו־צייט אף צו קלאפען זיך מיט א צונויפגעדריקטען פויסט אין ברוסט, ווי ער שפרינגט אויף צעהן אוז פופצעהן פוס, ווי ער כאפט זיך אז מיט איין האנט אז א צווייג אוז צעהוידעט זיך, כדי אנצוכאפען זיך מיט דער צווייטער האנט אוז נעהן ווייטער, ווי ער קוועטשעלט זיך קיינמאל נישט אוז פארלירט זיך קיינמאל נישט אויף זיין וועג איבער די בוימער.

אוז וועז איך האב זיך צונעקוקט צו איהם, האב איך נעפיהלט אין מיין איינענעם וועזען, אין מיינע מוסקולען, ווי עס רעגט זיך אוז עס נעהט אויף אין מיר א פארלאנג אוועקצולאזען זיך שפרינגען פון צווייג צו צווייג; אוז איך האב אויך נעפיהלט די זיכערקייט אין דער פארבארגענער קראפט, וואס איז פארהאן אין מיין וועזען אוז אין מיינע מוסקולען. אוז פארוואס דעז נישט? קלייגע אינגלעד זעהען צו, ווי זייערע פאטערס שווינגען העף אין האקען אויס בוימער, אוז זיי פיהלען, אז זיי וועלען אמאל אויך שווינגען העף אוז אויסהאקען בוימער. אוז דאסזעלבינע איז נעווען

מיט מיר. דאס לעבען, וואס איז נעווען אין מיר, איז נעווען באשטימט אויף דעם, צו איך זאל טון. וואס מיין פאטער האט געטון, און האט מיר שטילערהייט און אמביציעז איינגערוימט וועגען לופט־וועגען און וואלד־אויפשוואונגען.

מיין פאטער איז, ענדליך, צונעקומען צו אונז. ער איז נעווען אויסערגעווענליך אויפגערייצט. איך נעדענק, ווי זיין ארויסשטארצענדיגע אונטערשטע ליפ איז אפגעשטאנען, בעת ער האט ווילד ארומגעקוקט צו די שוויינען. ער האט נעווארטשעט, עפעס עהנליך צו א הונט, און איך נעדענק, אז זיינע שנייד־צייהן זיינען נעווען אזוי גרויס, ווי פאנג־צייהן און אז זיי האבען נעמאכט אויף מיר א מורא'דיגען איינדרוק.

ער האט מיט זיין אויפפיהרונג נאך מעהר אויפגערייצט די שוויינען. ער האט אפגעבראכען קלייניע צווייגלעך אין האט זיי ארונטערגעווארפען אויף אונזערע שונאים. ער האט זיך נעריייצט מיט די ווילדע חיות, ארומהענגענדיג אויף איין האנט נאנץ נאענט פון זיי, און האט געמאכט פון זיי חוזק, בעת זיי האבען אין אוממאכטיגען צארן געקנאקט מיט זייערע האק־צייהן. נישט באניגענדיג זיך דערמיט אליין, האט ער נאך אפגעבראכען א דיקען צווייג און האט, אנהאלטענדיג זיך אן דעם בוים מיט איין האנט און איין פוס, געשטאכען די אויפגערייצטע חיות אין די זייטען און נעקלאפט זיי איבער די נעזיכטער. עס איז איבעריג צו זאגען, אז איך און מיין מיטער האבען הנאה נעהאט פון דעם דאזיגען שפיל.

אבער יעדע זאך דערעפט, און מיין פאטער איז, ביין כיכי־קענדיג, צום סוף אוועק ווייטער איבער די בוימער. מיין נעווארקייט האט זיך איצט פון מיר אפגעטון און איך בין ווידער נעווארען שרעקעווודיג און האב זיך שטיף אננעהאלטען אן מיין מוטער, בעת זי האט נעקלעטערט און זיך נעווינט אין דער לופטען. איך נעדענק, ווי א צווייג האט זיך איינגעבראכען אונטער איהר. זי האט א בריייטען שפרונג נעטון, און וועז דאס האלץ האט זיך איינגעבראכען, האט מיר ארומנעכאפט א שווערד־דריקענדיג נעפיהל.

אז מיר ביידע פאלען אין דעם רויס. דער וואלד אז די זון־פלעקען אויף די רוישענדינע בלעטער זיינען מיט אמאל פארשוואונדען פון מיינע אויגען. עס האט שוואך אויפגעבליצט פאר מיר דער אנ־בליק פון מיין פאטער, ווי ער האט זיך שנעל אפגעשטעלט צו זעהן אונזער פאלען. — און אלץ איז פינסטער געוואָרען.

אין א ווייל ארום האב איך זיך אויפגעכאפט, לינגדינ אין מיין ווייכען בעטעל, א פארשוויצטער, א ציטערענדינער און מיט א געפיהל פון איבעלקייט. דאס פענסטער איז נעווען אפען און א קיהל ווינטעל האט אריינגעבלאזען אין צימער. דאס נאכט־לעמפעל האט רוהיג נעברענט. אין דערפאר נעם איך אן, אז די ווילדע שוויי־נען האבען אונז נישט באקומען און אז מיר האבען נישט דער־גרייכט דעם באדען; ווען נישט וואלט איך דאך נישט געווען אויף דער וועלט אין א הונדערט טויזענט יאהר ארום צי קאנען געדענקען די דאזינע געשעהעניש.

און איצט שטעלט זיך מיט מיר אביסעל דורך דורך מיין צארטער קינדהייט, שלאפט מיט מיר דורך א נאכט און שטעלט זיך פאר. אז עס חלומ'עו זיך אייך אזעלכע אומבאגרייפליכע שרעקענישען. איהר דארפט אינזינען האבען, אז איך בין נעווען אן אומערפארען קינד. איך האב קיינמאל אין מיין לעבען נישט געזעהען קיין ווילד־דען שוויין. איך האב אפילו קיינמאל נישט געזעהען קיין שטר־בינען שוויין. די איינצינע באקאנטשאפט, וואס איך האב געמאכט מיט איינעם פון דעם מין, איז נעווען דאס נערויכערטע שוויינען מיט איינעם פון דעם מין, בעת מען האט עם דער־פלייש, וואס האט געצוישעט אין שמאלץ, בעת מען האט עם דער־לאנגט צום אבייסען. און דאך האבען ווילדע שוויינען, אמת־דינע, ווי דאס לעבען אליין, זיך אריינגעבראכען אין מיינע חלומות. אין איר אליין מיט מיינע פאנטאסטישע עלטערען האבען זיך גע־וויגט אין דער הויך איבער די בוימער.

וואונדערט איהר זיך נאך, וואס איך בין נעווען אנגעשראקען און נערדריקט פון מיינע קאשמארען־נעכט? איך בין נעווען א פאר־

שאלטענער מענש. און ערנער פון אלץ איז נעווען דאס, וואס איך האב מורא געהאט וועגען דעם צו דערצעהלען. איך ווייס נישט, ווארום איך האב מורא געהאט צו דערצעהלען, א חוץ דעם, וואס איך האב געהאט א נעפיהל פון שולדיגקייט, כאטש איך האב נישט געוואוסט, אין וואס אזוינס מיין שולד איז באשטאנען. און אזוי האב איך יאהרענלאנג געליטען אין דער שטיל, ביז וואנען איך בין נעווארען א פוליעהרינער מענש און האב זיך דערוואוסט וועגען דער אירזאך און דעם גרונט פון מיינע חלומות.

פערטער קאפּיטעל

איין זאך איז די דאזיגע פֿארהיסטאָרישע ערינערונגען מיינע האָט מיר אריינגעבראכט אין פֿארווירונג. דאָס איז די נישט־קלאָרקייט פון דעם צייט־עלעמענט. נישט אלע מאל וויים איך די אַרדענונג פון די נעשעהענישען און נישט אלעמאל קאָן איך זאגען, צי עס איז צוריכטיגע געשעהענישען פֿאריבער איין יאָהר אדער צוויי, פיער יאָהר אדער פינף. איך קאָן נאָר זאגען בכלל וועגען דעם לויף פון דער צייט, אורטייל־ענדיג נאָך די ענדערונגען, וואָס זיינען פֿארגעקומען אין דעם אויסזעהן און אין די האַנדלונגען פון מיינע חברים.

איך קאָן זיך אויך פֿארשטעלען דעם לאָנגישען נאָנג פון די פֿארשיידענע נעשעהענישען. צום ביישפּיל, עס איז נאָר קיין צוויי־פעל נישט אין דעם, אז איך און מיין מיטער זיינען פון די ווילדע שווייצען ארויפגעטריבען נעוואָרען אויף א בוים און זיינען גלאָפּען און גלאָפּען אין די טעג, איידער איך האָב נאָר נעשלאָסען באַקענטשאפט מיט ל א נ ג ־ א ו י ע ר, וועלכער איז, קאָן איך זאגען, נעוואָרען מיין יוגענד־חבר. און פונקט אזוי זיכער איז, אז איך האָב פֿארלאָזען מיין מוטער צוויישען די דאזיגע צוויי פערי־דען.

וועגען מיין פאטער האָב איך נישט קיין אנדער ערינערונג, א חוץ דער, וואָס איך האָב פריהער איבערגענעבען. ער איז שוין מעהר קיינמאל נישט ערשינען פאר מיר אין די שפּעטערדיגע יאָהרען. און קענענדיג יענע ציים, האָב איך דערוויף נאָר איין־

איינצינע דערקלערונג, אוו דאס איז, אז ער איז איינגיבעז נאר דער אוואנטור מיט די ווילדע שוויינען אומנעקומען. עס איז נאר קיין פראגע נישט, אז זיין סוף איז געווען א פריהצייטינער. ער איז נעווען אין זיין פולער קראפט אוו נאר א פלוצלינגדינער אוו נוואלט־זאמער טויט האט איהם נעקאנט אוועקנעמען. איך וויים אבער נישט, ווי אזוי ער איז אומגעקומען — צי איז ער דערטרונקען געוואדען אין טייך, צי א שלאנג האט איהם אויפנעפרעסען, אדער ער איז פארזונקען נעוואדען אין דעם מאנעז פון דעם אלטען ש ו ו ע ר ד ־ צ א ה ן. דעם טינער, — דאס איז מיר אינגאנצען נישט באוואוסט.

איהר דארפט וויסען, אז איך נעדענק נאר די זאכען, וועלכע כ'האב אליין מיט מיינע איינענע אויגען געזעהען אין יענע פארהים־טארישע טעג. אויב מיין מוטער האט יא נעוואוסט וועגען מיין פא־טער'ס סוף, האט זי מיר אבער וועגען דעם קיינמאל נישט דער־צעהלט. איך צוויייפעל אויך, אויב זי האט פארמאגט נעבוג וועי־טער צו קאנען איבערגעבען אזא זאך. די מענשען האבען אין יענער צייט ארום אוו ארום פארמאגט אפשר א וועדטער־אויצר פון דרייסיג אדער פערציג קלאנגען.

איך רוף זיי גיכער ק ל א נ ג ע ן, איידער ו ו ע ר ט ע ר, ווייל זיי זיינען קודם כל נעווען קלאנגען. זיי האבען נישט געהאט קיין פעסטגעשטעלטע באדייטונג, וואס זאל קאנען נעעגדערט וועי־רען דורך בייי־וועדטער אוו באשטימונגס־וועדטער. די לעצטע זיי־נען נעווען נאר נישט קיין ערפונדענע רעד־מיטלען. אנשטאט צו קוואליפיצירען די הויפט־ אוו צייט־וועדטער דורך דעם נעבראיכען פון בייי־וועדטער אוו באשטימונגס־וועדטער, האבען מיר קוואליפי־צירט די קלאנגען דורך אינטאנאציע, דורך ענדערונגען אין דער מאס אוו ארט פון טאן, דורך זייער אויסציהונג אדער פארשנע־לערונג. דער משך פון צייט, וואס איז באנוצט געוואדען אויף ארויסזאגען א נעוויסען קלאנג, האט באשטימט זיין באדייטונג.

מיר האבען נישט נעהאט קיין בויגונגען. די צייט־פארמען האט מען דערקענט נאר זייער צוזאמענהאנג מיט דעם איבערינען. מיר האבען נערעדט נאר וועגען קאנקרעטע זאכען, ווייל מיר האבען נעטראכט נאר וועגען קאנקרעטע זאכען. מיר זיינען אויך אין א גרויסער מאס אפגעהאנגען פון דער מימיק. די איינפאכסטע אבסטראקציע איז נעווען אויסער אונזער דענקונגס־מעגליכקייט; און אויב עמיצען איז אפילו שווין אויסנעקומען צו האבען אן אבסטראקטע פארשטעלונג, איז איהם שווער נעווען איבערצוגעבען זיי צו זיינע חברים. ער האט פאר דעם נישט נעהאט קיין קלאנגען. ער האט נעמוזט אריבערטרעטען די גרענעץ פון זיין וועלט־אוצר. אויב ער האט נעשאפען פאר דעם נייע קלאנגען, האבען זיינע חברים זיי נישט פארשטאנען. דעמאלט האט ער זיך ווידער גענומען צו דער מימיק, אילוסטרירענדיג דעם נעדאנק וואו דאס האט זיך נאר נעלאזט, און האלטענדיג אין דער זעלביגער צייט אין איין איבערהויפט דעם נייעם קלאנג.

אויף אזא אופן איז די שפראך נעווארפען. די עטליכע קלאנגען, וואס מיר האבען פארמאגט, האבען אונז נעגעבען א מעגליכקייט צו דענקען עטוואס ווייטער פון זייערע נרענעצען; דערנאך איז נעקומען די באדערפענישע פון נייע קלאנגען אויף אויסדרוקען דעם נייעם נעדאנק. צייטענווייז האבען מיר אבער מיט אונזער דענקען נעמאכט א וווייטען שפרונג אריבער אונזערע קלאנגען, האבען דערנרייכט נעווייסע אבסטראקציעס (נאנץ טונקעלע, מוז איך צוגעבען), וועלכע עס איז אונז בישום אופן נישט נעלונגען באקענט צו מאכען פאר אנדערע מענשען. נאר אלעמען איז די שפראך אין יענער צייט נעווארפען נישט זעהר שנעל.

א. נלויבט מיר, מיר זיינען נעווען אויסערנעווענליך פשוטע בריאות. מיר האבען אבער נעווארפט פיעל זאכען, וועלכע זיינען שוין איצט מעהר נישט באוואוסט. מיר האבען נעקאנט פריי באוועגען אונזערע אויערען, אויפשטעלענדיג און אראפלאזענדיג זיי. מיר האבען אויך לייכט נעקאנט זיך קראצען צווישען די אקסלען.

מיר האבען געקאנט וואַרפען שטיינער מיט אונזערע פיס. איך אליין האב דאס פיעל מאל געטון. איך האב אויך געקאנט האלטען מיינע פיס אויסגעצוינגען, איינבוינגען זיך פאראויס אין די היפטען און אנריהרען די ערד ניט מיט די שפיץ פינגער, נאר מיט די עלענבויגענס. און וועגען ארויסנעמען פויגעל פון די נעסטען — וואלט איך נאר נעוואונשען, אז א אינגעל פון צוואנציגסטען יאהרהונדערט זאל אונז קאנען זעהן. מיר האבען אבער נישט געזאמעלט די אייער. מיר האבען זיי אויפגענעסען.

איך נעדענק... אבער איך לויף צוריוייט אוועק פון מיין דערצעהלונג. לאמיר אייך קודם כל דערצעהלען וועגען ל א נ ג - א ו י ע ר און וועגען אונזער פריינדשאפט. איך האב זיך זעהר פריה צעשיידט מיט מיין מוטער. מעגליך, אז דאס איז געווען דערפאר, וויל נאר מיין פאטער'ס טויט האט זי זיך נעמען א צווייטען מאן. איך האב וועניג ערינערונגען וועגען איהם, און די זיינען אויך נישט פון די בעסטע. ער איז געווען א לייכטער בחור. עס איז נישט געווען אין איהם קיין שום פעסטקייט. ער איז געווען א צו־גרויסער פלאפלער. זיין אפשייליכע פלויערעריי קוועלט מיך נאר אפילו איצט, וועו איך טראכט וועגען דעם. זיין שכל איז געווען צו נישט־אויסגעהאלטען, אז ער זאל איהם דערלויבען צו האבען עפעס א ציל. מאלפעס אין שטיינען דערמאנען מיר אלע מאל וועגען איהם. ער איז געווען מאלפיש. דאס איז די בעסטע כאראקטעריסטיק, וואס איך קאן געבען פון איהם.

ער האט מיד געהאסט גלייך פון אנהויב אן, און איך האב שנעל זיך אויסגעלערנט מורא צו האבען פאר איהם און פאר זיינע בייזע שטיפערייען. וועו ער האט זיך נאר באוויזען, בין איך גלייך צוגעקראכען צו מיין מוטער און האב זיך נעטוליעט צו איהר. אבער איך בין דאך מיט דער צייט נעוואָרען אלץ גרעסער, און עס איז נעווען אומפארמיידליך, אז איך זאל פון צייט־צו־צייט פארבלאנדזשען ערנעץ ווייט פון איהר. דער פ ל ו י ד ע ר ע ר האט מאסע אויף אזא נעלענגהייט ארויסגעפוקט. (איך מוז דא דערקלערען,

אז מיר האבען אין יענער צייט נישט געטראָגען קיין שום נעמען; מיר זיינען נישט באוואוסט געווען אונטער קיין שום נאָמען. צו־ליב באקוועמליכקייט האָב איך אליין נעגעבען נעמען צו די פֿאר־שיידענע מענשען, מיט וועלכע עס איז מיר אויסגעקומען צוזאַ־מענצוטרעפֿען זיך נאָר נאָהענט, און דער פֿלויד עראר איז די פֿאסענדיגסטע כאראקטעריסטיק, וועלכע איך קאָן געפֿינען פֿאר דעם טייערען שטיף־פֿאטער מיינעם. וואָס עס איז שייך צו מיר, האָב איך זיך אליין אַ נאָמען געגעבען „גרויס־צאָהן". (מיינע שנייד־צייכען זיינען געווען נאָנץ היבשליך.)

לאָמיר זיך אָבער אומקערען צו דעם פֿלויד עראר. ער האָט מיך נאָכאָנאנד געפֿיינגיגט. ער פֿלענט מיך אלע מאל קנייפֿען און פֿאטשען בייא גלעזענהייט האָט ער זיך אויך נישט אָפּ־נעזאָגט פֿון בייסען מיר. מיין מוטער האָט זיך אָפּט ארויסגעמישט. און עס איז געווען א פֿרייד צו זעהן, ווי אזוי זי האָט אים דאָס אָבּיסעל געפֿליקט די האָר. אָבער דאָס אלץ האָט זיך אלע מאל אויסגעלאָזט מיט א נאָנץ פֿיינער און אומענדליכער פֿאמיליען־קריגעריי, פֿון וועלכער איך בין געווען דער צאָנק־עפּל.

נייז, מיין היים־לעבען איז נישט געווען גליקליך. איך שמיי־כל צו זיך אליין, וועז איך שרייב אַן די דאָזיגע פּראָזע. היים־לע־בען! היים! איך האָב נישט געהאט קיין היים אין דעם מאָדערנעם זין פֿון וואָרט. מיין היים איז געווען א נעזעלשאפט און נישט קיין וואוינונג. איך האָב גלעזבט אונטער מיין מוטער'ס אויפזיכט און נישט אין קיין הויז. און מיין מוטער האָט גלעזבט וואו־נישט־איז. און ווי נאָר די נאכט אי צוגעפֿאלען, איז זי שוין געווען אין דער הויך איבער דער ערד.

מיין מוטער איז געווען אלט־מאָדיש. זי האָט זיך נאָר אלץ נעהאלטען בייא איהרע בוימער. די פּראָגרעסיוועע מיטגלידער פון אונזער האָרדע האָבען גלעזבט אין די הויזען איבער דעם טייך. מיין מוטער איז געווען א נישט־צוטרויליכע אין נישט־פּראָגרעסיוע נאטור. די בוימער זיינען געווען נאָנץ גוט פֿאר איהר. מיר האָ־

בעז, פארשטעהט זיך, נעהאט איין באזונדערען בוים, אויף וועלכען מיר האבען זיך געוועהנליך געהאלטען, אבער אפטמאל, וועז מיר האבען זיך געפונען ערגעץ אנדערש, בעת די נאכט איז צונעפאלען. האבען מיר זיך פארקליבען אויך אויף אנדערע בוימער. אין א באקוועמער פאנאנדערצוויינונג פון בוים האבען מיר נעהאט א מין גראב־נעמאכטע פלאטפארם פון ריטלעך, צווייגען און קריכענדינע נעווייקסען. עס איז ניכער פון אלץ נעווען עהנליך צי א גרויסער פויגעל־נעסט, כאטש טויזענט מאל ערגער נעפלאכטען, עס האט אבער פארמאגט איין זאך, וואס איד האב קיינמאל נישט געזעהען אין א פויגעל־נעסט, און דאס איז א דאך.

א, דאס איז נישט געווען קיין דאך, ווי א מארערנער מענש מאכט איהם! עס איז אפילו נישט געווען אזא דאך, ווי די פרי־מיטיוסטע מענשען פון היינטיגער צייט מאכען עס. עס איז נעווען אהן אן ערד אומגעלומפערטער פון דער אומגעלומפערטסטער האנט־ארבייט פון א מענשען — פון א מענשען, ווי מיר קאנען איהם איצט. עס איז צונויפגעשטעלט נעווארען אויף א צופעליגען נישט־אויסגערעכענטען אופן. איבער דער פאנאנדערצווייגונג פון בוים, אויף וועלכען מיר האבען זיך נעפונען, איז נעווען אנגעווואר־פען א קופע טויטע צווייגען און בושען. פיער אדער פינף דערבייאינע אפצווייגען האבען אויפגעהאלטען דאס, וואס איך קאן אנרופען די פארשיידענע קווערבאלקענס. דאס זיינען נעווען נישט מעהר, ווי שטארקע שטעקענס פון ארום א צאל אין דיאמעטער. אויף זיי האבען זיך נעהאלטען די בושען און צווי־גען, וועלכע האבען אויסגעוואהלט צו זיין אנגעווואר־פען כמעט אהן א ציל. עס איז אפילו נישט געמאכט נעווארען קיין פארזוך אויס־צולייגען זיי אין אדרעגונג. און איך מוז מודה זיין, אז אין א שטארקען רעגען האט דורכ'ן דאך אריינגערונגען אויף א זעהר קלענ־ליכען אופן.

אבער דער פלויד ערער — ער האט דאס היים־לעבען נעמאכט אומדערטרעגליך פאר מיר און פאר מיין מוטער — און

וועז איך זאג ה י י ם - ל ע ב ע ז מיין איך נישט די רינעדיגע נעסט אויפ'ן בוים, נאר דאס צוזאמענלעבען פון אונז דרייען. ער איז נעווען אויסערגעווענליך בייזוויליג אין זיין פארפאלגען מיך. דאס איז נעווען די איינציגע זאך, וועלכע ער האט ענערגיש אנגע־האלטען אריבער פינף מינוט. מיט דער צייט איז אויך מיין מוטער נעווארען וועניגער אייפעריג אין איהר איינשטעלען זיך פאר מיר. איך רעכען, דער ב ל ו י ד ע ר ע ר האט נעקערט האלטען אין איין ארומרייסען זיך מיט מיין מוטער, ביז וואנען איך בין נע־ווארען פאר איהר א לאסט. מיין לאנג איז אינגיכען נעווארען אזוי שלעכט, אז איך האב אליין מיט מיין איינענעם וויללען נעוואלט פארלאזען די היים. מען האט מיר אבער נישט דערלאזט צו הא־בען די זעלבסט־באפרידיגונג פון דורכפיהרען אזא מוטינען אקט. איך בין ארויסגעווארפען נעווארען. אוידער איך בין נעווען גרייט צו נעהן אליין. און איך מיין עס איז דעם בוכשטעבליכען זין פון ווארט.

די דאזיגע נעלענענהייט האט זיך נעמאכט פאר דעם ב ל ו י ד ע ר ע ר איינמאל, וועז איך בין נעווען איינער אליין אין נעסט. מיין מוטער איז צוזאמען מיט דעם ב ל ו י ד ע ר ע ר אוועק צו דעם יאנדעם־זומפ. עס וויזט אויס, אז ער האט די נאנצע זאך אויסגעפלאנעוועט, וויל איך האב נעהערט, וויי ער איז איינער אליין נענאנגען צוריק דורכ'ן וואלד, ברומענדיג פון צארן. וויי אלע מענשען פון אונזער האדרע בעת זיי זיינען נעווען אויפנעבראכט, אדער האבען נעוואלט אריינברייננען זיך איז בעם, האט ער פון צייט־צו־צייט זיך אפגעשטעלט צו קלאפען זיך מיט'ן פויסט אין ברוסט אריין.

איך האב באנומען די הילפלאזינקייט פון מיין לאנע אוז האב ציטערענדיג זיך צוזאמענגעקארטשעט אין נעסט. דער ב ל ו י ד ע ר ע ר איז צוגענאנגען גלייך צום בוים — איך נעדענק, אז עס איז נעווען א דעמב — אוז האט נענומען ארויפקלעטערען אויף

איהם. ער האט די נאנצע צייט אויף א ווייל נישט אויפנעהערט צו לייארמען מיט ווילדער רציחה. ווי איך האב שוין געזאגט, איז אונזער שפראך נעווען אויסערגעווענהנליך ארעם. אזן ער האט זי געמוזט דרעהען אויף אלערליי אופנים צו לאזען מיר ווייסען וועגען זיין נישט־נעשטילטען האס, וואס ער פיהלט צו מיר אזן וועגען זיין אפזיכט צו מאכען איינמאל פאר אלעמאל פון מיר א סוף.

ווען ער האט ארויפנעקלעטערט צו דעם אפצווייג, וואו די נעסט איז נעווען, האב איך ארויפנעקלעטערט אויף דעם נרויסען האריזאנטאלען צווייג. ער האט מיך נאכנעפאלגט, אבער איך בין אוועק אלץ ווייטער אזן ווייטער, בין איך בין, ענדליך, ארוים צווישען די קליינע צווייגלעך איז בלעטער. דער פלוי דערער איז אלעמאל נעווען א פייגלינג, אזן זיין פארזיכט איז נעווען נרעסער פון זיין נרעסטען צארן, צו וועלכען ער איז ווען־נישט־איז דערנאנגען. ער האט מורא נעהאט ווייטער צו פאלגען נאר מיר צווישען די בלעטער אזן דינע צווייגלעך. אזן זיין שווערע וואנ וואלט איהם אויר נעווען אראפציהען אראפ, נאר איידער ער וואלט צו מיר צונעקומען.

עס איז אבער נישט נויטיג נעווען פאר איהם מיך צו דערגרייכען, אזן ער האט דאס נוט נעוואוסט, דער לומפ! מיט א בייזווילינען אויסדרוק אויפ'ן פנים אזן מיט א נרויזאמען נלאנץ איז זיינע אויגען האט ער אנגעהויבען זיך וויגען אזן פאנאנדערשאקלען דעם בוים. אזן איך בין געשטאנען אויפ'ן סאמע ראנד פון צווייג, אנהאלטענדיג זיך פעסט אן די ריטלעך, וועלכע האבען אהן אן אויפהער זיך נעבראכען אונטער דער משא פון מיין קערפער. די ערד איז נעווען צוואנציג פוס אונטער מיר.

ער האט זיך נעווינט אלץ ווילדער אזן ווילדער, שטשירענדיג אויף מיר די צייהן מיט בייזען האס. אזן דעמאלט איז נעקומען דער סוף. מיינע הענט אזן פים האבען מיטאמאל זיך אפנעריסען פון דעם בוים אזן איך בין נעפאלען אוים'ן רוקען. קוקענדיג ארויף־

צו צו איהם און איינקלעמענדיג נאר אלץ מיט די הענט און מיט די פיס די אפּנעבראכענע ריטלער. צום גליק זיינען אונטער מיר נישט נעווען קיין ווילדע שוויינען, און מיין פאלען איז אפּגעשוואכט נעווארען פון די ווייכע בושען.

מיין פאלען מאכט נעווהנליך א סוף צו מיינע חלומות, ווייל די נערוועזע אויפטרייסלונג איז נענוג, אז איך זאל אין א ווייל דורכגעהן די הונדערט טויזענט יאהר און אריינגעשלייד׳ערט ווערען אין מיין בעטעל, וואו איך לינ א פארשוויצמער, א ציטערענ־דינער, און הער, ווי עס שלאגט אין קאריד׳אר דער קוקוק־זייגער. אבער דעם חלום וועגען פארלאזען מיין היים האב איך געזהען פיעל מאל, און קיינמאל האב איך נאך פון איהם נישט אויפגע־כאפט זיך. אלע מאל ברעד איך זיך דורך מיט א געשריי דורך די בושען און קלאפ זיך אפ אן דער ערד.

א צערראפּעטער, א צעקלאפּטער, בין איך, כניקענדיג, געבלי־בען ליגען אויפ׳ן ארט, וואו איך בין נעפאלען. איך האב דורך די בושען געקאנט זהן דעם פ ל ו י ד ע ר ע ר. ער האט אויפ־געהויבען זיין קול אין א דעמאנישען פרייד־נעזאנג און זיך געווינט צום טאקט. איך האב גלייך אויפגעהערט צו כניקען. איך האב זיך מעהר נישט געפונען אין דער זיכערקייט פון די בוימער און איך האב געוואוסט, וואס פאר א סכנה איך וואלט אויף זיך גע־בראכט, צוציהענדיג מיט מיין צו־הויכען אויסדרוק פון וועהטאג די פארפאלגענדיגע חיות.

וועז מיינע קרעכצען זיינען פארשטילט געווארען האב איך, געדענק איך, זיך פאראינטערעסירט מיט די מאדנע ליכט־עפעק־טען, וואס זיינען ארויסגעקומען דורך דעם טיילווייזען אויפמאכען אוז צומאכען פון מיינע אויגענלעדלער, וועלכע זיינען נאס. געווען פון טרערען. נאר דעם האב איך אננעהויבען אונטערזוכען זיך אליין אוז האב אויסגעפונען, אז איך האב מיט מיין פאלען נישט איבעריג שטארק זיך צעקלאפט. עס חאבען מיר דא־דארט נעפעלט האר אוז שטיקלער חויט; דער שארמער אוז שפיצינער עס פון אז

אפגעבראכענעם צווייג האט זיך אויף א צאל די טיף אריינגעשטא־
כען אין מיין ארעם; און מיין רעכטע היפט, וועלכע האט געהאט
אויף זיך א סימן פון מיין אפקלאפען זיך צו דער ערד, האט מיר
שרעקליך וועה געטון. אבער דאס זיינען נאר אלעמען געווען נאר
קליינע וואונדען. קיין ביין איז נישט צעבראכען געווארען, און
אין יענער צייט האט דער מענשליכער קערפער זיך לייכטער אוים־
נעהיילט, איידער איצט. פונדעסטוועניגער איז דאס געווען א שווע־
דער פאל, ווייל איך בין א נאנצע וואך נאך דעם נעלעהמט נעווען
אויף מיין צעשעדיגטער היפט.

לינענדיג אין די בושען, האט מיד באהערשט דאס נעפיהל פון
עלענד און היימלאזינקייט. איך האב באשלאסען ביי זיך מעהר
קיינמאל נישט צוריקצוקערען זיך צו מיין מוטער און צו דעם
פלוידערער. איך וועל אוועקנעהן ערגעץ ווייט אין דעם
שרעקליכען וואלד און וועל נעפינען פאר זיך עפעס א בוים צו זי־
צען אויף איהם. וואס עס איז שייך צו שפיין, האב איך נעווארסט,
וואו זי צו נעפינען. דאס לעצטע יאהר בין איך מעהר נישט
נעווען אנגעווויזען מיט שפיין אויף מיין מוטער. זי האט מיך נאר
באשיצט און אכטונג נענעבען אויף מיר.

איך בין לאנגזאם ארויסנעקראכען פון די בושען. איך האב
איינמאל זיך אומנעקוקט און האב נעזעהען, ווי דער פלוידער
ער האט זיך נאר אלץ נעווינט און נעזונגען. עס איז נישט
נעווען פאר מיר אנגענעם דאס צו זעהן. איך האב נאנץ נוט נע־
וואוסט ווי צו זיין פארזיכטיג, אין איך האב זיך אהן און ערד פיעל
נעהיט אויף מיין ערשטער רייזע איבער דער וועלט.

איך האב נארנישט א טראכט נעמון, וואוהין איך נעה. איך
האב נעהאט נאר איין־אייניצינע ציל, און דאס איז נעווען אוועק־
צינעהן וואס וויייטער פון דעם פלוידערער. איך האב
ארויפנעקלעטערט אויף א בוים און האב שטונדענלאנג ארונע־
וואנדערט פון בוים צו בוים, נישט אראפלאזענדיג זיך אויף דער
ערד. איך בין אבער נישט נעגאנגען אין וועלכער נישט איז בא־

שטימטער ריכטונג און איך בין נישט נענאנגען די גאנצע צייט נאכאנאנד. עס איז נעווען אין מיין נאטור, ווי אין דער נאטור פון אלע מיינע מיטמענשען, צו זיין נישט־אויסגעהאלטען. אחוץ דעם בין איך דאך נעווען נאך נאר א קינד און האב נאנץ אפט זיך אפגעשטעלט צו שפילען זיך.

די נעשעהענישען, וואס האבען מיט מיר נעטראפען, בעת איך האב פארלאזען מיין היים, זיינען פארבליבען זעהר נישט־קלאר אין מיין פארשטעלונג. מיינע חלומות נעמען זיי נישט אריין. מיין צווייטער „איך" האט פארנעסען פיעל זאכען און מעהר פון אלץ פון אט־דעם פעריאד. איך האב אויך נישט נעקאנט צוזאמענשטעלען די פארשיידענע חלומות, כדי אויסצופילען דעם חלל צווישען מיין פארלאזען די היים און מיין אנקומען צו די הויפען.

איך נעדענק, אז איך בין אייניג מאל אנגעקומען צו אפענע לאנען. איך בין זיי איבערנענאנגען מיט פיעל שרעק, אראפלאזענדיג זיך אויף דער ערד און לויפענדיג מיט אלע מיינע כוחות. איך נעדענק, אז עס זיינען נעווען רענענדיגע און זוניגע טעג, אזוי אז איך האב נעמוזט וואנדערען א היבש ביסעל צייט. עס האט זיך מיר באזונדערס נעהלומ'ט וועגען מיין אומגליקליכער לאנע בעת'ן רענען און וועגען מיינע הונגער־לויידען און ווי אזוי איך האב דעם הונגער נעשטילט. זעהר א שטארקען איינדרוק האט איבערנעלאזט נאר זיך דאס יאנען זיך נאר קלייניע יאשטשערקעס אוים'ן שפיץ פון א בערגעל. זיי זיינען ארונטערגעלאפען אונטער די שטיינער, וואו זיי זיינען פארשוואונדען נעווארען; אבער צופעליג האב איך איבערגעקוקט א שטיין און האב נעכאפט איין יאשטשערקע. איך בין אנטלאפען פון דעם בערגעל פון מורא פאר די שלאנגען. זיי האבען מיך נישט נאכנעפאלנט. זיי זיינען נאר נעלעגען אויף די פלאבע שטיינער, וואראמענדיג זיך אויף דער זון. אבער מיין נעירש'נטע מורא פאר שלאנגען איז נעווען אזוי גרויס, אז איך בין אנטלאפען פון זיי אזוי שנעל, גלייך ווי זיי וואלטען זיך נאך מיר נעיאגט.

נאך דעם האב איך נעגריזשעט ביטערע קארע פון יונגע כוי־
מער. עפעס געדענקט זיך מיר, אז איך האב גענעסען פיעל גרינע
נים מיט ווייכער שאלעכץ און מילך־זאפטיגע יאדרעס. איך האב
אבער א קלארע ערינערונג וועגען דעם, ווי איך האב געליטען אויפ'ן
מאגען. איך וויים נישט, צי דאס איז מיר נעקומען פון די גרינע
נים אדער פון די יאשטשערקעס. איינס וויים איך, אז עס האט
מיר אפגענליקט נישט אויפגעפרעסען צו וועלען אין פארלויף פון
די עטליכע שטונדען, וואס איך בין געלעגען אויף דער ערד, צי־
טויפנעדרעהט פון קרעמפען.

פינפטער קאפיטעל

ארויסקומענדיג פון וואלד, האב איך מיטאמאל דערזעהען א בילד. איך האב זיך געפונען ביים ראנד פון א ברייטען פרייען פלאץ. פון איין זייט פון דעם דאזיגען פלאץ האט זיך אויפגעהויבען א הויכער משופע'דינער ברעג. אויף דער אנדערער זייט איז נעווען דער טייך. דער ברעג האט שארף־אפגעבראכען זיך אראפ־געלאזט צום וואסער־צו, אבער אין איינינע ערטער, וואו עס זיינען אמאל פארגעקומען ערד־שטורצען, זיינען געווען דורכגעשניטען שכאלע שטעגלער. דאס זיינען געווען די טרונק־פלעצער פון די מענשען, וואס האבען געלעבט אין די היילען.

דאס איז אויך נעווען דער הויפט־פלאץ, וואו די מענשען, אויף וועלכע איך האב גראר אנגעטראפען, האבען זיך אויפגעהאלטען. דאס איז נעווען, קאז איך זאגען בדרך נומא, דאס דארף. מיין מוטער און דער פלוידערער און איך, און איינינע אנדערע פשוטע נפשות זיינען געווען. אזוי צו זאגען, אייגוואוינער פון דער אומגעגענד. מיר זיינען נעווען א טייל פון דער האדרע, כאטש מיר האבען געלעבט אפגעזונדערט פון איהר. דער מהלך אהין איז נעווען א גאנץ קורצער, נאר מיר האט אין מיין ארומ־וואנדערען נענומען א גאנצע וואר צו קומען אהין. וואלט איך נעווען נעהן מיט א גלייכען וועג, וואלט איך די רייזע נעמאכט אין א שטונדע.

אבער לאמיר זיך צוריקקערען צום ענין. שטעהענדיג ביים ראנד פון וואלד, האב איך נעזעהען די היילען אויף דעם בארגיגען

ברעג, דעם אפענעם פלאץ און די שטענלער צו די טרונק־פלעצער. און אויף דעם אפענעם פלאץ האב איך נעזעהען פיעל מענשען פון דער האַרדע. א גאנצע ווגד האב איך, נאר נאר א קינד. ארומנע־בלאנדזשעט איינער אליין. און אין פארלויף פון דער דאזיגער צייט האב איך נישט נעזעהען קיינעם פון מיין מין. איך האב נעלעבט אין שרעק און אין עלענד. און איצט, דערזעהענדיג באשעפענישען פון מיין מין, האב איך פון פרייד נענומען לויפען צו זיי מיט אלע מיינע כוחות.

און דעמאלט איז נעשעהען א מאדנע זאך. עמיצער פון דער האַרדע האט מיך דערזעהען און האט אויפגעהויבען א ווארנונג־נעשרייי. און אין דערזעלבינער רגע איז די גאנצע האַרדע זיך צע־לאפען, שרייענדיג אין פאנישער שרעק. שפרינגענדיג און קלע־טערענדיג איבער די פעלזען, זיינען זיי פארזונקען אין די עפענונ־גען פון די הייליען און פארשוואונדען געווארען... אלע, א חוץ אי־נעם, א קליין קינד, וועמען מען האט אין טומעל אראפגעווארפען אונטער'ן בארג. עס האט יאמערליך נעקלאגט. זיין מוטער איז מיט אימפעט ארויסגעלאפען; דאס קינד איז אויפגעשפרונגען איהר אנטקעגען און האט זיך שטייף אנגעהאלטען אן איהר, בעת זי האט נעקלעטערט צוריק אין הייל אריין.

איך בין געבליבען אייגער אליין. דער אפענער פלאץ, וואס איז פול געווען מיט מענשען, איז מיט אמאל געווארען פוסט. איך האב זיך אוועקגעזעצט א פארלארענער און האב נענומען כניקען. איך האב גארנישט פארשטאנען. ווארום זיינען דאס די מענשען פון מיר אנטלאפען? מיט א צייט שפעטער, וועז איך האב זיך באקענט מיט זייער ארט לעבען, האב איך דאס באגריפען. וועז זיי האבען מיך דערזעהען, ארויסלויפענדיג מיט אלע מיינע כוחות פון וואלד ארויס, האבען זיי באשלאסען, אז עפעס א חיה יאגט זיך נאך מיר נאך. מיט מיין נישט־צערעמאניעלען צוקומען צו זיי, האב איך ארויפגעיאגט אויף זיי א פאנישע שרעק.

בעת איך בין אזוי נעזעסען און האב נעקוקט צו די עפענונגען פון די הייליגן, האב איך זיך דערוואוסט, אז די מענשען קוקען ארויס צו מיר. זיי האבען אינגיכען נענומען ארויסשטעקען די קעפ, שפעטער אביסעל האבען זיי נענומען רופען איינער צום אנדערען. אין אייליגיש און אין טומעל האבען נישט אלע פון זיי נעטראסען אין זייערע איינענע הייליגן. אייניגע פון דער יונגווארג האבען נעזוכט א באהעלטעניש אין פרעמדע הייליגן. די מוטערס האבען זיי נישט נערופען ביי זייערע נעמען, וויל די דאזיגע ערפינדונג האבען מיר דעמאלט נאך נישט נעמאכט. מיר זיינען אלע נעווען נאמענלאז. די מוטערס האבען ארויסגעלאזט קלאגענדיגע אנגסטליכע נעשרייען, וועלכע די קינדער האבען גלייך דערקענט. וואלט מיין מוטער דארט געווען און מיך נערופען, וואלט איך דערקענט איהר שטים אפילו צווישען די שטימען פון א טויזענט מוטערס, און פונקט אזוי וואלט זי דערקענט מיין שטים צווישען א טויזענט אנדערע.

דאס דאזיגע איבעררופען זיך האט אננעהאלטען א נעווייסע צייט, זיי זיינען אבער נעווען צערפארזיכטיג, אז זיי זאלען ארויסקומען פון זייערע הייליגן און זיך ארומפלאנטען אונטען. ענדליך, איז איינער פון זיי ארויסנעקומען. עס איז איהם באשערט נעווען צו שפילען א נרויסע ראל אין מיין לעבען. ווי ער האט שוין נעהאט נעשפילט א נרויסע ראל אין דעם לעבען פון אלע מיטגלידער פון דער האדרע. דאס איז נעווען דער, וועמען איך וועל אזן דער דאזיגער דערצעהלונג רופען ר ו י ט - א ו י נ; איך האב איהם נענעבען אזא נאמען צוליב זיינע אננעצונדענע אויגען. די לעדלעך פון וועלבע זיינען שטענדיג רויט נעווען, און צוליב דעם באזונדערען עפעקט וואס זיי האבען נעשאפען גלייך, ווי זיי וואלטען נעלאזט וויבען וועגען דער שרעקליכער ווילדקייט, וועלכע איז נעזעסען אין זיהם. דער קאליר פון זיין נשמה איז נעווען רויט.

ער איז נעווען א מאנסטער אין אלע הינזיכטען. פיזיש איז ער נעווען א ריז. ער האט נעדארפט וועגען א הונדערט און זיבע-

ציג פונט. ער איז נעווען דער נרעסטער פון אונזער מיז, וואס איך האב אמאל נעזעהען. איך האב אויך קיינמאל נישט באנע־ נענט אזא נרויסען, ווי ער, נישט צוויישען די פ י י ע ר - מ ע נ - ש ע ן און נישט צוויישען די ב ו י ם - מ ע נ ש ע ן. אנשטוי־ כענדיג זיך אין די צייטונגען אויף די באשרייבונגען פון אונזערע מאדערנע שלעגער און וועט־קעמפער, טראכט איך אמאל וועגן דעם, וואס פאר א פנים דער בעסטער פון זיי וואלט עס נעקאנט האבען קענען איהם.

איך האב מורא, אז זיי וואלטען נישט נעוואלט האבען מיט איהם פיעל צו טון. מיט איין קלעם פון זיינע אייזערנע פינגער און מיט איין ציה וואלט ער נעקאנט ארויסרייסען אז ארעם מיט די וואדצלען און אפראמען איהם פון קערפער. מיט איין קלאפ פון זיין שווערען פויסט וואלט ער נעקאנט צעשמעטערען זייערע שארבענס, ווי אייער־שאלעכץ. מיט א בריק פון זיינע פיס (ארער הינטערשטע לאפעס) וואלט ער נעקאנט ארויסזעצען פון זיי די נע־ דערים. מיט איין דרעה וואלט ער נעקאנט איבערבראכען זייערע העלזער, און איך בין זיכער, אז מיט איין־איינציגען רים פון זיינע קינבאקען וואלט ער נעקאנט ארויסרייסען פון זיי דעם נאנצען און דעם רוקען־זייל צוואמען.

ער האט נעקאנט אין א זיצענדינער פאזיציע א שפרונג טון אויף צוואנציג פום הויך. ער איז נעווען אפשייליך האריג. עס איז נעווען אונזער שטאלץ נישט צו זיין שטארק האריג. אבער ער איז נעווען דורכאוים באדעקט מיט האר, אויף דער אינערליכער טייל פון די ארעמס, פונקט ווי אויף דער אייסערליכער, און אפילו אויף די אויערען. די איינציגע פלעצער פון זיין קערפער, אויף וועלכע עס זיינען נישט נעווען קיין האר, זיינען נעווען די פלאכען פון זיינע הענט און פיס און אונטער די אויגען. ער איז נעווען שרעק־ ליך מיאוס, און זיין ווילד שטשירענדיג מויל און זיין נרויסע אראפ־ העננענדיגע אונטערשטע ליפ האבען נאר הארמאנירט מיט זיינע שרעקליכע אוינען.

אט־דאס איז נעווען ר ו י ט ־ א ו י נ. ער איז שטילערהייט ארויסגעקראכען פון זיין הייל און האט זיך ארונטערגעלאזט. נישט באמערקענדיג מיך, האט ער נענומען ארומקוקען די נענענד. ער האט זיך איינגעבוינען אין די היפטען בעת'ן נעהן; און אויף אזוי פיעל האט ער זיך אויסגעבוינען פאראוים און אזוי לאנג זיינען נעווען זיינע ארעמס, אז ער האט ביי יעדען שריט אנגעריהרט מיט די פינגער פון די העכט די ערד. אין דער דאזיגער האלב־אויפ־נעשטעלטער פאזיציע, וועלכע ער האט אנגענומען בעת'ן נעהן, איז ער נעווען זעהר אומנעשיקט, און ער האט אנגעריהרט מיט די פינגער די ערד נאר בכדי אנצוהאלטען דאס גלייכגעוויכט. דער־פאר אבער איז ער נעווען א מזיק אויף לויפען אויף אלע פיער. אין דעם זיינען מיר שוין נעווען אומגעשיקט. נאר מעהר, זעלטען ווער צווישען אונז האט בעת'ן נעהן אנגעהאלטען זיין גלייכגעוויכט מיט די פינגער פון די העכט. אזא איינער איז נעווען אן אטא־ווייסטישע ערשיינונג. און דאס איז ר ו י ט ־ א ו י נ טאקע נעווען. און נאר מעהר, ווי דאס.

מיר האבען זיך געפונען אין דעם פראצעס פון בייטען אונזער לעבען אויף די בוימער אויף א לעבען אויפ'ן בארען. מיר זיינען דורכנעאנגען די דאזיגע ענדערונג אין פארלויף פון פיעל דורות, און אונזערע קערפער און אונזער האלטונג האבען זיך אויך נע־ביטען אין דער דאזיגער ריכטונג. אבער ר ו י ט ־ א ו י נ האט זיך צוריקגעקערט צו דעם פרימיטיוועז טיפ פון בוים־איינוואוינער. אזוי ווי ער איז נעבוירען נעווארען אין אונזער הארדע, איז ער נעצוואונגען נעווען צו זיין מיט אונז; אבער אין דער אמת'ען איז ער נעווען אן אטאווייסטישע ערשיינונג און זיין פלאץ איז נעווען ערנעץ אנדערש.

וואדפענדיג די אויגען אין אלע זייטען, האט ער זעהר פאר־זיכטיג ארומנעדרעהט זיך איבער דעם אפענעם פלאץ און האט אריינגעדרונגען מיט'ן בליק צווישען די בוימער, זוכענדיג די חיה,

וועלכע האט, ווי אלע האבען פארדעכטינט, זיך נעיאגט נאך מיר, און בעת ער האט דאס נעטון, נישט באמערקענדיג מיך אינגאנצען, האבען די מענשען פון דער ארדע זיך ארומנעשטעלט ביי די עפענונגען פון די הייזער און האבען צוגעקוקט.

ענדליך, האט ער, ווייזט אויס, באשלאסען, אז קיין שום נעפאהר לויערט נישט ארום זיי. ער האט זיך צוריקגעקערט פון ראנד פון באדג, פון וואנען ער האט נעכאפט א קוק אראפ צו דעם טרונק-פלאץ. דער וועג זיינער האט איהם נעבראכט נאהענט פון מיר, אבער ער האט מיך נאר אלץ נישט באמערקט. נעהענדיג אזוי ווייטער, האט ער צופעליג זיך צוואמענגעטראפען זייט-בייזייט מיט מיר, און דעמאלט האט ער אהן וואהרנונג און מיט אומגלויבליכער שנעלקייט דערלאנגט מיר א קנאק איבער'ן קאפ. איך בין צוריקגעשליידערט געוואהרען אויף נאנצע צוועלף פום, אייבער איך בין אניידערגעפאלען, און איך נעדענק, ווי איך האב, א האלב-פארטוויטער פון דעם קלאפ, נעהערט דעם ווילדען אויסברוך פון א קוויטשענדיגען נעלעכטער, וואס האט זיך אויפגעהויבען פון די הייזען. עס איז נעווען א פיינער שפאס — יעדענפאלס אין יענעם טאג; און די הארדע האט עס אפנעשאצט מיט'ן פולען הארצען.

אט-אזוי בין איך דאס אויפגענומען נעוואהרען אין דער הארדע. ר ו י ט - א ו י נ האט זיך מעהר נישט אומנעקוקט אויף מיר, און איך האב נעקאנט כניקען און קרעכצען, וויפיעל נאר מיין הארץ האט נעגלוסט. אייניגע פרויען האבען מיט נייגיר זיך פאר-זאמעלט ארום מיר, און איך האב זיי דערקענט. איך האב זיי באגענענט פאראיארען, וועו מיין מוטער האט מיך מיטגענומען צו די האזעלנום-טאלען.

אבער זיי האבען מיך באלד נעלאזט אליין און זייער פלאץ האבען פארנומען ארום א צוועלף נייגעריג קינדער, וועלכע האבען זיך נענומען רייצען מיט מיר. זיי האבען זיך ארומנעשטעלט ארום מיר אין א קרייז, האבען נעטייטעלט אויף מיר מיט די פינ-

נער, נעמאכט צורות און מיד נעשטאכען און נעקנייפט. איך האב זיך דערשראקען און האב אין אנהויב אלץ איבערגעטראגען; שפע־טער אבער בין איך אריין אין רציחה און איך האב זיך א לאז נעטון אויפ'ן פרעכסטען פון זיי, נרייט צו צעריסען איהם אויף שטיקער. דאס איז נעווען נישט קיין אנדערער, ווי ל א נ ג־ א ו י ע ר אליין. איך האב איהם אזוי א נאמען נענעבען, ווייל ער האט נעקאנט אויפשטעלען נאר איינעם פון זיינע אויערען. דער צווייטער אויער איז ביי איהם אראפגעהאנגען שוואך און אהן באווענונג. דורך עפעם א צופאל זיינען די מוסקולען אפגעטויט נעווארען און ער האט מיט זיי מעהר נישט נעקאנט זיך באנוצען.

ער האט זיך מיט מיר ארומגעכאפט און מיר האבען זיך אריינ־ געלאזט אין א נעשלעג, ווי א פאר קלייניע אינגלער. מיר האבען איינער דעם אנדערען נעדראפעט, נעביסען, נעריסען פאר די האר. נעצופט און אומנעוואלגערט. איך נעדענק, אז עס איז מיר נע־ לונגען ארונטערצורוקען פון הינטען אהם מיינע ארעמס אונטער זיינע פאכווועס און אנכאפען איהם ביים האלז.

דער דאזיגער אנהאלט האט מיר נענעבען אז אנטשיידענדיגען נעווינס איבער איהם. אבער לאנג האב איך דערמיט נישט נע־ קאנט זיך פרעהען. ער האט ארויסגעדרעהט א פוס (אדער א הינ־ טערשטע לאפע) און האט נעמאכט מיט איהר אזא ווילדע אטאקע אויף מיין בויך, אז ער האט מיר נעקאנט ארויסזעצען די נעדערים. איך האב איהם נעמוזט אפלאזען, כדי זיך צו ראטעווען, און דע־ מאלט האבען מיר זיך ווידער אריינגעלאזט אין א נעשלעג.

ל א נ ג־ א ו י ע ר איז נעווען מיט א יאהר עלטער פון מיר, אבער איך בין נעווען פיעל מאל אויפנעבראכטער פון איהם, און ער האט צום סוף נענומען מאכען פליטה. איך האב איהם נעטריבען איבער דעם אפענעם פלאץ און ווייטער, ארא־צו צום טייך, דורך איינעם פון די שטענלער. אזוי ווי ער האט אבער נעהאט א בע־ סערע באקענטשאפט מיט דער נענענד, איז ער נעלאפען הארט

ביים ברעג אוז איז דורך אן אנדער שטענעל ארויף צוריק אויפ'ן בארג. ער האט שרעג דורכגעשניטען דעם אפענעם פלאץ אוז האט זיך אריינגעלאזט אין א הייל מיט א בריטער עפענונג.

נישט פארדעכטיגענדיג קיין זאך, האב איך גלייך נאך איהם זיך אריינגעווארפען אין דער פינסטערניש. אין דעם צווייטען מאמענט האב איך זיך שטארק דערשראקען. איך בין פאר דעם נאך קיינמאל נישט געווען אין קיין הייל. איך האב אנגעהויבען כניקען אוז שרייען. לאנג־אויער האט שפאטיש געפלאפלט, איז אומבאמערקט ארויפגעשפרונגען אויף מיר אוז מיך אומגעווארפען. ער האט אבער נישט געוואגט אריינצולאזען זיך מיט מיר אין א צווייטען נעשלעג אוז האט זיך גלייך אפגעטראגען. איך האב זיך נעפונען צווישען איהם אוז דעם אריינגאנג אוז ער איז נישט דורכגעגאנגען פארבי מיר; דאך האט עס אויסגעזעהען, ווי ער וואלט אוועקגענאנגען. איך האב זיך איינגעהערט, אבער איך האב נישט גענאגט נעפינען קיין שום שפור פון איהם. דאס האט מיך אריינגעבראכט אין פארווירונג, אוז וועז איך בין ארויס אין דרויסען, האב איך זיך אוועקגעזעצט אוז נענומען אויסוואכטען.

ער איז נישט ארויסגענאנגען דורכ'ן אריינגאנג, איך בין זיכער נעווען אין דעם; אוז דאך האב איך אין עטליכע מינוט ארום דערהערט הינטער זיך זיין כיכיקען. איך האב ווידער נענומען לויפען נאך איהם אוז ער איז ווידער אריין אין הייל; אבער איצט האב איך זיך שוין אפגעשטעלט ביי דער עפענונג. איך האב עטוואס אפגעטראכטען צוריק אוז נענומען אויסוואכטען. ער איז נישט ארויסגעקומען, אוז דאך האב איך, פונקט ווי פריהער, דערהערט הינטער זיך זיין כיכיקען אוז איך האב איהם צום דריטען מאל אריינגעטריבען אין הייל אריין.

די דאזיגע פארשטעלונג איז איבערגעחזר'ט געווארען עטליכע מאל. דערנאך האב איך נעפאלגט נאך איהם אין הייל אריין, וואו איך האב איהם נעזוכט אוז נישט נעפונען. איך בין נעווען נייר־

נערינ. איך האב נישט נעקאנט פארשטעהן, ווי איוי ער האט זיך דאס פון מיר ארויסגעדרעהט. ער איז יעדעם מאל אריין אין הייל און איז קיין איין מאל פון דארטען נישט ארויסגעקומען, און דאך איז ער אלע מאל צוגעקומען הינטער מיר און האט פון מיר חוזק נעמאכט. אויף אזא אופן איז אונזער קאמף פארוואנדעלט געווארן אין א שפיל אין באהעלטעניש.

מיר האבען זיך אזוי נעשפילט דעם נאנצען טאג מיט איניגע צופעליגע הפסקות, ביז וואנען עס האט זיך ביי אונז נעשאפען א שפילעוודינע און פריינדליכע שטימונג. צום סוף איז ער מעהר שוין פון מיר נישט אנטלאפען און מיר זיינען ביידע געזעסען, ארומנעמענדיג אייגער דעם אנדערען. שפעטער האט ער אויפגע־דעקט פאר מיר די נעהיימניש פון דער הייל מיט דער ברייטער עפענונג. האלטענדיג מיך פאר דער האנט, האט ער מיך אריינ־נעפיהרט אינווענדיג. די הייל איז דורך א שמאלען דורכגאנג גע־ווען פארבונדען מיט אן אנדער הייל, וועלכע האט אונז ארויסגע־פיהרט צוריק אין דרויסען.

מיר זיינען איצט נעווען נוטע פריינד. וועז דאס יונגווארג האט זיך ארומנעקליבען ארום מיר צו רייצען זיך מיט מיר, האט ער מיר געהאלפען אנצופאלען אויף זיי; און מיר האבען ביידע נעאר־בייט מיט אזא ווילדער רציחה, אז מען האט מיך אינניכען גע־לאזט צורוה. ל א נ ג - א ו י ע ר האט מיך באקענט נעמאכט מיט'ן דארף. ער האט מיר זעהר וועניג געקאנט דערצעהלען וועגען די לעבענס־באדינגונגען און די מנהגים — ער האט נישט נעהאט פאר דעם די נויטיגע ווערטער; איך האב אבער פיעל ערפארען. באאבאכטענדיג זיינע האנדלונגען, און ער האט מיר אויך געווייזען אלערליי פלעצער און זאכען.

ער האט מיך מיטנעמען צו דעם אפענעם פלאץ, צווישען די הייליען און דעם טייך, און אויך אין וואלד אריין, וואו מיר האבען אוים'ן נראז צווישען די בוימער נעמאכט פאר זיך א מאלציים

פון מער־ריבען מיט אדערדינע ווארצלען. נאר דעם האבען מיר זיך גוט אננעטרונקען ביים טייך מיט וואכער און האבען זיך אויפ־נעהויבען מיט'ן שטענגל ארויף צו די היילען.

אויף דעם דאזינען שטענגל האבען מיר זיך ווידער צוזאמענ־געטראפען מיט ר ו י ט־א ו י ג. איד האב קודם כל באמערקט, אז ל א נ ג־א ו י ע ר האט זיך אוועקגעשארט אז א זייט פון בארג און האט זיך נידעריג אראפגעבוינען. איד האב נאטירליך אוו נישט ווילענדיג איהם נאכגעטוון. אין דעמאלט האב איך א קוק נעטוון צו זעהן די אורזאך פון זיין מורא. דאם איז געווען ר ו י ט־א ו י ג, וועלכער האט זיך אראפגעלאזט איבער'ן שטענגל מיט צו אויפנעריסענעם נאנג און מיט א בייז־אננעכמורעטען בליק פון זיינע אננעצונדענע אויגען. איד האב באמערקט, אז אלע קינדער האבען זיך פון איהם אוועקגעשארט פונקט, ווי מיר האבען עס נעטוון, בעת די ״ערוואקסענע האבען איהם כאטראכט מיט פאר־זיכטיגע אויגען, וועז ער איז צוגעקומען נאהענט פון זיי, אוז האבען איהם אפגעטראטען דעם וועג.

וועז דער אוועגט האט אננעהויבען צופאלען, איז דער אפע־גער פלאץ פוסט געוואָרען. די הארדע האט זיך באהאלטען אין די היילען. ל א נ ג־א ו י ע ר האט מיד נעפיהרט אויף נאכט־לענער. מיר האבען ארויפגעקלעטערט אויפ'ן הויכען ברעג, העכער פון אלע איבערינע היילען. צו א קליינעם שפאלט, וועלכען מען האט פון דער ערד נישט נעקאנט אנזעהן. ל א נ ג־א ו י ע ר האט זיך אהין ארייננעשפארט. איד האב מיט שווערינקייט נאכ־נעפאלגט, אזוי שמאל איז נעווען דער ארייננאנג, — אוז האב זיך נעפונען אין א קליינעם בעלזעז־קעמערל. עס איז נעווען זעהר

דערינ — נישט מעהר, ווי א פֿאר פוס די הויד, און אפשר דרייי פוס איבער פיער אין דער בריים און אין דער ערד לענג. טוליענדינ זיך און ארומנעמענדינ איינם ס'אנדערע, ויינען מיר דא דורכנע־שלאפֿען די נאכט.

זעקסטער קאפיטעל

בעת די מעהר נעוואנטע צווישען דער יונגווארג האבען זיך נעשפילט, לויפענדיג אריין און ארוים דורך די היילען מיט די ברייטע עפענונגען, האב איך זיך דערוואוסט, אז אזעלכע היילען זיינען נישט נעווען פארנומען. קיינער איז אין זיי ביינאכט נישט נעשלאפען. דערויף זיינען באנוצט נעווארען נאר היילען מיט שמאלע עפענונגען, און וואס שמעלער די עפענונגען, אלץ בעסער. דאס איז נעווען צוליב דער מורא פאר די רויב־חיות, וועלכע האבען אין יענע טעג און נעכט נעמאכט דאס לעבען פאר אונז פאר א לאסט.

אין דעם ערשטען פריהמארגען. נאכדעם, ווי איך בין אפגע־שלאפען א נאכט מיט ל א נ ג־א ו י ע ר, האב איך זיך דער־וואוסט וועגען דער מעלה פון די היילען מיט די שמאלע עפענונגען. עס איז נאר וואס טאג נעווארען, וועז דער אלטער ש ו ו ע ר־צ א ה ן, דער טיגער, איז אנגעקומען אין דעם אפענעם פלאץ. צוויי מענשען פון דער האדרע זיינען שוין נעווען אויפגעשטאנען. זיי זיינען פון איהם אנטלאפען. צי זיי האבען זיך שטארק דערשראק־קען, אדער דער טיגער איז נעווען צו נאהענט פון זיי, אז זיי זאלען פארזוכען ארויפצוקלעטערען אויפ'ן בארג, צו די שפאלטען פון די היילען, וויים איך נישט; יעדענפאלס זיינען זיי אריינגעלאפען אין דער הייל מיט דער בריטער עפענונג, וואו איך מיט ל א נ ג־א ו י ע ר האבען זיך מיט א מאג פריהער נעשפילט.

מען קאן נישט וויסען, וואס עס איז פארנעקומען אינעווענ־

מען קאן זיך אבער נאנץ גוט אנשטויסען, אז די צוויי פון דער הארדע האבען דורכ'ן שפאלט, וואס פארבינדט די צוויי הייל־ען זיך דורכנעשפארט אין דער צווייטער הייל אריין. דער דאזיגער שפאלט איז נעווען צו־קליין, אז ש ו ו ע ר ד - צ א ה ן זאל קאנען דורך איהם דורכנעהן, און ער איז ארויסגעקומען דורך דעם זעלבינען וועג, דורך וועלכען ער איז אהין אריינגענאנגען, א נישט־באפרידיגטער און אן אויפנערייצטער. עס איז קלאר נעווען, אז זיין ביינאכטיג נעיעג איז נעווען אהן ערפאלג און אז ער האט זיך נעריכט צו מאכען פון אונז א מאלצייט. ער האט דערזעהען די צוויי מענשען ביי דער צווייטער עפענונג פון הייל און האט א שפרונג נעטון צו זיי. נאטירליך, האבען זיי זיך א לאז נעטון דורכ'ן דורכנאנג אין דער ערשטער הייל אריין. ער איז פון דער־ מען ארויס מיט א נעברום און נאך אויפנערייצטער, ווי פריהער.

א שרעקליכע מהומה האט אויסגעבראכען צווישען אונז. מיר האבען זיך צוזאמענגעדרענגט אויבען און אונטען איבער דעם הויכען בארגינען ברעג ביי אלע שפאלטען פון די הייל־ען און ביי די אויסערליכע אפשטאנדען. האבען אלע נעפיל־דערט און נע־ קוויטשעט אין א וויל־דען כאר, קרימענדיג דערבי ביין אונזערע פנימ'ער. דאס איז ביי אונז נעווען אן אינסטינקט אזא. מיר זיינען נעווען אזוי אויפנערייצט, ווי ש ו ו ע ר ד - צ א ה ן, כאטש אונזער צארן איז נעווען נעמישט מיט מורא. איך נעדענק, אז איך האב נעקוויטשעט און נעקרימט דעם פנים, ווי די בעסטע פון זיי. נישט נאר האבען זיי מיר נענעבען א ביישפיל, נאר איך האב אויך נעפיהלט אז אינערליכען דראנג צו טון די זעלבינע זא־ כען, וואס זיי. מיינע הער האבען זיך אויפנעשטעלט קאפויר און איך בין דורכנענומען נעווארען מיט א וויל־דען און בלינדען צארן.

ש ו ו ע ר ד - צ א ה ן איז פיעל מאל אזוי ארומנעלאפען, פון איין הייל ארויס און אין דער אנדערער אריין. אבער די צוויי מענשען האבען זיך דורכנעשפארט הין און צוריק דורך דעם שפאלט צווישען די צוויי חיילען און האבען זיך אויף אזא אופן ארויס־

נעדרעהט פון איהם. אין דער זעלבינער צייט זיינען מיר אלע אין דער הויך אויפ'ן ברעג צוגעטראטען צו דער ארבייט. יעדעם מאל, וועז ער איז ארויס פון דער היל, האבען מיר איהם באהא־ נעלט מיט שטיינער. אין אנהויב האבען מיר זיי נאר אראפנעוואר־ פען אויף איהם, אבער אינגיכצן האבען מיר מיט דער פארגרע־ סערטער קראפט פון אונזערע מוסקולען נעגומען זיי האסטיג ארא־ שלייד ערען.

דאס דאזיגע באמבארדירען האט נעצוינגען צו אונז ש ו ע ר ד־ צ א ה נ ' ס אויפמערקזאמקייט און האט איהם נאך מעהר אוים־ נערייצט. ער האט אויפגעהערט ווייטער צו פארפאלגען די צוויי מענשען און האט זיך א לאז נעטון צו אונז אויף דעם בארגיגען ברעג, ברימענדיג און דראפענדיג זיך מיט די קרעלען איבער דעם אפפאלענדינען פעלז. בייס דאזיגען שרעקליכצן בילד האבען מיר אלע ביז'ן לעצטען זיך באהאלטען אין די היל'ען. איך וויים דאס, וויל איך האב ארויסנעקוקט פון היל און האב נעזעהען, אז דער גאנצער בארג איז אפגעלעדינט נעווארען, און נאר ש ו ע ר ד־ צ א ה ן, פארלירענדיג דעם בארען, האט זיך נענליסשט און איז נעפאלען ארא־ף.

איך האב ארויסנעלאזט א נעשרייי פון אויפמונטערונג און דער בארג איז ווידער פול נעווארען מיט דער שרייענדיגער הארדע און די שטיינער זיינען נעפאלען נאך האסטיגער, ווי פריהער. ש ו ע ר ד־ צ א ה ן איין נעווען אויפנעקאכט פון ווילדען צארן. ער האט נאכאמאל און ווידעראמאל זיך נעלאזט ארויף אויפ'ן בארג. איינמאל האט ער שוין אפילו דערנרייכט די ערשטע היל'ען, איי־ דער ער איז צוריקנעפאלען, ער האט אבער נישט נעקאנט ארייני־ ווארען זיך אינעוועניג. יעדעם מאל, וועז ער האט זיך א ווארף נעטון ארויף צו אונז, האבען מיר אויפנעשוידערט פון שרעק. די מהרסטע פון אונז זיינען אין אנהויב ארייננעלאפען אין די היי־ לען: אייניגע זיינען אבער נעבליבען דרויסען צו באווארפען איהם

מיט שטיינער, און באלד זיינען מיר שוין אלע נעבליבען דרויסען און האבען זיך באטייליגט אין דער שיסעריי.

נאך קיינמאל איז אזא גרויסארטיג באשעפעניש נישט נע־מאכט געוואָרען אזוי צום נאר. עס האט שרעקליך געטראָפען זיין שטאלץ, וואס אזעלכע קלייניע און שוואכע נפשות האבען איהם איבערגעביטרעוועט. ער איז געשטאנען אונטען און נעקוקט ארויף צו אונז, ברומענדיג, וואָרפענדיג מיט'ן עק און קנאקענדיג מיט די צייהן, וועו די שטיינער זיינען נעפאלען לעבען איהם. איינמאל האב איך אראָפגעשלייודערט א שטיין פונקט אין דעם מאמענט, וועו ער האט ארויפגעקוקט צו אונז. דער שטיין האט איהם נע־טראָפען אין שפיץ נאז און ער איז נעפלויגען מיט אלע פיער לאַ־פעם ארויף, בריללענדיג און קוויטשענדיג פון וועהטאג און אי־בעראשונג.

ער איז נעווען באזיגט און ער האט עס נעוואוסט. אננע־מענדיג צוריק זיין ווירדיגע האלטונג, איז ער מיט א שטאלצען נאנג אפגעטראטען פון אונטער דעם האנעל פון שטיינער. ער האט זיך אפגעשטעלט אין דער מיט פון דעם אפענעם פלאץ און האט פארבענקט אין הונגעריג זיך אומגעקוקט אויף אונז. עס איז איהם שווער נעווען אויפצוגעבען דעם מאלצייט, און מיר אלע האבען דאך מיט זיך פארגעשטעלט פאר איהם אזוי פיעל פלייש, וואס איז אט נעווען אריינגעשפארט אין א ווינקעל און דאך אומעגליך צו דערנרייכען. דאס האט אונז נעריייצט צו לאבען. מיר האבען אלע נעלאכט שפאטיש און הויך אויפ'ן קול. חיות פאר־טראָגען נישט, וועו מען מאכט פון זיי חוזק. דאס אפלאבען פון זיי ברייננט זיי אריין אין צארן. און אויף אזא אופן האט אונזער נעלעכטער אננעריפען ש ו ע ר ד־צ א ה ן. ער האט זיך צו־ריקנעקערט מיט א נעברילל און האט זיך ווידער א לאַ נעטון ארויף אויפ'ן בארג. אט־דאס האבען מיר טאקע נעוואלט. דער קאמף איז פארוואנדעלט נעוואָרען אין א שפיל און מיר האבען נעהאט נרויס פארנעניגען צו באהאנלען איהם מיט שטיינער.

אבער די דאזיגע אטאקע האט לאנג נישט אננעהאלטען. ער איז שנעל געקומען צום שכל און אחוץ דעם האבען איהם אונזערע שטיינער טאקע א רעכט ביסעל וועה נעטון. איך שטעל זיך איצט נאנץ לעבעדיג פאר. ווי איין אויג איז ביי איהם געווען אויסגעלאפען און כמעט אינגאנצען צוגעמאכט פון א שטייז, וואס מיר האבען אויף איהם געווארפען. און איך נעדענק אויך נאנץ קלאר, ווי ער איז געשטאנען אויפ'ן ראנד פון וואלד, וואוהין ער האט ענדליך זיך צוריקגעצויגען. וועז ער האט זיך אומגעקוקט אויף אונז, זיינען זיינע אויסגעקרימטע ליפען נעווען פאררישען אריבער די סאמע וואראלעז פון זיינע גרויסע פאנג־צייהן; די האר זיינע זיינען געווען אויפגעשטעלט, און ער האט די נאנצע צייט נע־דרעהט מיט'ן עק. ער האט נענעבען דעם לעצטען בליק און איז פארשוואונדען געווארען צווישען די בוימער.

און ד. אלט האט זיך דאס צווישען אונז אויסנעהויבען א געפילדער. מיר האבען זיך ארויסגעשאטען פון אונזערע לעבער. באטראכטענדיג די צייכענס, וואס זיינע קרעלעז האבען איבערנע־לאזט אויף דעם בארג, און האבען נערעדט אלע אויף אמאל. אייי־נער פון די צוויי, וועלכע זיינען נעכאפט נעווארען אין דער טא־פעלטער הייל, איז נעווען האלב־קינד און האלב־אינגעל. זיי זיי־נען ביידע מיט שטאלץ ארויסנעקומען פון זייער באהעלטעניש. מיר האבען זיי ארומנערינגעלט און נעקוקט אויף זיי מיט באוואונ־דערונג. די מוטער פון דעם יונגען בחור'ל האט זיך דעמאלט דורכגעבראכען דורך אונז און האט זיך מיט א שרעקליכער רציחה ארויפגעווארפען אויף איהם, שמייסענדיג איהם איבער די אויערען, רייסענדיג איהם פאר די האר און קוויטשענדיג, ווי א טייוועל. זי איז נעווען א גרויסע הויך־נעוואקסענע פרוי און די קלעפ, וואס זי האט אין איהם אריינגעליינט, האבען דער הארדע פארשאפט פארגעניגען. מיר האבען נעהירזשעט, האלטענדיג זיך איינס לע־בען די אנדערע, אדער קייקלענדיג זיך אויף דער ערד פאר שמחה. נישט נעקוקט אויף דער הערשאפט פון שרעק, אונטער וועלכ

כער מיר האבען נעלעבט. זיינען מיר אלע מאל נעווען נרויסע לאכער. מיר האבען נעהאט א חוש צו הומאר. אונזער לוסטיג־קייט איז נעווען א נארנאטואנישע*). מיר האבען זיך דערפון קיינמאל נישט צוריקנעהאלטען. מיר האבען קיינמאל נישט נע־לאכט מיט א שטילען נעלעכטער. וועז א זאך איז נשווען לעכער־ליך, האבען מיר עס אפנעשאצט ווי עס באדארף צו זיין, און די פשוט'סטע זאכען זיינען פאר אונז נעווען לעכערליך. א, איך פאר־זיכער אייך, מיר זיינען נעווען נאנץ נישקשה'דיגע לאכער.

אויף דעם זעלבינען אופן, ווי מיר האבען באהאנדעלט ש ו ו ע ר ד ־ צ א ה ן, פלעגען מיר באהאנדלען אלע חיות, וועלכע זיינען אריינגעדרונגען אין אונזער דארף. מיר האבען אפנעהיט אונזערע שטענדיגע און טרונק־פלעצער פאר זיך אליין, דערגעהענדיג די יאהר די אלע חיות, וועלכע האבען אמאל ארויפנעטראטען אדער פארבאנדשעט אויף אונזער טעריטאריע. אפילו די ווילדסטע פארצוקערס האבען מיר אזוי אויסנעמאטערט, אז זיי האבען זיך אויסנעלערנט צו לאזען אונזערע פלעצער צורוה. מיר זיינען נישט נעווען קיין קעמפער, ווי זיי; מיר זיינען נעווען ליסטיג און שרע־קעדיג און טאקע נאר א דאנק דעם און אויך א דאנק אונזער אויסערנעווענליכער אייגענשאפט מורא צו האבען. האבען מיר עס נעקאנט לעבען אין דער דאזיגער שרעקליכער סביבה פון דער א י נ נ ע ר ע ר ו ע ל ט.

ל א נ נ ־ א ו י ע ר, בין איך זיך משער, איז נעווען מיט א יאהר עלטער פון מיר. וועגען זיין פארנאנענהייט האט ער נישט נעהאט קיין שום מענליכקייט מיר צו דערצעהלען; אבער אזוי ווי איך האב קיינמאל נישט באנענענט זיין מוטער, האב איך איהם נע־האלטען פאר א יתום. נאר אלעמען זיינען די פאטערס נארנישט

*) „נארנאנטוא" — דער חעלד פון ראבלע'ס מאטירע, א ריז, וועלכער חאט נעקאנט אויספרינקען א נאנצען מייך. — איבערז.

נעווען וויכטיג אין אונזער האנדע. די היימאט איז נאר נעווען אין א רויען צושטאנד, און די פארלעך פלענען זיך צווישען זיך קריענען און צעשיידען. דער מאדערנער מענש מיט זיין נט־אינסטיטוציע טוט דאס זעלבינע אויף א נעזעצליכען אופן. אבער מיר האבען נישט נעהאט קיין שום נעזעצען. מיר האבען נעהאלטען פון מנהגים, און אין באזוג צו היימאט איז דער מנהג אונגעפעהר באשטאנען אין נעמישטען פארקער.

פונדעסטוועניגען האבען מיר, ווי איהר וועט זעהן וויטער פון דער דאזיגער דערצעהלונג, שוין ארויסגעווויזען שוואכע סימנים פון מאנאמיע, וועלכע האט שפעטער נעשטארקט און נעקרעפטיגט די שטאמען, וואס האבען זי אננענומען. נאר מעהר, אפילו אין דער ציים, וועו איך בין נעבוירען נעווארען, זיינען שוין נעווען אייניגע נעטרייע פארלעך, וועלכע האבען נעלעבט אויף די בוימער אין שכנות מיט מיין מוטער. דאס לעבען צווישען דער הארדע איז נישט נעווען גינציג פאר מאנאמיע. און דאס איז זיכער נעווען די אורזאך, ווארום די נעטרייע פארלעך זיינען שוועך און האבען נעלעבט פאר זיך אליין. די דאזיגע פארלעך האבען נעלעבט צוזאמען אין פארלויף פון פיעל יאהרען, כאטש וועו דער מאן אדער די פרוי איז נעשטארבען אדער אויפנעפרעסען נעווארען, האט זי אדער ער, וואס איז נעבליבען לעבען, זיך שטענדיג נעפונגען א נייעם חבר.

עס איז נעווען אייז זאר, וואס איז מיר שטארק קשה נעווען אין פארלויף פון די ערשטע טעג פון מיין לעבען אין דער הארדע. יעדער אייגער אין דער הארדע איז באהערשט נעווען פון עפעם אן אומבאשטימטער שרעק. עס איז גלייך נעווען צו מערקען, אז די דאזיגע שרעק איז איננאנצען נעווען פארבונדען מיט ריכטונג. די הארדע האט זיך נעשראקען פאר צפון־מזרח. זי האט נעלעבט אין שטענדיגען פחד פאר דעם דאזיגען פערטעל פון דעם קאמפאס. און יעדער אייגער האט נעקוקט אפטער און מיט מעהר אומרוהיגקייט אין יענער ריכטונג, ווי אין וועלכער־נישט־איז אנדערער.

וועז איד בין צוזאמעז מיט ל א נ ג - א ו י ע ר געגאנגעז אין דער ריכטונג פון צפון־מזרח צו עסעז די דין־וואצעלדינג מער־ריבעז, וועלכע זיינעז אין יענער צייט פון יאהר געווען זעהר פיעל, איז ער נעווארעז אויסערגעווהנליך שרעקעווידינ. ער איז געווען בעסער צופרידעז צו עסעז די רעשטלעך, די גרויסע הארטע אוז די קלייגע קלעפעדינג מער־ריבעז אויידער צו ריזיקירעז צו גההז עטוואס וויטער, וואו די מערעז זיינעז נאך נישט געווען באריהרט. וועז איד בין אבער אהין יא גענאנגעז, האט ער מיך עשוימפט אוז זיך נעקריענט מיט מיר. ער האט מיר געגעבעז צו פארשטעהז, אז אין יענער ריכטונג איז נעווען עפעס א שרעקליכע סכנה, ער האט אבער צוליב דער אריימקייט פון שפראך מיר נישט נעקאנט זאגעז, אין וואס די דאזיגע סכנה איז באשטאנעז.

איך האב דערווייל נעקראנעז א נאנץ נוטעז מאלצייט, בעת ער האט אומזיסט מיך נעוידעלט אוז נעפלויידערט צו מיר. איך בין נעווען זעהר פארזיכטיג, איך האב אבער נישט נעוואהעז קיין שום נעפאר. איך האב אלע מאל אויסנערעכענט די דיסטאנץ צווישעז מיר אוז דעם נאהענט־סטעז בוים, אוז איך האב נעוואוסט, אז אויב דער ב ר ו י ז - ר ו י ט ע ר (דער לייב) א־ער דער אלטער ש ו ו ע ר - צ א ה ז זאל פלוצלינג ערשיינעז, וועל איך שנעלער פון זיי קאנעז צוקומעז צו דעם דאזיגעז שוץ־ארט.

איינמאל, אין מיטעז בייטאג, האט זיך איבער'ן דארף אויפ־נעהויבעז א גרויסער טומעל. די הארדע איז דורכגענומעז נע־וואדעז מיט איין־איינציגעז נעפיהל, מיט'ן נעפיהל פון שרעק. דער בארגינער ברעג האט נעשוויבעלט מיט מענשעז, וועלכע האבעז אלע געקוקט אוז נעטייטעלט צו דער ריכטונג פון צפון־מזרח. איך האב נישט נעוואוסט, וואס עס איז דארט אזוינס נעווען, איך האב אבער פריהער ארויפנעקלעטערט אריוף צו דער זיכערקייט פון מיין אייי־נענער הויכער הייל, איידער איך האב זיך אומנעקוקט.

און דעמאלט האב איך אריבער דעם טייך, ווייט אין צפון־מזרח־זייט, דערזעהען צום ערשטען מאל די מיסטעריע פון רויך. דאס איז געווען די גרעסטע היה, וואס איך האב ווען־נישט־איז געזעהען. איך האב גערעכענט, אז עס איז געווען א מאכטער שלאנג, וואס האט זיך אויסגעשטרעקט ארויף, דערלאנגעדיג מיט קאפ אריבער די בוימער און ווינעדיג זיך הין און צוריק. אזוי דאך האב איך פון דער אויפפיהרונג פון דער הארדע זיך ווי־נישט־איז נעקאנט אנשטויסען, אז דער רויך אליין איז נאך נישט געווען די געפאר. זיי האבען אויסגעזעהען מירא צו האבען פאר'ן רויך. ווי פאר א סימן פון עפעס אנדערש. וואס דאס דאזיגע „ע פ ע ס א נ ד ע ר ש" איז געווען, האב איך נישט נעקאנט טרעפען. אזוי זיי האבען מיר דאס נישט געקאנט זאגען. עס איז מיר אבער אינ־ניכען אויסגעקומען צו דערוויסען זיך, אז דאס איז געווען נאך א שרעקליכערע זאך, ווי דער ב ר ו י ן־ר ו י ט ע ר (דער לייב). ווי דער אלטער ש ו ע ר ד־צ א ה ן, ווי די שלאנגען אליין; עס האט זיך נעדאכט, אז עס קאן נאר קיין שרעקליכערע זאך נישט זיין.

זיבעטער קאַפּיטעל

ק ר ו ם - צ א ה ן איז געווען נאָר א יונגלינג, וואָס האָט געלעבט אליין פאר זיך. זיין מוטער האָט געלעבט אין די הייליקע, אבער וועגן עס זייענען נאָר איהם געקומען אויף דער וועלט נאָר צוויי קינדער, האָט זי איהם דורכגעטריבען צו זארגען זיך פאר זיך אליין. מיר האָבען אין פארלויף פון אייניגע טעג צוגעזעהען דאָס דאָזיגע בילד און עס האָט אונז פארשאפט נישט קיין קליינע ביסעל פארגעניגען. ק ר ו ם - צ א ה ן האָט נישט געוואלט אוועקגעהן, און יעדעם מאל, וועז זיין מוטער האָט פארלאָזען די הייל, האָט ער זיך אהין צוריק אריינגענגב'עט. וועז זי האָט זיך צוריקגעקערט און האָט איהם דארטען נעטראפען, איז נעווען אן אמת'ער פאר־געניגען צו זעהן איהר צארן. א העלפט פון דער הארדע האָט זיך באָרגענומען ארויסצוקוקען אויף די דאָזיגע מינוטען. צוערשט האָט זיך פון דער הייל ארויס דערהערט איהר שימפערייי און געשרייען. דערנאָר האָבען מיר געקאָנט הערען א הילכען פון קלעפ און די גוואלדען פון ק ר ו ם - צ א ה ן. שפעטער זייענען די אינגע־קינדער אויך צוגעשטאָנען. און ענדליך איז ק ר ו ם - צ א ה ן ארויסגעפלויגען פין דארטען. ווי אן אויסברוך פון א קליינטשינקען וואולקאָן.

צום סוף פון עטליכע טעג איז זיין פארלאָזען די היים געוועז א נעשעהענע זאך. ער האָט וועניגסטענס א האלבע שטונדע נעקלאָנט אויף זיין אומגליק און דער מיט פון דעם אָענעם פלאץ. אבער קיינער האָט זיך אויף איהם נישט אומגעקוקט; דערנאָר איז

ער נעקומען צו לעבען מיט מיר און ל א נ נ - א ו י ע ר. אונזער הייל איז נעווען א קליינע, אבער מיר האבען, צוואמענקוויעטשענ־ דיג זיך, געקאנט ווי־נישט־איז נעפינען פלאץ פאר דרייען. איר האב נישט קיין ערינערונג וועגען ק ר ו ם - צ א ה ז, אז ער זאל האבען פארבראכט מיט אונז מעהר, ווי איין נאכט, און דער צופאל האט דעריבער נעמוזט נלייך פאסירען.

דאס איז נעווען אין מיטען בייטאג. מיר האבען אין פריה־ מארגען זיך אנגענעסען צו דער זאט מיט מער־ריבען און, פארנע־ סענדיג זיך אין שפיל, ארויפנעלאזט זיך אויף די בויטער, וועלכע האבען זיך נעפונען אויף יענעם פלאץ. איך קאן נישט פארשטעהן. ווי אזוי ל א נ נ - א ו י ע ר האט נעקאנט בייקומען זיין נעווהנ־ ליכע פארזיכט, סיידען נאר ער האט נעמוזט פון דעם שפיל זיך פארנעסען. מיר האבען זיך שטארק צעהוליעט אויף די בויטער, שפילענדיג אין צעק־שפיל. דאס איז שוין איינמאל נעווען א שפיל! א שפרונג צו טון אויף צעהן אדער פופצעהן פוס איז בייַ אונז נעווען א נעווהנליכע זאך. און אראפלאזען זיך נאנץ רוהיג אויף דער ערד פון צוואנציג אדער פינף־און־צוואנציג פוס הויך איז בייַ אונז נעווען א נאכנישט. איך האב, זוירקליך, כמעט מזרא צו זאנען, אויף וועלכע נרויסע דיסטאנצען מיר האבען זיך אראפ־ נעלאזט. וועז מיר זיינען נעווארען עלטער און שווערער, האבען מיר אויסנעפונען, אז מיר מוזען זיין פארזיכטינער אין אראפלא־ זען זיך אויף דער ערד, אבער אין יענעם עלטער זיינען אונזערע קערפער נעווען פלינק און בויגזאם און עס איז נאר קיין זאך נישט נעווען, וואס מיר זאלען נישט קאנען טון.

ק ר ו ם - צ א ה ז האט ארויסגעוויזען אין דעם שפיל א מערק־ ווירדיגע פלינקייט. ער איז נעבאפט נעווארען זעלטענער פון אונז ביידען, און אין לויף פון שפיל האט ער אנטדעקט א מיז שווערען שפרונג, וואס ניט ל א נ נ - א ו י ע ר און ניט איך האבען איהם נעקאנט נאכטון. אין דער אמת'ען נערעדט, האבען מיר נאר מורא נעהאט צו פרואווען איהם נאכצוטון.

וועז עס איז נעקומען אונזער רייה צו כאפען ק ר ו ם - צ א ה ן. איז ער אלע מאל ארויפגעלאפען ביז'ן סאמע עק פון א הויכען צוויינ אויף א נעוויסען בוים. פון דעם עק פון צווייג ביז דער ערד האט נעמוזט זיין א זיבעציג פום, אוז קיין זאך איז נישט נעווען אין דער מיט, וואס זאל אפשוואכען דעם פאל. אבער ארום צוואנציג פום נידערינער אוז נאנצע פופצען פום ארויס פון דעם פערפענדיקולאר האט זיך נעפונען א דיקער צווייג פון אן אנדער בוים.

וועז מיר זיינען ארויפגעלאפען אויפ'ן צווייג, האט ק ר ו ם - צ א ה ן, שטעהענדיג אנטקעגען אונז. אנגעהויבען זיך הוידעז. טרייסלענדיג דעם בוים; דאס האט, נאטירליך, נעשטערט אונזער פארטשריט; אבער ער האט מיט זיין וויגען זיך אינזינען נעהאט עטוואס מעהר, ווי דאס. ער האט זיך נעווינט מיט דער פלייצע, צוגרייטענדיג זיך צו טון א שפרונג. פונקט דעמאלט, וועז מיר האבען שוין נעזאלט צוקומען צו איהם, האט ער זיך א לאז נעטון. דער צווינטער צווייג איז נעווען טאקע נאר, ווי א שפרונג-ברעט. ער האט איהם נעגעבען א ווארף וויט-אווק, אויף צוריק. אוז בעת ער איז נעפאלען, האט ער אין דער לופטען זיך נענעבען א דרעה אויף א זייט צו טרעפען דעם אנדערען צווייג, אויף וועלכען ער איז אראפגעפאלען. דער דאזיגער צווייג האט זיך פונ'ם שטוים שטארק אראפגעבויגען אוז צייטענווייז האט זיך דערהערט א קראכען; ער האט זיך אבער קיינמאל נישט איינגעבראכען. אוז פון צווישען די בלעטער האט זיך אלע מאל נעזעהען דאס נעזיכט פון ק ר ו ם - צ א ה ן, בעת ער האט מיט נצחון געשטשירעט די צייהן קוקענדיג ארויף צו אונז.

דאס לעצטע מאל, וועז ק ר ו ם - צ א ה ן האט נעוואלט טון דעם דאזיגען שפרונג, האב איך עס איהם נעדארפט כאפען. ער האט דערגרייכט דעם עק פון צווייג אוז האט אנגעהויבען זיך ווי-גען בעת איך האב נעקלעטערט ארויף, יאנענדיג זיך נאר איהם; אוז

פלוצלינג האבען מיר דערהערט א שטילען וואַרנונג־געשריי פון ל א נ ג־א ו י ע ר. איך האב א קוק געטון אראפ־צו און האב איהם דערזעהען אין דעם הויפט־אפצוויינ פון בוים, צוזויפגעקארטשעט האַרט ביים שטאם. איך האב אינסטינקטיוו זיך אויך אויפ־געבויגען אויפ'ז דיקען צווייג. ק ר ו ם־צ א ה ז האט אויפגעהערט צו וויגען זיך, אבער דער צווייג האט זיך נישט אפגעשטעלט און זיין קערפער האט זיך וויטער נעווינט ארויף און אראפ צוזאמען מיט די שארכענדינג בלעטער.

איך האב דערהערט דאס קראכען פון א טרוקענעם צווייגעל און האב, אראפקוקענדיג אראפ, דערזעהען צום ערשטען מאל א פ י י ע ר־מ ע נ ש. ער איז נעקראכען שטילערהייט אין־בער דער ערד און האט נעקוקט ארויף צום בוים. צוערשט האב איך געריבענט, אז דאס איז נעווען א ווילדע חיה, ווייל ער האט נעטראגען ארום די לענדען און איבער די אקסלען א שטיק רויע בערען־פעל. דערנאך האב איך דערזעהען זיינע הענט און פיס, אין נאך דייטליכער זיינע שטריכען. ער איז זעהר שטארק עהנליך נעווען צו איינעם פין מיין מין, א חוץ דעם, וואס ער איז נעווען נישט אזוי פיעל בעוואקסען מיט האר, ווי מיר, און וואס זיי־נע פיס זיינען נעווען וועניגער עהנליך צו הענט, ווי אונזערע. ווירקליך, ער און זיין פאלק, ווי איך האב זיך שפעטער דערוואוסט, זיינען נעווען וועניגער האריג, ווי מיר, כאטש מיר, פון אונזער זייט, זיינען פונקט אזוי נעווען וועניגער האריג, ווי דאס ב ו י ם־פ א ל ק.

אין דער זעלבינער רגע, וועו איך האב אויף איהם א קוק גע־טון, איז מיר איינגעפאלען, אז דאס איז נעווען די שרעק פון צפון־מזרח, פון וועלכער די מיסטעריע פון רויך איז נעווען א צייי־כען. דאך איז מיר די זאך נעווען נישט־קלאר. עס איז זיכער נישט נעווען וואס מירא צו האבען פאר איהם. ר ו י ט־א ו י נ, אדער וועך־נישט איז פון אונזערע שטארקע מענער, וואלט מעהר, ווי נעקאנט מיט איהם זיך פערמעסטען. ער איז נאך דערצו נעווען

אלט. איינגעשרומפען און די האר אויף זיין פנים זיינען געווען גרוי. ער האט אויך שטארק אונטערגעהונקען אויף א פוס. עס איז געווען אויסער יעדען צוויפל, אז מיר וואלטען איהם געקאנט אי־ בערשטייגען סיי אין לויפען אוז סיי אין קלעטערען. עס איז גע־ ווען א זיכערע זאך, אז ער וואלט אונז קיינמאל נישט געקאנט כא־ פען.

ער האט אבער געטראגען אין זיין האנט עטוואס אזוינס, וואס איך האב פריהער נאך קיינמאל נישט געזעהען. דאס איז געווען א פייל־ענבויגען. אבער אין יענער צייט האט דאס נישט געהאט פאר מיר קיין שום באדייט. ווי אזוי זאל איך גענוגן ווי־ סען, אז אין דעם דאזיגען אויסגעבויגענעם שטיקעל האלץ האט געלויערט דער טויט? אבער לאנג־איער האט דאס גע־ וואוסט. ער האט, ווייזט אוים, שוין פריהער געזעהען די פיער־ מענשען און איז אביסעל באקענט געווען מיט זייערע גענג. דער פיער־מענש האט געקוקט ארויף צו איהם און האט זיך נעדרעהט ארום דעם בוים. און לאנג־איער, פון זיין זייט, האט זיך אייך נעדרעהט ארום דעם הויפט־שטאם איבער דעם אפציוויג, האלטענדיג די גאנצע צייט דעם שטאם צווישען זיך און דעם פיער־מענש.

דער לעצטער האט מיטאמאל גענומען זיך דרעהען אין דער פארקערטער ריכטונג. לאנג־איער, נישט ריכטענדיג זיך נאר דערויף, האט זיך שנעל גענומען דרעהען אויף צוריק, ער האט אבער נישט נעקאנט צוריקקריגען די שוין פיז דעם שטאם פאר דעם, ווי דער פייער־מענש האט א ציה געטון דעם בויגען. איך האב געזעהען, ווי די פייל האט א פליה געטון, האט נישט געטראפען לאנג־איער, האט זיך אנגעשלאגען אן א צוויג און איז צוריק אראפגעפאלען אויף דער ערד. איך בין אין דער הויך אוים'ן בוים געשפרונגען פון פרייד. עס איז געווען א שפיל! דער פיער־מענש האט געוואלפען זאכען אויף

ל א נ ג־א ו י ע ר, ווי מיר פלעגען צייטענווייז ווארפען זאכען איינער אויפ'ן אנדערען.

דאס שפיל האט נאר געהאלטען עטוואס לעננער. אבער ל א נ ג־א ו י ע ר האט זיך שוין מעהר נישט ארויסגעשטעלט פאר איהם. דער פ י י ע ר־מ ע נ ש האט דאס שפיל אויפגענעבען. איך האב זיך שטארק איבערגעבוינען איבער דעם האריזאנטאלען צוויג, אויף וועלכען איך האב זיך געהאלטען. און האב צו איהם ארויפגעשריען. איך האב נעוואלט זיך שפילען. איך האב נעוואלט, אז ער זאל פרואווען טרעפען מיך מיט דער זאך. ער האט מיך נעזוכט. אבער ער האט מיך איגנארירט און האט זיך נעוועגדט צו ק ר ו ם־צ א ה ן. וועלכער האט נאר אלץ לייכט און נישט־ווילענדיג זיך נעווינט אויפ'ן עק פון דעם צוויג.

די ערשטע פיל איז ארויפגעפלויגען ארויף. ק ר ו ם־צ א ה ן האט פון וועהטאג און שרעק זיך צעשריען מיט קולי־קולות. די פיל האט ריכטיג געטראפען. דאס האט אינגאנצען נעענדערט די לאגע. איך האב שוין מעהר נישט נעוואלט זיך שפילען און האב. ציטערענדיג, זיך איינגעקארטשעט און נעטילעט צום צוויג. א צווייטע פיל און א דריטע, ארויפפליהענדיג אין א רונד־ געבוי־ נעגער לינגיע און רוישענדיג אין די בלעטער. האבען נישט נעטראפען ק ר ו ם־צ א ה ן און זיינען צוריק אראפגעפאלען אויף דער ערד.

דער פ י י ע ר־מ ע נ ש האט ווידעראמאל אנגעצויגען דעם בויגען. ער איז אפגעטראטען אויף עטליכע טריט, איינמאל און נאכאמאל. דאס שטריקעל האט ארויסגעלאזט א שארפען קלאנג, די פיל איז אפגעשפרונגען ארויף־צו און ק ר ו ם־צ א ה ן איז מיט א שרעקליכען געשריי אראפגעפאלען פון צוויג. איך האב איהם געזוכט, בעת ער איז געפאלען, דרעהענדיג זיך אין דער לופטען אזוי, אז עס האט זיך נעדאכט אז ער באשטעהט מעהר נישט ווי נאר פון העגט און פיס; פון זיין ברוסט האט ארויס־

געשטעקט דער עק פון דער פייל, באווייזענדיג זיך אזן פארשווינ־
דענדיג ביי יעדען קער פון קערפער.

ער איז, שרייענדיג, געפאלען גלייך אראפ אויף זיבעציג פוס;
ער האט זיך אפגעקלאפט אן דער ערד מיט א פארדומפטען קראך ;
זיין קערפער איז עטוואס אפגעשפרונגען פון דער ערד אזן האט
זיך גלייך ווידער אראפגעוצט. ער האט נאך געלעבט, ווייל ער
האט זיך נעריהרט, האט זיך נעווארפען אזן געדראפעט מיט די
הענט אזן מיט די.פיס. איך נעדענק, ווי דער פ י י ע ר־מ ע נ ש
איז צינגלאפען צו איהם מיט א שטיין אזן האט איהם נענומען
קלאפען איבער'ן קאפ... אזן ווייטער נעדענק איך מעהר נארנישט.

אלעמאל אין פארלויף פון מיינע קינדער־יאהרען האב איך
אין דעם דאזיגען מאמענט פון חלום זיך אויפגעכאפט. שרייענדיג
פון שרעק, אזן האב אפטמאל געטראפען מיין מוטער אדער מיין
אם, שטעהענדיג ביי מיין בעטל, אומרוהינע אזן איבערגעשרא־
קענע, גלעטענדיג מיך מילד איבער די האר אזן זאגענדיג מיר, אז
זיי זיינען לעבען מיר אזן אז איך דארף זיך נארנישט שרעקען.

מיין צווייטער חלום גלייך נאך דעם הויבט זיך אלעמאל אן
דערמיט ווען איך אזן ל א נ ג־א ו י ע ר לויפען איבער'ן וואלד.
־ער פ י י ע ר־מ ע נ ש אזן ק ר ו ם־צ א ה ן אזן דער בוים,
וואו עס איז פארגעקומען די טראגעדיע, זיינען פארשוואונדען ג־
ווארען. איך אזן ל א נ ג־א ו י ע ר לויפען אין טויט־שרעק
איבער די בוימער. איך פיהל אין מיין רעכטער פוס א ברענענדי־
גען וועהטאג ; אזן פון דעם פלייש שטעקען ארויס ביידע עקען
פון דעם פ י י ע ר־מ ע נ ש ע נ'ס פייל. עס האט נישט נאר
שטארק וועה געטון דאס ציהען פון דער פייל, נאר עס האט מיך
אויך געשטערט אין מיינע באוועגונגען אזן בשום אופן נישט ג־
לאזט לויפען גלייך מיט לאנג־אויער.

איך האב ענדליך, זיך אפגעשטעלט אזן האב זיך צוזאמענ־
געקארטשעט אין א זיכערער פאנאנדערצווייונג פון א בוים.
ל א נ ג־א ו י ע ר איז נענאנגען ווייטער. איך האב איהם נע־

רופען — מיט א העכסט־יאמערליכען קול, געדענק איך; אוו ער האט זיך אפגעשטעלט אוו זיך אומגעקוקט. נאר דעם האט ער זיך צוריקגעקעהט צו מיר, ארויפקלעטערענדיג צו דעם אפצווייג, אוו האט נענומען באטראכטען די פייל. ער האט נעפרואווט ארויס־שלעפען זי, אבער זי האט זיך פארהאלטען אן דעם פלייש מיט איהרע פאנאנדערגעשפיצטע עקען. א חוץ דעם האט עס מיר שרעקליך וועה געטוון אוו איך האב איהם אפגעשטעלט.

מיר זיינען א געווייסע צייט נעזעסען דארט איינגעקארטשעטע; ל א נ ג־א ו י ע ר איז געווען נערוועז, האט נענארט אוועקצוגעהן פון דארטען אוו האט אלץ געקוקט מיט חשד אויף אלע זייטען; איך האב שטיל געכניקעט אוו געקרעכצט. ל א נ ג־א ו י ע ר איז אייגפאר געווען אין פאניק, אוו דערפאר באטראכט איך זיין פאר־בלייבען לעבען מיר. נישט נעקוקט אויף זיין שרעק, אלס אן אנ־זאג אויף דעם צוקונפטיגען אלטרואיזם אוו חבר'שאפט, וואס האבען געהאלפען דעם מענשען צו ווערען די מאכטיגסטע פון אלע חיות.

ל א נ ג־א ו י ע ר האט ווידערמאל נעפרואווט ארויסציהען די פייל פון פלייש, אבער איך האב איהם מיט כעס אפגעשטעלט. דעמאלט האט ער זיך אנגעבויגען אוו האט נענומען אפגריישען מיט די צייהן אויף עק פון דער פייל, בעת ער האט דאס נעטון. האט ער פעסט צוגעהאלטען די פייל מיט ביידע הענט, כדי זי זאל זיך נישט ארומדרעהען אין דער וואונד. אוו איך האב בשעת מעשה זיך אנ־געהאלטען אן איהם. איך טראכט אפט וועגען דער דאזיגער סצענע— איך שטעל זיך פאר אונז ביידען, נישט־דערוואקסענע חיה'לעך, אין דער קינדהייט פון דער ראסע, אוו ווי אייגער באהערשט זיין שרעק, בייקומענדיג זיין זעלבסטזיכטיגען אימפולס צו לויפען, כדי ארויס־צוהעלפען דעם צווייטען, אוו עס קומט אויף פאר מיינע אויגען אלצדינג אויף וואס די דאזיגע סצענע איז נעווען אן אנזאג, אוו איך זעה פאר זיך בילדער פון דאמאן אוו פימיאס, פון רעמוננס־נעזעל־שאפטען, פון בארעמהארציגע שוועסטער פון רויטען קרייץ, פון

מארטירער און פיהרער פון האפנונגסלאזע קריענס־אונטערנעמונ־
גען, פון פאטער דאמיען און פון קריסטוס'ען אליין, און פון אלע
נעזונטע און שטארקע מענשען פון דער ערד, וועמענס קראפט ציהט
זיך נאר פון לאנג־אויער און נרויס־צאהן און אנ־
דערע טונקעלע אייגנוואוינער פון דער אינגערער וועלט.

וועז לאנג־אויער האט אפנעגריזשעט דאס קעפעל פון
דער פייל, האט ער זי נאנץ לייכט ארויסנעשלעפט. איך האב אנ־
נעהויבען נעהן ווייטער, אבער איצט האט ער מיך אפנעשטעלט.
מיין פוס האט זעהר שטארק נעבלוטעט. עס האבען זיכער נע־
פלאצט אייניגע קלייגע אדערען. ארויסלויפענדיג צום עק פון א
צוויינ, האט לאנג־אויער אפנעריסען א הויפען מיט נרינע
בלעטער און האט מיט זיי פארשפארט מיין וואונד. די בלעטער האב־
בען טאקע געהאלפען אפצושטעלען דאס בלוט. און דעמאלט זיינען
מיר צוזאמען אוועק ווייטער, צוריק צו דער זיכערקייט פון די חיי־
לען.

אכטער קאפיטעל

איך געדענק זעהר גוט דעם ערשטען ווינטער נאך מיין פאר־
לאזען די היים. עס האט זיך מיר פיעל נעחלומ'ט, ווי איך זיץ
און ציטער פון קעלט. איך און לאנג־אויער זיינען געזעסען
ביינאנד, ארומנעמענדיג זיך מיט די הענט און מיט די פיס. אונ־
זערע פנימ'ער זיינען געווען בלוי און מיר האבען פון קעלט נע־
קנאקט מיט די צייהן. דערהויפט איז די לופט געווארען שארף אין
די פארטאנען. אין יענע קאלטע שטונדען זיינען מיר וועניג נע־
שלאפען; מיר האבען זיך צוואמענגערעהט אין טעמפען ווהטאנ
און ארויסגעקוקט אויפ'ן זון־אויפנאנג צו קאנען זיך אנווארעמען.

וועו מיר זיינען ארוים אין דרויסען, האבען מיר דערהערט אונ־
טער אונזערע פיס דאס קראכען פון פראסט. איינמאל אין א פריה־
מארגען האבען מיר אנטדעקט אייז אויף דער אויבערפלאך פון
דעם רוהיגען וואסער פון שטראם, וואו עס איז נעווען אונזער
טרונק־פלאץ, און מיר האבען זיך איבער דעם א היבש ביסעל נע־
טומעלט. דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ז איז נעווען דער עלט־
סטער מיטגליד פון אונזער הארדע און ער האט אזוינס נאר קיינ־
מאל נישט נעזעהען. איך געדענק דעם אומרוהיגען און טרויערי־
נען בליק, וואס זיינע אויגען האבען אננענומען, בעת ער האט בא־
טראכט דאס אייז. (אונזערע אויגען האבען אננענומען א טרויערי־
נען בליק יעדעם מאל, וועו מיר האבען עפעס נישט פארשטאנען.
אדער וועו מיר האבען דערפיהלט דאס נאנעו פון עפעס א נישט־
קלארעו און אומאויסשפרעכליכעו פארלאנג). אויך ד ו י ט־

א ו י נ איז נעווען אומעטיג אוז פארטרויערט, בעת ער האט אונ־טערזוכט דאס אייז, אוז האט נעקוקט אריבער דעם טייך, צו דער ריכטונג פון צפון־מזרח, נלייך ווי ער וואלט וועלען די דאזיגע נע־שעהעניש אויף וועלכען נישט איז אופן פארבינדען מיט די פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן.

מיר האבען אבער נעפונען אייז נאר אין יענעם איינעם פריה־מארגען. אוז דאס איז נעווען דער קאלטסטער ווינטער. וואס מיר האבען נעהאט. איר האב אפט נעטראכט, אז יענער קאלטער ווינ־טער איז נעווען א פארלויפער פון די אומצעהליגע קאלטע ווינ־טערס, וואס האבען נעהאלטען אין קומען, ווייל די אייז־שיכט פון דעם ווייטען צפון האט זיך נעשפרייט איבער דעם אנגעזיכט פון דער ערד. אבער מיר האבען קיינמאל נישט נעזעהען די דאזיגע אייז־שיכט. פיעל דורות האבען נעקערט פאריבער, איידער די אפשטאמלינגען פון דער הארדע האבען אריבערגעוואנדערט קיין דרום, אדער זיינען פארבליבען אויפ'ן זעלבינען אדט אוז זיך צונעפאסט צו די נעענדערטע באדינגונגען.

אונזער לעבען איז נענאנגען אהן א שום סדר אוז אהן אויס־רעכענונג. מיר האבען שטענדיג וועניג וואס נעפאלאנעוועט אוז נאר וועניגער דורכנעפיהרט. מיר האבען נעגעסען, וועז מיר זיינען נעווען הונגעריג, נעטרונקען, וועז מיר זיינען נעווען דורשטיג; מיר האבען אויסנעמיטען אונזערע שונאים, די רויב־חיות, האבען ביינאכט זיך באהאלטען אין די הייליען, אוז אין דעם איבערינען איז אונזער לעבען דורך, ווי א מין שפיל. מיר זיינען נעווען זעהר נייגעריג, שטענדיג גרייט צו פארווייזען זיך אוז פול מיט אלערליי שטיק אוז שטיפערייען. מיר האבען נישט נעווארסט וועגען קיין ערנסטקייט, א חוץ דעמאלט, וועז מיר זיינען נעווען אין סכנה אדער אויפנעבראכט; אוז אויך דא האבען מיר דאס ערשטע שנעל פארגעסען אוז דאס צווייטע שנעל איבערנעקומען.

מיר זיינען נעווען נישט אויסנעהאלטען אוז נישט לאנג. מיר זיינען קיינמאל נישט נעווען אנטשלאסען אין פארמאלנען

עפעס א ציל; אין דעם זיינען שוין די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן אוועק ווייטער פון אונז. זיי האבען פארמאנט די דאזיגע אלע זאכען, וועלכע מיר האבען פארמאנט אזוי וועניג. צייטענווייז זיינען מיר אבער אויך נעווען פעהיג צו האלטען זיך א לאנג צייט ביי איין ציל. — דערהויפט אין דער ספערע פון געפיהל. די נע־טרייישאפט פון די מאנאמישע פארלעב, אויף וועלכע איך האב פריהער אנגעוויזען, קאן באטראכט ווערען, אלס א זאך פון גע־וואוינהייט; אבער מיין לאנגער באנער צו דער נ ר י נ ג - פ י־ס י ג ע ר, פונקט ווי די נישט נעשטילטע פיינדשאפט צווישען מיר און ר ו י ט - א ו י נ, קאן אויף אזא אופן נישט דער־קלערט ווערען.

באזונדערס אבער קוועלט מיך אונזער נישט־אויסגעהאלטענ־קייט און נארישקייט, וועז איך קוק זיך איצט ארום אויף דעם לע־בען פון יענער ווייטער צייט. איינמאל האב איך געפונען א צע־בראכענעם קירבעם, וואס איז נראד געלענען מיט דער אויפגע־בראכענער זייט ארויף און איז געווען אנגעפילט מיט רעגען־וואס־סער. דאס וואסער איז געווען זיס און איך האב עס אויסגע־טרונקען. איך האב אפילו נענומען דעם קירבעם צום שטראם און האב איהם ווידערמאל אנגעפילט מיט וואסער, פון וועלכען איך האב א ביסעל אפגעטרונקען און דאס איבעריגע אויסגעגא־סען אויף ל א נ ג־א ו י ע ר. נאד דעם האב איך דעם קירבעם אוועקגעווארפען. עס איז מיר נארנישט איינגעפאלען אנצופילען איהם מיט וואסער און אוועקטראגען אין הויל אריין. כאטש נאנץ אפט בין איך אין מיטען דער נאכט נעווען דורשטיג, דערהויפט נאכדעם, ווי איך האב נעגעסען ווילדע ציבעלעס און וואסער־קרע־סען, און קיינער פון אונז האט נישט נעווארנט צו פארלאזען בייי־נאכט די הויל צו נעהן נאך א טרונק.

או אנדער מאל האב איך געפונען א טרוקענעם קירבעם, אין וועלכען עס האבען נעקלאפערט די קערנדלעך. איך האב אויף א

וויל דערפון שטארק הנאה געהאט. עס איז אבער נעווען פאר מיר נישט מעהר ווי א שפילצייג. און דאך האט אין א קורצער צייט נאך דעם די גאנצע הארדע אנגעהויבען נוצען קירבעסען צי האלטען אין זיי וואסער. אבער נישט איך בין געווען דער ער־פינדער. דער כבוד האט געהערט צום אלטען מ א ר ד־ב י י ז, און מען קאן זיך גאנץ גוט משער זיין, אז דער דאזיגער נייער איינפיהר איז ארויסגערופען געווארען דורך דער נויטוועגדיגקייט פון זיין טיפער עלטער.

יעדענפאלס איז מ א ר ד־ב י י ז נעווען דער ערשטער מיטגליד פון דער הארדע, וואס האט אנגעהויבען נוצען קירבעסען. ער האט נעהאלטען אין זיין היל וואסער צום טרינקען; די היל האט געהערט צו זיין וזהו, דעם ה א ר ל א ז ע ר, וועלכער האט איהם דערלויבט צו פארנעמען דאס א ווינקעל. מיר פלע־נען זעהן, ווי מ א ר ד־ב י י ז האט ביים טרונק־פלאץ אנגעפילט זיין קירבעס און האט איהם פארזיכטיג געטראגען צו זיך אין היל אריין. די נאכאמונג איז צווישען אונז נעווען שטארק אנטווי־קעלט, און צוערשט האט איינער, דערנאך אן אנדערער באקומען א קירבעס און זיך באנוצט מיט איהם אויף דעם זעלבינגען אופן, ביז עס איז ביי אונז אלעמען נעווארען אן אנגענומענע זאך צו פארנריטען זיך מיט וואסער.

מ א ר ד־ב י י ז איז צייטענווייז קראנק נעווארען און האט נישט נעקאנט פארלאזען די היל. דעמאלט האט דער ה א ר ל א ז ע ר אנגעפילט פאר איהם דעם קירבעס. שפעטער האט דער ה א ר ל א ז ע ר איבערגענעבען די דאזיגע אויפגאב צו זיין זוהו, ל א נ ג־ל י פ. און נאך דעם פלעגט ל א נ ג־ל י פ טראגען וואס־סער אפילו דעמאלט, וועו מ א ר ד־ב י י ז איז צוריק געזונט נעווארען. מיט דער צייט האבען די מענער, א חוץ אין אוי־סערגעווענהנליכע פאלען, אינגאנצען אויפגעהערט צו טראגען אליין וואסער און האבען דאס איבערגעלאזט צו די פרויען און די גרע־

סערע קינדער. איך אוז ל א נ ג־א ו י ע ר זיינען נעווען אומ־
אפהענגיג. מיר האבען נעטראנען וואסער נאר פאר זיך אליין.
אוז מיר האבען אפט אפנעלאבט פוז די יונגע וואסער־טרעגער, ווען
מען האט זיי אוועקגערופען פוז שפיל אנצופילען די קירבעסען מיט
וואסער.

מיר האבען פראנרעסירט זעהר לאנגזאם. מיר האבען זיך
אפנעשפילט דאס נאנצע לעבען; אפילו די דערוואקסענע האבען
זיך נעשפילט כמעט אויף דעם זעלבינען שטייגער, ווי קינדער;
מיר האבען אבער זיך נעשפילט אזוי ווי קיין שום אנדערע חיות
שפילען זיך נישט. דאס ביסעל, וואס מיר האבען נעלערנט, איז
נעווענליך פארנעקומען אין לויף פוז שפיל אוז איז נעווען צו
פארדאנקען אונזער נייניר אוז אונזער טיפער פעהינקייט אפצו־
שאצען נייע זאכען. די איינצינע נרויסע ערפינדונג פוז דער האנדע
פאר דער נאנצער צייט, וואס איך האב צווישען איהר נעלעבט, איז
נעווען דאס נוצען פוז קירבעסען.

אין אנהויב האבען מיר, נאכטועניג דעם אלטען מארק־
ביין, נעהאלטען אין די קירבעסען נאר וואסער. אבער איינמאל
האט איינע פוז די פרויען — איך וויים נישט וועלכע — אנגעפילט
א קירבעס מיט שווארצע יאגדעס אוז עס אווענגעטראנען צו זיך
אין הויל אריין. אוז נאר אינגיכען האבען אלע פרויען שוין נע־
טראנען אין די קירבעסען יאגדעס, אוז נים, אוז ווארצלען. מא־
כענדיג נאר אן אנהויב, האט די דאזיגע אידעע זיך שוין אנט־
וויקעלט ווייטער. נאר אן אנטוויקלונגס־שריט אין באצוג צו
טראנספארט־מיטלען איז נעמאכט נעווארען פוז פרויען. איינער
א פרוי׳ס קירבעס איז מסתמא נעווען צו קליין, אדער זי האט איהם
פארנעסען מיטצונעמען; אבער ווי די זאך זאל נישט זיין, האט
זי צוזאמענגעשטיקעלט צוויי נרויסע בלעטער, דורכשטעבענדיג די
נעט מיט ריטלעד. אוז אויסקנעטראנען אהיים א נרעסערע מאס
יאגדעס, איידער עס וואלט נעקאנט אין זיך איריננעמען דער
נרעסטער קירבעס.

אט־אזוי ווייט אוז נישט ווייטער זיינען מיר אוועק אין דעם טראנספארטירען פון פראוויזיע אין פאדלויף פון די יארען, וואס איך האב נעלעבט מיט דער הארדע. עס איז קיינעם קיינמאל נישט ארויף אויפ'ן זינען אויסצופלעכטען פון וויצקעם א קארב. אמאל האבען די מענער אוז די פרויען ארומגעבונדען מיט שטייפע ווייס־שטענגלער די בינטלער פארנעז אוז צווייגען, וועלכע זיי האבען אוועקגעטראגען אין די היילען צו מאכען פון זיי נעלענערם. מענליך, אז ערשט אין צעהן אדער צוואנציג דורות ארום זיינען מיר דערגאנגען צו פלעכטען קארבען. איין זאך איז אבער זיכער: אויב מיר האבען איינמאל געפלאכטען פון וועדבע־ריטלער קארבען, איז דער צווייטער אוז אומפארמיידליכער שריט נעווען צו וועבען לייוועגט. נאר דעם האבען נעדארפט פאלגען קליידער אוז מיט דעם צודעקען פון אונזער נאקעטקייט האט נעדארפט קומען די שעמעווידינקייט.

אויף אזא אופן האט די איננערע וועלט נעוואונען א טרייב־קראפט. אבער מיר האבען די דאזיגע קראפט נישט פארמאגט. מיר האבען נאר נעהאט אננעהויבען אוז מיר האבען אין איין־איינציגען דור נישט נעקאנט וויייט אוועקגעהן. מיר האבען נישט נעהאט ניט קיין נעווען אוז ניט קיין פייער אוז אונזער שפראך איז נאך נעווען זעהר רוי. די ערפינדונג פון שרייבען איז נאך דעמאלט נעלענען אזוי ווייט אין דער צוקונפט, אז איך דערשרעק זיך אזוש, וועז איך טראכט וועגען דעם.

אפילו איך אליין האב איינמאל שיער נישט נעמאכט קיין נרויסע אנטדעקונג. כדי צו ווייזען אייך, ווי צופעליג עם איז אין יענע טעג אננעגאנגען די אנטוויקלונג, קאן איך אייך זאגען, אז וועז נישט די פרעסעריי פון לאנג־אויער, וואלט איך נעקאכט דערנרייכען די צונעווואוינונג פון דעם הונט. דאס איז נעווען עטוואס אזוינס, וואס די פיי ער־מענש, וועלכע האבען נעלעבט אין צפון־מזרח, האבען נאר נישט נעהאט דערנרייכט. זיי

האבען נישט נעהאט קיין הינט; דאס האב איך נעוואוסט פון מיין באבאקטונג. אבער לאמיך אייך דערצעהלען, ווי אזוי די פרעסערייי פון ל א נ ג־א ו י ע ר האט אפשר אויך פיעל דורות אפגעהאלטען אונזער נעזעלשאפטליכע אנטוויקלונג.

ווייט אין מערב־זייט פון אונזערע היילען האט זיך נעפונען א גרויסער זומפ און אין דרום־זייט האבען זיך נעצוינען נידערינע פעלזענבערג. צוליב צוויי אורזאכען זיינען די דאזיגע פלעצער פון אונז וועניג וואס באזוכט געווארען. ערשטענס איז דאס נישט געווען פון יענעם מין שפייז, וואס מיר פלענען עסען; אין צווייטענס, זיינען די פעלזענבערג נעווען פול מיט נארעם פון פלייש־פרעסענדיגע חיות.

אבער איינמאל בין איך צוזאמען מיט ל א נ ג־א ו י ע ר פארקראכען צו די בערג. מיר וואלטען אהין נישט געווען פארבלאנדזשען, וויל מיר וואלטען נישט געווען זיך רייצען מיט א מיגער. לאכט נישט. דאס איז געווען דער אלטער ש ו ע ר־צ א ה ן אליין. מיר זיינען געווען פולשטענדיג זיכער. מיר האבען גאנץ פריה זיך צוזאמענגעטראפען מיט איהם אין וואלד אוז האבען פון דער זיכערקייט פון די צווייגען אויבער זיין קאפ אראפגעשריגען צו איהם וועגען אונזער שנאה. אוז מיר זיינען געלאפען אויבער איהם פון צווייג צו צווייג אוז פון בוים צו בוים, מאכענדיג א שרעקליכען טומעל אוז וואַרנענדיג אלע וואלד־אייגווואוינער, אז ש ו ע ר־צ א ה ן קומט.

מיר האבען איהם יעדענפאלס צעשטערט זיין געיעג. אוז מיר האבען איהם א רעכט ביסעל צעריצט. ער האט געברומט צו אונז אוז געוואַרפען מיט'ן עק, אוז פון צייט־צו־צייט האט ער זיך אפגעשטעלט אוז האט לאנג אוז רוהיג ארויפגעקוקט צו אונז, גלייך ווי ער וואלט נעזוכט א מיטעל, ווי אזוי אונז צו פאקען. אבער מיר האבען נאר געלאכט אוז אראפגעווארפען אויף איהם ריטלעך אוז די עקען פון צווייגען.

דאס רייצען זיך מיט טינערס איז צווישען אונז געווען א גאנץ נעוועהנליך שפיל. צייטענווייז האט א האלבע הארדע נאכ־געפאלגט אין דער הויך א טינער אדער א לייב, וואס איז בייטאג ארויסגעקומען אויף נעיעג. דאס איז געווען אונזער נקמה; ווייל נישט איין מיטנליד פון דער הארדע, וואס איז אומגעריכט נע־כאפט געוואָרען, איז שוין פארשוואונדען אין דעם טינער'ס אדער לייב'ס בויך. דורך אזא שטראף פון הילפלאזינקייט און שאנד הא־בען מיר אויך ביז א נעוויסען גראד געלערנט די פארפאלגענדינע חיות צו האלטען זיך ווייט פון אונזער טעריטאריע. און דערצו איז עס נאך נעווען פאר אונז א פרעהליכע זאך. עס איז געווען א פיין שפיל.

און אזוי האב איך אן לא נ־א ו י ע ר געטריבען ש ו ע ר ד־צ א ה ן איבער'ן וואלד אויף דריי מייל ווייט. צום סוף האט ער אריינגענומען דעם עק צווישען די לאפעם און איז אנט־לאפען פון אונזער שפאט, ווי א געשלאגענער הונט. מיר הא־בען נעפרואווט זיך נאכיאגען נאך איהם, אבער וען מיר האבען דערנרייכט דעם ראנד פון וואלד, האט ער שוין אויסגעזוכט אין דער ווייטקייט מעהר נישט, ווי א דין פאסיקעל.

איך וויים נישט, וואס אזוינס האט אונז געטריבען צו געהן ווייטער, סיידען נאר די נייגיר; אבער נאכדעם, ווי מיר האבען זיך אביסעל ארומגעשפילט, זיינען מיר ביידע אריבער דורכ'ן אפענעם פלאץ צום ראנד פון די פעלזענבערג. מיר זיינען ווייט נישט אוועק. מיר האבען אפשר די גאנצע צייט זיך נישט געפונען ווייי־טער ווי א הונדערט אייליען פון די בוימער. אויסדרעהענדיג זיך ארום א שארפען ווינקעל פון פעלז (מיר זיינען נענאנגען זעהר פארזיכטיג, וויל מיר האבען נישט געוואוסט, וואס מיר קאנען בא־נעגענען), האבען מיר זיך אנגעשטויסען אויף דריי הינטעלער, וואס האבען זיך נעשפילט אויף דער זון.

זיי האבען אונז נישט נעזעהען און מיר האבען א נעוויסע

צייט זיך צונעקוקט צו זיי. דאס זיינען נעווען ווילדע הינט. אין דער פעלזען־וואנט איז נעווען א האריזאנטאלער שפאלט — ווייזט אוים, די נארע, וואו זייער מוטער האט זיי איבערגעלאזט און וואו זיי האבען נעזאלט פארבליבען, ווען זיי וואלטען נאר נעווען געהארכזאם. אבער דאס שטיינעדינע לעבען, וואס האט מיך און לאנגאוויער נעטריבען פון וואלד ארוים, האט אויך די הינטעלער ארויסגעטריבען פין הייל צו שפילען זיך. איך ווייס, וויי זייער מוטער וואלט זיי באשטראפט, ווען זי וואלט זיי נעווען כאפען.

אבער כאפען זיי האבען נאר נעכאפט איך און לאנגאוויער. ער האט א קוק נעטון אויף מיר און מיר האבען ביידע באלד א לאז נעטון זיך צו זיי. די הינטלער האבען נישט נעווואוסט קיין אנדער פלאץ, וואוהין צו לויפען, אחוץ אין דער נארע אריין. און מיר האבען זיי פארשטעלט דעם וועג. איין הינטעל האט זיך אריינגעיאגט צווישען מיינע פיס. איך האב זיך צונעזעצט און האב עס א כאפ נעטון. עס האט זיך מיט זיינע שארפע צייהנדלער איינגעבישען אין מיין ארעם און איך האב פון אומגעריכטען וועהטאג און איבעראשונג עס אפגעלאזט. אין דעם צווייטען מאמענט איז עס שנעל אריינגעלאפען אין הייל אריין.

לאנגאוויער, קעמפענדיג מיט'ן צווייטען הינטעל, האט ביין א קוק נעטון אויף מיר און האט מיר דורך פארשיידענערליי קלאנגען נענעבען אנצוהערעניש, וואס פאר א מין טפוש און וויסטער קאליקע איך בין דאס נעווען. "דאס האט מיך נעמאכט צו שאנד און אנגערעגט מיין העלדישקייט. איך האב א פאק נעטון דאס פארבליבענע הינטעל פאר'ן עק. עס האט זיך אויך איינגעבישען אין מיר מיט די צייהן און איך האב עס דערמאלט א כאפ נעטון פאר'ן נענעק. איך און לאנגאוויער האבען זיך אוועקגעזעצט, האבען נעהאלטען די הינטלער אין דער חויך, האבען נעקוקט אויף זיי און נעלאכט. זיי האבען נעווארטשעט, נעהאווקעט און נעקוויטשעט.

לאנג־אויער האט זיך פלוצלונג אויפגעהויבען. עס האט זיך איהם אויסגעדאכט, אז ער האט עטוואס נעהערט. מיר האבען זיך איבערנעקוקט אין שרעק, באגרייפענדיג די סכנה, איז וועלכער מיר האבען זיך געפונען. איין זאך, וואס האט געמאכט די חיות פאר צערייצטע טייוואלים, איז נעווען דאס פארען זיך פון א זייטיגען ארום זייערע יונגלינגען. און די דאזיגע הינטלעך, וועלכע האבען אויפגעהויבען אזא טומעל, האבען נעהערט צו די ווילדע הינט. מיר האבען זיי גוט געקענט, בעת זיי זיינען נעלאפען מחנות'ווייז, אניאנעדיג א שרעק אויף די גראז־עסענדיגע חיות. מיר האבען זיי נעזעהען, פאלגענדיג נאך די הערדען פון פיה און ביפעלען און אוועקשלעפענדיג די קעלבלעך, די אלטע און די קראנקע. מיר זיינען אליין אויך נישט איינמאל פון זיי נעטריבען געוואָרען. איך האב נעזעהען, ווי זיי האבען פאריאגט א פרוי פון דער הארדע און האבען זי נעכאפט פונקט דעמאלט, וועז זי האט שוין נעהאט דערגרייכט די ציין פון די וועלדער. וואלט זי נישט נעווען מיד פון דעם לויפען, וואלט זי נאך נעקאנט זיך ארויפכאפען אויף א בוים. זי האט עס טאקע נעפרואווט טון, אבער זי האט זיך אראפנעלויטשט און איז נעפאלען. זיי האבען נעמאכט מיט איהר א שנעלען סוף.

מיר האבען נישט נעקוקט איינער אויפ'ן אנדערען לענגער, ווי איין מאמענט. אנהאלטענדיג שטייף אונזער געווינס, זיינען מיר אוועק צוריק אין וואלד אריין, און ווי נאר מיר האבען זיך געפונען אין דער זיכערקייט פון א הויכען בוים, האבען מיר אויפגעהויבען די הינטלעך אין דער הויך און האבען ווידער נעלאכט. איהר זעהט, מיר האבען נעמוזט זיך אויסלאכען, וואס עס זאל דאַרטען נישט נעשעהן.

און דעמאלט האט זיך פאר מיר אננעהויבען איינע פון די שווערסטע אויפגאבען, וואס איך האב אויף זיך אמאל נענומען. מיר האבען נענומען אוועקטראגען די הינטלעך צו אונז אין חיי

אריין. אנשטאט צו נוצען אונזערע הענט צו קלעטערען, זיינען זיי די מעהרסטע צייט נעווען פארנומען מיט איינהאלטען אונזערע נע־ פאנגענע, וועלכע האבען זיך נעדרעהט און נעריסען פון אונז. איינמאל האבען מיר נעפרואווט נעהן אויף דער ערד, אבער א נע־ מיינע היענא. וועלכע האט פון הינטען ארום נעפאלגט נאך אונז, האט אונז צוריק ארויפנעטריבען אויפ'ן בוים. עס איז נעווען א קלוגע היענא.

ל א נ נ־א ו י ע ר איז עטוואס איינגעפאלען. ער האט זיך דערמאנט, ווי מיר האבען צוזאמענגעבונדען בינטלעך בלעטער צו טראגען זיי אהיים פאר בעטען. אפברעכענדיג א שטייפען וויינ־ שטענגעל, האט ער מיט איהם צוזאמענגעבונדען דעם הינטעל'ס לאפקעס; דערנאך האט ער מיט אן אנדער שטענגעל ארומגעבונ־ דען זיך דעם האלז און האט דאס הינטעל אריבערגעווארפען ארי־ בער'ן אקסעל. דאס האט זיינע הענט און פיס נעלאזט פריי צו קלעטערען. ער איז נעווען מלא שמחה, און נארנישט ווער־ טענדיג ביז וואנען איהר וועל צוזאמענבינדען דעם הינטעל'ס לאפ־ קעס, האט ער זיך נעלאזט אין וועג אריין. עס איז אבער נעווען איין שווערינקייט. דאס הינטעל האט נישט נעוואלט זיך האלטען אויף ל א נ נ־א ו י ע ר'ס פליצע. עס האט זיך א וואהרף נעטון אויף דער זייט און דערנאך פון פארענט. זיינע צייהן זיינען נישט נעווען נעבונדען און עס האט זיך גלייך איינגעבינסען אין ל א נ נ־ א ו י ע ר'ס וווייכען און נישט נעשיצטען בויך. ער האט ארויסנע־ לאזט א נעשרייי, איז שיער נישט אראפנעפאלען און האט מיט בייהד הענט זיך העפטיג איינגעקלעמט אין א צוויינ, כדי צו רא־ טעווען זיך. דאס שטענגעל ארום זיין האלז האט זיך איינגעבראכ־ כען און דאס הינטעל איז מיט נעבונדענע לאפקעס אראפנעפאלען אויף דער ערד. די היענא איז צוגעטראטען צום מאלצייט.

ל א נ נ־א ו י ע ר האט זיך געפיהלט דערשלאגען און איז נעווען דערצארנט. ער האט אויסנעזידעלט די היענא און איז

איינער אליין זיך אוועק זיין וועג איבער די בוימער. איך האב נישט געהאט קיין שום באוואוסטזיינען גרונט צו וועלען ברייננען דאס הינטעל אין היל אריין, אחוץ דעם, וואס איך האב עס גלאט ג ע ו א ל ט טון; און איך האב זיך געהאלטען ביי מיינס. איך האב זיך פיעל פארליכטערט די ארבייט, אכטוויקלענדיג ווייטער ל א נ ג־א ו י ע ר'ס אידעע. נישט נאר האב איך געבונדען דעם הינטעל די לאפקעס, נאר איך האב איהם נאך אריינגעשטעקט א ריטעל צוויישען די צייהן און האב זיי שטייף צוואמענגעבונדען.

ענדליך האב איך דאס הינטעלע געבראכט צוטראגען אהיים. איך שטעל זיך פאר, אז איך האב געהאט אין זיך מעהר עקשנות, איידער דער דורכשניטליכער מענש פון דער הארדע, א'ניט וואלט איך נישט נעווען דערנרייכט מיין ציל. די הארדע האט געלאכט פון מיר, וועז זיי האבען דערזעהן, ווי איך שלעפ דאס הינטעל ארויף אין מיין הויכער היל; איך האב זיך אבער וועניג וואס וועגען דעם נעקימערט. מיין באמיהונג איז נעקרוינט נעווארען מיט ערפאלג — און אט איז דאס הינטעל. עס איז נעווען פאר מיר א שפילכעל, וואס קיינער פון דער הארדע האט אזוינס נישט פארמאכט. עס האט זיך שנעל געלערנט. וועז איך האב זיך מיט איהם געשפילט און עס האט מיך א בים געטוז, האב איך איהם דערלאנגט איבער די אויערען און עס האט שוין פאר א לאנגער צייט מיך מעהר נישט געביסען.

איך האב זיך שוין צו איהם נעהאט נאנץ גוט צוגעבונדען. עס איז נעווען פאר מיר א נייע זאך, און איינער פון אונזערע שטרי־כען איז נעווען דאס, וואס מיר האבען ליב נעהאט נייע זאכען. וועז איך האב נעזעהען, אז עס זאנט זיך אפ פון פרוכט און נרינ־ציג, האב איך פאר איהם נעכאפט פיינעלעך, וועווערקעס און יינגע קראליקעך. (מיר זיינען נעווען אי פלייש־עסער אין אי וועגעטאריאנער, און מיר זיינען נעניט נעווען אין נעיעג נאך קליינע חיה'לעך). דאס הינטעל האט נענעסען דאס פלייש און איז נע־

וואקסען. אויף וויפיעל איך קאן נאר אויסרעכענען, האב איך עס נעמוזט האלטען אריבער א וואך צייט. און איינמאל, קומענדיג אין הייל מיט א גאנצער נעסט פון יונג־אויסגעבריהטע פאזאנען, האב איך אויסגעפונען, אז ל א נ ג ־ א ו י ע ר האט נעהרג'עט דאס הינטעל און האט עס נאר וואס אנגעהויבען עסען.

איך האב זיך א לאז נעטון צו ל א נ ג ־ א ו י ע ר, — די הייל איז געווען א קליינע, — און מיר האבען זיך ביידע גענומען רייסען אין בייסען.

און אויף אזא אופן האט זיך אויסגעלאזט מיט א נעשלעג איינער פון די ערשטע פארזוכען צוצוגעווואוינען דעם הונט. מיר האבען זיך אויסגעריסען גאנצע זשמוטען האר, האבען איינער דעם אנדערען נערראפעט, געבייסען און דורכגעבראכען די ביינער. מיר האבען זיך אנגעבלאזען און זיינען גוט געוואקסען. און נאך דעם האבען מיר אויפגענעסען דאס הינטעל. רויערהייט? יא. מיר האבען נאר נישט אנטדעקט קיין פייער. אינזער עוואלוציע צו קאבען פלייש פון חיות איז נאר געלעגען אין דעם שטייף־פאר־וויקעלטען ראל פון דער צוקונפט.

נייטער קאָפּיטעל

ר ו י ט־א ו י ג איז געווען אַן אָטאָווויסטישע ערשיינונג. ער האָט זעהר נישט האַרמאָנירט מיט אונזער האַרדע. ער איז נעווען פֿרימיטיווער פון יעדען איינעם פון אונז. ער איז מיט אונז נישט אויסגעקומען, און מיר זיינען נאָך נעווען אזוי פֿרימיטיוו, אַז מיר זיינען נישט נעווען פֿעהיג אויף א קאָמפּעראַטיווער אַנשטרענגונג, וואָס זאָל זיין נעגונג שטאַרק איהם צו טייטען אַדער ארויסצוישטויסען, ווי ווילד עס איז נישט נעווען אונזער סאָציאַלע ארגאַניזאַציע, איז ער פונדעסטוועגען נעווען צו־ווילד צו לעבען אין איהר. מיט זיינע אומסאָציאַלע האַנדלונגען האָט ער אַלע מאָל נעפֿיהרט צו דער פֿאַרניכטונג פון דער האַרדע. ער האָט באמת פֿאַרנעשטעלט מיט זיך א צוריקקער צו א פֿריהערדינען טיפּ, און זיין פּלאַץ איז ניכער נעווען צווישען דעם ב ו י ם־פ א ל ק, אַידער צווישען אונז, וועלכע האָבען זיך נעפֿונען אין דעם פֿראָצעס פון ווערען מענשען.

ער איז נעווען א מאַנסטער פון נרויזאַמקייט, וואָס דאָס הייסט זעהר פֿיעל פֿאר יענער צייט. ער פֿלענט שלאָגען זיינע ווייבער; האָבען האָט ער נרעד נעהאָט נאָר צו איין פֿרוי אויף א מאָל, ער האָט אָבער פֿיעל מאָל חתונה נעהאָט. עס איז אוממענליך נעווען פֿאר וועלכער נישט איז פֿרוי צו לעבען מיט איהם, און זיי האָבען נעלעבט מיט איהם טאָקע נאָר נעצוואונגענערהייט. מען האָט נישט נעטאָרט נעהן קענען זיין ווילען. קיינער איז נישט נעווען נענוג שטאַרק צו שטעלען זיך קענען איהם.

אפט שטעלט זיך מיר פאר די רוהינע שטונדע פאר דער דע־
מערונג. פון דעם טרונק־פלאץ, פון דעם מער־ריבעזן־פלאץ און פון
דעם יאגדעם־זומפ קומט זיך די הארדע צוזאמען אויף דעם אפע־
נעם פלאץ פאר די הייליען. זיי וואגען נישט ארומצובלאנקען זיך
לענגער פון דעם, ווייל עס קומט אן די שרעקליכע פינסטערניש,
אין וועלכער די וועלט ווערט איבערגענעבען צו דער שלאכטעריי
פון די וויילדע חיות, בעת די פארלויפער פון דעם מענשען באהאל־
טען זיך ציטערענדיגע אין זייערע לעכער.

דאך בלייבט נאך פאר אונז איבער עטליכע מינוט, איידער
מיר קלעטערען ארויף צו אונזערע הייליען. מיר זיינען מיד פון
שפילען זיך א גאנצען טאג, און די שטימען אונזערע וועלען שטי־
לער. אפילו דאס קליינוואלד, וואס האט נאך אלץ א שטארקען
חשק צו שטיפערייען, שפילט זיך עפעס איינגעהאלטען. דער ווינט
פון ים איז פארשטילט נעוואלען און די שאטענס בריטען זיך
אויס מיט די לעצטע שטראלען פון דער פארגעהענדיגער זון.
און פלוצלונג ברעכט פון ר ו י ט - א ו י ג ' ס הייל ארויס א
ווילדער נעשריי און עס הערט זיך א הילך פון קלעפ. ר ו י ט -
א ו י ג שלאגט זיין ווייב.

צוערשט קומט אן אויף אונז א מורא'דינע שטילקייט. אבער
וועז די קלעפ און די נעשרייען הערען זיך אלץ מעהר, ברעכען מיר
אוים אין א וואנזינניגער פיליערי פון הילפלאזען צארן. עס איז
קלאר, אז די מענער פארדריסען ר ו י ט - א ו י ג ' ס האנד־
לונגען. אבער זיי האבען פאר איהם צופיעל מורא. די קלעפ הע־
רען אויף און דאס שטילע קרעכצען פארגעהט, בעת מיר פלאפלאזן
צווישען זיך און די טרויערינע דעמערונג שפרייט זיך איבער אונז.

מיר, פאר וועמען די מעהרסטע נעשעהענישען זיינען נעווען
א שפאס, האבען קיינמאל נישט נעלאכט, בעת ר ו י ט - א ו י ג
האט נעשלאגען זיינע וויבער. מיר האבען צו גוט געוואוסט זייער
טראגעדיע. נישט איינמאל האבען מיר אין פריהמארגען נעפונגן

ביים פוס פיז פעלזענבארג דעם קערפער פון זיין לעצטער ווייב. ער האט זי פון דער עפענונג פון זיין היילֿ ארַאפגעשלייפערט אהין נאכדעם, ווי זי איז געשטארבען. ער האט זיינע מתים קיינמאל נישט באגראבען. די ארבייט אוועקצופיהרען די קערפער, וועלכע וואלטען פאראומריניגט אינזער וואונארט, האט ער איבערגעלאזט צו דער הארדע. מיר האבען זיי געווענליך אריינגעוואַרפען אין טייך אריין, אריבער דעם לעצטען טרונק־פלאץ.

נישט נאר האט ר ו י ט ־ א ו י נ געהרג'עט זיינע וויבער, נאר ער האט אויך געהרג'עט אנדערע מענשען, כדי צו קריגען פאר זיך א ווייב. וועז ער האט געוואלט האבען א ניי ווייב אוז ער האט אויסגעקליבען די פרוי פון אז אנדער מאז, האט ער דעם דאזיגען מאז באלד געטוים. צוויי פון אזעלכע מאדדעז האב איך אליין געזעהען. די גאנצע הארדע האט דאס געוואוסט, אבער זי האט נארנישט געקאנט טון. מיר האבען נאר אין אונזער הארדע נישט אנטוויקעלט עטוואס אזוינס, וואס זאל האבען א פנים פון א רע־ נירונג. מיר האבען געהאט נעוויסע מנהגים אין מיר האבען אונ־ זער גאנצען צארן אויסגעלאזט צו די, וואס האבען געהאט דאס אומגליק איבערצוטרעטען די דאזיגע מנהגים. אזוי, צום ביישפיל, וואלט דער איינער, וואס האט פארשמוצט א טרונק־פלאץ, אטא־ קירט נעווארעז פון יעדען צוזעהער, אוז דער, וואס האט בכיוז נע־ נעבען א פאלשען אלארם, האט פון אונז אלעמען אריינגעקראגען א היבש ביסעל קלעפ. אבער ר ו י ט ־ א ו י נ האט געטראטעי מיט די פים אלע אונזערע מנהגים אוז מיר האבען פאר איהם אזוי מורא געהאט, אז מיר זיינען נישט פעהיג געווען אויף א קאלעק־ טיווער האנדלונג, וואס איז נויטיג געווען איהם צו באשטראפען.

אין פארלויף פון דעם זעקסטען ווינטער אין אונזער היילֿ האב איך אוז ל א נ ג ־ א ו י ע ר אויסגעפונען, אז מיר זיינען ביידע ווירקליך אויסגעוואקסען. נאר פון אנהויב אז האבען מיר זיך נעמוזט גוט איינציהעז, כדי דורכצושפארען זיך דורך דער שמא־

לער עפענונג פון דער הייל. דאס איז פונדעסטוועגען נעווען פאר אונז א גרויסע מעלה. עס האט נישט געלאזט די נרעסערע מענשען אוועקצונעמען פון אונז אונזער הייל. דאס איז געווען די בעסטע הייל, וואס מיר האבען נאר געקאנט פאר זיך ווינשען, די העכסטע אויפ'ן בארג, די זיכערסטע, און ווינטער־צייט — די קלענסטע און ווארימסטע.

עס וואלט, דאכט זיך, געווען אן איינפאכע זאך פאר אייניגע פון דער הארדע ארויסצוטרייבען אונז פון דער הייל אין צו פארנרעסערען די עפענונג. אבער זיי האבען נאר וועגען דעם קיינמאל נישט נעטראכט, וואס דאס ווייזט, אויף וועלכער שטופע פון אינטעלעקטועלער אנטוויקלונג זיי האבען זיך דעמאלט נעפונען. איך און ל א נ נ ־ א ו י ע ר האבען וועגען דעם אויך נישט נעטראכט, ביז וואגען אונזער שטייגענדיגע גרויס האט אונז נישט געצוואונגען צו מאכען דעם אריינגאנג ברייטער. דאס האט פאסירט טיף אין זומער, וועז מיר זיינען פעט געווארען פון בעסערער שפייז. מיר האבען נעארבייט ביי דעם שפאלט פון הייל נאר צייטענווייז, וועז דאס האט זיך אונז נראד פארוואלט.

צוערשט האבען מיר מיט די פינגער אויסגענראבען די אפ־פאלענדיגע שטיינדלער, ביז וואגען די נעגעל האבען אונז אנגעהויבען וועה טון; אבער צופעליג איז מיר עפעס איינגעפאלען צו נוצען פאר דער ארבייט א שטיקעל האלץ. די ארבייט איז דעמאלט נענאנגען גוט. עס האט אבער אויך געבראכט אייף אונז א צרה. איינמאל אין א פריהמארגען האבען מיר ארויסגעדראפעט פון דער וואגט א היבשען הויפען שטיינדלער. איך האב דעם הויפען נעגעבען א שאר אוועק איבער דעם ראנד פון דעם אריינגאנג. אין דעם צווייטען מאמענט האט זיך פון אונטען דערהערט א ווילד־צארנדינער נעשריי. מיר האבען נישט נעדארפט ארונטערקוקען. מיר האבען די שטים שוין צו־נוט נעקענט. דאס נאנצע מיסט איז ארויפנעפאלען אויף ד ו י ט ־ א ו י נ.

נידערשלאגען פון שרעק. האבען מיר זיך איינגעקאַרטשעט אין דער היל. אין א מינוט אַרום איז ער שוין נעווען ביים אַרייַנגאַנג, אַרייַנקוקענדיג צו אונז און אויפנעריצט, ווי א טייוועל, אבער ער איז נעווען צו גרויס. ער האט צו אונז נישט געקאַנט אַרייַנקומען. פלוצלונג איז ער אוועקגענאַנגען. דאס איז נעווען פאַר־דעכטיג. וועדליג מיר האבען נעקענט די נאַטור פון אונזערע מיט־מענשען, וואלט ער באדארפט פארבלייבען אן אויסלאזען זיין גאַנ־צען צארן. איך בין צוגעקראכען צום אַרייַנגאַנג אן האב אַרייַנ־טערנעקוקט. איך האב געקאַנט זעהן, ווי ער האט ווידער אמאל געכומען ארויפשטיינען אויפ'ן בארגינגען ברעג. אין איין האַנט האט ער נעהאלטען א לאַנגען שטעקען. איידער איך האב געקאַנט זיך אנשטויסען וועגען זיין פלאַן, איז ער שוין נעווען ביים אַרייַנ־גאַנג און האט וויל געשטורכעט אין אונז מיט'ן שטעקען.

זיין אַנגריף איז נעמאכט נעוואָרען מיט א שרעקליכער קראפט. ער וואלט אונז נעקאַנט אַרויסזעצען די נעדערים. מיר האבען זיך צוריקגעצויגען צו די זייטען־וועגט, וואוהין ער האט כמעט נישט נעקאַנט דערגרייכען. וואַרפענדיג אבער פלייסיג דעם שטעקען הין און הער, האט ער אונז פון צייט־צו־צייט נעטראפען מיט'ן עק און האט אונז אזוי נרויזאם נעשטאכען און נעריסען, אז ער האט פון אונז אפגעשיילט שטיקער הויט מיט די האר צוזאמען. וועז מיר האבען נעשרינען פון וועהטאג, האט ער אַרויסגעברומט זיין צופרידענקייט און האט נעשטאכען נאך מיט מעהר נבורה .

איך האב אנגעהויבען אַרייַן אין רציחה. איך בין אין יענע טעג נעווען זעהר היציג און האב אויך פארמאגט א היבש ביסעל מוט. כאטש דאס איז אין א נרויסער מאס נעווען דער מוט פון א ראץ, וואס איז צונעשפאַרט צו א ווינקעל. איך האב זיך אַנגע־כאפט מיט ביידע הענט אן דעם שטעקען, אבער ער איז נעווען אזוי שטארק, אז ער האט מיך אריינגעשלעפט אין דעם שפאלט. ער האט מיך א כאפ נעטון מיט זיין לאַנגען ארעם און האט מיך נע־

צופט מיט די נעגעל. איך האב זיך ארויסגעריסען פון קלעם און בין צוריק אפגעשפרונגען צו דער זייטען־וואנט, וואו איך בין פאר־העלטניסמעסיג געווען זיכער.

ער האט ווידער אנגעהויבען וואַרפען מיט'ן שטעקעז און האט מיר דערלאנגט א העפטיגען קלאַפ איבער'ן אקסל. ל א נ ג ־ א ו י ע ר האט נארנישט געטון, א חוץ דעם, וואס ער האט נע־ציטערט פון שרעק און געגוואלדעוועט. וועז ער האט נעכאפט א קלאַפּ. איך האב געזוכט א שטעקען צו שטעכען ציריק, איך האב אבער מעהר נישט געפונען, ווי אז עק פון א צווייג, איין צאל דיק און איין פוס לאנג. איך האב עס א וואַרף געטון אויף ר ו י ט ־ א ו י ג. עס האט איהם נארנישט אנגעריהרט. ער איז אבער מיטאמאל אריין אין נאר א גרעסערער רציחה דערפאר, וואס איך האב געוואגט איהם צו שלאגען. ער האט אנגעהויבען שטעכען מיט ווילדער קראפט. איך האב נעפונען א שטיין אוז האב אויף איהם א וואַרף געטון, טרעפענדיג איהם אין ברוסט.

דאס האט מיר צוגענעבען מוט. אחוץ דעם בין איך געווען אזוי אויפגעבראכט, ווי ער, אוז האב פארלאַרען יעדע שרעק. איך האב אפגעבראכען פון דער וואנט א שטיין. ער האט באדארפט וועגען א צוויי־דריי פונט. איך האב מיט מיין גאנצער קראפט א שליידער געטון דעם שטיין ר ו י ט ־ א ו י ג ' ן אין פנים אריין. דאס האט שיער נישט געמאכט פון איהם אז עק. ער האט זיך א שאקעל געטון אויף צוריק, אראפלאזענדיג דעם שטעקען, אוז איז כמעט אראפגעפאלען פון בארג.

עס איז געווען א פחד אויף איהם א קוק צו טון. זיין פנים איז געווען באדעקט מיט בלוט אוז ער האט נערעווען אוז נע־קריצט מיט די צייהן, ווי א ווילדער שווייז. ער האט אויסגעווישט דאס בליט פון די אויגען, האט נעכאפט א קוק אויף מיר אוז נע־נומען ברומען מיט ווילדער רציחה. דער שטעקען זיינער איז פאר־לאַרען. אוז ער האט נענומען ארויסרייסען פון פעלז אפ־

פאלענדיגע שטיינער און זיי וואַרפען אויף מיר. דאָס האָט מיך באזאָרגט מיט אמוניציע. איך בין איהם נישט געבליבען שולדיג קיין חוב; ער איז געווען פאר מיר א גוטער שים־ציל, בעת ער האָט מיך געקאָנט דערזעהן נאר אויף א וויל, וועז איך בין ארי־ בערגעלאָפען צו דער זייטען־וואָנט.

פלוצלינג איז ער ווידער פארשוואונדען געוואָרען. שטעהענ־ דיג ביים ראַנד פון דער הייל, האָב איך געזעהען, ווי ער האָט זיך אראָפגעלאָזט. די נאַנצע האַרדע האָט זיך פארזאַמעלט דרויסען און האָט אין מורא'דינער שטילקייט צוגעקוקט, וואָס עס קומט פאר. וועז ער האָט זיך אראָפגעלאָזט, זיינען די מעהר שרעקעווידיגע זיך שנעל צעלאָפען איבער די הייל־ען. איך האָב געקאָנט זעהן דעם אלטען מ א ר ד ־ ב י י ז, ווי ער איז מיט וואקלענדיגע טריט אנטלאָפען אזוי שנעל, ווי ער האָט נאר געקאָנט. ר ו י ט ־ א ו י ג האָט זיך א יאג געטון פון דער וואָנט און איז די לעצטע צוואַנציג פוס דורך אין דער לופטען. ער האָט זיך אפגעשטעלט לעבען א כוטער, וועלכע האָט נאר וואס אנגעהויבען איהר וועג באַרג־ארויף. זי האָט ענניכטען שרייען פון שרעק און דאָס צוויי־יאריגע קינד, וואָס האָט זיך פעסט אנגעהאלטען אן איהר, האָט אפגעלאָזט די הענטלער און האָט זיך אראָפגעקייקעלט צו ר ו י ט ־ א ו י ג ׳ ס פיס. אי ער און אי די מוטער האבען זיך א לאַז געטון צום קינד. אבער ער האָט עס באקומען. אין דעם צווייטען מאמענט איז דאָס שוואכע קערפערל שוין געפלויגען אין דער לופטען און איז צע־ שמעטערט געוואָרען, אפשלאָגענדיג זיך אן דער וואָנט. די מוטער איז צו איהם צוגעלאָפען. האָט עס א כאַפ גשטון אויף די הענט און האָט מיט א נעוויין זיך אריבערגעבויגען איבער איהם.

ר ו י ט ־ א ו י ג האָט זיך ארויסגעלאָזט וווייטער צו זוכען דעם שטעקען. דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ן איז, טרייסלענדיג זיך, אוועקגעלאָפען פון איהם. ר ו י ט ־ א ו י ג האָט אויסגע־ שטרעקט זיין נרויסע האַנט און האָט איהם פון הינטען ארום א כאַפ

נעטון ביים נאקעז. איך האב ערוואַרט. אז אט־אט וועט ער איהם איבערבראַכען דעם נאקען. מ א ר ד ־ ב י י ז האָט זיך איננאנצען איינגעצויגען. אונטערווארפענדיג זיך זיין מזל. ר ו י ט ־ א ו י ג האָט א ווייל נעווייגערט און מ א ר ד ־ ב י י ז האָט אין שרעקליכער ציטערניש איינגעבויגען דעם קאָפּ און האָט מיט איבערגעלייגטע הענט פארדעקט דאָס נעזיכט. ר ו י ט ־ א ו י ג האָט איהם א שליידער נעטון מיט'ן פנים צו דער ערד. דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ז האָט זיך ניט נעווהרט. ער איז נעלענגן אויף דער ערד און האָט נעשריגען אין טויט־שרעק. איך האב נעזעהען דעם ה א ר ל א ז ע ן, שטעהענדיג אויפ'ן אפענעם פלאץ, קלאפּענדיג זיך מיט די הענט אין דער ברוסט, מיט אויפנעשטעלטע האָר און מורא האבענדיג צוצוקומען נעהענטער. אבער ר ו י ט ־ א ו י ג, פאלגענדיג עפעם א קאפּריז פון זיין טונקעלער נשמה, האָט איבערגעלאזט דעם אלטען מאן, איז אוועק וווייטער און האָט נעפונען דעם שטעקען.

ער האָט זיך צוריקנעקערט צו דער וואנט און אננעהויבען ארויפקלעטערען. ל א נ ג ־ א ו י ע ר, וועלכער האָט די גאנצע צייט נעציטערט און נעקוקט אלץ אויף מיר, איז צוריק אריין אין הייל. עס איז נעווען קלאר, אז ר ו י ט ־ א ו י ג האָט זיך פארלייגט צו מאכען פון אונז א סוף. איך בין נעווען פארצווייפעלט. אויפנעריצט און אין דער זעלבינער צייט נאנץ בארעבענט. לויפענדיג חין און צוריק איבער די נאהענטע אפשטאנדען, חאב איך אננעלייגט ביים אריינגאנג פון דער הייל א חיפען שטיינער. ר ו י ט ־ א ו י ג חאָט זיך איצט נעפונען אויף עטליכע אייליען אונטער מיר, פארשטעלט אויף א ווייל דורך אן אפשטאנד פון פעלז. קלעטערענדיג וווייטער, האָט ער ארויסנעשטעקט דעם קאָפּ און איך האב אראפנעשליידערט אויף איהם א שטיין. איך האב פארפעלט איהם צו טרעפען און דער שטיין האָט זיך אפנעשלאגען אן דער וואנט אין איז צעשמעטערט געווארען. דער וואלקען פון שטויב און זאמד, וואס האָט זיך אויפנעהויבען פון דעם פאלעז־

דיגען שטייז, האָט איהם פּאַרשאָטען די אויגען אוז ער איז ווידער פּוז מיר פּאַרשוואוּנדען געוואָרען.

פּוז דער האַרדע, וועלכע האָט זיך געפּוגען אוּנטען, שפּילענדיג די ראָל פּוז צוזעהער, האָט זיך דערהערט א געלעכטער אוז א פּלאַפּלערייי. ענדליך האָט זיך געפּוגען איינער צווישען זיי, ואָס האָט נעוואָגט זיך שטעלען קעגען ר ו י ט־א ו י נ, וועז די דאָזיגע געשרייען פּוז אַנערקענונג אין לויב האָבען אָפּגעהילכט אין דער לופט, האָט ר ו י ט־א ו י נ אַראָפּגעברומט צו זיי — אוז זיי זיינען אלע גלייך אַנטשווינען געוואָרען. דערמוטיגט פּוז דעם דאָזיגען באַווייז פּוז זייז קראָפט, האָט ער ווידער אַרויסגעשטעקט צו מיר דעם קאָפּ אוז האָט זיך אויף מיר געכמורעט, האָט געברומט אוז נעקריצט מיט זיינע פּ א נ ג־צ י ה ן, וועלענדיג מיך דערמיט אַנשרעקען. זיין כמורען זיך איז נעווען שרעקליך: ער האָט אַראָפּגעצויגען דעם סקאַלפּ איבער די ברעמען, אַראָפּבריינגענדיג דערמיט די האָר פּוז'ס שפּיץ קאָפּ אזוי, אז יעדע האָר איז געשטאַנען באַזונדער אוז האָט, ווי א שפּיזעל, אַרויסגעשטאַרצט פּאַראוים.

איך האָב אויפּגעשוידערט. איך האָב אָבער באַלד באַהערשט מיין שרעק אין האָב, האַלטענדיג א שטיין אין דער האַנט, איהם נעסטראַשעט צוריק. ער האָט נאָר אַלץ געפּרואוועט צוצוקומען נעהענטער. איך האָב אַראָפּגעוואָרפּען אויף איהם דעם שטיין אוז האָב נישט געטראָפּען. דער צוויטער וואָרף איז מיר געלונגען. דער שטיין האָט איהם געטראָפּען אין נעניק. ער האָט זיך געקיקעלט אראָפּ פּוז בּאַרג אוז איך האָב נעקאָנט זעהן, ווי ער האָט מיט איין האַנט נעזוכט אין אַנהאַלט אז דער וואָנט אוז מיט דער אַנדערער זיך איינגעקלעמט אין האַלו. ער האָט אַרויסגעלאָזט פּוז האַנט דעם שטעקען, וועלכער איז מיט א קלאַפּערייי אויך געפּאַלען אראָפּ פּוז בּאַרג.

איך האָב איהם שוין מעהר נישט נעקאָנט זעהן, כאָטש איך האָב געהערט, ווי ער האָט זיך נעשטיקט, געוואָרגען אוז געהוסט.

די צוזאהער זיינען נעשטאנען שטיל, ווי דער טויט. איך האב זיך איינגעקאַרטשעט ביים אריינגאנג פון הויל און האב געוואַרט. ער האט אויפגעהערט זיך שטיקען און איך האב געקאנט הערען, ווי ער הוסט זיך פון צייט־צו־צייט אפ. אין א קורצער צייט ארום האט ער אנגעהויבען אראפקלעטערען פון בארג. ער איז נענאנגען זאהר שטיל און האט זיך יעדע וויל אפגעשטעלט אוים־צוציהען דעם האלז אדער אנצוטאפען איהם מיט דער האנט.

דערזאהענדיג, ווי ער לאזט זיך אראפ, האט די נאנצע האַרדע מיט ווילדע נעשרייען און גוואלדען זיך נעלאזט אין פאנישער שרעק לויפען אין וואלד אריין. דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ן האט, אונטערהינקענדיג און טריימלענדיג זיך, נעפאלנט נאך זיי. ר ו י ט־א ו י ג האט זיך אויף דעם נארנישט אומגעקוקט. וועז ער האט דערגרייכט דעם באדען, איז ער ארומגענאנגען צוזוכענדם פון בארג, האט דערנאך צוריק ארויפגעקלעטערט אן איז אריין צו זיך אין הויל. ער האט זיך קיין אין מאל נישט אומגע־קוקט.

איך האב א קוק נעטון אויף ל א נ נ־ א ו י ע ר און ער האט אויף מיר צוריק א קוק נעטון. מיר האבען איינער דעם אנ־דערען פארשטאנען. מיר האבען באלד נאך דעם אנגעהויבען מיט דער נרעסטער פארזיכט און רוהינקייט ארויפקלעטערען אויפ'ן בארג. וועז מיר האבען דערגרייכט דעם סאמע שפיץ, האבען מיר זיך אומגעקוקט. דער נאנצער פלאץ ארום איז נעווען לעדיג, ר ו י ט־א ו י ג איז פארבליבען אין זיין הויל און די האַרדע איז פאר־שוואונדען אין דער טיפענים פון וואלד.

מיר האבען זיך אומגעקערט און נענומען לויפען. מיר זיינען נעלאפען מיט אימפעט איבער די אפענע פלעצער און איבער די בערנלעד. נארנישט קיטערענדיג זיך וועגען דעם, טאמער זיינען פארשן שלאנגען אין נראז, ביז וואנען מיר האבען דערגרייכט די וועלדער. מיר זיינען ארויף אויף די בוימער און נעלאפען אלץ

וויטער און וויטער, אריבערוויגענדיג זיך פון בוים־צו־בוים, ביז וואנען עס איז צוויישען אונז אין די היילען נעווען א מהלך פון מיילען. און ערשט דעמאלט האבען מיר זיך אפגעשטעלט איז דער זיכערקייט פון א גרויסען אפצווייג, האבען געקוקט איינער אויפ'ן אנדערען און אננעהויבען לאכען. מיר האבען זיך אננעהאלטען איינער אן דעם אנדערען מיט די הענט און מיט די פיס, פון די אויגען האבען זיך ביי אונז ניגאסען טרערען, עס האבען אונז וועה נעטוון די זייטען, און מיר האבען נעלאכט. נעלאכט. נעלאכט...

צעהנטער קאפיטעל

נאכדעם, ווי מיר האבען זיך גוט אויסגעלאכט, האבען מיר זיך פארקירעוועט צוריק אוז האבען באקומען פאר זיך אנבייסען אין דעם יאגדעם־זומפ. דאס איז געווען דער זעלבינער זומפ, צו וועלכען איך האב אין דער באלייטונג פון מיין מוטער מיט יארען צוריק געמאכט מיין ערשטע רייזע איבער דער וועלט. פאר דער דאזיגער נאנצער צייט האב איך זי וועניג וואס געזעהען. וועז זי פלעגט אמאל באזוכען די הארדע אין די הייליגן, בין איך נעוועהנליך געווען אוועק אין וואלד, איך האב אייגמאל צדער צווי מאל געזעהען דעם ב ל ו י ד ע ר ע ר אין דעם אפענעם פלאץ אוז האב געהאט דאס פארנעניגען צו מאכען צו אימם גרימאצען אוז אויפרייצען איהם פון דער עפענונג פון מיין הויל. אהוץ אזעלכע ליבליכקייטען האב איך פולשטענדיג געלאזט מיין פאמיליע צו רוה. איך האב זיך מיט איהר וועניג וואס אינטערעסירט; איך בין זעהר גוט אויסגעקומען אייגער אליין.

נאכדעם, ווי מיר האבען זיך אנגענעמען צו דער זאך מיט יאנדעם אוז פארבייסען מיט נישט־אינגאנצען־אויסגעבריהטע וואס־טעל־אייער. האבען מיר מיט פארזיכט זיך צוועקגעלאזט אייבער'ז וואלד צום טייך־צו. אט־דא איז דער בוים, וואו עס איז געווען מיין אלטע הייס אוז פון וואנען דער ב ל ו י ד ע ר ע ר האט מיך צרויסגעווארפען. דער בוים איז נאר אלץ געווען פארנומען. די פאמיליע איז גרעסער געווארען. א קליין קינד האט זיך שטייף נעטוליעט צו מיין מוטער. עס איז דאדט אויך נעווען א כמעט

דערוואקסען מיידעל. וועלכע האָט נישט־צוטרויליך אונז באטראכט פון איינעם פון די נידעריגע צווייגען. זי איז, ווייזט אויס, נעווען מיין שוועסטער, אַדער ניכער, מיין שטיף־שוועסטער.

מיין מוטער האָט מיך דערקענט. וועז איך האָב אַבער אַנגעהויבען ארויפקלעטערען אויפֿ'ן בוים, האָט זי מיר באפוילען אוועקצוגעהן. לאַנג־אויער, אַדער ניכער. וועלכער איז געווען פיעל פֿאַרזיכטיגער, איידער איך, האָט זיך גלייך אַפּגעטראָגען און איך האָב איהם נאָר נישט געקאָנט באַווּעגען צוריקצוקערען זיך. שפּעטער אַבער האָט זיך מיין שוועסטער ארַאָפּגעלאָזט אויף דער ערד און מיר האָבען א נאָכצוען נאכמיטאג נעשטיפט און זיך נעשפּילט אויף די ארומיגע בוימער. און דעמאָלט איז נעקומען אויף אונז א צרה. זי איז נעווען מיין שוועסטער, אַבער דאָס האָט איהר נישט געשטערט צו באַהאַנדלען מיך אויף א מיאוס'ען אופן, ווייל זי האָט געירש'נט די נאָנצע רשעת פון דעם פֿלוידערער. זי האָט פֿלוצלינג זיך נעווענדט צו מיר מיט כעס און האָט מיך נענומען דראָפּען, רייסען פאר די האָר, און האָט מיט איהרע שארפע צייהנדלער זיך טיף אייגענעביסען אין מיין אַרעם. איך בין ארוים פון די כלים. איך האָב זי גראָד נישט צע'ממית'ט, איך האָב איהר אַבער נענעבען די גרעסטע שמיץ, וואָס זי האָט אמאָל געקראָנען.

נו, האָט זי זיך דאָס אביסעל צענוואלדעוועט און געמאכט קולות! דער פֿלוידערער, וועלכער איז דעם נאָנצען טאָג נעווען אוועק און איז גראָד דעמאָלט צוריקגעקומען, האָט דערהערט די נעשרייען און האָט זיך א לאָז נעטון אין דער דאזיגער ריכטונג. מיין מוטער האָט זיך אויך א לאָז נעטון צו אונז און איז אַנגעקומען די ערשטע. איך און לאַנג־אויער האָבען אויף איהם נישט נעווארט. מיר זיינען אוועק איבער די בוימער און דער פֿלוידערער האָט פון אונז שיער נישט ארויסגעיאָגט די נשמה.

נאָכדעם, ווי דאָס נעיענ איז פאראיבער און איך און לאַנג־

א ו י ע ר האבען זיך נוט אויסגעלאכט. האבען מיר באמערקט, אז עס איז שוין פארנאכט. אט קומט אן די נאכט מיט אלע איהרע שרעקענ , אוו וועגען צוריקקערען זיך אין די הייליגן האבען מיר גארנישט געקאנט טראכטען. ר ו י ט - א ו י נ האט דאס גע־מאכט פאר אן אוממעגליכקייט. מיר האבען נעפונען א באהעלט־ניש אויף א בוים, וואס איז געשטאנען באזונדער פון אנדערע בוימער, אוו האבען דארט אויף א הויכען אפצווייג פארבראכט די נאכט. עס איז געווען אן אומגליכליכע נאכט. אין די ערשטע עטליכע שטונדען האט שטארק גערעגענט, דערנאך איז נעוואקרען קאלט אוו א קאלטער ווינט האט געבלאזען אויף אונז. דורכגע־וויקטע, ציטערענדיג אוו קנאקענדיג מיט די צייהן, האבען מיר זיך געטוליעט איינער צום אנדערען. עס האט אונז געפעלט די היימליכע טרוקענע הייל, וועלכע פלעגט זיך אזוי שנעל אנווארימען דורך דער וואריקייט פון אונזערע קערפער.

וועז דער פריהמארגען איז אנגעקומען, זיינען מיר געווען דער־שלאגען. אין א צרה'דיגען צושטאנד אוו אין דערוועלבינער צייט פעסט אנטשלאסען צו טון עפעס פאר זיך. מיר האבען אן אנדער נאכט אזא נישט געוואלט האבען. דערמאנענדיג זיך, ווי אונזערע עלטערען האבען געוואוינט אויף די בוימער, האבען מיר זיך גענו־מען צו דער ארבייט צו מאכען פאר זיך אזא היים. מיר האבען אויפגעבויט א מין גראבע נעסט אוו האבען אפילו באקומען אויף די העכערע צווייגען עטליכע קווער־באלקענס פאר דעם דאך.

די זון איז אויפגענאנגען אוו מיר האבען אונטער איהר ניטי־גער ווירקונג פארגעסען אן די צרות פון דער נאכט אוו האבען זיך אוועקגעלאזט צו זוכען פאר זיך אנבייסען. שפעטער האבען מיר זיך אריינגעלאזט אין שפילערי, אויף אזוי פיעל זיינען מיר אין יענער צייט נישט געווען אויסגעהאלטען. עס האט אונז נעמוזט נעמען א חודש צייט, ארבייטענדיג מיט הפסקות, צו מאכען אונ־זער וואוינונג אויפ'ז בוים; אוו נאכדעם, ווי אלץ איז שוין

פארטיג געווארען, האבען מיר זי שוין מעהר קיינמאל נישט גע־נוצט.

אבער איך בין פארלאפען פאראוים אין מיין דערצעהלונג. וועז מיר האבען אויף דעם צווייטען טאג פון אונזער פארלאזען די היי׳ל זיך ארייננעלאזט נאכ׳ן אנבייסען און שפילעריי, האט ל א נ ג־א ו י ע ר פאריאגט מיך איבער די בוימער אראפצו צום טייך. מיר זיינען ארויסגעקומען אויף א פלאץ, וואו א גרויסע זומפ־נרוב, א פארטזעצונג פון דעם יאנדעם־זומפ, האט זיך ארייננע־שניטען אין טייך ארײן. די עפענונג פון זומפ איז נעווען א ברי־טע, בעת דער זומפ אליין האט נארנישט געהאט קיין שטראם. אין דעם דאזיגען שטעהענדינען וואסער, אין דער סאמע עפענונג פון זומפ, זיינען נעלעגען צונויפגעוואלגערט פיעל בוימער־שטאמען. אי־ניגע פון זיי זיינען פון די פארפליצונגען און פון דעם, וואס זיי האבען לאנגע זומערס געשטעקט אין די קופעס אנגעטראגענעם זאמד, נעווען אייננעדארט, טרוקען און אהז צוויגען. וועז מיר האב־בען זיך אויף זיי אפגעשטעלט, האבען זיי אנגעהויבען שווימען, זיך געווינט ארויף און אראפ, ארער זיך איבערגעקערט.

דא און דארט צווישען די שטאמען האט זיך געזעהען דאס וואסער, אין וועלכען עס האבען זיך געווארפען מחנות קלייניע פישלעך. איך און ל א נ ג־א ו י ע ר זיינען גלייך געווארען פישערלייט. מיר האבען זיך אוועקגעלאזט אויף די קלעצער און רוהיג געווארט, ביז וואנען די פישלעך וועלען צוקומען נאהענט צו אונז, און דעמאלט האבען מיר זיי שנעל געכאפט מיט די הענט. מיר האבען אונזער רויב, וואס איז נעווען פייכט און האט זיך גע־ווארפען אין אונזערע הענט, אויפגענעסען גלייך אויפ׳ן ארט. מיר האבען נארנישט באמערקט דאס פעהלען פון זאלץ.

די עפענונג פון דער זומפ־נרוב איז געווארען אונזער באליב־טער שפיל־פלאץ. מיר האבען דארט יעדען טאג פארבראכט פיעל שטונדען, כאפענדינ פיש און שפילענדינ זיך אויף די קלעצער, און

איינמאל האבען מיר דארט געלערנט אונזערע ערשטע לעקציעס אין נאוויגאציע. די קלאץ, אויף וועלכער ל א נ ג - א ו י ע ר איז געלעגען, האט אננעהויבען אוועקשווימען. ער איז געלעגען אויף דער זייט און געשלאפען. א לייכט ווינטעל האט לאנג־זאם אוועקגעשטויסען די קלאץ פון ברעג, און וועז איך האב דאס באמערקט, איז שוין די דיסטאנץ צווישען דער קלאץ און דעם ברעג געווען צרנרויס. אז ל א נ ג - א ו י ע ר זאל קאנען אריי־בערשפרינגען.

איז אנהויב האט דער גאנצער עפיזאד אויסגעזעהען פאר מיר מעהר נישט, ווי א שפאס. וועז עס האט זיך אבער א ריהר געטוון אין מיר איינער פון יענע טונקעלע אימפולסען פון שרעק, וועלכע זיינען געווען א נעווהנליכע זאך אין יענער צייט פון שטענדיגער אומזיכערקייט, בין איך דורכגענומען נעווארען מיט א נעפיהל פון איינזאמקייט. איך האב פלוצלינג באגריפען ל א נ ג - א ו י ע ר ס דערווייטערונג אויף עטליכע פוס איבער דעם פרעמדען עלעמענט. איך האב אויסגערופען צו אים א הויכען ווארנונג־געשריי. ער האט זיך אויפגעכאפט א דערשראקענער און האט זיך נעשווינד איבערגעדרעהט אויף דער קלאץ. די קלאץ האט זיך נעגעבען א קער איבער און האט אים אונטערגעטונקען. ער האט זיך אזוי אונטערגעטונקען דריי מאל נאכאנאנד, בעת ער האט געפרואווט ארויפקלעטערען צוריק. צום סוף איז דאס אים נעלונגען און ער האט שרייענדיג פון שרעק, זיך איינגעקארטשעט, זיצענדיג אויף דער קלאץ.

איך האב גארנישט נעקאנט טון. און דאס זעלביגע איז נע־וועז מיט אים. שווימען האבען מיר נישט געקענט. מיר זיינען שוין צו־וויים אוועק פון די ניידריגערע לעבענס־פארמען, אז מיר זאלען האבען דעם אינסטינקט פון שווימען, און מיר זיינען נאך נישט נעווארען נענוג מענשען, אז מיר זאלען דאס אונטערנעמען, ווי דאס לעזען פון א פראבלעם. איך האב ארומגעבראכדזשעט א

נידערגעשלאגענער הין און צוריק איבער'ן ברעג, האלטענדיג זיך ווי נאר מעגליך נאהענט פון איהם אין זיין נישט־ווילענדיגער רייזע. אין דער זעלבינער צייט האט ער געהאלטען אין איין קלא־נען און שרייען, און עס איז מיר נעוויעז א חידוש, וואס ער האט מיט זיין גוואלדעווען נישט ארויפגעבראכט אויף אונז יעדע רויב־חיה אויף א מייל ארום אונז.

די צייט איז גלאפען. די זון האט זיך אויפגעהויבען הויך אויפ'ן הימעל און האט אנגעהויבען ארויפצוזעהן זיך צו מערב. דאס לייכטע ווינטל איז פארשטילט נעוואָרען און האט איבער־נעלאזט ל א נ ג ־ א ו י ע ר אויף דער קלאץ, וועלכע איז שוין נעווען אפגעשוואומען א הונדערט פוס פון ברעג. און דעמאלט האט ל א נ ג ־ א ו י ע ר נעמאכט, כ'וויים נישט ווי אזוי, די גרויסע אנטדעקונג. ער האט אנגעהויבען רודערען מיט די הענט. אין אנהויב האט ער זיך באוועגט לאנגזאם און נישט רעגלמעסיג. דערנאך האט ער זיך אויסגעלייכט און אנגעהויבען פלייסיג רודע־רען, צופיהרענדיג דערמיט די קלאץ אלץ נעהענטער און נעהענטער צום ברעג. איך האב גארנישט געקאנט פארשטיהן. איך האב זיך אוועקגעזעצט און נעגומען קוקען און ווארטען. ביז וואנען ער האט דערנרייכט דעם ברעג.

אבער ער האט אויסגעפונען עטוואס אזוינס, וואס איז נעווען פיעל מעהר, ווי איך האב נעטון. שפעטער, נאכמיטאג איז ער ווידער ארויף אויף דער קלאץ און איז מיט זיין אייגענעם ווילען אפגעשוואומען פון ברעג. דערנאך האט ער מיך אויך איינגערעדט צוצושטעהן צו איהם, און איך האב זיך אויך אויסגעלערנט די קונץ פון רודערען. אין די קומענדינע עטליכע טעג האבען מיר זיך גארנישט געקאנט אוועקרייסען פון דער זומפ־גרוב. מיר זיינען ge־וועז אזוי ארויינגעטון אין אונזער שפיל, אז מיר האבען כמעט פאר־נאכלעסיגט דאס עסען. מיר זיינען אפילו אויף נאכטלעגער ארויף אויף א דערבייאיגען בוים. און מיר האבען גאר פארגעסען, אז עס איז פאראן אויף דער וועלט א ר ו י ט ־ א ו י נ.

מיר האבען אלע מאל אויסגעפרואווט נייע קלעצער אוו האבען זיך דערוואוסט, אז וואס קלענער די קלאץ, אלץ שנעלער האבען מיר זי נעקאנט לאזען גאהן. מיר האבען זיך אויך דערוואוסט, אז וואס קלענער די קלאץ, אלץ לייכטער קאן זי זיך איבערקערען אוו אונטערטונקען אונז אין וואסער. אוו נאר א זאך האבען מיר זיך דערוואוסט וועגען קלייגע קלעצער. איינמאל איז יעדערער פוו אונז געלעגען אויף א באזונדערער קלאץ אוו האט נערודערט; אונזערע קלעצער זיינען נעשוואומען איינע לעבען דער אנדערער. אוו מיר האבען אין לויף פוו שפיל צופעלליג אויסגעפונען, אז וועו יעדער פוו אונז האט מיט איין פוס אוו מיט איין האנט זיך אנגעהאלטען אן דעם אנדערען'ס קלאץ, האבען די קלעצער זיך באוועגט זיכער אוו האבען זיך נישט איבערגעקערט. לינגעריג זייט־בייזיט איז דער דאזיגער פאזיציע, זיינען אונזערע הענט אוו פים, וואס זיינען אראפגעהאנגען פוו די קלעצער, נעווען פריי צו רודערען. אונזער לעצטע אנטדעקונג איז נעווען, אז די דאזיגע איינארדענונג האט אונז נעגעבען א מעגליכקייט צו נוצען נאר קלענערע קלעצער אוו צו דערגרייכען דערמיט נאר א גרעסערע שנעלקייט. אוו דא האבען אונזערע אנטדעקונגען זיך אפגעשטעלט. מיר האבען ערפונדען די פרימיטיוסטע פלים אוו מיר האבען נישט געהאט נענוג שכל דאס צו וויסען. עס איז אונז נאר קיינמאל נישט ארויף אויפ'ן זינען צוזאמענצובינדען די קלעצער מיט שטייפע ווייניטענגלעך אדער דינע וואר צלען. עס איז פאר אונז נאנץ גוט נעווען צוזאמענצוהאלטען די קלעצער מיט אונזערע הענט אוו פים.

ערשט, וועו אונזער ערשטע באגייסטערונג צו נאווינאציע איז פארביבער אוו מיר האבען אנגעהויבען צוריקקערען זיך אויף נאכטלעגער צו אונזער היים אויפ'ן בוים, האבען מיר דעמאלט געפונען די ג ר י נ ג - פ י ס י נ ע. איך האב זי נעזוהען דאס ערשטע מאל, בעת זי האט נערייסען וונגע חזיר־ניסלער פוו די צווייגען פוו א גרויסען דעמב. וואס איז נעשטאנען נאהענט פוו אונזער בוים. זי איז נעווען זעהר שרעקע דינ. אין אנהויב האט זי זיך געהאלט

טען זעהר שטיל; וועז זי האט אבער דערזעהען, אז מען האט זי אנטדעקט, איז זי אראפ אויף דער ערד און האט זיך אוועקגעלאזט אין א ווילדען נעלאף. מיר פלעגען זי צופעליג זעהן פון טאג־צו־טאג און פלעגען זי זוכען. בעת מיר זיינען ארומגעגאנגען הין און צוריק צווישען אונזער בוים און דער זומפ־נרוב.

און איינמאל האט נעטראפען, אז זי איז פון אונז מעהר נישט אוועקגעלאפען. זי האט נעווארט אויף אונזער אנקומען און האט ארויסגעלאזט ווייכע פרידליכע קלאנגען. מיר האבען פונדעסטו־ווענען נישט נעקאנט צוקומען זעהר נאהענט. וועז מיר האבען זיך צופיעל דערנעהענטערט צו איהר, איז זי מיט אמאל שנעל אוועק־נעלאפען און האט פון א זיכערער דיסטאנץ ווידער ארויסגעלאזט די ווייכע קלאנגען. דאס זעלבינע איז פארגעקומען עטליכע טעג נאכאנאנד. עס האט אונז נענומען א לאנגע צייט צו באקענען זיך מיט איהר, אבער ענדליך איז דאס געשעהען און זי איז צייטענווייז צוגעשטאנען צו אונזער שפיל.

זי איז מיר גלייך פון אנהייב געפעלען נעווארען. זי האט געהאט א זעהר אנגענעם אויסזעהן. זי איז נעווען זעהר צערטליך. איהרע אויגען זיינען נעווען די צערטליכסטע, וואס איך האב אמאל נעזעהען. אין דער דאזינער הינזיכט איז זי נארנישט נעווען עהנ־ליך צו די איבעריגע מיידלער און פרויען פון דער הארדע, וועלכע זיינען נעווען צאנקעריש ווילדע נאטורען. זי האט קיינמאל נישט ארויסגעלאזט קיין בייזע צארנדיגע נעשרייען און עס האט אויס־נעזעהען, אז עס איז אין איהר כאראקטער בעסער צו אנטלויפען פון א צרה, אידער צו פארבלייבען און קעמפען.

די צערטליכקייט, וואס איך האב נאר וואס דערמאנט, האט, דאכט זיך, ארויסגעשטראמט פון איהר גאנצען וועזען. דאס האט צוגעגעבען א באזונדערען אנבליק צו איהר קערפער, ווי אויך צו איהר געזיכט. די אויגען זיינען ביי איהר נעווען גרעסער, ווי ביי די כעהרסטע פון איהר מין. און זיינען נישט נעווען אזוי טיף־ארויינגעזעצט. בעת די וויהעס זיינען ביי איהר נעווען לענגער און

רעגעלמעסינער. אויך איז איהר נאז נישט נעווען אזוי דיק אוז צוגעפאטשט. איהר נאז האט מעהר־וועניגער נעהאט א רוקען אין די נאזלעכער האבען זיך נעעפענט פון אונטען. איהרע שנייד־צייהן זיינען נישט געווען גרויס, איהר אויבערשטע ליפ איז נישט נעווען לאנג אוז איז נישט אראפגעהאנגען אוז איהר אונטערשטע ליפ האט נישט ארויסגעשטעקט פראוים. זי איז נישט געווען זעהר הארינ; זי איז מעהר נישט נעווען בארעקט מיט האר, ווי נאר אויף דער אויסערליכער זייט פון איהרע הענט אוז פיס אוז איבער די אקסלען; זי האט נעהאט דינע היפטען אוז די דיקע טיילען פון איהרע פיס זיינען נישט נעווען אויסנעדרעהט אוז קני־פעלדיג.

אומקוקענדיג זיך מיט דער הילף פין מיינע חלומות צוריק אויף איהר פון דעם צוואנציגסטען יאהרהונדערט, האב איך אפטמאל נעטראכט, אז זי איז אפשר נעווען אין קרוב'שאפט מיט די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן. איהר פאטער ארער איהר מוטער האבען דאך נעקאנט ארויסקומען פון דעם דאזיגען העכערען שטאם. אוז כאטש אזעלכע זאכען זיינען דעמאלט נישט געווען קיין נע־וועהנליכע ערשיינונג, פלענען זיי פונדעסטוועניגען פאסירען, אוז איך האב דאס אליין צוגעזעהען מיט מיינע אייגענע אויגען; עס האט אפילו נעטראפען, אז די מיטגלידער פון דער הארדע זיינען גענוא־רען רענענאטען אוז זיינען אוועק צו לעבען מיט דעם ב ו י ם־פ א ל ק.

ווי די זאך זאל נישט זיין, איז אבער די ג ר י נ נ־ פ י־ס י ג ע געווען גאנץ פארשיידען פון אלע פרויען פון דער הארדע אוז זי איז מיר גלייך פון אנהויב נעפאלען גענוארען. איהר צערט־ליכקייט אוז ליבליכקייט האבען מיך צוגעצויגען. זי איז קיינמאל נישט נעווען גראב אוז האט זיך קיינמאל נישט געשלאגען. זי איז שטענדיג אוועקגעלאפען אוז זאל דא טאקע באמערקט ווערען די כאדייטונג פון איהר נאמען. זי איז נעווען א בעסערע קלעטערין.

אייזער ל א נ ג - א ו י ע ר און איר. וועז מיר האבען זיך נע־שפילט אין צעק־שפיל. האבען מיר זי קיינמאל נישט נעקאנט כא־פען. סיידען נאר דורך א ציפאל, בעת זי האט אונז לייכט נעקאנט כאפען. זי איז נעווען מערקווירדיג פלינק אין אלע איהרע באוע־גונגען און איהר זעלטענע פעהינקייט אפצושאצען א דיסטאנץ האט זיך נעקאנט פארגלייכען נאר מיט איהר נעוואנטקייט.

אויסערגעוועהנליך שרעקעווירדיג אין אלע אנדערע הינזיכטען. איז זי נעווען אומדערשראקען. וועז עס איז נעקומען צו קלעטערען אדער צו לויפען איבער די בוימער, און איך און ל א נ ג - א ו י ע ר זיינען אין פארגלייך מיט איהר נעווען אומגעשיקטע און אומנע־לומפערטע פיינלינגען.

זי איז נעווען א יתומה. מיר האבען זי קיינמאל נישט נע־זעהען מיט עמיצען אנדערש, און מיר האבען נישט נעקאנט זיך דערוויסען, ווי לאנג זי האט אזוי נעלעבט איינע אליין אויף דער וועלט. זי האט נעמוזט לערנען נאר אין איהר פריהער הילפלאזער קינדהייט, אז די זיבערקייט לינט נאר אין אנטלויפען. זי איז נעווען זעהר קלוג און זעהר פארזיכטיג. עס איז ביי מיר און ביי ל א נ ג - א ו י ע ר נעווארען א מין שפיל צו פרואווען אויס־נעפינען, וואו זי האט נעוואוינט. עס איז נעווען זיכער, אז זי האט נישט וויט פון אונז ערנעז אויף א בוים נעהאט א היים; אבער ווי מיר האבען זי נישט נאכנעשפירט, האבען מיר זי בשום אופן נישט נעקאנט נעפינען. זי איז בייטאג נאנץ נערן צונעשטאנען צו אונזער שפיל, אבער דעם סוד פון איהר וואוינארט האט זי אייפעריג אפנעהיט פון אונז.

עלפטער קאפיטעל

איהר מוזט געדענקען, אז די באשרייבונגען פון דער ג ר י נ ג ־ פ י ס י נ ע ר, וועלכע איך האב נאר וואס גענעבען, איז נישט די באשרייבונג, וועלכע עס וואלט גענעבען ג ר ו י ס ־ צ א ה ן. דער צווייטער „איך" פון מיינע חלומות, מיין פארהיסטארישער אור־פאטער. עס איז נאר מיט דער הילף פון מיינע חלומות, וואס איך, דער מאדערנער מענש, קוק אוין זעה מיט די אויגען פון ג ר ו י ס ־ צ א ה ן.

דאס זעלביגע קומט פאר אין פיעל געשעהענישען פון יענער ווייטער צייט, וועגען וועלכער איך דערציל דא. אין מיינע אייג־ דרוקען איז פאראן א מין דואליזם, וועלכען איך וויל נישט צוליב זיין פלאנטערניש ארויפצווינגען אויף מיינע לעזער. איך וועל נאר דא א וויל זיך אפשטעלען, כדי אנצואווייזען אויף דעם דאזיגען דואליזם, אויף דער דאזיגער וירוואַרישער אויסמישונג פון מיין פערזענליכקייט. איך, דער מאדערנער מענש, קוק זיך דאס אום צוריק אויף יאהרהונדערטער און וועג און אנאליזיר די עמאציעס און די מאטיוון פון ג ר ו י ס ־ צ א ה ן, מיין צווייטען „איך". ער אליין האט זיך דערמיט נישט פארנומען. ער איז געווען די פשוט'קייט אליין. ער האט דורכגעלעבט אלערליי פאסירונגען און האט זיך נאר קיינמאל נישט פארטראכט, וואַרום ער האט זיי דורכ־ געלעבט אויף זיין באזונדערען און אפטמאל בלאנדזשענדיגען שטיי־ גער.

וועז מיין ווירקליכער „איך" איז נעווארען עלטער, האט ער אלץ מעהר און מעהר נענומען אריינטרעטען אין דער מיט פון מיינע חלומות. מען קאן זעהן א חלום און בשעת מעשה ווי׳סען, אז עס איז א חלום, און אויב דאס איז א שלעכטער חלום, זיך טרייסטען מיט׳ן געדאנק, אז עס איז דאך נישט מעהר, ווי א חלום. די דאזיגע ערפארונג האט נעווהנליך יעדערער פון אונז. און אויף אזא אופן האט עס נעטראפען, וואס איך, דער מאדערנער, בין אפט אריינגעטראטען אין מיינע חלומות און בין אין דער שפעטערדיגער מאדנער צווייענדיגקייט פון מיין פארזאז געווען אי דער אקטיאר און אי דער צוזעהער. און גאנץ אפט האב איך, דער מאדערנער מענש, זיך אויפגערעגט און נעערגערט איבער דער אומזינקייט, אומלאגישקייט, טעמפקייט און דורכאויסיגער אומגלויבליכער נא־רישקייט פון מיין פרימיטיוועז „איך".

נאר איין באמערקונג, איידער איך וועל ווייטער פארטזעצען מיין דערצעהלונג. האט זיך אייך אמאל געהאלומ׳ט, אז איהר זעהט א חלום? הינט, פערד, אלע חיות זעהען חלומות. אין די צייטען פון ג ר ו י ס ־ צ א ה ן האבען די האלב־מענשען געזעהען חלומות און וועז די חלומות זיינען געווען שלעכטע, האבען זיי געשריגען פון שלאף. נו, בין איך, דער מאדערנער מענש, געשלאפען מיט ג ר ו י ס ־ צ א ה ן און האב געזעהען זיינע חלומות.

איך וויים, אז דער שכל קאן דאס כמעט נישט משיג זיין; איך וויים אבער אויך, אז איך האב דאס אליין געטון. און לאמיר אייך זאגען, אז די חלומות וועגען פליהען אין פויזען, וואס ג ר ו י ס ־ צ א ה ן האט געזעהען, זיינען פאר איהם געווען פונקט אזוי לעבעריג, ווי דער חלום וועגען פליהען אין דעם רוים איז פאר אייך.

דאס איז דערפאר, וויל ג ר ו י ס ־ צ א ה ן האט אויך געהאט א צווייטען „איך", און וועז ער איז געשלאפען, האט דער דאזיגער „איך" נעחלומ׳ט וועגען דער פארגאנגענהייט, וועגען בא־פליגעלטע שרצים און די צוזאמענשטויסען און אטאקען פון עקדי־

שען. אוז ווייטער וועלן קלייגטשי קע שמיידינע זויג־חיה'לער, וואס זיינען עהנליך צו נאגערס, אוז נאר ווייטער וועלן דעם שליים אויפ'ן ברעג פון ים. איך קאן נישט, איך וואל נישט צו זאגען נאר מעהר פון דעם. עס איז צו טונקעל, צו קאמפליצירט אוז שרעקליך. איך קאן נאר נעבען אן אנדייטונג אויף די דאזיגע בריייטע אוז שרעקליכע דורכזיכטען, דורך וועלכע איך האב זיי דורך א נעפעל נעזעהען דעם אנטוויקלונגס־נאנג פון לעבען נישט פון דער מאלפע אן, נאר פון דעם סאמע וואלרעם בין צו דעם מענשען.

אוז איצט וועל איך זיך צוריקקערען צו מיין דערצעהלונג. איך, ג ר ו י ס ־ צ א ה ן, האב נישט נעקענט די נ ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע, אלס א באשעפענים מיט א פיינערער סימעטריע פון די נעזיכטס־שטריכען אוז פון דעם קערפער, מיט לאנג־וויהערינע אויגען, מיט א נאז־רוקען אוז פון אונטען נעפעפענטע נאז־לעכער, וואס האבען זיך דערנעהענטערט צו שעהנקייט. איך האב זי נאר נעקענט, אלס דאס יונגע מיידעל מיט די צערטליכע אויגען, וואס האט ארויסגע־לאזט וווייכע קלאנגען אוז האט זיך קיינמאל נישט געשלאגען. איך האב אליין נישט נעוואוסט, ווארום איך האב ליב געהאט צו שפי־לען זיך מיט איהר, צו זוכען צוזאמען מיט איהר שפיין אוז פוינעל־נעסטען. אוז איך מוז מודה זיין, אז זי האט מיר פיעל געלערנט מכוח קלעטערען אויף בוימער. זי איז נעווען זעהר קלוג, זעהר שטארק אוז קיין קלייד'לער, וואס פלאנטערען זיך ארום די פיס, האבען איהר נישט נעשטערט אין איהרע באוועגונגען.

ארום יענער צייט פלענט ל ע נ נ ־ א ו י ע ר עטוואס אפ־שטעהן פון מיר. ער האט באקומען א נעוואוינהייט אוועקצובראד־זשען אין דער ריכטונג פון דעם בוים, וואו מיין מוטער האט נע־וואוינט. מיין בייזע שוועסטער איז איהם נעפעלען נעווארען, אוז דער פ ל ו י ד ע ר ע ר האט איהם נראד פארטראגען. עס זיי־נען דארט אויך נעווען נאך איינינע אנדערע יונגע הברה־ליים, די קינדער פון די מאנאמישע פארלעך, וועלכע האבען נעלעבט אין שכנות. אוז ל ע נ נ ־ א ו י ע ר האט זיך מיט זיי נעשפילט.

איך האב קיינמאל נישט געקאנט פועל'ען ביי דער ג ר י נ ג - פ י ס י נ ג ע ר, אז זי זאל אויך צושטעהן צו זיי. יעדעם מאל, ווען איך האב זיי באזוכט, איז זי פארבליבען הינטער מיר אין איז פאר־שוואונדען געווארען. איך נערנק, ווי איך האב איינמאל זיך פיעל באמיהט איבערצורעדען זי. אבער זי האט געווארפען אויף צוריק אומהויגע בליקען און האט זיך צוריקגעצויגען, רופענ־דיג צו מיר פון א בויים, און אויף אזא אופן פלעג איך נעווענליך נישט באלייטען ל א נ ג - א ו י ע ר, ווען ער איז געגאנגען באזוכען זיינע נייע פריינד.

מיר זיינען מיט דער ג ר י נ ג - פ י ס י נ ג ע ר געווען גוטע חברים, אבער איך האב בשום אופן נישט געקאנט געפינען דעם בוים, אויף וועלכען זי האט זיך אויפגעהאלטען. ווען אלץ וואלט נענאנגען גוט, וואלטען מיר זיכער געווען אינגיכען זיך ציכויפ־פארען, ווייל מיר זיינען איינס ס'אנדערע געפעלען געווארען; אבער עס האט עטוואס פאסירט.

איינמאל, אין א פריהמארגען, ווען די ג ר י נ ג - פ י ס י נ ג ע האט זיך נישט באוויזען, בין איך מיט ל א נ ג - א ו י ע ר אוועק צו דער זומפ־גרוב צו שפילען זיך אויף די קלעצער. מיר זיינען קיים ארויס אויפ'ן וואסער, ווי מיר האבען דערהערט א צאפענ־דיגע ברומערייי, ווען האט אויף אונז ארויפגעווארפען א פחה, דאס איז געווען ר ו י ט - א ו י נ. ער האט זיך איינגעקאנטשעט אויפ'ן ראנד פון דעם הויפען קלעצער, און געקוקט אויף אונז מיט בייזען האס. מיר האבען זיך שטארק איבערגעשראקען, ווייל עס איז דא נישט געווען קיין הייל מיט א שמאלער עפענונג, וואוהין מיר זאלען קאנען אנטלויפען. אבער דער שטח פון צוואנציג פים וואסער, ווען איז געווען צווישען אונז, האט אונז צייטווייליג באשיצט און מיר האבען זיך אננענומען מיט מוט.

ר ו י ט - א ו י נ איז געשטאנען און האט זיך געקלאפט מיט'ן פויסט אין דער האריגער ברוסט. אונזערע צוויי קלעצער זיינען געווען איינע לעבען דער אנדערער; מיר זיינען אויף זיי

נעזעסען אוו האבען נעלאכט פון איהם. אונזער נעלעכטער איז אין אנהויב נעווען א קאלטער אוו עטוואס דורכנעדרונגען מיט שרעק; ווען מיר האבען אבער זיך איבערצייגט אין זיין מאכט־לאזיגקייט, האבען מיר אויסגעבראכען אין א ווילדען נעלעכטער. ער האט זיך נעקאכט אוו נעקריצט מיט די צייהן אין הילפלאזען צארן. אוו אין אונזער איינגעבילדעטער זיכערקייט האבען מיר נעהאלטען אין איין מאכען חוזק פון איהם. מיר, די מענשען פון דער האדע, זיינען שטענדיג נעווען קורצזיכטיג.

ר ו י ט ־ א ו י נ האט מיטאמאל אויפגעהערט צו קלאפען זיך אין ברוסט אוו צו קריצען מיט די צייהן אוו איז איבער די קלעצער ארויפגעלאפען אויפ'ן ברעג. אוו פונקט אזוי שנעל איז אונזער לוסטיגקייט פארביטען נעווארען אויף שרעק. עס איז נישט נעווען ר ו י ט ־ א ו י נ ' ס שטיינער אויפצונעבען אזוי לייכט די נקמה. מיר האבען אין שרעק אוו ציטערניש נעווארט צו זעהן, וואס עס וועט דא פארקומען. עס איז אונז נאר־נישט איינגעפאלען אפצושווימען ווייטער פון ברעג. ר ו י ט ־ א ו י נ האט, שפרינגענדיג, זיך צוריקגעקערט צו די קלעצער, האלטענדיג אין זיין ריזיגער האנט א הויפען מיט רונדע נלאטע שטיינדלער. איך בין צופריעדען, וואס ער האט נישט נעקאנט נע־פינען קיין גרעסערע, לאמיר זאגען, צוויי־דריי־פונטיגע שטיינער, ווייל מיר האבען זיך געפונגען נישט מעהר, ווי אויף א צוואנציג פום ווייט פון איהם. אוו ער וואלט אונז זיכער נעווען נעהרג'עט.

אפילו אזוי זיינען מיר אויך נעווען נישט אין קיין קלייגער סכנה. א קליין שטיינדעל איז דורכנעפלויגען פארבי אונז מיט א הוושעריי אוו כמעט מיט דער קראפט פון א קויל. איך אוו ל א נ ג ־ א ו י ע ר האבען אנגעהויבען רודערען מיט אלע אונ־זערע כחות. זש!.. זש־... ל א נ ג ־ א ו י ע ר האט פון פלוצ־לינגדיגען וועהטאג ארויסגעלאזט א נעשריי. דאס שטיינדעל האט איהם נעטראפען צווישען די אקסלען. שפעטער האב איך אויך נעקראנען מיט א שטיינדעל אוו האב אויך אויפנעהויבען א גוואלד.

די אייניגע זאך. וואס האט אונז נעראטעוועט, איז נעווען דאס. וואס עס האט זיך ביי ר ו י ט - א ו י נ אויסגעלאזט די אמוניציע. ער איז צוריקגעלאפען צו קרינען נאר שטיינדלעך, בעת איך און ל א נ נ - א ו י ע ר זיינען דערווייל אוועקגעשוואומען ווייטער.

מיר זיינען צובים־לעכווייז אוועק אזוי ווייט, אז ר ו י ט - א ו י נ האט מיט זיינע שטיינדלעך אונז שוין מעהר נישט געקאנט גרייכען. כאטש ער איז נאך אלץ נעלאפען נאך נייער אמוניציע און די שטיינדלעך האבען נאך אלץ מיט א הזשענדינען גערוויש דורכגעשניטען די לופט. אין דעם צענטער פון דער זומפ־גרוב איז נעווען א לייכטע שטרעמונג און מיר האבען אין אונזער אויפגערעגטקייט נאכנישט באמערקט, אז זי האט אונז ארויסגעשטויסען אין טייך אריין. מיר האבען נערודערט און ר ו י ט־א ו י נ האט אונז נאכגעפאלגט איבער'ן ברעג. ער האט געפונען גרעסערע שטיינער. מיט אזא אמוניציע האט ער געקאנט גרייכען פיעל ווייטער. איין שטיין, וואס האט געמוזט וועגען נאנצע פינף פונט, איז צעשמעטערט געווארען אויף דער קלאץ לעבען מיר מיט אזא קראפט, אז די אפגעשפרונגענע שפליטער האבען, ווי פייערדינע נאדלען, מיר געטראפען אין פוס אריין. דער שטיין וואלט מיך זיכער געווען דער'הרג'עט.

נאך דעם האט אונז די שטרעמונג פון טייך אריינגעכאפט. מיר האבען אזוי ווילד נערודערט, אז ר ו י ט - א ו י נ האט עס דער ערשטער באמערקט און זיין טריאומפירענדיגער אויסגעשריי איז נעווען אונזער ערשטע ווארנונג. דארט, וואו די שטרעמונג האט באריהרט דאס וואסער פון זומפ, האט זיך נעפונען א גאנצע רייה ווירבעל־שטראמען. זיי האבען אריינגעכאפט אונזערע אומגעלומפערטע קלעצער און האבען זיי געדרעהט און געשליידערט הין און צוריק. מיר האבען אויפגעהערט צו רודערען און האבען אונזער גאנצע ענערגיע אננעוועגדט אויף צוזאמענהאלטען די קלעצער איינע לעבען דער אנדערער. אין דער זעלבינער צייט האט

ר ו י ט - א ו י ג פארטנעזעצט אונז צו באמבארדירען. די שטיינער זיינען געפאלען ארום אונז, אפשפריצענדיג אונז מיט וואסער און שטעלענדיג אין געפאהר אונזער לעבען. ער האט וויל־ער געגלאצט אויף אונז מיט די אויגען און נישט אויפגעהערט צו שרייען.

ביי יענעם פונקט, וואו די זומפ־גרוב איז אריינגעפאלען איז טייך אריין, האט זיך גראד געפונען א שארפער אויסבויג און די נאכצע הויפט־שטרעמונג פון טייך איז דארט געווען אפגע־וענדט צום אנדערען ברעג. און אט צו יענעם ברעג, וועלכער איז געווען דער צפון־ברעג, זיינען מיר שנעל אוועקגעשלעפט געוואָרען מיט'ן שטראם. מיר האבען באלד זיך געפונען וויט פון ר ו י ט - א ו י ג און פון דערווייטענם האבען מיר איהם געזעהען צום לעצטען מאל, שפרינגענדיג און זינגענדיג א געזאנג פון נצחון.

איך און ל א נ ג - א ו י ע ר האבען נארנישט געטון, א חוץ דעם, וואס מיר האבען צוזאמענגעהאלטען די קלעצער. מיר האב־בען זיך אונטערגעווארפען אונזער מזל און זיינען פארבלי־בען אין דעם דאזיגען צושטאנד, ביז וואנען מיר האבען זיך נישט אומגעקוקט, אז מיר שווימען אין דער לענג פון דעם צפון־ברעג, אויף א שטח פון קנאפע הונדערט פוס. מיר האבען אננעהויבען רודערען צום ברעג צו. דא איז די הויפט־קראפט פון דער שטרע־מונג אפגעווארפען געווארען צוריק צו דעם דרום־ברעג, און דער רעזולטאט פון אונזער רודערען איז געווען דאס, וואס מיר זיינען אריין צווישען צווי נאהענטע ברעגען, וואו דער שטראם איז גע־ווען צום שטארקסטען. אבער אייידער מיר האבען נאך דאס באֶ־מערקט, זיינען מיר שוין ארוים פון דארטען און אריין אין א רו־היגען וואסער.

אונזערע קלעצער זיינען געשוואומען לאנגזאם און האבען צום סוף זיך לייכט אנגעשטויסען אן ברעג. איך און ל א נ ג - א ו י ע ר זיינען ארויסגעקראכען אויף דער יבשה. די קלעצער זיינען צוריק ארויסגעשוואומען פון דעם רוהיגען וואסער און שנעל

אוועק מיט'ן שטראם. מיר האבען געקוקט אייגער אויפ'ן אנדערען. מיר האבען אבער נישט געלאבט. מיר האבען זיך געפונען אין א פרעמדען לאנד אוז עם איז אונז גארנישט איינגעפאלען, אז מיר האבען געקאנט זיך צוריקקערען צו אונזער אייגענעם לאנד אויפ'ן זעלבינגען אופן, ווי מיר זיינען אהער געקומען.

מיר האבען געלערנט, ווי אזוי מען געהט אריבער א טייך. כאטש מיר האבען דאס אליין נישט געוואוסט. אוז דאס איז גע־ווען עטוואס אזוינס, וואס קיינער פון אונז האט עס נאך קיינמאל נישט געטוון. מיר זיינען געווען די ערשטע פון דער הארדע, וואס האבען באטראכטען דעם צפון־ברעג פון טייך, אוז, איך רעכען, אויך די לעצטע. עס איז נאר קיין צוויפעל נישט, אז זיי וואלטען דאס געווען טוון אין דער צוקונפט; אבער די וואנדערונג פון די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן אוז די שפעטערדיגע וואנדערונג פון די פאר־בליבענע פון דער הארדע האבען אונזער עוואלוציע אפגערוקט צוריק אויף יאהרהונדערטער.

מיר קאן נישט וויסען, וואס פאר אומגליקען עם האט מיט זיך געבראכט די וואנדערונג פון די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן. איך, פון מיין זייט, בין געניייגט צו גלויבען, אז זי האט געפיהרט צו דער פארניכטונג פון דער הארדע; אז ניין, א צוויג פון נידע־רינגערען לעבען, וואס האט געלאזט די עלטערע מענשען־שפראצונ־גען, זיינען פארשניטען געווארען אוז אוטגעקומען דורך די ברו־מענדינע ים־וואלען אויף דעם ארט, וואו דער טייך איז אריינגע־פאלען אין ים.

אין אזא פאל בלייבט מיר, נאטירליך, איבער צו דערציילען נאר וועגען זיך אליין; דערווייל אבער איז עס נאך צו פריה, אוז איך וועל עס נישט פארפעלען צו טון, איידער איך וועל אינגאנצען פארטיג ווערען מיט דער דאזיגער געשיכטע.

צוועלפטער קאפיטעל

איך האב נישט קיין שום באגריף וועגען דעם, ווי לאנג איך אוז לאנג־איער האבען ארומגעוואנדערט אויף דער צפון־זייט פון טייך. מיר זיינען געווען, ווי ים־רייזער, וועלכע האבען געליטען פון א שיפברוך אוז זיינען פארוואַרפען געוואָרען אויף א וויסטען אינזעל, יעדענפאלס אויף אזוי ווייט, אויף וויפיעל מיר האבען, ווי ים־רייזער, נישט געקאנט קומען צוריק אהיים. מיר האבען זיך אומגעקערט מיט'ן רוקען צום טייך אוז האבען אויף וואכען־ אוז חדשים־לאנג אוועקגעלאזט זיך צו וואנדערען איבער דער ווילדערניש, וואו עס זיינען נישט געווען קיין מעגשען פון דער הארדע. עס איז זעהר שווער פאר מיר אויפצושטעלען צוריק אונזער גאנצע רייזע אוז עס איז אוממעגליך פאר מיר צו טון עס פון טאג־צו־טאג. די גרעסטע טייל פון דער רייזע איז נישט־קלאר אוז נעפעלהאפט. כאטש עס זיינען ביי מיר דא אוז הארט פארבליבען לעבעדיגע ערינערונגען וועגען זאכען, וואס האבען מיט אונז פאסירט.

באזונדערס געדענק איך, ווי מיר האבען געליטען הונגער אויף די בערג צווישען דער לאנגער אזערע אוז דער ווייטערע אזערע אוז ווי מיר האבען אין דער גערוימטענים פון וואלד געכאפט א שלאפענדיג קעלבעל. עס זיינען הארט אויך געווען בוים־מענשען, וועלכע האבען געוואוינט אין וואלד, צווישען דער לאנגער אזערע אוז די בערג. דאס האבען זיי עס אונז פארטריבען אין די בערג אוז נעצוואונגען צו וואנדערען ווייטער צי דער ווייטערע אזערע.

נאכדעם, ווי מיר האבען פארלאזען דעם טייך, זיינען מיר צו־ערשט אוועק אין דער ריכטונג פון מערב, ביז וואנען מיר זיינען צוגעקומען צו א קליינעם שטראם, וואס איז געפלאסען דורך זימ־פען. דא האבען מיר זיך אויסגעקערט צו צפון־זייט, ארומגעהענ־דיג ארום די זומפען, און זיינען אין עטליכע טעג ארום אנגעקו־מען צום פלאץ, וואס איך האב אנגערופען לאנגע אזערע. מיר האבען א געווייסע צייט פארבראכט ארום דער אזערע, וואו מיר האבען נעפונען איבערגענוג שפייז, ביז וואנען מיר האבען אויס־מאל, צו אינזער שלים־מזל, זיך צוזאמענגעטראפען אין וואלד מיט די בוים־מענשען. די דאזיגע באשעפענישען זיינען גע־ווען נישט מעהר, ווי ווילדע מאלפעס. און דאך האבען זיי נישט פיעל זיך אונטערשיידט פון אונז. עס איז אמת, זיי זיינען געווען מעהר באוואקסען מיט האר; זייערע פיס זיינען געווען עטוואס מעהר אויסגעדרעהט און קניפעלדיג, זייערע אויגען עטוואס קלע־נער, זייערע העלזער עטוואס דיקער און קירצער און זייערע נאז־לעכער עטוואס מעהר עהנליך צו לעכער אין אן אייגנעפאלענער פלאך; אבער זיי האבען נישט געהאט קיין האר אויפ'ן געזיכט, אויף די האנט־פלאכען און אויף די פיס־זוילען, און די קלאנגען, וואס זיי האבען ארויסגעלאזט, זיינען געווען עהנליך צו אונזערע און האבען געהאט אן עטוואס עהנליכע באדייטונג. נאר אלעמען זיינען די בוים־מענשען און די מענשען פון דער האדרע נישט געווען זעהר ווייט אייגע פון די אנדערע.

איך האב איהם נעפונען דער ערשטער: דאס איז געווען אן אויסגעדאכטער, אויסגעטריקענטער, ציטערענדיגער אלטיטשקער מיט א נעקנייטשטען פנים און טרערענדיגע אויגען. ער איז געווען פאר אונז א געזעצליכע רויב. אין אונזער וועלט איז נישט געווען קיין סימפאטיע צווישען פארשיידענע מינים, און ער איז נישט גע־ווען פון אונזער מין. ער איז געווען א בוים־מענש און זעהר אלט. ער איז נעזעסען אונטער א בוים, ווייזט אוים, טאקע אונטער זיין אייגענעם בוים, ווייל מיר האבען נעקאנט זעהן צווי־

שען די צווייגען די צעלומפטע נעסט, אין וועלכער ער איז ביינאכט געשלאפען.

איך האב לאנג־אויער אנגעווויזען אויף איהם אוז מיר האבען זיך ביידע צו איהם א לאז געטוון. ער האט אננעהוי־בען ארויפקלעטערען אויפ'ן בוים, אבער ער האט עס נעטוון צו פאר־מעליך. איך האב איהם א כאפ געטון פאר דער פוס אוז האב איהם ארונטערגעשלעפט. נו, האבען מיר דאס געהאט א ביסעל שפאס. מיר האבען איהם געקנייפט, נעריסען פאר די האר, גע־דרעהט די אויערען, געשטאבען מיט ריטלעך — אוז די נאנצע צייט געלאכט מיט טרערען אין די אויגען. זיין נוצלאזער כעס איז גער־ווען העכסט־נאריש. ער איז געווען לעבערליך מיט זיין שטרעבע־אויפצולעבען זיין קראפט, וועלכע האט זיך שיין לאנג אפגע־טון פון איהם; ער האט געקריצט מיט זיינע דורכגעפיילטע צייהן אוז האט מיט זיינע שוואכע פויסטען זיך געקלאפט אין זיין אייג־נעפאלענער ברוסט, אבער אנשטאט דער ווילד־צאנדיגער גרימא־סע, וועלכע ער האט געוואלט אננעמען, איז ביי איהם ארויסגע־קומען עטוואס קלענליכעס.

ער האט אויך זעהר שטארק נעהוסט, געקייכט אוז געגאוועלט. יעדעס מאל, ווען ער האט געפרואווט ארויפקלעטערען אויף דעם בוים, האבען מיר איהם אראפגעשלעפט, ביז וואנען ער האט עכ־ליך, זיך איבערגענעבען צו זיין שוואכקייט אוז האט מעהר נישט נעטוון, ווי נאר געזעסען אוז געווויינט. אוז איך מיט לאנג־אויער זיינען געזעסען לעבען איהם, ארומנעמענדיג אייגער דעם אנדערען, אוז האבען גלאכט איבער זיין אומגליקליכען אויס־זעהן.

ער איז פוז וווינען אריבער צי כניקען אוז פוז כניקען צו קלא־גערי, ביז וואנען ער האט, ענדליך, געגומען שרייען. דאס האט אונז באאומרוהיגט, אבער וואס מעהר מיר האבען איהם געוואלט

צוזינגען אויפצוהערען, אלץ העכער האָט ער געשריגען. און דער־
מאָלט האָט נישט וויט פון וואָלד דערגרייכט צו אונז א געשרי:
„גאָעק! גאָעק!..." דעם דאָזיגען געשריי האָבען באָלד אָפּגעענט־
פערט אייניגע אנדערע געשרייען און מיר האָבען פון זעהר וויט
געקאָנט הערען א הויכען און טיפען „גאָעק! גאָעק!..." מיר הא־
בען אויך דערהערט ארום אונז אין וואָלד דעם רוף „הו־הו!..."

און דעמאָלט האָט זיך אָנגעהויבען דאָס געיעג. עס האָט זיך
געדאָכט, אז עס וועט נאָר צו דעם קיינמאָל קיין סוף נישט נעמען.
זיי האָבען זיך נאָר אונז געיאָגט איבער די בוימער, זייער גאָנצער
שטאָם, און האָבען אונז שיער נישט געכאָפּט. מיר זיינען ge־
צוואונגען געווען אראָפּצולאָזען זיך אויף דער ערד, און דאָ זיינען
מיר געווען שטאַרקער פון זיי, ווייל זיי זיינען געווען עכטע ב ו י ם־
מ ע נ ש ע ן און בעת זיי האָבען געקאָנט קלעטערען אויף די
בוימער בעסער פון אונז, האָבען מיר אָבער געקאָנט בעסער פון זיי
לויפען איבער דער ערד. מיר זיינען אוועק אין צפון־זייט און דער
שטאָם איז ברומענדיג נעלאָפען נאָר אונזערע שפורען. איבער די
אָפענע פלעצער האָבען מיר זיי איבערטראָפען און איבער די באַ־
וואַקסענע ערטער האָבען זיי אונז אָנגעיאָגט. און נישט איינמאָל
האָט עס שוין געהאָלטען אויף א האָר, אז זיי זאָלען אונז כאָפּען.
בעת דעם דאָזיגען געיעג האָבען מיר באָגריפען, אז מיר זיינען נישט
נעווען פון זייער מין און אז אונזערע קעגענזייטיגע באציהונגען
זיינען נעווען נישט קיין סימפּאַטישע.

זיי זיינען שטונדענלאָנג נעלאָפען נאָר אונז. עס האָט זיך
געדאָכט, אז דער וואָלד וועט זיך קיינמאָל נישט אויסלאָזען. מיר
האָבען, ווי וויט מעגליך, זיך געהאָלטען אין די אָפענע פלעצער,
אָבער זיי האָבען אָלע מאָל זיך געענדיגט מיט נאָר א געדיכטערען
וואָלד. צייטענווייז האָבען מיר נעמיינט, אז מיר האָבען זיך שוין
געראַטעוועט, און האָבען זיך אוועקגעוועט אָפּצורוהען זיך; אָבער
אָלע מאָל, אויידער נאָר מיר האָבען נעקאָנט איבערכאָפען דעם

אטעם. האבען מיר דערהערט די בייזע „הר־הו!"־געשרייען און דאס שרעקליכע „גאעק! גאעק! גאעק!...." דאס לעצטע האט זיך צייר־טעוויז געענדיגט כיט א ווילדען „האַ־האַ־האַ־א־א־א!!!"

אט־אזוי האבען עס די אויפגעריצטע בויים־מענשען געיאגט אונז איבער'ן וואלד. שפעט בייטאג האבען מיר, עגדליך, דערגרייכט א געגענד, וואס האט געגומען שטיינען אלץ העכער און העכער בארג־ארויף און וואו די בוימער האבען נעגומען ווערען אלץ קלענער און קלענער. דערנאך זיינען מיר ארויסגעקומען אויף די בארגיגע לאנען. אט־דא האבען מיר געקאנט געווינען צייט, אבער די בויים־מענשען האבען דא אויפגענעבען דאס געיאג און האבען זיך צוריקגעקערט אין זייער וואלד אריין.

די בערג זיינען געווען נישט הייכליך און נישט־נאכטפרייגד־ליך, און מיר האבען אין יענעם טאג דריי מאל געפרואווט צוריק־צוגעהן אין וואלד אריין. אבער די בויים־מענשען האבען דאדט געווארט אויף אונז און האבען אונז צירקיגעטריבען. איך און לאנג־אויער זיינען אין יענער נאכט געשלאפען אויף א בוימעל, וואס איז געווען נישט גרעסער פין א בוש. מיר זיינען דא גארנישט געווען זיכער און יעדע רויב־חיה, וואס וואלט אהער אנגעקומען, וואלט באקומען א לייכטע רויב.

אין פריהמארגען האבען מיר צוליב דעם ניי־באקומענעם רעס־פעקט צו די בויים־מענשען זיך אווועקגעלאזט איבער די בערג. איך בין זיכער, אז מיר האבען נישט געהאט קיין שום בא־שטימטען פלאן און אפילו נישט קיין אידעע. מיר זיינען פשוט נע־טריבען געווארען פון דער סכנה, פון וועלכער מיר האבען געוואלט זיך ראטעווען. איך האב נאר נאפגעלאפמט ערינערונגען וועגען אונ־זער וואנדערען איבער די בערג. מיר האבען פיעל טעג פארברענגט אין יענער נישט־הויכליכער נענענד, מיר האבען זיך דארט פיעל אנ־געליטען. דער עיקר פון שרעק, וויייל אלץ איז דארט געווען פאר אונז אזוי ניי און זונדערבאר. מיר האבען דארט אויך גאליטען פון קעלט און שפעטער פון הונגער.

עס איז נעווען א וויסט לאנד פון פעלזענבערג, ברויזענדיגע שטראמען אין רוישענדיגע וואסערפאלען. מיר האבען נעקלעטערט איבער די שמאלע דורכנאנגען צווישען די בערג און האבען זיך אראפגעלאזט אין די טיפע טאלען, און אומעטום, וואו מיר האבען זיך נישט נעפונען, האבען אין אלע ריכטונגען זיך געשפרייט פאר אונז אויף אן אומענדליכען שטח בערג איבער בערג. ביינאכט זיינען מיר נעשלאפען אין לעכער און שפאלטען, און איינמאל אין א קאלטער נאכט האבען מיר זיך פארקליבען אויפ'ן שפיץ פון א שמאלען און הויכען פעלז, וואס האט אויסגעזעהען כמעט, ווי א בוים.

איינמאל, אין א הייסען טאג, האבען מיר, פארחלש'טע פון הונגער, ענדליך דערגרייכט א הויכען בארג־רוקען, פון וועלכען מיר האבען אין דער ריכטונג פון צפון, אריבער די אלע נידעריגער און נידעריגער אראפקלויפענדיגע בערגלער, דערזעהען א וויטע אזערע. די זון האט נעשיינט איבער איהר און ארום האבען זיך געשפרייט פלאכע לאנען, בעת אין מזרח־זייט האבען מיר דערזעהען די טונקעלע ליניע פון א בריים־אויסגעצויגענעם וואלד.

צוויי טעג האט אונז גענימען צוצוקומען צו דער אזערע; מיר זיינען נעווען שוואך פון הונגער; אבער אויף דעם ברעג פון דער אזערע האבען מיר געפונען א יונג קלבעל, וואס איז זיך רוהיג נעשלאפען אין דער נעריכטעניש פון וואלד. מיר האבען זיך מיט איהם נענוג אנגעמאטערט, וויל מיר האבען איהם אנדערש נישט נעקאנט טויטען, ווי נאר מיט די הויל'ע הענט. וועז מיר האבען זיך אנגעשטאפט צו דער זאט, האבען מיר דאס איבערגעבליבענע פלייש אוועקגעטראגען אין וואלד, וואס האט זיך געפונען אין מזרח־זייט, און האבען עס באהאלטען אין א בוים. מיר האבען צו דעם דאזיגען בוים זיך שוין קיינמאל נישט צוריקגעקערט, וויל דער ברעג פון שטראם, וואס האט אפגעצויגען דאס וואסער פון דער ו ו י י ט ע ר א ז ע ר ע, איז פול נעווען מיט לאקסטן, וועלכע זיינען אחער נשקומען פון ים צו לאזען דא רוינען.

צו מערב־צו פון דער אזערע האבען זיך געצויגען די לאנעז. אויף וועלבע עס האבען זיך געפונען אהן א שיעור ביפעלען אוז ווילדע רינד־פיה. עס זיינען דארט אויך געווען פיעל מחנית ווילדע הינט, אין אזוי ווי עס זיינען דארט נישט געווען קיין בוי־מער, אין דאם געווען פאר אונז נישט קיין זיכערער פלאץ. מיר זיינען אין פארלויף פון פיעל טעג געגאנגען אין דער ריכטונג פון דעם שטראם. דערנאך האבען מיר, כ'וויים אליין נישט צוליב וועלכער אורזאך, פלוצלינג פארלאזען דעם שטראם אוז זיינען דורך א גרויסען וואלד אוועק אין דער ריכטונג פון מזרח אוז שפעטער פון דרום־מזרח. איך וועל אייך נישט באלעסטינען מיט די איינ־צעלהייטען פון אונזער רייזע. איך דערצעהל אייך נאר וועגען דעם, בכדי צו ווייזען, ווי אזוי מיר זיינען ענדליך אנגעקומען אין דעם לאנד פון די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ז.

מיר זיינען ארויסגעקומען צום טייך, מיר האבען אבער נישט געוואוסט, אז דאם איז געווען אונזער טייך. מיר זיינען אזא לאנגע צייט געווען פארלארען, אז מיר האבען שוין געהאט אנגענומען דעם דאזיגען צושטאנד, אלס א געווהנליכען צושטאנד. וועז איך קוק זיך אום צוריק, זעה איך קלאר, ווי אונזער לעבען אוז אונזער שיקזאל זיינען אינגאנצען אפהענגיג געווען פון צופאל. מיר האבען נישט געוואוסט, אז דאם איז געווען אונזער טייך; פון וואנען האב־בען מיר דאם געזאלט וויסען? אוז וועז מיר וואלטען נישט ge־וועז צוריק אריבער דעם טייך, וואלטען מיר מן הסתם שוין קיינמאל נישט געווען צוריקקערען זיך צו דער הארדע; אוז איך, דער כא־דערנער מענש, וואס האט געזאלט געבוירען וועלען אין א הונדערט טויזענט יאהר ארום, וואלט קיינמאל נישט געווען געבוירען וועל־רעז.

אבער איך אוז ל א נ ג־ א ו י ע ר האבען זעהר שטארק געוואלט צוריקקערען זיך. מיר האבען אויף אונזער רייזע געפיהלט

א בענקשאפט צו אונזער מין און לאנד; און איך האב אפט זיך
דערמאנט אן דער ג ר י נ ג ־ פ י ס י נ ע ר, אן דער יונגער מיי־
דעל, וועלכע האט ארויסגעלאזט ווייכע קלאנגען, מיט וועלכער עם
איז גוט געווען צו זיין צוזאמען און וועלכע האט געלעבט אייגע
אליין ערגעץ אין א פלאץ, וואס קיינער האט וועגען איהם נישט
געוואוסט. מיינע ערינערונגען וועגען איהר זיינען באליבט געווען
מיט א נעפיהל פון הונגער, כאטש דאס איז געווען ליך פארגעקו־
מען, וועז איך בין גראד נישט געווען הונגעריג און וועז איך האב
נאר וואס נעהאט אפגענומען.

איך וועל זיך אבער צוריקקערען צום טייך. מיר האבען דארט
נעהאט שפייז בשפע, דערהויפט בערעם און זאפטיגע וואורצלען;
מיר האבען א לאנגע צייט זיך נעשפילט און ארומגעבלאנקעט אויף
דעם ברעג, ביז וואנען עס איז ל א נ ג ־ א ו י ע ר אויפגעפאלען
דער גראנק. דאס איז נעווען א זיכטבארער פראצעס. איך האב
איהם געזעהען. דער אויסדרוק אין זיינע אויגען איז נעווארען
טרויעריג און קלעגליך און ער איז נעווען שטארק צעטומלט. דער־
נאך זיינען זיינע אויגען נעווארען מוטנע, גלייך ווי ער וואלט נישט
נעקאנט אנכאפען דעם נעראנק, וואס האט זיך נאך נישט אינגאנ־
צען פארמירט אין זיין קאפ. נאך דעם האט נעפאלגט דער טרוי־
ערינער און קלעגליכער אויסדרוק, וועיל דער נעראנק איז ווידער
ערשינען אין ער האט זיך אופסניי אן איהם אנגעכאפט. ער האט
נעקוקט אויף מיר, אויפ'ן טייך און אויפ'ן וווייטען ברעג. ער האט
געפרואווט רעדען, עם האבען איהם אבער אויסגעפעלט קלאנגען
אויף אויסדריקען דעם נעראנק. דער רעזילטאט דערפון איז נעווען
א מין קוידערוואלש, וואס האט ביי מיר ארויסגערופען א גלעכ־
טער. דאס האט איהם אריינגעבראכט אין כעס און ער האט מיר
פלוצלינג א כאפ נעטון און אומגעווארפען אויפ'ן רוקען. מיר האב־
בען, נאטירליך, זיך אריינגעלאזט אין א נעשלעג, און דער סוף איז
נעווען, אז איך האב איהם ארויפגעיאגט אויף א בוים, וואו ער האט
זיך פארזיכערט מיט א לאנגען צווייג און האט מיך מיט איהם נע־

שטאכען יעדעם מאל, וועז איך האב נעפרואווט ארויפקלעטערען צו איהם.

אוז דער נעדאנק האט דערוויל זיך אויסגעבלאסט. איך האב וועגען איהם נישט געוואוסט אוז ער האט איהם פארגעסען. אבער דעם אנדערען פריהמארגען האט ער ווידער אויפגעוואכט אין איהם. אפשר איז דאס נעווען דער אינסטינקט פון צוריקקערען זיך אהיים. וואס האט זיך אפגערופען אין איהם אוז האט באפעסטיגט אין איהם דעם דאזיגען נעדאנק. דער נעדאנק איז יעדענפאלס ווידער אמאל ערשינען אוז איז איצט נעווען קלארער, ווי פריהער. ער האט מיך נעפיהרט ארום צום וואסער, וואו עס איז נעלעגען א קלאץ. איך האב נערעכענט, אז ער האט נעהאט בדעה צו שפילען זיך, ווי מיר פלעגען זיך שפילען ביי דער עפענונג פון דער זומפ־גרוב. דאס זעלביגע האב איך נערעכענט אויך דעמאלט, וועז איך האב נעזעהען, ווי ער בריינגט ציטראנען א צווייטע קלאץ ווייטער פון ברעג.

אוז ערשט דאז, וועז מיר זיינען אריינער לעבען דעם אנדערען נעזעסען אויף די קלעצער אוז האבען זיי צוזאמענגעהאלטען, אוז וועז מיר זיינען ארויסגעשוואומען אין שטראם, האב איך זיך דערוואוסט וועגען זיין כונה. ער האט א ווייל אויפגעהערט צו רודערען, כדי אנצוואוייזען מיר אויף דעם ווייטען ברעג, אין האט ארויסגעלאזט הויבע אוז דערמוטיגענדיגע נעשרייען. איך האב פארשטאנען אין מיר האבען ביידע ענערגיש נערודערט. דער שנעלער שטראם האט אונז אריינגעכאפט אוז האט אונז א וואַרף נעטוון צום דרום־ברעג; אבער איידער מיר האבען נאר נעקאנט לאנדען, האט ער אונז צוריק אפגעווארפען צום צפון־ברעג.

דא האט זיך צווישען אונז אויפגעהויבען א מחלוקה. זעהענדיג, אז דער צפון־ברעג איז אזוי נאהענט, האב איך אנגעהויבען רודערען צו איהם. לאנג־אויער האט נעריידערט צום דרום־ברעג. די קלעצער האבען זיך נערעהט אין א קרייז אוז מיר האב־

בען זיך געהאלטען אלץ אויף איין ארט; און די נאנצע צייט, וואס מיר זיינען געשוואומען מיט'ן שטראם, האָט דער וואלד געשוועבט פֿארבי אונז. מיר האבען נישט געקאנט זיך אריינלאזען אין א געשלעג. מיר האבען געוואוסט, אז מיר טארען נישט פֿרייַלאזען אונזערע הענט און פיס, וועלכע האבען צוזאמענגעהאלטען די קלעצער. מיר האבען אבער נעפֿילט, וואס בעסער איינער דעם אנדערען מיט אונזערע צוננען. ביז וואנען דער שטראם האט אונז צוריק אפֿגעווארפען צו דעם דרום־ברעג. דאס איז איצט נעווען אונזער נאהענטסטער ציל. אוז מיר האבען ביידע נענומען אייניג רודערען צום ברעג. מיר זיינען ארויס אויף דער יבשה און האבען גלייך ארויפגעקלעטערט אויף די בוימער אויסצוקוקען דאס לאנד.

דרייצעהנטער קאפיטעל

אין דער נאכט פון דעם ערשטען טאג, וואס מיר האבען פאר־ בראכט אויף דעם דרום־ברעג פון טייך, האבען מיר אנטדעקט די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. דאס האט נעמוזט זיין א באנדע וואנ־ דערנדינע יענער, וועלכע האבען געלאנגרט נישט וויים פון דעם בוים, וואוהין איך און ל א נ ג - א י ע ר האבען זיך פארקלי־ בען אויף נאכטלענער. די שטימען פון די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האבען אונז לכתחילה באאומרוהיגם, אבער שפעטער, וועז די נאכט איז צוגעפאלען, זיינען מיר צוגעצויגען געווארען פון דעם פייער. מיר זיינען שטיל און פארזיכטיג נעקראבען פון בוים־צו־בוים, בי־ וואנען מיר האבען נעקאנט גיט באטראכטען די סצענע.

אויף אן אפענעם פלאץ צווישען די בוימער, נאהענט פון טייך, האט נעברענט א פייער. ארום איהם האבען זיך נעפונען א פינף־ זעקס פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. ל א נ ג - א י ע ר האט פלוצ־ לינג זיך אנגעכאפט אן מיר און איך האב נעקאנט פיהלען, וויי ער ציטערט. איך האב זיך טיפער איינגעקוקט און האב דערזעהען דעם אויסנעצעהרטען אלטען יענער, וועלכער האט פאר־דריי־יארען ארא־פגעשאסען ק ר ו ם - צ א ה ן פון א בוים. וועז ער האט זיך אויפנעהויבען אוז איז ארומנענאנגען, צוואווארפענדיג אין פייער אריין פריש האלץ, האב איך געזעהען, ווי ער האט אינטערגעהונקען אויף זיין פארקריפלטער פוס. ער האט אויסגעזעהען צו זיין נאר אויסגעדאר־טער אוז איינגעשרומפענער, ווי פריהער, אוז די האר אויף זיין קע־כט זיינען נעווען גרוי.

די איבערינע יענער זיינען נעווען יונגעלייט. איך האב באמערקט זייערע פייעלענבוינענס, וואס זיינען נעלענען לעבען זיי אויף דער ערד, און איך האב נעוואוסט, צו וואס דאס דאזינע נעווען האט נעדיינט. די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האבען געטראגען פעלכעלער ארום די לענדען און אריבער די אקסלען. זייערע הענט און פיס זיינען נעווען נאקעט; זיי זיינען נענאנגען בארווים. ווי איך האב שוין פריהער באמערקט, זיינען זיי נישט נעווען אזוי באוואקסען מיט האר, ווי מיר פון דער ערד. זיי האבען נישט נעהאט קיין גרויסע קעפ, און צווישען זיי און די מענשען פון דער ערדע איז נעווען א זעהר קלייגער אונטערשייד אין דעם נראד פון צוריקפאלען פון שטארען.

זיי זיינען נישט נעווען אזוי איינגעבוינען, ווי מיר, און ווי נינער עלאסטיש אין זייערע באווענונגען. זייערע רוקענביינער, היפטען און קני-נעלענקען האבען אויסגעזעהען צו זיין שטייפער. זייערע ארעמס זיינען אויך נישט נעווען אזוי לאנג, ווי אינזערע, און איך האב נישט באמערקט, אז זיי זאלען וועז נישט איז באלאנסירען בעת'ן נעהן און אנריהרען נאכאנאנד מיט די הענט די ערד. זייערע מוסקולען זיינען נעווען רונדיגער און סימעטרישער פון אונזערע און זייערע געזיכטער זיינען נעווען אנגענעמער. זייערע נאזלעכער האבען זיך נעעפענט פון אונטען ארום; זייערע נאזרוקענס זיינען נעווען מעהר אטמויקעלט און האבען נישט אויסגעזעהען אזוי צונעפלאטשט אין צונעדרוקט, ווי אונזערע. זייערע ליפען זיינען נישט נעווען אזוי שוואך און אפנעלאזען און זייערע שנייד-צייהן האבען נישט אזוי פיעל אויסגעזעהען, ווי פאנג-צייהן. פונדעסטוועניגען האבען זיי נעהאט כמעט אזעלכע דינע היפטען, ווי מיר, און האבען נישט נעווארוינען פיעל מעהר פון אונז. ארום און ארום האבען זיי וועניגער אונטערשיידט זיך פון אונז, איידער מיר זיין דעם ב ו י ם - פ א ל ק. נעווים זיינען אלע דריי מינים נעווען אין קרובה'שאפט, און דערצו נאך איז נישט זעהר ווייטער קרובה'שאפט.

דער פייער, ארום וועלכען זיי זיינען געזעסען, איז געווען באזונדערס צוציהענדיג. איך און לאנג־אויער זיינען שטונדענלאנג געזעסען און האבען נעקוקט אויף די פלאמען און רויך. מעהר פון אלץ האט עס אונז פארבלענדט, ווען די פייער־שען האבען צוגעווארפען פריש האלץ און מחנות פונקען זיינען געפלויגען ארויף. איך האב חשק נעהאט צוציקומען נעהענטער צום פייער, איך האב עס אבער נישט נעקאנט טון. מיר האבען זיך איינגעקארטשעט אין די אפצווייגען פון א בוים, ביים ראנד פון דעם אפענעם פלאץ, און מיר האבען נישט נעווארט אייניגע שטעלען זיך צו ווערען אנטדעקט פון די פייער־מענשען.

די פייער־מענשען האבען זיך צוגעזעצט ארום דעם פייער און זיינען געשלאפען. האלטענדיג די קעפ אויף די קני. זיי זיינען נישט געשלאפען מיט קיין פעסטען שלאף. די אייערען האבען זיך ביי זיי די נאכצע צייט געריהרט און זיי זיינען נעזונט אומרוהיג. יעדע ווייל האט זיך עמיצער פון זיי אויפגעכאפט אין ציגעווארפען נאך האלץ צום פייער. ארום דעם ליכט־קרייז, אין דער פינסטערניש פון וואלד, האבען נעברומט רויב־חיות. איך און לאנג־אויער האבען זיי נעקאנט דעקענען נאך זייערע שטימען. עס זיינען דארט נעווען ווילדע הינט און א היענא, אוי איינמאל האט זיך דארט אויפגעהויבען אזא ברומעריי און האווקעריי, אז דער נאכצער קרייז פון די שלאפענדיגע פייער־מענשען האט זיך נלייך אויפגעכאפט.

אז אנדער מאל איז א לייב און א לייבעכע נעשטאנען אונטער אונזער בוים; מיט אויפגעשטעלטע האר און פינטלענדיגע אייגען. האבען זיי ביידע מיט נייגיר נעקוקט אויף די פייער־מענשען. דער לייב האט זיך באלעקט און איז נעווען אזוי נערוועז־אויפגערעגט פון גירינקייט, נלייך ווי ער וואלט ווילען א לאז טון זיך באראוים און באקומען פאז זיך א מאלציים. אבער די לייבעכע איז נעווען פארזיכטיגער.

זי האט אונז אנטדעקט די ערשטע. דאס פאלק איז נעשטאנען אין האט שטיל ארויפגעקוקט צו אונז, ציהענדיג די לופט מיט די צוקענדינע נאזלעכער. דערנאך האבען זיי א ברום געטון, האבען ווידער אמאל א קוק געטון צום פייער און האבען זיך צוריקגעקערט אין וואלד אריין.

איך און לאנג־אויער זיינען פארבליבען אויפ'ן בוים נאך לענגער און האבען געוואכט. מיר האבען פון צייט־צו־צייט געקאנט הערען, ווי שוואדע קערפער ברעכען זיך דירך א וועג דורך געריכטע בויכלעך אין בושען, און פון דער פינסטערניש אויף דער אנדערער זייט, אריבער דעם קרייז, האבען מיר געקאנט זעהן אויגען, וועלכע האבען געפינקעלט אין דעם ליכט פון פייער. פון דערווייטענם האט זיך צו אונז דערטראגען דאס ברומען פון א לייב און דאס שרייען פון אן אנגענריפענער חיה, וועלכע איז געפאלגען מיט א פליעסק און זיך נעווארפען ערנעזן אין א וואסער. פון דעם טייך איז אויך אנגעקומען צו אונז א הויכע גרונצעריי פון רינאצערוסען.

אין פריהמארגען, אויפכאפענדיג זיך פון שלאף, האבען מיר זיך ווידער געצויגען צום פייער. ער האט נאך געטלימט, און די פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן זיינען שוין אוועקגענאנגען. מיר זיינען פון זיבערקייט'ס וועגען ארומגענאנגען ארום דעם וואלד און ערשט דערנאך צוגעלאפען צום פייער. איך האב געוואלט זעהן, וואס דאס איז אזוינס, און האב מיט צוויי פינגער אויפגעהויבען א גליהענדינע קויהל. איך האב מיט א געשרייי פון וועהטאג און שרעק נלייך אראפגעלאזט די קויהל; לאנג־אויער האט זיך געלאזט אין ווילדער שרעק לויפען איבער די בוימער — און איך נאר איהם.

דאס צווייטע מאל זיינען מיר שוין צוגעקומען מיט מעהר פארזיכט און האבען אויסגעמיטען די גליהענדינע קויהלען. מיר האבען זיך א נעם נעטון נאכצומאכען די פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן.

מיר האבען זיך צונעזעצט צום פייער אוו, ארויפלייגענדיג די קעפ אויף די קני, האבען מיר זיך נעמאכט, ווי מיר וואלטען נעשלאפען. דערנאך האבען מיר נאכנעמאכט זייער רעדען, רעדענדיג איינער צום אנדערען אין א מין קיידערוועלש. איך האב זיך דערמאנט, ווי דער אויסנעדארטער אלטער יענער האט מיט א שטעקעל צע־שארט דאס פייער. איך האב אויך צעשארט מיט א שטעקעל דאס פייער, ארויסגראבענדיג א מאסע ברענענדיגע קויהלען אוו אויפ־הויבענדיג גאנצע וואלקענס ווייסען אש. דאס איז נעווען פאר אונז א פיין שפיל, אוו אינגיכען זיינען מיר אינגאנצען וויים נעווארען פון אש.

עס איז נעווען אומפארמיידליך, אז מיר זאלען נאכמאכען די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן איז דעם אויפהאלטען פון פייער. לכתחילה האבען מיר דאס געפרואווט טון מיט קליינע שטיקלער האלץ. עס איז אונז נעלינגען. דאס האלץ האט זיך אנגעכאפט אוו נעבומען קנאקען, אין מיר האבען פון פרייד נעטאנצט אוו געפלאפלט. דערנאך האבען מיר אנגעהויבען צואוואַרפען גרעסערע שטיקער האלץ. מיר האבען צונעלייגט נאך אוו נאך, ביז וואנען מיר האב־בען באקומען א זעהר גרויס פייער. מיר זיינען מיט אימפעט נע־לאפען הין אוו צוריק, שלעפענדיג פון וואלד טויטע צווייגען. די פלאמען האבען זיך אויפגעריסען אלץ העכער אוו העכער אוו דער זייל פון רויך האט זיך אויפגעהויבען אריבער די בוימער. די פלאמען האבען אויפגעברויזט אוו דאס קנאקען איז קראכען פון האלץ איז נעווען שרעקליך. דאס איז נעווען די מאנומענטאלסטע ארבייט, וואס מיר האבען אמאל אויפגעטון מיט אונזערע איינענע הענט, אוו מיר זיינען דערויף שטאלץ נעווען. מיר זיינען אויך נעווען פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן, האבען מיר געטראכט, טאנ־צענדיג ביי דער שרפה, ווי ווייסע נגאמען.

דאס פייער האט פארכאפט דאס מרוקענע גראז אוו די בושען, אבער מיר האבען דאס נישט באמערקט. פלוצלינג איז א גרויסער

בוים ביים ראנד פון דעם אפענעם פלאץ ארומנעכאפט נעווארען פון די פלאמען. מיר האבען נעקוקט אויף איהם מיט צעשראקענע אויגען. די היץ, וואס האט נעזעצט פון איהם, האט אונז נעטרי־בען אייף צוריק. עם האט זיך אננעכאפט אן אנדער בוים, דער־נאד נאך איינער, אזן באלד האבען שוין געברענט ארום זעקס בוימער. עם איז אויף אונז אננעפאלען א מורא. דער מאנסטער האט זיך פאנאנדערגעלאזט. מיר האבען זיך איינגעקארטשעט פון שרעק, בעת דאס פייער האט ארומגעכאפט דעם נאנצען קרייז אזן האט אונז איינגעשלאסען אין איהם. ל א נ ג ־ א ו י ע ר ' ס אויגען האבען אננענומען דעם טרויערינען בליק, וועלכער איז אלע מאל נעקומען ציזאמען מיט אן אומפארשטענדינער זאך, אזן איך ווייס, אז אין מיינע אויגען האט נעמיזט זיין דערזעלבינער בליק. מיר האבען זיך ארומגענומען אזן זיך נעטולייעט איינער צום אנ־דערען, ביז וואנען די היץ האט אננעהויבען דערנעהן צו אונז אזן מיר האבען דערפיהלט דעם נערוך פון נעסמאליעטע האר. דעמאלט זיינען מיר פון דארט שנעל ארויס אזן האבען זיך אוועק־נעלאזט דורכ'ן וואלד צו מערב־צו, אומקוקענדיג זיך יעדע וויילֿ אין לאבענדיג בעת'ן לויפען.

אין מיטען טאג זיינען מיר אננעקומען צו א שמאלען פאס לאנד, וואס איז פארמירט נעווארען, ווי מיר האבען שפעטער אויס־נעפונען, דורך א נרויסען אויסבויג פון טייך, וועלכער האט דארט כמעט פארענדיגט א קרייז. נלייך אריבער דעם פאס לאנד זיינען נעלענען אננעווארפען אייניגע נידערינע אזן טיילוויוייז באוועלדעלטע בערגלעך. מיר האבען אהין ארויפנעקלעטערט אזן נעקוקט צוריק צום וואלד וועלכער איז נעווארען א ים פון פייער, וואס דער ווינט האט נעיאגט צו מזרח־צו. מיר זיינען אוועק ווייטער אין דער ריכ־טונג פון מערב, פאלנענדיג נאך דעם ברעג פון טייך, אזן איידער מיר האבען זיך נאך ארומנעקוקט, זיינען מיר שוין נעווען אין דער מיט פון דעם פלאץ, וואו דאס פ י ע ר ־ פ א ל ק האט נע־וואוינט.

דער דאזיגער פלאץ איז נעווען א פיין־אויסגעקליבענער כטראטעגישער פונקט. דאס איז געווען א האלב־אינזעל, וואס איז פון דריי זייטען באשיצט געווען דורך דעם אויסגעבויגענעם טייך. נאר פון איין זייט האט מען אהין נעקאנט צוקומען מיט דער יבשה. דאס איז געווען דער שטאלער פאס פון דעם האלב־אינזעל, און די עטליכע נידערינע בערגלער זיינען דא נעווען א נאטירליכע פארצאמונג.

זייענדיג אפגעזונדערט פון דער נאנצער וועלט, האט דאס פ י י ע ר ־ פ א ל ק נעמוזט דא לעבען אין נעדייהעז א לאנגע צייט. און ווירקליך, איך רעכען, אז זייער נעדייהונג איז דאס שולדיג געווען אין דער שפעטערדיגער אויסוואנדערונג, וועלכע האט נעבראכט אזא אומגליק אויף דער האדרע. די פ י י ע ר ־ כ ע נ ש ע ן האבען געמוזט זיך פארמערען, ביז וואנען עס איז זיי נעווארען ענג און אומבאקוועם אין די גרענצען פון זייער וואוינארט. זיי האבען זיך צעשפרייט איבער דער נענענד, פארטרייבענדיג פון זיך די האדע, האבען זיך באזעצט אין די הייליגן און פארנומען אונזער טעריטאריע.

אבער איך און ל א נ נ ־ א ו י ע ר האבען אפילו נישט נעחלומ'ט וועגען דעם, וועו מיר האבען זיך נעפונען אויף דעם באפעסטיגטען פלאץ פון דעם פ י י ע ר ־ פ א ל ק. מיר האבען נעהאט נאר איין נעדאנק, און דאס איז, וואס ניכער אוועקצוגעהן פון דארטען, כאטש מיר האבען זיך נישט נעקאנט העלפען נישט נאכצוגעבען אונזער נייניר צו כאפען א קוק אויפ'ן דארף. מיר האבען צום ערשטען מאל דערזעהען די פרויען און קינדער פין די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן. די לעצטע זיינען דאס רוב ארומנעלאפען נאקעט, בעת די ערשטע האבען נעטראגען אויף זיך פעלכעלער פון ווילדע חיות.

די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען, ווי מיר, נעלעבט אין חיילען. דער אפענער פלאץ פאר די חיילען האט זיך אראפנעלאזט

צום טייך, און עס האבען דאָרט געברענט פיעל קלייניע פייערען. צי די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האבען געקאכט שפייז, אדער נייו, — דאס ווייס איך נישט. איך און ל א נ ג - א ו י ע ר האבען זיי נישט נעזעהען קאכען. דאך בין איך מיט דער מיינונג, אז זיי האבען געווייס נעמוזט פראקטיזירען דאס קאכען אויף א מין גראבען שטייגער. זיי האבען, ווי מיר, געטראגען אין קירבעסען וואסער פון טייך. די פרויען און קינדער האבען הויך געשרינען און זיינען ארומגעלאפען פארהאוועט הין און צוריק. די קינדער האבען זיך געשפילט, געטומעלט, האבען געמאכט אלערליי שטיק כמעט אויף דעם זעלבינען אופן, ווי עס האבען דאס געטון די קינדער פון דער הארדע, און זיי זיינען געווען מעהר געראטען אין די קינדער פון דער הארדע, איידער די דערוואקסענע פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן זיינען געווען געראטען אין די דערוואקסענע פון דער הארדע.

איך און ל א נ ג - א ו י ע ר האבען זיך דאָרט לאנג נישט ארומגעבלאנקעט. מיר האבען נעזעהען, ווי אייניגע גרעסערע אינגלעך האבען געשאסען פון פייל־ענבוינענס, און מיר האבען זיך שטילערהייט אויסגעדרעהט צוריק אין וואלד אריין צווישען די נעריבטערע בויכער און זיך אוועקגעלאזט צום טייך. און דאָרט האבען מיר נעפינען א פלים, אז עכטע פלים, וווייזט אויס, נעמאכט פון איינעם פון די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. די צווייי קלעצער זיינען נעווען קליין און גלייך און צוואמענגעבונדען מיט דער הילף פון האָרטע וואָרצלען און קווערבערטלעך.

דאס מאל איז דער נעראנק איינגעפאלען אונז ביידען מיט אמאל. מיר האבען דאך נעוואלט אנטלויפען פון די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע נ ' ס טעריטאריע. און וואס האט נאך געקאנט זיין בעפער, ווי אריבערגעהן דעם טייך אויף די דאזיגע קלעצער? מיר זיינען אריוף אויף די קלעצער און האבען זיי אפגעשטופט פון ברעג. אבער עפעס האט פלוצלינג א כאפ געטון די פלים און האט זי מיט

קראפט צוריק א שטוים נעטון צום ברעג. פון דעם דאזיגען שאר־פען אפשטעל זיינען מיר שיער נישט אריינגעשלייפערט געוואָרען אין וואסער אריין. די פלויט איז נעווען צוגעבונדען צו א בוים מיט א שטריק פון צוואמענגעפלאכטענע ווארצלען. מיר האבען אפגעבונדען די שטריק און ווידער אפגעשטופט די קלעצער פון ברעג.

מיר האבען איצט נענומען גוט רודערען און זיינען אפגעשוואר־מען מיט'ן שטראם אזוי ווייט, אז מיר האבען נעקאנט ארויסזעהן דעם גאנצען פלאץ, וואו די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען נעווארונט. קוקענדיג די נאנצע צייט צום אנדערען ברעג און זיי־ענדיג שטארק פארטון מיט דעם רודערען, האבען מיר נארנישט באמערקט. ביז וואנען מיר האבען נישט דערהערט א נעשריי פון דעם ברעג. מיר האבען זיך אומנעקוקט. פיעל פ י י ע ר ־ מ ע נ־ ש ע ן זיינען דארט נעשטאנען, האבען נעקוקט און נעטייטעלט אויף אונז, און נאר מעהר זיינען ארויסגעקראכען פון די הייל־ען. מיר האבען זיך אויפנעשטעלט צו זעהן, וואס עס קומט דארטען פאר און האבען איננאנצען פארגעסען אז דעם רודערען. עס איז נעווען א גרויסע מהומה אויפ'ן ברעג. אייניגע פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען נעשאסען אויף אונז מיט זייערע בויגענס און עטליכע פייל־ען זיינען נעפאלען לעבען אונז, אבער מיר זיינען נעווען צו ווייט, אז זיי זאלען אונז קאנען גרייכען.

דאס איז נעווען א גרויסער מצ פאר מיר און ל א נ ג־ א ו י ע ר. אין מזרח האט די שרפה, וואס מיר האבען אננעצונ־דען, באדעקט א האלבען הימעל מיט רויך. און איצט האבען מיר אין פולער זיכערקייט זיך באוועגט אין דער מיט פון טייך, ארום דער באפעסטיגטער טעריטאריע פון דעם פ י י ע ר ־ פ א ל ק.

מיר זיינען נעזעסען און האבען נעלאכט פון זיי, בעת די קלע־צער האבען זיך שנעל פארבייגעטראנען, דרעהענדיג זיך צו דרום, דרום־מזרח און מזרח, און אפילו צו צפון־מזרח, און דערנאך ווידער

אכצל צו מזרח, דרום־מזרח און דרום, און ווייטער ארום און ארום צו מערב, צו א גרויסען טאפעלטען אויסבויג, וואו דער טייך האט זיך כמעט פארבונדען אין א קנופ.

בעת מיר האבען זיך שנעל נעטראגען צו מערב, מיט די פ י י ע ר ־ ט ע נ ש ע ן ווייט הינטער אונז, האט פאר אונזערע אויגען א בליץ געטון א באקענטע סצענע. דאס איז געווען דער נרויסער טרונק־פלאץ, וואוהין מיר האבען איינמאל אדער צוויי מאל פארבלאנדזשעט צו זעהן די חיות, וועו זיי זיינען געקומען אהין טרינקען וואסער. הינטער דעם פלאץ, האבען מיר נעוואוסט, איז נעווען דאס מערען־לאנד, און ווייטער זיינען נעווען די הייליגן. וואו די הארדע האט נעוואוינט. די פרויען און קינדער, די וועסער־פיהרער, האבען זיך איצט נעפונען אין א היבשער צאל ביים טרונק־פלאץ, וואו זיי האבען אננעפילט זייערע קירבעסען. וען זיי האבען אונז דערזעהען, האבען זיי אין טויט־שרעק נענומען לויפען ארויף אויף די שטענלער, איבערלאזענדיג הינטער זיך איבער'ן נאנצען וועג די קירבעסען, וועלכע זיי האבען אראפנעווארפען אויף דער ערד.

מיר זיינען ארויף אויף דער יבשה אוז האבען נאטירליך פאר־נאכלעסינט צוצובינדען די פלים, וועלכע איז אפנעשוואומען אויפ'ן טייך. מיר זיינען נאנץ פארזיכטיג ארויפנעקראכען אויף איינעם פון די שטענלער. די מענשען פון דער הארדע האבען זיך אלע באהאלטען אין זייערע לעכער, כאטש דא און דארט האבען מיר נעקאנט זעהן א פנים, וואס האט ארויסגעקוקט צו אונז.

פון ד ו י ט ־ א ו י נ איז דא קיין סימן נישט נעווען. מיר זיינען ווידער אמאל נעווען אין דער היים. און יענע נאכט זיינען

מיר געשלאפען אין אינזער אייגענער קליינער הייל אין דער הויך אויפ'ן פעלזענבארג. כאטש מיר האבען פריהער באדארפט אריים טרייבען פון דאריטען א פאר קריעגעריש־געשטימטע יונגע חברה־לייט, וועלכע האבען זי איבערגענומען.

פערצעהנטער קאפיטעל

די צייט איז נענאנגען. די דראמע און די טראגעדיע פון דער צוקונפט האבען ערשט באדארפט ארויפגעפיהרט ווערען אויף דער ביהנע. מיר האבען דערווייל נעקנאקט נים און זיך דערמיט דער־נערט. עס איז, נעדענק איך, אין יענעם יאהר נעווען א נערעטענים אויף נים. מיר פלענען אנפילען קירבעסען מיט נים און זיי אוועק־טראגען צום פלאץ, וואו מיר האבען זיי נעקנאקט. מיר האבען זיי אריינגעלייגט אין נריבלעד אויף די פעלזוען, האבען זיי צעקנאקט מיט א שטיין און זיי נלייך אויפגענעסען.

עס איז נעווען הערבסט־צייט, ווען לאנג־אויער און איך האבען זיך צוריקגעקערט פון אונזער לאנגער אוואנטורים־טישער רייזע, און דער ווינטער, וואס האט נעפאלגט נאך דעם, איז נעווען א מילדער. איך האב אפט נעמאכט א שפאציר צו דער נע־נענד, וואו עס האט זיך נעפונען מיין אמאליגע היים אויפ'ן בוים, איך האב אפטמאל ארומנעזוכט די נאנצע טעריטאריע, וועלכע ליגט צווישען דעם יאנדעם־זומפ און דער עפענונג פון דער זומפ־נרוב, וואו איך און לאנג־אויער האבען נעלערנט נאווינאציע, איך האב אבער נישט נעקאנט נעפינען קיין שום שפור פון דער נרינג־פיסינגער. זי איז פארשוואונדען נעווארען. און איך האב זיך אין איהר נענויטינט. איך בין אננעטריבען נעווארען פון יענעם הונגער, וועגען וועלבען איך האב סריהער דערמאנט און וועלבער איז נעווען נאחענט צו פיזישען הונגער, כאטש עס איז

אפטמאל אננעפאלעז אויף מיר נראר דעמאלט, וועז מיין מאנעז איז נעווען פול. אבער מיין נאנצע זוכעניש איז נעווען אומזיסט.

דאס לעבען אין די הייליען איז פונדעסטוועניגען נישט נעווען מאנאטאז. מען האט באדארפט אינזינגען האבען ר ו י ט - א ו י ג. איך און ל א נ ג - א ו י ע ר האבען אויף קיין איין מינוט נישט נעהאט קיין רוה, סיידען נאר דאז, וועז מיר האבען זיך נעפונגען אין אונזער אייגענער קליינער הייל. נישט נעקוקט אויף דעם, וואס מיר האבען נעמאכט נרעסער דעם אריינגאנג אין דער הייל, איז נאך נעווען פאר אונז נאנץ שווער אריינצושפארען זיך אהין. אוז כאטש מיר האבען פון ציים-צו-ציים אלץ מעהר פארגרעסערט דעם אריינגאנג, איז ער אבער נאר אלץ נעווען צו קליין פאר ר ו י ט - א ו י ג ' ס מאנסטרועזען קערפער.

ער האט אבער שוין מעהר קיינמאל נישט נעשטורעמט אונזער הייל. ער האט מיך נעהאט צו נעדענקען, טראנענדיג אויפ'ן נעניק אז אויפנעלאפענעם גוז צו ווייזען, וואו איך האב איהם נעטראפען מיט'ן שטיין. דער דאזיגער נוז איז קיינמאל נישט אפנאנגען אוז ער איז נעווען נאנץ היבשליך, אז מען זאל איהם קאנען ארוים-זעהן פון דער ווייטענס. איך האב אפטמאל נעקליבען נחת, בא-טראכטענדיג דעם דאזינען באווייז פון מיין האנט-ווערק; אוז אמאל, וועז איך בין נעווען אין פולער זיכערקייט, האט דער אנגליק פון דעם נוז ארויסנערופען ביי מיר א נעלעכטער.

כאטש די איבערינע מענשען פון דער האדדע וואלטען אונז נישט נעקומען צו הילף, וועז ר ו י ט - א ו י ג וואלט אפילו מיך אוז ל א נ ג - א ו י ע ר נערישען פאר זייערע אויגען אויף שטי-קער, האבען זיי פונדעסטוועניגען מיט אונז סימפאטיזירט. אפשר איז דאס נישט נעווען קיין סימפאטיע, נאר זייער שטיינער אוים-צודריקען זייער האס צו ר ו י ט - א ו י ג; יעדענפאלס האבען זיי אונז אלע מאל נעווארענט וועגען זיין אנקומען. צי דאס איז נעווען אין ווארהייט, ביי די טרונק-פלעצער, ארער אויפ'ן אפענעם

פלאץ פאר די חיילען. האבען זיי אלע מאל זיך נעאיילט צו ווארע נען אונז. אויף אזא אופן האבען מיר נעהאט דעם פארצוג פון פיעל אוינען אין אונזער קריענערייי מיט ר ו י נ - א ו י נ.

איינמאל האט ער מיך שיער נישט נעכאפט. עס איז נעווען נאנץ פריה אוז די הארדע איז נאך נישט נעווען אויפנעשטאנען. מיין איבערראשונג איז נעווען א פולשטענדינע. דער וועג איבער'ן בארג, וואס האט נעפיהרט ארויף צו מיין הייל, איז נעווען פון מיר אפגעשניטען. איידער נאך איך האב וועגען דעם נעוואוסט, בין איך אריינגעלאפען אין דער טאפעלטער הייל, אין דערזעלביגער הייל, וואו ל א נ נ - א ו י ע ר האט איינמאל מיט יארען צוריק פון מיר זיך ארויסגעדרעהט אוז וואו דער אלטער ש ו ע ר ד צ א ה ן איז געבליבען ביי נארנישט, וועז ער האט פארפאלנט די צוויי מענשען פון דער הארדע. וועז איך בין דורכגענאנגען דעם שמאלען דורכגאנג צווישען די צוויי היילען, האב איך באמערקט, אז ר ו י ט - א ו י נ האט נישט נעפאלנט נאך מיר. אין א וויל ארום איז ער אריין אין דער הייל. איך האב זיך א לאז נעטון צוריק אוז זיך דורכגעשפארט דורכ'ן דורכגאנג. ער איז ארוים פון דער הייל, איז נענאנגען ארום אוז ארום אוז איז ווידער אריינגענאנגען אהין צו כאפען מיר. איך האב די נאנצע צייט מעהר נישט נעטון, ווי נאר נעהאלטען אין איין דורכשלייכען זיך דורך דעם דורכגאנג.

ער האט מיך דאנטען נעהאלטען א האלבען טאג, איידער ער האט אויפגענעבען דאס יאגען זיך נאך מיר. פון דעמאלט אז, וועז איך אוז ל א נ נ - א ו י ע ר זיינען נעווען נאנץ זיכער צו קאנען דערגרייכען אין צייט די טאפעלטע הייל, בעת ר ו י ט - א ו י נ האט זיך באוויזען. זיינען מיר שוין מעהר נישט נעלאפען ארויף אויפ'ן בארג צו אונזער איינענער הייל. דאס איינצינע, וואס מיר האבען נעטון, איז נעווען צו האלטען אויף איהם אן אויג אוז צו זעהן, אז ער זאל אונז נישט פארשטעלען דעם וועג פון אונזער צוריקטריט.

אין פארלויף פון דעם דאזיגען ווינטער האט עס ר ו י ט - א ו י נ דורך שלעכטער באהאנדלונג און שטענדיגען שלאגען געהרג'עט זיין לעצט ווייב. איך האב איהם אנגערופען אן אטאוויסטישע ערשיינונג, אבער אין דער דאזיגער הינזיכט איז ער נאך נעווען ערגער פון דעם, ווייל די זכרים פון די נידעריגערע חיות באנעהמן זיך נישט שלעכט אזן טויטען נישט זייערע ווייבער. אזן דערביבער רעכנן איך, אז ר ו י ט - א ו י נ, נישט נעקוקט אויף זיינע שרעקליכע אטאוויסטישע נייגונגען, האט מיט זיך פארגעשטעלט אז אנזאג אויף דעם אנקומען פון דעם מענשליכען מין טויטען זייערע ווייבער.

ווי עס איז נעווען צו דערוואַרטען, האט ר ו י ט - א ו י נ, ווערענדיג פטור פון איין פרוי, זיך גלייך נעכומען זוכען אן אנדערע. זיין אויסוואל האט זיך אפגעשטעלט אויף דער ז י נ נ ע נ ד י - ג ע ר. זי איז נעווען דאס אייניקעל פון דעם אלטען מ א ר ד - ב י י ן אזן די כאכטער פון דעם ה א ר ל א ז ע ן. דאס איז נעווען א יונג באשעפעניש, ווען פלעגט אין דעמערונג זיך פיעל זינגען ביים ארויננאנג פון איהר הויל, אזן זי האט ערשט נישט לאנג זיך צוגויפגעפארט מיט ק ר ו ם - פ ו ס. ער איז נעווען א שטיל פארשוינדעל, ווען האט זיך מיט קיינעם נישט פארטשעפעט אזן האט נישט ליב נעהאט ארומצורייסען זיך מיט זיינע חברים. ער איז נארנישט נעווען קיין שלענער. ער איז נעווען קליין אזן דאר אזן איז נישט נעווען אזוי פלינק אויף זיינע פיס, ווי מיר אלע.

ר ו י ט - א ו י נ האט קיינמאל נישט אויפגעטון קיין מעהר שוידערליכע זאך. עס איז נעווען אין דער שטילער צייט ביים סוף פון טאג, ווען מיר אלע האבען אננעהויבען צונויפזאמלען זיך אויף דעם אפענעם פלאץ פארן פארקליבען זיך אין די הייליען. פלוצלינג איז די ז י נ נ ע נ ד י נ ע דורך א שטענגל ארויפגעלאפען מיט אימפעט פון איינעם פון די טרונק-פלעצער, אזן ר ו י ט - א ו י נ — נאך איהר. זי איז צונגעלאפען צו איהר מאן. דער ארימער ק ר ו ם - פ ו ס חאט זיך גוואלדיג דערשראקען. ער

איז אבער נעווען א העלד. ער האט נעוואוסט, אז עס דערוואַרט איהם דער טויט, אוז דאך איז ער נישט אנטלאפען. ער האט זיך אויפגעשטעלט. האט נעפלוידערט און געוויזען זייגע צייהן.

ר ו י ט - א ו י נ האט געברומט מיט צארן. עס איז נעווען פאר איהם א באליידיגונג, אז עמיצער פון דער הארדע זאל וואגען צו שטעלען זיך קעגען איהם. ער האט אויסגעשטרעקט די האנט און האט א כאפ נעטון ק ר ו ם - פ ו ס פאר'ן נעניק. דער לעצ־ טער האט זיך איינגעבויגען מיט די צייהן אין ר ו י ט־א ו י נ'ס ארעם; אבער אין א ווייל ארום האט ק ר ו ם - פ ו ס מיט א צעבראכענעם נעניק זיך שוין נעררעהט און נעצאפעלט אויף דער ערד. די ז י נ ג ע נ ד י נ ע האט נעקוויטשעט און נעפלאפעלט. ר ו י ט - א ו י נ האט זי א כאפ נעטון פאר די הער פון קאפ און האט זי נענומען שלעפען צו זיך אין הייל אריין. ער האט בעת'ן קלעטערען אויפ'ן בארג זי באהאנדעלט זעהר גראב; און אזוי האט ער, שלעפענדיג און ריסענדיג, געבראכט זי צו זיך אין הייל.

מיר זיינען נעווען זעהר אויפגעבראכט, — וואנזיניג, ווילד אויפגעבראכט. די הער האבען זיך ביי אונז אויפגעשטעלט קאפויר, מיר האבען זיך נעקלאפט מיט די פויסטען אין ברוסט, האבען נע־ קריצט מיט די צייהן און האבען אין אונזער צארן זיך צוזאמענ־ נעקלויבען אלע אינאייגעם. מיר האבען דערפיהלט די אנרעגונג פון דעם הערדען־אינסטינקט, דעם אימפולס צו קאאפעראציע. די דאזיגע נויטוועגרינקייט פון א פאראיינגטער האנדלונג האט זיך אין אונז געלאזט פיהלען אויף אלערלייי טונקעלע אופנים. מיר האבען אבער נישט נעקאנט דאס דערפיהרען ביז'ן סוף, ווייל מיר האבען עס נישט נעקאנט אויסדריקען. מיר האבען זיך נישט א לאז נעטון אלע צוזאמען צו ר ו י ט - א ו י נ און האבען איהם נישט פארניכטעט נאר דערפאר, ווייל עס האבען אונז געפעלט וועדטער. עס האבען אונז נעפעלט סימבאלען פאר אונזערע טונ־ קעלע נעדאנקען. די דאזיגע נעדאנקען־סימבאלען האבען ערשט באדארפט לאנגזאם און מיט נרויס שווערינקייט ערפונדען וועדען.

מיר האבען נעפרואווט אויסדריקען די סונקעלע נעדאנקען. וועלכע זיינען ווי שאטענס. דורכנעפלויגען דורך אונזער באוואוסט־זיין. דער ה א ר ל א ז ע ר האט אננעהויבען פלוידערען הויך אויפ'ן קויל. מיט זיין ליארעמען האט ער אויסנערריקט זיין כעס צו ר ו י ט ־ א ו י נ און זיין פארלאנג איהם וועה צו טון. נאר אויף אזוי וויים האט ער נעקאנט נעהן, און אויף אזוי וויים האבען מיר איהם פארשטאנען. וועו ער האט אבער נעפרואווט אויסדרי־קען קאאפעראטיוועז אימפולס, וואס האט זיך נערעכט אין איהם, איז זיין פלוידערי נעווארען אומפארשטענדיג. דערנאך האט ג ר ו י ס ־ ג ע ז י כ ט. קלאפענדיג זיך אין דער ברוסט. אננעהויבען פלוידערען, און די הער האבען זיך ביי איהם בעת מעשה אננעשטייפט. איינער נאכ'ן אנדערען זיינען מיר אלע צוגעשטא־נען צו דער דאזיגער ארגיע פון צארן, און אפילו דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ן האט נעמורמלט און נענאווערט מיט זיין גר־בראכענער שטים און פארטריקענט ליפען. עמיצער פון אינז האט נעכאפט א שטעקען און אננעהויבען קלאפען מיט איהם איבער א קלאץ. אין א ווייל ארום האט ער אויסנעקלאפט א נעוויסען ריטם. און אונזערע נעשרייען און אויסרופען האבען אומבאוואוסט־זיניג זיך אונטערנענעבען דעם דאזיגען ריטם. דאס האט נעהאט אויף אונז א בארוהיגענדינע ווירקונג; און איידער נאך מיר האב־בען זיך ארומגעקוקט, האבען מיר שוין פארגעסען צו אונזער כעס און האבען מיט אלע אונזערע כחות נעפילדערט אלע צוזאמען.

די דאזינע פארזאמלונגען אילוסטרירען אויפ'ן בעסטען אופן די נישט־אויסנעהאלטענקייט און אומכאשטענדינקייט פון דער האנדע. אונזער צארן און דער אימפולס צו קאאפעראטיווער האנד־לונג האט אונז אלעמען צוזאמענגעפיהרט, עס איז אבער נענוג נעווען אויסצוגעפינען א נראבען ריטם, אז מיר זאלען פארגעסען אז אלץ מיט אנאנדער. מיר זיינען נעווען נעזעלשאפטליך, האבען פארמאגט א הערדען־אינסטינקט און די דאזינע פארזאמלונגען פון נעלעכטער און נעזאנג האבען אונז צופרידענגעשטעלט. די דאזינע

טומעלדינע פארזאמלונגען האבען אין א נעוויסער מאס פארגע־
שטעלט מיט זיך אן אנזאג אויף די באראטונגען פון דעם פרימיטי־
וועז מענשען אוז אויף די נרויסע נאציאנאלע פארזאמלונגען אוז אינ־
טערנאציאנאלע צוזאמענקונפטען פון דעם מענשען פון די שפעטערע
צייטען. אבער אונז, די מענשען פון דער א י נ נ ע ר ע ר ו ו ע ל ט
האט נעפעלט דאס לשון, אוז וועז מיר זיינען זיך צוזאמענגעקומען,
האבען מיר באלד אויפנעהויבען א טומעל, פון וועלכען עס איז
ארויסנעקומען אז איינשטימיגער ריטם, וואס האט אנטהאלטען אין
זיך די עסענץ פון דער צוקונפטיגער קונסט. דאס איז נעווען דער
אנהויב פון דער קונסט.

די דאזיגע אויסנעקלאפטע ריטמען האבען זיך ביי אונז לאנג
נישט נעהאלטען. א ריטם איז באלד פארלארען נעגאנגען, אוז
דעמאלט האט נעהערשט ביי אינז א ווילדער טומעל, ביז וואנען
מיר האבען נישט צוריקנעפונען דעם דאזיגען ריטם אדער נעשאפען
א נייעם. צייטענווייז האבען מיר נעהאט עטליכע ריטמען מיט
אמאל אוז יעדערער פון זיי איז אונטערנעהאלטען נעווארען פון א
באזונדערער נרופע, וועלכע האט מיט אלע כחות נעשטרעבט צו
פארטויבען די איבערינע ריטמען.

אין דער צייט פון נערודער האט יעדער איינער נעפלאפעלט,
נעטומעלט, נענוואלדעוועט, נעקוויטשעט אוז נעטאנצט; יעדער
איינער האט דערביי אינזינען נעהאט נאר זיך אליין אוז איז פאר־
טון נעווען נאר אין זיינע איינענע נעדאנקען אוז פארלאנגען; יעדער
איינער איז נעווען פאר זיך דער צענטער פון דער וועלט אין איז
זיך דערווייל צענאנגען מיט די איבערינע וועלט־צענטערען. וועלכע
זיינען נעשפרונגען אוז האבען נענוואלדעוועט ארום איהם. דער־
נאר איז נעקומען דער ריטם — א פאטשערי מיט די הענט; דאס
קלאפען מיט א שטעקען איבער א קלאץ; דער ביישפיל פון איינעם,
וואס איז נעשפרונגען נאכאנאנד; אדער דאס זינגען פון איינעם,
וואס האט אויסנעבראכען אין א רענלמעסיג־שטיינענדיגען אוז

זינקענדיגען נעשריי „בום־בום! בום־בום!...“ איינער נאר דעם אנדערען האבען זיי זיך אונטערווארפען ער דעם ריטם. און באלד האבען אלע שוין נעטאנצט אדער נעזונגען אין כאר. „האה־אה, האה־אה־האה!“ איז נעווען איינער פון אונזערע באליבטע כארען. און אן אנדער כאר איז נעווען „עה־וואה, עה־וואה־האה!“

אט־אזוי האבען מיר, מאכענדיג משוגע'נע עויות, שפרינגענדיג, דרעהענדיג זיך אוף ווינענדיג זיך, נעטאנצט און נעזונגען אין דער טונקעלער דעמערונג פון דער פרימיטיווער וועלט, ביז וואנען מיר האבען זיך פארגעסען. האבען דערנרייכט אן איינשטימינקייט און זיינען דערנאננען ביז צו ווילדער משוגעת. אויף אזא אופן האבען מיר עס דורך קונסט נעשטיגלט אונזער צארן קענען ר ו י ט־א ו י נ אין האבען אננעהאלטען די ווילדע כאר־קווישערייי, ביז וואנען די נאכט האט אונז געווארענט וועגען איהרע שרעקענ אונ מיר זיינען זיך פאנאנדערגענאננען אין אונזערע לעבער אויף די פעלזען און שטיל נערופען איינע צו די אנדערע, בעת עס האבען זיך באוויזען די שטערען און עס איז צונעפאלען די פינסטערניש.

מיר האבען מורא נעהאט נאר פאר דער פינסטערניש. מיר האבען נישט פארמאגט קיין שום עמבריא פון רעליגיע, קיין שום אויפפאסונג פון א נישט־נעזעהענער וועלט. מיר האבען נאר נע־קענט די רעאלע וועלט, און די זאכען, פאר וועלכע מיר האבען מורא נעהאט, זיינען נעווען די רעאלע זאכען, די קאנקרעטע געפארען, די לעבעדיגע רויב־חיות. צוליב זיי האבען מיר זיך דאס נעשראקען פאר דער פינסטערניש, ווייל די פינסטערניש איז נעווען די צייט פון די רויב־חיות. דעמאלט פלעגען זיי דאס ארויסקומען פון זיי־ערע נאראפ און ארויפכאפען זיך אויף עמיצען פון דער פינסטער־ניש, פון וואנען זיי האבען באהאלטענערהייט נעלויערט.

עס איז מענליך, אז פון דער דאזיגער מורא פאר די רעאלע באוואוינער פון דער פינסטערניש האט די מורא פאר די אומרעאלע באוואוינער זיך שפעטער אנטוויקעלט און דערנרייכט איהר חעכ־

סטען פונקט אין א גאנצער מאכטיגער נישט־געזעהענער וועלט. וועו די מענשליכע פאנטאזיע האט זיך אנטוויקעלט, האט זיך מן הסתם אויך פארגרעסערט די מורא פאר'ן טויט, ביז וואנען די שפע־טערדיגע מענשען פון דער ארדע האבען די דאזיגע מורא אויך אריבערגעטראגען אויף דער פינסטערניש און זי באזעצט מיט גייס־טער. איך רעכען, אז די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען שוין אנגעהויבען אויף דעם דאזיגען שטייגער מורא האבען פאר דער פינסטערניש; אבער די אורזאכען, וואס האבען אונז באוועגט אי־בערצוריסען אונזער כאר אין צעלויפען זיך איבער די הייעלען, זיינען נעווען די לייבען און די שאפעלען, דער אלטער ש ו ע ר ד ־ צ א ה ן, די ווילדע הינט און די וועלף און די אלע הונגעריגע פלייש־פרעסענדיגע באשעפענישען.

פופצהנטער קאפיטעל

ל א נ ג - א ו י ע ר האט חתונה נעהאט. דאס איז פארגע־קומען נאר אומעריכט, אין דעם צווייטען וויכטער נאך אונזער אוואנטוריסטישער רייזע. ער האט מיר וועגען דעם נארנישט נע־לאזט וויסען. איינמאל אין דעמערונג, בעת איך האב ארויפגעקלע־טערט אויפ'ן בארג ארייגצוקומען אין אונזער הייל, האב איך צום ערשטען מאל וועגען דעם זיך דערוואוסט. איך האב זיך אריינ־געשפארט אין דעם אריינגאנג און האב זיך דארט אפגעשטעלט. עס איז אין הייל נישט געווען קיין פלאץ פאר מיר. ל א נ ג - א ו י ע ר און זיין חבר'טע האבען זי פארנומען, און זי איז נע־ווען נישט קיין אנדערע, ווי מיין שוועסטער, די טאכטער פון מיין שטיף־פאטער, דעם פ ל ו י ד ע ר ע ר.

איך האב געפרואווט מיט גוואלד אריינצושפארען זיך אהין. עס איז דארט געווען פלאץ נאר פאר צוויי, און דער דאזיגער פלאץ איז שוין געווען פארנומען. זיי האבען געהאט איבער מיר די אויבערהאנט און האבען מיך אזוי געדראפעט אין נערסען פאר די האר, אז איך בין געווען צופריעדען צוריקצוציהען זיך. אין יענער נאכט און אין פיל אנדערע נעכט בין איך געשלאפען אין דעם דורכנאנג פון דער טאפעלטער הייל. לויט מיין ערפארונג, האט די הייל אויסגעזעהען צו זיין גאנץ זיכער. פונקט ווי דאס פארל פון דער הארדע האט זיך אמאל ארויסגעדרעהט פון דעם אלטען ש ו ו ע ר ד - צ א ה ן און פונקט ווי איך האב זיך ארויסגעדרעהט פון ר י י ט - א ו י ג, אזוי האב איך גערעכענט, אז איך וועל

קאיען ארויסדרעהען זיך פון די רויב־חיות, שלייכענדיג זיך הין און צוריק צווישען די צווויי הייל־ען.

די וויל־ע הינט זיינען מיר נאר פון זינען ארויס. זיי זיינען געווען געוג קליין צו קאנען זיך דורכשפּאַרען דורך יעדען דורכ־נאנג, דורך וועלכען איך האב געקאנט זיך דורכשפּאַרען. איינמאל איז א נאכט האבען זיי מיך טאקע אויסגעשפּירט. וואלטען זיי געווען אריינקומען דורך ביידע הייל־ען מיטאמאל, וואלטען זיי מיך געווען כאפּען. נאר אזוי ווי אייניג פון זיי האבען זיך א לאז נעטון צו מיר דורכ'ן דורכנאנג, בין איך ארויסגעלאפּען דורך דער עפענונג פון דער אנדערער הייל. די איבערינע הינט האבען זיך נעפּונען דרויסען. זיי האבען זיך געלאזט לויפען נאך מיר, בעת איך בין צו צום בארג און האב געמוען ארויפקלעטערען. איינער פון זיי, א מאנערע און הונגעריגע חיה, האט מיך א כאפּ געטון, בעת איך האב זיך נעגריים א שפּרונג צו טון. ער האט זיך אייני־נעביסען מיט די צייהן אין מיין פוס און האט מיך שיער נישט ארונטערגעשלעפּט. ער האט זיך פעסט אנגעהאלטען אן מיר, אבער איך האב זיך נישט באמיהט איהם אפּצוטרייבען פון זיך, נאר אנגעוועגדט אלע מיינע קרעפּטען ארויפצוקלעטערען אלץ העכער און וויטער פון די איבעריגע הינט.

און ערשט נאכדעם, ווי איך בין געווען זיכער פאר זיי, האב איך דערפיהלט דעם שרעקליכען וועהטאג אין פוס. נעפּינענדיג זיך איצט אויף א צעהן פוס איבער דער אויפגערייצטער מחנה הינט, וועלכע זיינען נעשפּרונגען. האבען זיך נעדראפּעט ארויף אויף דער וואנט און זיינען צוריקגעפּאלען. האב איך א כאפּ געטון דעם הונט פאר'ן נארגל און האב געמוען איהם לאנגזאם ווערגען. איך האב א לאנג צייט זיך מיט איהם ארומגעביהרט. ער האט מיט די הינטערשטע לאפּעם מיר נעריסען און געצופט די האר און די חויט, און האט זיך אלץ נעווארפען און נעטרייסעלט, כדי ארא־צושלעפּען מיר פון דער וואנט.

ענדליך האט ער פאנאנדערגענומען די צייהן און האט אפ־
געלאזט מיין צעביסען פלייש. איך האב איהם ארויפגעטראגען
אויפ'ן בארג און האב די נאכט פארבראכט אין דרויסען ביים אריינ־
נאנג פון מיין אלטער הייל, וועלכע איז געווען פארנומען פון
ל א נ ג - א ו י ע ר און מיין שוועסטער. אבער קודם כל האב
איך באדארפט אויסהאלטען א שטורם פון זידלעריען מצד דער
אויפגערעגטער הארדע פאר שטערען איהר שלאף. איך האב זיך אין
זיי נוקם געווען. פון צייט־צו־צייט, וועז דער טומעל פון דער מהנה
הינט אונטער'ן בארג איז פארשטילט געווארען, האב איך אראפ־
געווארפען אויף זיי א שטיין, כדי איהם ווידער ארויסצוהופען.
נאר דעם האבען די זידלעריען פון דער אויפגעבראכטער הארדע
זיך אנגעהויבען אויפסניי. אין פריהמארגען האב איך געטיילט דעם
הונט מיט ל א נ ג - א ו י ע ר און זיין ווייב, און מיר זיינען
אלע דריי עטליכע טעג נאכאנאנד געווען נישט קיין וועגעטארי־
אנער און נישט קיין פרוכט־עסער.

ל א נ ג - א ו י ע ר האט נישט געהאט קיין מזל צו זיין
פרוי, — א גליק נאר, וואס זיין פארהייראט לעבען האט לאנג
נישט געדויערט. ניט ער און ניט איך זיינען אין פארלויף פון
דער דאזיגער צייט נעווען גליקליך. איך בין נעווען אויסזאם. איך
האב געליטען דערפון, וואס מען האט מיך ארויסגעווארפען פון
מיין קלייגער זיכערער הייל, און איך האב זיך עפעס נישט געקאנט
צוזאמענקומען מיט עמיצען אנדערש פון די יונגעלייט. איך רעכען,
אז מיין לאנג חבר'רען זיך מיט ל א נ ג א ו י ע ר איז נעווארען
א ווווואוינהייט.

עס איז אמת, אז איך וואלט נעקאנט חתונה האבען;
און איך וואלט טאקע העכסט־וואהרשיינליך געווען חתונה האבען.
וועז נישט דער מאנגעל פון פרויען אין דער הארדע. אין דעם
דאזיגען מאנגעל, קאז מען זאגען, איז שולדיג נעווען די איבער־
מעסיגקייט פון ר ו ג ט - ש ו י נ, און דאס ווייזט, וואס פאר א

נעפאר ער איז נעווען פאר דער עקזיסטענץ פון דער האַרדע. ווייטער האט מיר נאך נעשטערט די ג ר י נ ג - פ י ס י ג ע, אן וועלכער איך האב נישט פארגעסען.

יעדענפאלס האב איך אין דער צייט פון ל א נ ג - א ו י ע ר ' ס פארהייראטען לעבען זיך קיין ארט נישט געקאנט געפינען; איך בין יעדע נאכט נעווען אין סכנה און האב זיך קיינמאל נישט נעפיהלט באקוועם. איינער פון דער האַרדע איז געשטאַרבען און זיין פרוי איז אריינגענומען געוואָרען אין דער הייל פון אן אנדערן. איך האב פארנומען די לעדיגע הייל, אבער זי האט געהאט א ברייטע עפענונג, און נאכדעם, ווי ר ו י ט - א ו י נ האט מיך דארט איינמאל שיער נישט נעכאפט, האב איך ווידער אנגעהויבען שלאפען אין דעם דורכנאנג פון דער טאפעלטער הייל. אין פאר־לויף פון דעם זומער פלעג איך אבער אויף וואכענלאנג אוועק פון די הייל־ען און שלאפען אויף א בוים לעבען דער עפענונג פון דער זומפ־גרוב, וואו איך האב פאר זיך נעמאכט א נעסט.

איך האב נעזאגט, אז ל א נ ג - א ו י ע ר איז נישט נעווען נליקליך. מיין שוועסטער איז נעווען דעם פ ל י ד ע ר ע ר ' ס טאכטער און זי איז ל א נ ג - א ו י ע ר דערנאנגען די יאהר. אין קיין שום אנדערער הייל איז נישט פארנעקומען אזוי פיעל צאנקעריי־ען און רייסעריי־ען, אויב ר ו י ט - א ו י נ איז נעווען א „בלויע באַרד" איז ל א נ ג - א ו י ע ר נעלעגען אונטער זיין ווייב'ס פאנטאפעל; און איך שטעל זיך פאר אז ר ו י ט - א ו י נ איז נעווען צו ליסטיג צו האבען אמאל חשק צו ל א נ ג - א ו י ע ר ' ס ווייב.

צו ל א נ ג - א ו י ע ר ' ס נליק איז זי נעשטאַרבען. יענעם זומער האט נעטראפען אן אויסערגעווענליכע זאך. כמעט שוין ביים סוף פון זומער זיינען אויפנעקומען צום צווייטען מאל די דיי־ווארצעלדינג מער־ריבען. די דאזיגע אומנערליכ־אויפנעקומענע ווארצלען זיינען נעווען יונג. זאפטיג און ווייך. און דאס מערען־

לאנד איז פאר א נעוויסער צייט נעווארען דער באליבטער שפייז־פלאץ פון דער הארדע. אויכאל איז א פריהמארגען זיינען עטליכע צענדלינג מענשען פון דער הארדע נעקומען אהין עסען אנ־בייסען. פון איין זייט לעבען מיר האט זיך געפונען דער ה א ר ל א ז ע ר. הינטער איהם האבען זיך געפונען זיין פאטער און זיין זוהן, דער אלטער ט א ר ד־ב י י ן און ל א נ ג־ל י פ. פון דער אנדערער זייט לעבען מיר האבען זיך געפונען מיין שווע־טער און ל א נ ג־א ו י ע ר.

עס איז נישט נעווען קיין שום ווארנונג. דער ה א ר ל א ז ע ר און מיין שוועסטער זיינען פלוצלינג אויפגעשפרונגען און האבען גענומען שרייען. אין דעמזעלבינגען מצמעט האב איך דער־הערט דעם דומפען קלאנג פון די פייפלען, וואס זיינען אין זיי אריינ־געשאסען נעווארען. אין א וויל ארום זיינען זיי שוין געלעגען אויף דער ערד. קייבענדיג און צאפלענדיג זיך, און מיר אלע האבען אין טויט־שרעק זיך נעלאזט לויפען ארויף אויף די בוימער. א פייל איז פארבייגעפלויגען פארבי מיר און האט זיך איינגעגראבען אין דער ערד; איהר פעדערדינער שפיץ האט וויברירט און נעציטערט פון דעם שטויס, וואס זי האט באקומען פון איהר שנעלען אפשטעל־לען זיך. איך נעדענק נאנץ קלאר, ווי איך האב לויפענדיג אפ־נעווייכט פון דער פייל און בין אוועק פון איהר שוין צביסעל צו־ווייט. איך האב נעמוזט אפשפרינגען פון איהר, ווי א פערד שפרינגט אפ פון א זאר. פאר וועלכער עם שרעקט זיך.

ל א נ ג־א ו י ע ר, וועלכער איז נעלאפען גלייך מיט מיר, איז פלוצלינג אומגעפאלען. א פייל האט איהם נעטראפען אין פוס אריין אן איהם אנידערגעווארפען. ער האט נעפרואוט ווייטער לויפען, ער איז אבער ווידער אפל נעפאלען. ער האט זיך אויפ־נעזעצט, האט זיך איינגעקרטשעט און האט, ציטערענדיג פון שרעק, מיט א בעטענדיגען טאן נערופען צו מיר. איך האב זיך שנעל אומגעקערט צו איהם. ער האט מיר נעווינקען די פייל. איך

האב זי אנגענומען און געוואלט ארויסשלעפען, אבער דער וועד־טאג, וואס ער האט נלייך דערפילט, האט איהם געצוואונגען אנ־צוכאפען מיד פאר דער האנט און אפצושטעלען מיד. א פיל איז דורכנעפלויגען צווישען אונז. און אנדער פיל האט זיך אפגעשלא־גען אן א שטיין, איז צעשפליטערט נעוואָרען און אראפנעפאלען אויף דער ערד. דאס איז שוין נעווען צופיעל. איך האב פלוצ־לינג מיט אלע מיינע כחות א ציה נעטון די פיל. ל א נ נ ־ א ו י ע ר האט ארויסנעלאזט א שארפען נעשרייי, בעת איך האב זי ארויסנעשלעפט, און האט מיד מיט כעס א קלאפ נעטון. אבער אין א וויל ארום זיינען מיר שוין ווידער נעלאפען מיט פולער קראפט.

איך האב זיך אומגעקוקט. וויט הינטער אונז איז דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ן אויגער אליין שטיל נעלאפען פון טויט; ער האט זיך נעוואקעלט פון שווערער אנשטרענגונג און איז צייטען־ווייז כמעט נעפאלען פון די פיס; איינמאל איז ער טאקע אומגע־פאלען, אבער קיין נייע פיילען זיינען שוין מעהר נישט אנגעקומען. ער האט זיך קוים אויפנעשטעלט אויף די פיס. די עלטער איז מיט שווערער לאסט נעפאלען אויף איהם, אבער ער האט קיין חשק נישט נעהאט צו שטארבען. די דריי פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן, וועלכע זיינען איצט נעלאפען צו אונז פון זייער לויערונגס־ארט אין וואלד, האבען איהם לייכט נעקאנט כאפען, אבער זיי האבען דאס נאר־נישט פארזוכט צו טון. אפשר איז ער נעווען צו אלט און הארט. דערפאר אבער האבען זיי נעוואלט האבען דעם ח א ר ל א ז ע ן אן מיין שוועסטער, וויל בעת איך האב פון די בויטער נעקוקט צורוק, האב איך נעקאנט זעהן, וויי די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען מיט שטיינער נעקלאפט זיי איבער די קעפ. אייגער פון די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן איז נעווען דער אלטער דארער יענער, וועלכער האט נעהונקען אויף א פוס.

מיר זיינען דורך די בויטער אוועק צו די היילען — אן אויס־נערענטער און אויפנערודערטער המון, וואס האט מיט זיין ג טומעל

פארטריבען פון זיך אין די לעכער ארײן אלע קלײנע בריאה־לער פון וואלד אין געצוואונגען די סאיקעס אויפצוהויבען א חוצפה־דיגען געשריי. אזוי ווי די נעפער אין פאראיבער, האט ל א נ ג ־ ל י פ איצט געווארט אויף זיין זיידען, דעם אלטען מ א ר ד ־ ב י י ז; און מיט דעם חלל פון א דור צוויישען זיי האט דער אלטער מיט'ן יונגען זיך נעשלאפט הינטער אונז.

און אזוי ארום איז ל א נ ג ־ א ו י ע ר צוריק געווארען א בחור. אין יענער נאכט בין איך געשלאפען מיט איהם אין דער אלטער הייל און אונזער אלט צוזאמענלעבען האט זיך ווידער אנ־געהויבען. דער פארלוסט פון זיין פרוי האט איהם, ווייזט אוים, נישט פארשאפט קיין שום שמארץ. ער האט יעדעמפאלס נישט ארויסגעווייזען קיין שום סימן פון שמארץ אדער פון בענקשאפט נאך איהר. אט די וואונד, וואס ער האט באקומען אין פיס, האט איהם יא נעפלאגט און עס האט נענומען א ווײל צייט ביז עס האט זיך צו איהם אומגעקערט זיין אמאלינע לעבעדינקייט.

מ א ר ד ־ ב י י ז איז געווען דער איינציגער אלטער מיט־גליד פון דער האדעג. צייטענווייז, וועז איך קוק צוריק צו יענער צייט אז ווען זיין אנבליק ערשיינט פאר מיר צום קלארסטען, באמערק איך א מערקווירדיגע עהנליכקייט צווישען איהם אז דעם פאטער פון מיין פאטער'ס נערטנער. דעם נערטנער'ס פאטער איז געווען א זעהר איינגעדארטער אז איינגעשרומפענער זקן; אז ווען ער האט אזוי נעקוקט מיט זיינע קלײנמשיקע מרערענדיגע אויגען אז נעקייט מיט זיינע יאסלעס אהן צייהן, האט ער אויסגעזעהען פונקט, ווי מ א ר ד ־ ב י י ז. די דאזיגע עהנליכקייט פלעגט מיר קינדווייז שרעקען. איך בין אלע מאל אוועקגעלאפען, וועז איך האב דערזעהען דעם אלטען, שלעפענדיג זיך אויף זיינע צוויי שטע־קענס. דער אלטער מ א ר ד ־ ב י י ז האט אפילו נעהאט עפעס א שיטער אז פאנאנדערגעוואקסען וויים בערדעל, וואס האט אויס־געזעהען, ווי די באקענבארדען פון דעם אלטען מאן.

ווי איך האב געזאגט, איז מ א ר ד־ ב י י ן געווען דער אייניגינער פֿלטער מיטגליד פון דער הארדע. ער איז געווען אן אויסנאם. אונזערע מענשען האבען קיינמאל נישט דערלעבט די עלטער. מיטעל־יעהריגע מענשען האבען זיך אויך גאנץ זעלטען געטראפֿען צוויישען אונז. טויט דורך נוואלד איז געווען דער געווענליכער טויט. זיי זיינען געשטארבען. ווי מיין פאטער איז געשטארבען. ווי ק ר ו ם־ צ א ה ן איז געשטארבען. ווי מיין שוועסטער און דער ה א ר ל א ז ע ר זיינען נאר וואס געשטארבען—אומגעריכט און ברוטאל. איז זייער פולער קראפט און איז דער כאמע מיט פון זייער לעבענסוועג. נאטירליכער טויט? צו שטארבען דורך גוואלד איז אין יענער צייט געווען דער נאטירליכער שטייגער פון שטארבען.

קיינער פון דער הארדע איז נישט געשטארבען פון אלטקייט. מיר איז אזא פאל נישט באוואוסט. אפילו מ א ר ד־ ב י י ן איז נישט געשטארבען מיט אזא טויט. און ער איז אין מיין דור געווען דער אייניגינער, וואס האט נעהאט א שאנס אזוי צו שטארבען. א שלעכטע פארקריפלונג, וועלכע נישט איז צופעליגע אדער צייטווייליגע אפשוואכונג פון די כחות האט געמיינט א שנעלען טויט. בכלל פלעגט קיינער נישט צוזעהן די דאזיגע טויטענפאלען. מיטגלידער פון דער הארדע פלענען פשוט פארשווינדען פון אויג. זיי פלענען פארלאזען די הייליגן אין פריהמארגען און מעהר קיינמאל נישט צוריקקערען זיך. זיי זיינען פארשוואונדען געווארען אין די נישט־נעזעטיגטע מאגנעם פון די רויב־חיות.

דער דאזיגער איבערפאל פון די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן אויף דעם מערען־לאנד איז געווען דער אנהויב פון דעם סוף, כאטש מיר האבען וועגען דעם נישט גע wואוסט. מיט דער צייט האבען די יענער פון דעם פ י י ע ר־ פ א ל ק זיך אנגעהויבען באווייזען אלץ אפטער. זיי פלענען קומען צו צוויי און צו דריי, קריכענדיג שטיל דורכ'ן וואלד; מיט זייערע פליהענדיגע פיילען זיי

נען זיי געווען אימשטאנד צו מאכען צונישט די דיסטאנץ אוז ארונ־ טערצובריינגען זייער רויב פון דעם שפיץ פון דעם העכסטען בוים. נישט דאדפענדיג אליין ארויפקלעטערען אהין. דער פיילענבוי־ גען איז געווען א מין נוואלדיגע פארשטארקונג פון דער קראפט פון זייערע שפרינג־ אוז גרייף־מוסקולען אוז זיי האבען געקאנט שפרינגען אוז טויטען אויף א שטח פון א הונדערט פוס אין מעהר. דאס האט זיי נעמאכט פיעל שרעקליכער פון ש ו ו ע ר ד ־ צ א ה ן גופא. אחוץ דעם זיינען זיי נאך נעווען זעהר קלוג. זיי האבען פארמאגט לשון, וואס האט זיי געגעבען א מעגליכקייט בע־ סער צו דענקען, אוז דערצו נאך האבען זיי פארשטאנען, ווי צו האנדלען קאאפעראטיוו.

מיר זיינען אלע געווען זעהר פארזיכטיג, וועז מיר האבען זיך געפונען אין וואלד. מיר זיינען דארט נעווען פלינקער, וואכ־ זאמער אוז שרעקעווידינגער. די בוימער זיינען שוין מעהר נישט נעווען קיין שוץ, אויף וועלכער מען האט נעקאנט זיך פארלאזען. מיר האבען מעהר נישט נעקאנט זיך פארקלייבען אין דער הויך אויף א בוים אוז אראפלאכען צו אונזערע פלייש־פרעסענדיגע שונאים, וועלכע זיינען געשטאנען אונטען. די פ י י ע ר ־ מ ע נ ־ ש ע ן זיינען נעווען פלייש־פרעסענדינע בריאות מיט קרעלען אוז פאנג־צייהן א הונדערט פוס לאנג, די שרעקליכסטע פון אלע רויב־ חיות, וועלכע האבען זיך ארומנעיאגט איבער דער פרימיטיווער וועלט.

איינמאל אין א פריהמארגען, איידער נאך די הארדע האט זיך צעשפרייט איבער'ן וואלד, האט א פאניק ארומגעכאפט די וואכ־ סער־טרענער אוז די, וועלכע זיינען נעגאנגען אראפ צום טייך טרינ־ קען וואסער. די נאנצע הארדע האט זיך א לאז נעטון לויפען צו די היילען. אין אזעלכע פאלען האבען מיר נעהאט א נעוואוינהייט פריהער צו לויפען אוז דערנאך ערשט אויסצופארשען. מיר האבען נשוארט אין די עפענונגען פון אונזערע היילען צו זעהן, וואס עס

וועט דא פארקומען. אין א צייט ארום איז איינער א פ י ע ר ־ מ ע נ ש פארזיכטיג ארויסגעטרעטען אויף דעם אפענעם פלאץ, דאם איז געווען דער קליינער אויסגעארטער אלטער יענער. ער איז א לאנגע צייט נעשטאנען און האט אונז באטראכט, קוקענדיג ארויף צו אונזערע היילען און אויף דער וואנט פון בארג. ער האט מיט איינעם פון די שטענדלעך זיך ארומגעלאזט צו א טרונק־ פלאץ, צוריקקערענדיג זיך אין עטליכע מינוט ארום מיט אן אנדער שטענדל. נאך דעם איז ער ווידער נעשטאנען און האט א לאנגע צייט אונז אויפמערקזאם באטראכט. ער האט זיך אויסגעדרעהט און אוועקגעהונקען אין וואלד אריין, בעת מיר האבען פון אונזערע הייל־עפענונגען נערופען איינע צו די אנדערע מיט קלאנענדינע שטימען.

זעכצעהנטער קאפיטעל

איך האב זי געפונען אין דער אלטער נענענד לעבען דעם יאגדעס־זומפ, וואו מיין מוטער האט געוואוינט און וואו איך און ל א נ ג ־ א ו י ע ר האבען אויפגעבויט אונזער ערשטע נעסט אויף א בוים. דאס איז פארגעקומען אומנעריכט. וועז איך בין צוגעקומען צום בוים, האב איך דערהערט די באקענטע וווייכע קלאנגען און האב ארויפגעקוקט. זי, די ג ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע, איז טאקע דארט געווען; זי איז נעזעסען אויף א צווייג, האט געשאקעלט מיט די פיס און אראפגעקוקט צו מיר.

איך בין א געוויסע צייט נעשטאנען שטיל. איך בין געווען זעהר נליקליך צו זעהן זי. אבער באלד האט א געפיהל פון אומרוה און פיין פארפלייצט דאס דאזיגע גליק. איך האב אנגעהויבען ארויפקלעטערען צו איהר אויפ'ן בוים און זי האט נענומען לאנגאם צוריקצוציהען זיך פון דעם צווייג. ווי נאר איך בין צו איהר, האט זי געגעבען א שפרונג אין דער לופטען און איז ארויף אויף די צווייגען פון דעם צווייטען בוים. זי האט ארויסגעקוקט צו מיר פון צווישען די שארכענדיגע בלעטער, ארויסלאזענדיג וויי־כע קלאנגען. איך בין גלייך אריבערגעשפרונגען צו איהר. נאר א שטארקען געיעג האט זיך די דיסטאנץ צווישען אונז פארטא־פעלט, וווייל זי האט שוין ארויסגעקוקט צו מיר דורך די בלעטער פון א דריטען בוים און געלאזט פון דארטען הערען איהרע וווייכע קלאנגען.

איך האב אנגעהויבען באגרייפען, אז איצט איז דאס עפעס אנדערש, ווי אמאל. איידער איך און ל א נ ג ־ א ו י ע ר האבען

זיך אוועקגעלאזט אויף אונזער אוואנטוריסטישער רייזע. איך האב זי נעוואלט האבען, און איך האב געוואוסט, אז איך האב זי נעוואלט האבען. און זי האט דאס אויך געוואוסט. און אט דערפאר האט זי מיך נישט געלאזט צוקומען צו זיך נאהענט. איך האב פאר־געסען, אז זי איז נאר נעווען די ג ר י נ ג ־ פ י ס י ג ע און אז אין דער קונסט פון קלעטערען איז זי אמאל נעווען מיין לערערין. איך האב זי פארפאלגט פון בוים צו בוים און זי האט זיך פון מיר אלץ ארויסגעדרעהט און שטאהענדיג פונקט אויף אזוי פיעל וויים פון מיר, אז איך זאל זי נישט קאנען גרייכען, האט זי געקוקט אויף מיר מיט ליבליכע אויגען, האט ארויסגעלאזט ווייכע קלאנגען, האט געטאנצט, געטריסעלט דעם בוים און איז געשפרונגען אנט־קעגען מיר. אבער וואס מעהר זי האט זיך פון מיר ארויסגעדרעהט, אלץ מעהר האב איך זי נעוואלט כאפען, און די בריים־אויסגעשפרייט נאכמיטאג־שאטענס האבען עדות געזאגט וועגען דער אומזיס־טינקייט פון מיין נאנצער מיה.

יאגענדיג זיך נאך איהר, אדער אפרוהענדיג זיך פון־צייט־צו־צייט אויף א דערבייאינגען בוים, האב איך באמערקט די ענדערונג, וואס איז אין איהר פארגעקומען. זי איז איצט נעווען גרעסער, שוועי־רער, דערוואקסענער. איהרע ליניעס זיינען נעווען רונדער, איהרע מוסקולען פולער און עס איז נעווען אין איהר עטוואס אזוינס פון דער רייפקייט, וואס איז נעווען נייי און האט מיך אנגעטריבען צו איהר.

עס זיינען פאראיבער דריי יאר, זינט זי איז נעווען אוועק פון מיר — צום ווינצינסטען דריי יאר, און די ענדערונג, וואס איז פאר דער צייט פארגעקומען אין איהר, איז נעווען א נאנץ־דייט־ליכע. איך זאג, דריי יאר; דאס איז אויף אזוי פיעל ריכטיג, אויף וויפיעל איך קאן נאר מעסטען די צייט. עס קאן זיין, אז עס איז פאראיבער נאך א פערט יאר, וואס איך האב צוזאמענגעמישט מיט די נעשעהענישען פון די אנדערע דריי יאר. וואס מעהר איך מראכט

וועגען דעם, אלץ זיכערער וער איר, אז עס האבען נעמוזט פאר־
איבער נאנצע פיער יאר, זינט זי איז אוועק פון מיר.

וואהין אזן נאר וואס זי איז נעווען אוועק אזן וואס עס איז
מיט איהר נעשעהען אין פארלויף פון דער דאזיגער צייט, וויים
איך נישט. זי האט עס מיר בשום אופן נישט נעקאנט דערצעה־
לען, פונקט ווי איך אזן ל א נ נ ־ א ו י ע ר האבען נישט נע־
קאנט דערצעהלען דער הארדע, וואס מיר האבען נעזעהען אויף אונ־
זער רייזע. עס איז טעגליך, אז זי האט, ווי מיר, אוועקנעלאזט
זיך אייגע אליין אויף אן אוואנטוריסטישער רייזע. פון דער
אנדערער זייט קאן אויך זיין, אז ר ו י ט ־ א ו י נ איז דאס נע־
ווען די אורזאך פון איהר אוועקנעהן. עס איז א זיכערע זאך, אז
ער האט פון צייט־צו־צייט, וואנדערענדיג איבער די וועלדער, נע־
מוזט זיך אנשטויסען אויף איהר; אזן אויב ער האט זי נאר פאר־
פאלנט, איז נאר קיין פראגע נישט, אז דאס איז שוין נעווען נאנץ
נענוג צו פארטרייבען זי פון דארטען. פון די שפעטערדינע נע־
שהענישען בין איך נעניינט נעווען צו גלויבען, אז זי האט נעמוזט
ארומוואנדערען וויים אוועק צו דרום, אריבער א קייט פון בערג
אזן נאר וויייטער צו די ברענזען פון א פרעמדען טייך, וויים אוועק
פון איהר איינענעם מין. פיעל ב ו י ם ־ מ ע נ ש ע ז האבען דארט
נעוואוינט אזן איך רעכען, אז דאס האבען זיי ענרליך נעמוזט זי
טרייבען צוריק צו דער הארדע אזן צו מיר. מיינע מאטיוועז פון
דער דאזיגער השערה וועל איך דערקלערען שפעטער.

די שאטענס זיינען נעווארען לענגער, איך האב זיך נעיאגט
נאך איהר נאך מיט פעהר הייז, ווי פריהער, אזן האב זי אלץ נישט
נעקאנט כאפען. זי האט נעמאכט דעם אנשטעג, ווי זי וואלט זיך
נוואלדיג אנגעשטרענגט נישט צו לאזען זיך כאפען, אזן זי האט
די נאנצע צייט אויסנעפיהרט צו האלטען זיך נאר אויף א קורצער
שטרעקע פון מיר. איך האב פארנעסען אז אלץ — אז דער צייט,
אז דער צופאלענדינער נאכט אזן אז מיינע פלייש־פרעסענדיגע
שונאים. איך בין נעווען וואנזיניג פון ליבע צו איהר אזן אויך פון

כעס. וואס זי האט מיך נישט צוגעלאזט צו זיך. עס איז מארגע, ווי אזוי צט דער כעס האט אויסגעזעהען צו זיין א טייל פון מיין בא־ נער צו איהר.

איך האב, ווי געזאגט, פארגעסען אן אלץ. לויפענדיג איבער אן אפענעם פלאץ, בין איך מיטאמאל ארויין מיט בויידע פים צווי־ שען א קאלאניע שלאנגען. זיי האבען מיך נישט איבערגע־ שראקען. איך בין געווען וואנזיניג. זיי האבען זיך א לאז געטון צו מיר, אבער איך האב זיך נעגעבען א דרעה, א שפרונג אפ און בין געלאפען ווייטער. איך האב זיך אנגעשטויסען אויף א רי־ זענשלאנג, וואס וואלט אין א געוועהנליכער צייט ארויפגעיאגט מיך מיט א קוויטשערריי אויפ'ן שפיץ פון א בוים. אבער די ג ר י נ ג־ פ י ס י ג ע איז פארשוואונדען פון מיר און איך בין צוריק אראפגעשפרונגען אויף דער ערד און בין ווייטער געלאפען. איך האב זיך קוים־קוים ארויסגעראטעוועט פון דער געפאר. עס איז נאך דארט נעזיעון מיין אלטער שונא, די היענא. פין מיין אויפזיהרונג איז זי געוועון זיכער, אז עטוואס ווערט באלד פאסירען, און האט א שטונדע נאכאנאנד מיך נאכגעפאלגט.

איינמאל האבען מיר אויפגערייצט א מחנה ווילדע חזירים און זיי האבען זיך נעגומען יאגען נאך אונז. די ג ר י נ ג־ פ י ס י ג ע האט זיך איינגעשטעלט צו טון א ברייטען שפרונג צווישען די בוי־ מער; אבער פאר מיר איז דאס געווען שוין ציפיעל. איך האב נעמוזט אראפלאזען זיך אויף דער ערד. דארט זיינען געווען די חזירים. איך האב זיך וועגען דעם נישט געקומערט. איך האב זיך אראפגעלאזט אויף דער ערד אויף א שטרעקע פון עטליכע שפאן בון דעם נאהענטסטען חזיר. זיי זיינען מיר פאלאפען דעם וועג פין א זייט און האבען מיך ארויפגעיאגט אויף צוויי באזונדערע בוימער, וועלכע האבען זיך נעפונגען אייסער מיין וועג. איך האב זיך ווידער אמאל אייגעשטעלט אראפצולאזען זיך אויף דער ערד, בין אפ־

נעלאפען א שטיקעל וועג אויף צוריק און זיך פארנומען אויף א ברייטען אפענעם פלאץ, בעת די נאנצע מחנה אויפנערייצטע חזירים האבען מיט א גרונצערי און א צייכן־קריצענישׂ זיך נע־יאגט נאך מיר.

וועז איך וואלט זיך אויסגענלימשט אדער נעשטרויכעלט נע־וואדען אוף יענעם אפענעם פלאץ, וואלט איך שוין קיין הקומה נישט נעוועז האבען. דאס האט מיט מיר גראד נישט פאסירט. כאטש איך האב זיך וועגען דעם נארנישט נעקימערט. איך בין נעווען אין אזא שטימונג, אז איך וואלט זיך אפילו נעקאנט צוזא־מענטרעפען מיט ש ו ו ע ר ד־צ א ה ן אליין אדער מיט א פאר צעהנדלינג שיסענדינע פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן. אט־אזא איז נעווען מיין ליבעס־משונעת. די ג ר י נ נ־פ י ס י נ ע איז אבער נעווען אנדערש. זי איז נעווען זעהר פערנינפטיג. זי האט נישט נעוואלט ריזיקירען מיט נארנישט און איך נעדענק, קוקענדג איצט צוריק דורך יארהונדערטער אויף דעם דאזיגען וועלדען ליבעס־נעיגע, אז זי איז נישט אוועקנעלאפען זעהר שטארק, בעת די חזירים האבען מיך פארהאלטען, נאר זי האט נעווארט אויף מיר, כדי וויטער פארטזוועצען דאס יאגניש. זי האט אויך אלעמאל אליין אויסנעקליבען די ריכטונג און איז נעלאפען וואוהין זי האט נעוואלט.

עס איז, ענדליך, אננעקומען די פינסטערניש. זי האט מיך נעפיהרט ארום דעם מאכיגען ריקען פון א טאל־וואנט, וואס האט ארויסגעשטאנדען צווישען די בוימער. דערנאך זיינען מיר אריין־נעדרונגען איז א נעדיכטער מאסע בושען, אז וועלכע איך האב זיך צעקראצט און צערראפעט די הויט. אבער זי איז פון דאנטען ארויס אומבאריהרט. זי האט נעוואוסט דעם וועג. אין דער מיט פון דעם נעדיכטען וועלדעל איז נעווען א גרויסער דעמב. וועז זי האט אויף איהם ארויפנעקלעטערט, האב איך זיך נעפונען זעהר נאהענט פון איהר; און אין די אפצווייגען פון דעם דאזיגען דעמב,

אין דער נעסט, וואו איך האב זי אזוי לאנג אוז נאנץ אומזיסט געזוכט, האב איך זי נעכאפט.

די היענא האט זיך ווידער אמאל נעלאזט נאך אונזער שפור; זי איז איצט נעזעסען אונטער'ן בוים אויף דער ערד און ארויסגעלאזט קלאנגען פון הונגער. אבער אונז האט דאס נארנישט געארט און מיר האבען נעלאכט פון איהר. וועז זי האט א ברום נעטון און איז אוועק צוריק דורכ'ן וועלדעל.

עס איז געווען פריהלינגס־צייט און פיעל פארשיידענארטיגע קלאנגען האבען זיך נעהערט אין די נעכט. ווי געווהנליך אין דער דאזיגער צייט פון יאר, זיינען צווישען די חיות פארגעקומען פיעל נעשלעגען. מיר האבען פון אונזער נעסט נעקאנט הערען דאס שרייען אוז הירזשען פון ווילדע פערד, דאס טרומייטערען פון עלפאנטען אוז דאס ברומען פון לייבען. עס האט זיך אבער באוויזען די לבנה, די לופט איז געווען וואארעם, אוז מיר האבען נעלאכט אוז האבען נאר קיין מורא נישט נעהאט.

דעם צוויטען פריהמארגען, נעדענק איך, האבען מיר זיך אנגעשטיסען אויף צווייי אויער־הענער, וועלכע האבען זיך אזוי ווילד נעשלאגען. אז איך בין נלייך צו צו זיי אוז האב זיי ביידען א כאפ נעטון פאר די העלזער. אויף אזא אופן האב איך אוז די ג ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע באקומען א חתונה־אנבייסען. זיי זיינען געווען מחיה'דיג. אין פריהלינג איז נעווען לייכט צו כאפען פיינעל.

איינמאל בייאכט האבען צווייי הירשען זיך נעשלאגען אין שיין פון דער לבנה, בעת איך אוז די ג ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע האבען דאס צוגעקוקט פון די בוימער; אוז מיר האבען נעזעהען, ווי א לייב אוז א לייבעכע זיינען שטילערהייט צוגעקראכען צו זיי אוז זיי נעטוויט אין מיטען נעשלעג.

ווער ווייסט, ווי לאנג מיר וואלטען אזוי נעקאנט וואוינען אויף דעם בוים פון דער ג ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע ר. אבער איינמאל,

בעת מיר זיינען נעווען אוועק, איז דער בוים דערשלאגען געוואָרען פון א דונער. עס זיינען אפגעבראכען געוואָרען די גרויסע צווייגען און די נעסט איז צעשטערט געוואָרען. איך האב אנגעהויבען איבערבויען, אבער די ג ר י נ ג - פ י ס י נ ע האָט מיר נאָר נישט געוואָלט האבען מיט איהר צו טון. ווי איך האב זיך שפעטער דערוואוסט, האָט זי שטאַרק מורא געהאט פאר א דונער. און איך האב זי דעריבער נישט געקאנט באווענען צו נעהן צוריק אויפ'ן בוים.

און אזוי האָט עס געטראָפען, אז מיר זיינען נאכדעם, ווי אונזער האניג-חודש איז פאראיבער, אוועק צוריק צו די הייליגען. ווי ל א נ ג - א ו י ע ר האָט מיך ארויסגעוואָרפען פון דער הייל, וועו ער האָט התונה געהאט, אזוי האב איך איהם איצט ארויסגעוואָרפען; און איך און די ג ר י נ ג - פ י ס י נ ע האבען זיך דאָרט באזעצט, בעת ער איז געשלאָפען ביינאכט אין דעם הורכגאנג פון דער מאָפעלטער הייל.

מיט אונזער אנקומען צו לעבען מיט דער הארדע איז געקומען אויף אונז א צרה. ר ו י ט - א ו י נ האָט פון דער ז י נ ג ע נ - ד י נ ע ר אן געהאט שוין אהן א שיעור וויבער. זי איז אייעק אין דעמזעלביגען וועג, וואָס די אנדערע וויבער זיינע. איצט האָט ער געהאט א קליין, ווייך, אומעטיג באשעפעניש, וואָס האָט די נאכצע צייט געווייניגט און געבנוקעט, עס מאכט נישט, צ' האָט ער זי געשלאָגען אדער נישט; און איהר פארלאָזען די וועלט איז נאָר געווען א פראגע פון א זעהר קורצער צייט. אבער איידער נאָך זי איז געשטאָרבען, האָט ר ו י ט - א ו י נ שוין געוואָרפען אן אויג אויף דער ג ר י נ ג - פ י ס י נ ע ר; און ווען זי איז געשטאָרבען, האָט זיך אנגעהויבען דאָס פארפאלגען פון דער ג ר י נ ג - פ י ס י נ ע ר.

וואויל איז צו איהר, וואָס זי איז געווען די ג ר י נ ג - פ י ס י נ ע, וואָס זי האָט פארמאָגט די וואונדערבארע פעהיגקייט

צו לויפען געשווינד דורך די בוימער. זי האט נעמוזט אנווענדען איהר גאנצע קלוגשאפט און געוואנטקייט, כדי אויסצומיידען די קרעלען פון ר ו י ט - א ו י נ. איך האב איהר נישט געקאנט העלפען. ער איז געווען אזא מאכטיגער מאנסטער, אז ער האט מיך נעקאנט צעריסען אויף פיץ-פיצלעך. איך האב שוין אזוי אויך ביז'ן טויט אריין ארומגעטראגען זיך מיט א צעשעדיגטען אקסעל, וועלכער האט מיר וועה געטון און איז אין א רעגענדיגען וועטער נעלעהמט געווארען, און דאס איז געווען א סימן פון זיין האנט-ארבייט.

די ג ר י נ נ - פ י ס י נ ע איז געווען קראנק איז דער צייט, ווען איך האב פון איהם געקראגען דעם דאזיגען צייכען. עס האט געמוזט זיין א לייכטער אנגריף פון מאלאריע, פון וועלכער מיר האבען צייטענווייז געליטטן; אבער וואס עס זאל נישט געווען זיין, איז זי דערפון געווארען פארשלאפען און שווער. זי האט פאר-לאדען די נעווהנליכע שפרינג-קראפט פון איהרע מוסקולען און ווען ר ו י ט - א ו י נ האט זי צוגעשפארט צו א ווינקעל לעבען דעם לאנער פון די ווילדע הינט, אויף אייניגע מייל אין דרום-זייט פון אונזערע היילען, איז פאר איהר אודאי געווען נישט קיין גרינגע זאך אוועקצולויפען. אין א געווהנליכער צייט וואלט זי זיך נעדרעהט ארום איהם, וואלט גלייך אוועק פון איהם און דער-גרייכט די שוץ פון אונזער היל מיט דער קלייניער עפענונג. אבער זי האט נישט געקאנט זיך דרעהען. זי איז געווען צו מיד און לאנגזאם. ער איז איהר יעדעם מאל פארלאפען דעם וועג, ביז וואנען זי האט אויפגענעבען דעם פארזוך און האט איהר גאנצע ענערגיע אנגעווענדט נאר אויף ארויסדרעהען זיך פון זיינע קרע-לען.

וואלט זי נישט געווען קראנק, וואלט דאס געווען פאר איהר א קינדער-שפיל; אבער איצט האט דאס געפארט פון איהר איהר גאנצע פארזיכט און ליסטיגקייט. זי האט געהאט אנטקעגען

איהם א פארצוג דערמיט, וואס זי האט נעקאנט זיך האלטען אויף דינערע צוויינען, איידער ער, און מאכען ברייטערע שפרונגען. זי האט נאך דערצו אויך געקאנט נאנץ נעמי נעמען אויסרעכענען א דיסטאנץ און זי האט נעהאט אן אינסטינקט צו וויסען די קראפט פון יעדען ריטעל און יעדען צווייג.

דאס איז נעווען אן אומענדליך נעיענ. זיי האבען זיך נעיאנט אויף לאנגע שטרעקען וויט ארום איבער'ן וואלד. די האַרדע איז בשעת מעשה נעווען שטארק אויפנערודערט. זיי האבען אויפנעהויבען א ווילדען נעפילדער, וואס האט דערנרייכט דעם העכסטען פונקט. וועו ר ו י ט - א ו י נ איז נעווען וויט־אוועק, און איז באלד פארשטילט נעוואָרדען, ווי נאר ער איז צוגעקומען נאהענט פון זיי. זיי זיינען נעווען אוממאכטינע צוקוקער. די נקבות האבען נעקוויטשעט און נעפלאפלט און די זכרים האבען אין הילפלאזען צארן נעקלאפט זיך אין ברוסט. נ ר ו י ס - נ ע ז י כ ט איז נעווען אויפנעבראכט מעהר פון אלעמען, און כאטש ער איז שטילער נעוואָרדען, וועו ר ו י ט - א ו י נ האט זיך דערנעהענטערט, אבער נישט אויף אזוי פיעל, ווי אנדערע.

איך, פון מיין זייט, האב דא נישט נעשפילט קיין בראווע רא. איך ווייס, אז איך בין דא ווייט נישט נעווען קיין העלד. און צו וואס וואלט ווידער נעבראכט מיין אריינלאזען זיך אין קאמף מיט ר ו י ט - א ו י נ? ער איז נעווען דער מאכטיגער מאנסטער, די אוימגעהויער־ווילדע בריאה, און עס וואלט פיר מיר נאר קיין האפענונג נישט נעווען אין א צוזאמענשטויס פון אונזערע ביידע'ס קרעפטען. ער וואלט מיך נעהרג'עט און די לאנע וואלט נעבליבען נישט נעענדערט. ער וואלט נעכאפט די נ ר י נ נ - פ י ס י נ ע נאך איידער זי וואלט נעקאנט דערנרייכען די הייל. און דעריבער האב איך נאר נעקאנט צוקוקען אין הילפלאזען צארן, אפקערען פון דעם וועג און אויפהערען ליארעמען, וועו ער איז צוגעקומען צו נאהענט.

די צייט איז נעלאפען. עס איז שוין נעווען נאכמיטאג. און דאס נעיעג האט נאר אלץ נישט אויפנעהערט. ר ו י ט ־ א ו י נ האט זיך פארלייגט צו פארמאטערען די ג ר י נ נ ־ פ י ס י ג ע. ער האט זי בכיון פאריאגט. נאר א לאנגען יאנענישׂ האט זי אננעהויבען ווערען מיר און האט מעהר נישט נעקאנט לויפען, ווי פריהער, אהן אן אטעם. דעמאלט האט זי זיך אוועקגעלאזט וויט איבער די דינסטע צווייגען, וואוהין ער האט נישט נעקאנט פאלגען נאר איהר. זי וואלט אפשר נעקאנט אויף אזא אופן אפכאפען דעם אטעם, אבער ר ו י ט ־ א ו י נ איז נעווען בייז, ווי א טייוועל. נישט האבענדיג קיין מענליכקייט צו פאלגען נאר איהר, האט ער נענומען טרייסלען דעם בוים. כדי זי פון דארט צו פארטרייבען. ער האט מיט זיין נאנצער קראפט און וואג נעטרייסלט דעם צווייג הין און צוריק, ביז וואנען ער האט זי אראפנעשמיסען, ווי מען שמייסט אראפ א פלינ פון א בייטש. דאס ערשטע מאל האט זי זיך נעראטעוועט דערמיט, וואס זי איז אראפנעפאלען אויף ני־ דערינערע צווייגען. אן אנדער מאל איז זי, אמת, אראפנעפאלען אויף דער ערד, אבער די צווייגען האבען דאך אפנעשוואכט איהר פאל. און נאך א מאל האט ער זי מיט אזא רציחה אראפנעשמי־ סען פון דעם צוויג, אז זי איז אפנעווארפען נעווארען אין דער לופטען אויף אן אנדער בוים. עס איז נעווען צום שטוינען, ווי אזוי זי האט זיך דאס אנגעכאפט אן זיך נעראטעוועט. זי האט נעזוכט די צייטווייליגע שוץ פון די דינע צווייגען נאר דעמאלט, ווען זי איז דערצו נעטריבען נעווארען. אבער זי איז נעווען אזוי מיד, אז זי האט אנדערש נישט נעקאנט איהם אויסמיידען און איז נעצוואונגען נעווען אנצוכאפען זיך פון צייט צו צייט פאר די דינע צווייגען. דאס נעיעג האט אלץ נישט אויפנעהערט און די מענ־ שען פון דער הארדע האבען אלץ נענוואלדעוועט, זיך נעשלאגען אין ברוסט און נעקריצט מיט די צייהן. דערנאך איז נעקומען דער סוף. עס איז כמעט נעווען די צייט פון דעמערונג. ציטערענדיג, כאפענדיג און קוים כאפענדיג דעם אטעם, האט די ג ר י נ נ ־

פ י ס י נ ע אזוי נעבעכדיג זיך אננעהאלטען אז א הויבען דינעם צוויינ. ביז דער ערד איז נעווען א דרייסיג פוס אזן קיין זאך האט זיך נישט נעפונגען אין דער מיט. ד ו י ט ־ א ו י נ האט נידעריגער זיך נעווינגט הין אזן צוריק. דער צוויינ איז נעווארען א מין אומרוה, וואס האט זיך נעווינגט אלץ ברייטער אזן ברייטער מיט יעדען טרייסעל פון זיין קערפער. דערנאך האט ער מיטאמאל, איידער דער צוויינ האט צייט נעהאט אראפציבוינגען זיך אראפ, זיך א ווינ נעטון אין דער נעגענזייטינגער ריכטונג. איהרע הענט האבען נאכנעלאזט דעם צוויינ אזן זי איז מיט א נעשריי ארונטער־נעפאלען אויף דער ערד.

אבער זי האט, פליהענדיג אין דער לופטען, זיך אויסנעגלייכט אזן האט זיך אראפנעלאזט אויף דער ערד מיט די פים צוערשט. פאלענדיג אן אנדער מאל פון אוא הויך, וואלט די שפרינג־קראפט פון איהרע פים אפגעשוואכט דעם שטויס. אבער איצט איז זי נעווען אהן כחות. זי האט נישט נעקאנט אויסנוצען די פליקקייט פון איהרע פים. זיי האבען זיך איהר אינטערגעבראבען, אפשוואכענדיג נאר טיילווייז דעם שטויס פון פאל, אזן זי האט זיך איבער־נעקערט אויף א זייט. דאס האט זי גראד נישט נעשעדיגט, עס האט איהר אבער דערפון פארכאפט דער אטעם. זי איז נעלעגען א הילפלאזע אזן האט שוואר נעאטעמט.

ד ו י ט ־ א ו י נ האט זיך א לאז נעטון צו איהר אזן האט זי א כאפ נעטון. מיט זיינע קניפעלדינע פינגער אריינגעפלאכטען אין האר פון איהר קאפ, האט ער זיך אויפגעשטעלט אין האט נעברומט מיט טריאומף אזן פארכטונג צו דער איבער־נעשראקענער ארדע, וואס האט דאס ציגעזעהען פון די בוימער. דעמאלט בין איך שיין נעווא־ען אייסער זיך. די מיישב/דיגקייט איז אוועק מיט'ן ווינט; דער וויללען פון מיין גיט צו לעבען איז פארגעבען נעווארען. פונקט דאז, וואו ער האט נעברומט, האב איך פון הינטען אהם זיך א וואַרף נעטון אויף איהם. מיין אנגריף

אויף איהם איז נעווען אזוי אומדערוואַרט, אז איך האָב איהם אומ־ ערפען פון די פיס. איך האָב איהם ארומגעבאַפט מיט די הענט אין מיט די פיס און האָב זיך אנגעשטרענגט נישט צו לאָזען איהם זיך אויפהויבען. עס וואָלט פאר מיר נישט מעגליך געווען דאָס אויסצופיהרען, ווען ער וואָלט נישט געהאָלטען די ג ר י נ ג־ פ ס י נ ע מיט איין האַנט פאר די האָר.

דערמוטיגט פון מיין האַנדלונג, איז ג ר ו י ס־ג ע ז י כ ט פלוצלינג צוגעשטאַנען צו מיר. ער איז צוגעלאָפען צו ר ו י ט־ א ו י ג, האָט זיך איינגעבויגען מיט די צייהן אין זיין אַרעם און האָט איהם געדראָפעט און גערופען דאָס נעזיכט. עס איז געווען דער פאַסינגער מאָמענט, אז די איבערינע פון דער האַרדע זאָלען אויך צישטעהן. עס איז נעווען א געלעגנהייט אפצורעכענען זיך איינ־ מאָל פאר אלע מאָל מיט ר ו י ט־ א ו י ג. זיי זיינען אבער פארבליבען דערשראָקענע אויף די בוימער.

ר ו י ט־ א ו י ג האָט אין קאָמף קעגען אונז ביידען נעמוזט נעווינגען. די אורזאַך, פארוואָס ער האָט נישט גלייך אויפ'ן אָרט נעמאַכט פון אונז א סוף, איז נעווען דאָס, ווען די ג ר י נ ג־ פ ס י נ ע האָט איהם געשטערט אין זיינע באַוועגונגען. זי האָט שוין נעהאַט אפגעבאַפט דעם אטעם און האָט אנגעהויבען ארויסווייזען א ווידערשטאַנד. ער האָט נישט נעוואָלט אפלאָזען די האַנט פון איהרע האָר, און דאָס האָט איהם נעמאַכט שווערער דעם קאָמף מיט אונז. ער האָט מיך א כאַפ נעטון פאר'ן אָרעם. דאָס איז נעווען פאר מיר דער אנהויב פונ'ם סוף. ער האָט אנ־ נעהויבען מיך שלעפען צו זיך, כדי ער זאָל קאָנען זיך איינבייסען מיט די צייהן אין מיין גאַרגל. ער האָט נערהאַלטען אפען דאָס מויל און נעשטשירעט מיט די צייהן. און דאָך, כאָטש ער האָט נאָר וואָס אנגעהויבען ארויסווייזען זיין קראפט. האָט ער אין דעם מאָמענט מיך א ציה נעטון פאר'ן אקסעל אזוי, אז איך האָב שוין דערפון געליטען מיין גאנץ לעבען.

און דא האט עפעס פאסירט. עס איז פארגעקומען נאכן אומגעריכט. א גרויסער קערפער האט זיך פלוצלינג א וואַרף געטון אויף אונז, בעת מיר האבען אלע פיער זיך צוואמענגעדרענגט. מיר זיינען מיט גוואלד אפגעריסען געוואָרען איינער פון דעם אנדערען, אפלאָזענדיג פון איבעראשונג די הענט, און האבען זיך געקייקעלט איבער דער ערד. אין דעם מאמענט פון שטויס האט גרויס־גרויזם ארויסגעלאזט א שרעקליכען געשריי. איך האב נישט געוואוסט, וואס עס האט אזוינס געטראפען, כאטש איך האב דערשפירט דעם טיגער און עס האט זיך מיר, בעת איך בין געלאפען ארויף אויף א בוים, א וואַרף נעטון איז די אויגען געשטריפטע פעל.

דאס איז געווען דער אלטער שוועדד־צאהן. מיט'ן טומעל וואס מ'ר האבען געמאכט, האבען מיר איהם אויפגעוועקט אין זיין נאָרע, און ער איז שטילערהייט צונעקראבען צו אונז. די גרינג־פיסינג איז ארויף אויפ'ן צווייטען בוים פון מיר און איך בין גלייך צוגעשטאנען צו איהר. איך האב זי ארומגענומען און שטייף צוגעדריקט צו זיך, און זי האט שטיל געווויינט און געכניקעט. פון אונטען איז צו אונז דערנאנגען א ברומעריי און א כראמשקעריי פון ביינער. דאס האט שוועדד־צאהן געמאכט פאר זיך אן אוועגטמאל פון דעם, וואס עס איז פריהער געווען גרויס־גרויזם. הינטער אונז איז געשטאנען רויט־אויג און האט מיט זיינע אננעצונדענע אויגען געקוקט אראפ. ער האט געזעהען פאר זיך א מאנסטער, וואס איז געווען מאכטיגער פון איהם. איך און די גרינג־פיסינג האבען זיך אומגעקערט און זיינען שטילערהייט אוועק איבער די בוימער צו אונזער הייל, בעת די נאנצע הארדע האט זיך פארזאמלט אין דער הויך און האט געוידעלט און באוואַרפען איהר אלטען שונא מיט אפגעבראכענע צווייגלער. ער האט געבייטשט מיט'ן עק און געברומט, אננעהענדיג זיך אין דערזעלביגער צייט מיט'ן עסען.

אט־אזוי זיינען מיר דאס נעראטעוועט געווארען. עס איז געווען נאר א צופאל, טאקע מעהר נישט, ווי א צופאל. וועז נישט דאס, וואלט איך געווען שטארבען אין ר ו י ט ־ א ו י ג ' ס קלא־מער און עס וואלט זיך נישט געווען אוועקציהען א ליניע פון א הונדערט טויזענט יאר, וואס האט נעפיהרט צו דורות, וועלכע לייענען צייטונגען, פאהרען אין עלעקטרישע טראמוואיען און — שרייבען דערצעהלונגען וועגען פארגאנגענע פאסירונגען, ווי אט־די דערצעהלונג איז געשריבען.

זיבעצעהנטער קאפיטעל

דאס האט געטראפען אין אנהויב הערבסט פון דעם פאלגענ־ דיגען יאר. נאכדעם, ווי ר ו י ט ־ א ו י נ איז דורכגעפאלען מיט דער ג ר י נ ג ־ פ י ס י נ ע ר, האט ער נענומען פאר זיך אן אנדער ווייב. און — זונדערבאר! — זי האט נאר אלץ געלעבט. אבער נאך זונדערבארער איז דאס, וואס זיי האבען געהאט א קינד פון עטליכע חדשים — ר ו י ט ־ א ו י נ ׳ ס ערשטלינג. זיינע פריהערדיגע ווייבער האבען קיינמאל נישט געלעבט נענוג צו גע־ בערען איהם קינדער. דאס פארגאנגענע יאר איז געווען זעהר א גוטס פאר אונז אלעמען. דער ווינטער איז געווען אויסערגעווענ־ ליך מילד אין שפייז האבען מיר געהאט בשפע. איך נעדענק באי־ זונדערס די ריבען פון יענעם יאר. די נים זיינען אויך זעהר שטארק געראטען און די ווילדע פלוימען זיינען געווען גרעסער אין זיסער, ווי געווענליך.

קורץ, עס איז געווע אן גאלדען יאר. און דעמאלט איז עס געשעהען. עס איז געווען גאנץ פריה און מיר אלע האבען זיך נאר געפונען אין די הייליגן. ווען דאס האט אומגעריכט מיט אונז ג־ טראפען. אין קאלטען גרוי פון באגינען האבען די מעהרסטע פון אונז זיך אויפגעכאפט פון שלאף צו באגענענען דעם טויט. איך און די ג ר י נ ג ־ פ י ס י נ ע האבען זיך אויפגעכאפט פון א גוואלדיגען טומעל. אונזער הויל איז געווען די העכסטע פון אלע אויפ׳ן בארג; מיר זיינען צונעקראכען צו דער עפענונג און הא־ בען ארונטערגעקוקט. דער אפענער פלאץ איז געווען פול מיט

פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. צום טומעל פון דער האַרדע זיינען נאָר צוגעקומען זייערע נעשרייען און גוואַלדען; אָבער ביי זיי איז נעווען צערדענונג און פּלאַנמעסיגקייט, בעת מיר האָבען דאָס נישט געהאַט. יעדער איינער פון אונז האָט נעקעמפט און געהאַנדעלט פאַר זיך אליין, און קיינער פון אונז האָט נישט נעווואוסט, ווי נרויס עס איז נעווען דאָס אומנליק, וואָס האָט מיט אונז איצט נעטראָפען.

אייַדער מיר האָבען אַנגעהויבען אַראָפּשליידערען אויף די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן שטיינער, האָבען זיי זיך פאַרזאַמעלט אין א נעדיכטער מאַסע צופוסענס פון בארג. אונזער ער־שטער שאָס האָט נעמוזט צעפּלעטען עטליכע קעפּ, ווייל וועז זיי האָבען צוריקגעטראָטען פון בארג, זיינען דריי פון זיי נעבליי־בען ליגען אויף דער ערד. די נעפאַלענע האָבען נאָר נעווארפען זיך און נעצאַפּלט, און איינער האָט נעפּרואווט אוועקקריכען ווייַ־טער. אָבער מיר האָבען זיי שיין צורעכט נעמאַכט. מיר, די זכרים פון דער האַרדע, האָבען נעברומט פון צארן און ארונטער־נעשליידערט שטיינער אויף די דריי פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. איניגע פון די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האָבען זיך צוריק־נעקערט, כדי אוועקצושלעפּען זיי אין א זיכערען אָרט, אָבער אונ־זערע שטיינער האָבען זיי צוריקנעטריבען.

די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן זיינען אריין אין רציחה. זיי זיינען אויך נעווארען פאַרזיכטיגער. נישט קוקענדיג אויף זייערע צאַרנדיגע נעשרייען, האָבען זיי זיך נעהאַלטען פון רעווייטענס אין האָבען נעשאָסען אויף אונז פון די בויגענס. דאָס האָט נע־מאַכט א סדה צו דעם וואַרפען פון שטיינער. וועז א פּינה־זעקס מענשען צווישען אונז זיינען נעפאַלען טויט און א פּאַר צעהנדלינג זיינען פאַרוואונדעט נעוואָרען. האָבען די איבערינע פון אונז זיך באַהאַלטען אין די הייליען. כאָטש די פּיילען האָבען מיך נעקאַנט נרייבען אין מיין הויבער הייל, איז אָבער די דיסטאַנץ נעווען נע־

נוג גרויס צו מאכען שווער דאס טרעפען אין ציל, אוו די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן האבען קיין סך פיילען אויף מיר נישט פארשוועגדט. איך בין נעווען נייגעריג. איך האב נעוואלט זעהן. בעת די ג ר י נ ג־ פ י ס י נ ע איז געבליבען אינעווענג אין דער הייל, ציטערענדיג פון שרעק אוו ארויסלאזענדיג שטיל קלאנגריגע קלאנגען איבער דעם, וואס איך האב נישט נעוואלט אריינקומען, האב איך זיך איינגעקארטשעט ביים אריינגאנג אוו האב צוגע־ קוקט.

דער קאמף צווישען אונז איז איצט אונטערגעבראכען נעווא־ רען. עס איז נעווען א מין שטילשטאנד. מיר זיינען נעווען אין די הייל, אוו די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן האבען געזוכט אונז ארויסצוקריגען פון דארטען. זיי האבען נישט נעוואגט צו קומען אין די הייל אין נאר אונז, אוו מיר האבען נישט נעוואלט ארויס־ שטעלען זיך אנטקעגען זייערע פיילען. וועז איינער פון זיי איז צופעליג צוגעקומען נאהענט צום בארג, האט שוין עמיצער פון דער הארדע אראפגעשליידערט אויף איהם א שטיין. דערפאר אבער האבען די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן אריינגעשאסען אין יענעם א פינף־זעקס פיילען. דער דאזיגער מאנעווער האט א גענויסע צייט נעהאט א פעולה, אבער צום סוף האט קיינער פון דער הארדע זיך מעהר נישט געלאזט פארפיהרען אוו איז מעהר נישט ארוים פון דער הייל. דער שטילשטאנד איז געווען א פולקאמער.

איך האב געקאנט זעהן דעם אלטען אויסנעדארטען יעגער, וועלכער איז געשטאנען הינטער די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן אוו האט אנגעפיהרט דעם קאמף. זיי האבען איהם נעפאלגט אוו זיי־ נען נעגאנגען, וואוהין ער האט זיי געהייסען. אייניגע פון זיי זיינען אוועק אין וואלד אוו האבען זיך פון דארט צוריקגעקערט מיט טרוקענעם האלץ, בלעטער אוו גראז. די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן זיינען זיך אלע צוזאמענגעקומען. בעת די מעהר־ סטע פון זיי זיינען נעשטאנען מיט די פיילענבויגענס גרייט צו

שיסען אין יעדען אייגעם פון דער האדע, וואס וועט זיך נאר באווייזען. האבען אייניגע פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן צוזאמענגע־ לענט דאס טרוקענע גראז און האלץ אין הויפענס ביי די עפענונגען פון דער נידעריגער רייה הייצען. פון די דאזיגע הויפענס האר בען זיי באשוואוירען דעם מאנסטער, פאר וועלכען מיר האבען זיך נעשראקען — פ י י ע ר.

אין אנהויב האבען זיך אויפגעהויבען קנויללען רויך און זיך גע־ קרייזעלט ארויף צום בארג. דערנאך האב איך געקאנט זעהן, ווי די רויט־צונגיגע פלאמען האבען, ווי קלייגטשיקע שלענגלער, זיך דורכגעריסען דורכ'ן האלץ. דער רויך איז נעוואָרען אלץ נעדיכ־ טער און נעדריכטער, פארהילענדיג פון ציים־צו־צייט דעם גאנצען בארג. אבער איך האב זיך נעפונען אין דער הויך און עם האט מיר פיעל נישט געשטערט, כאטש עם האט מיר נעביסען די אויגען און איך האב זיי נעריבען מיט די פינגער.

דער אלטער מ א ר ך ־ ב י י ן איז אויסגעוויכערט געוואָרען דער ערשטער. א לייכט ווינטעל האט פאנאנדערגעטריבען דעם רויך אזוי, אז איך האב געקאנט זעהן גאנץ קלאר. ער האט דורכ־ נעריסען דעם רויך, ארויפטרעטענדיג דערביי אויף א ברענעדיגער קויל און ארויסלאזענדיג א נעשריי פון אומגעריכטעז וועהטאג, און האט נעפרואווט ארויפקלעטערען אויפ'ן בארג. די פיילען זיי־ נען נעפלויגען ארום איהם. ער האט זיך אפגעשטעלט אויף אן אפ־ שטאנד פון בארג, האט זיך אנגעכאפט מיט די הענט אן א פעלזען־ סענק און האט די נאנצע צייט נעקייכט, נענאסען און נעשאקעלט מיט'ן קאפ. ער האט זיך נעוויגט הין און צוריק. די פערערדיגע עקען פון א טוץ פיילען האבען ארויסגעשטעקט פון איהם. ער איז נעווען אן אלטער מאן און האט נישט נעוואלט שטארבען. ער האט זיך נעווינט אלץ שטארקער און שטארקער, זיינע קני האבען זיך אונטערגעבויגען און ער האט בעת מעשה נעקלאנט יאמערליך. ער האט אפגעלאזט די הענט, האט זיך אפגעריסען פון דעם ארט

און איז ארונטערגעפאלען פון בארג. זיינע אלטע ביינער האבען געמוזט א היבש ביסעל צעברעכען ווערען. ער האט נעקרעבצט אזן אננעשטרענגט זיינע שוואכע כחות אויפצוהויבען זיך פון ארט, אבער א פ י י ע ר - מ ע נ ש האט זיך שנעל א לאז נעטון צו איהם און האט איהם מיט א בולעוע צעשפאלטען דעם קאפ.

דאס זעלביגע האט אויך נעטראפען מיט פיעל אנדערע מענשען פון דער האדרע. נישט קאנענדיג פארטראגען דאס שטיקעניש פון רויך, זיינען זיי ארויס פון די היילען צו פאלען אינטער די פיילען. אייניגע פון די פרויען און קינדער זיינען פארבליבען אין די היילען דערשטיקט צו ווערען צום טויט, אבער די מעהרסטע פון זיי האבען באנעגענט דעם טויט אין דרויסען.

ווען די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האבען אויף אזא אופן אפגעריניגט די ערשטע רייה היילען, האבען זיי נענומען זיך גרייטצו צו ווידערהוילען דאסזעלביגע אויף דער צווייטער רייה. אזן בעת זיי האבען נעקלעטערט ארויף, טראנענדיג נראס אין האנד, איז ר ו י ט - א ו י נ מיט זיין ווייב, וועלכע האט צינגעדריקט דאס קינד צו זיך, נעלונגען ארויפצולויפען ארויף אויפ'ן בארג. די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האבען נעמוזט רעבענען. אז ביז וואנען זיי וועלען מאכען אלץ פארטיג אונז אויסצודויכטערען, וויעלען מיר דערווייל בארבליבען אין אונזערע היילען; אויף אזא אופן זיינען זיי נישט נעווען צונעגרייט אזן זייערע פיילען האבען אננעהויבען פלייהען ערשט דאן, ווען ר ו י ט - א ו י נ אזן זיין פרוי זיינען שוין נעווען נאנץ הויך אויף דער וואנט פון בארג. ווען ער האט דערנרייכט דעם סאמע שפיץ, האט ער זיך אומנעקערט אזן האט אריגטערנעקוקט צו זיי, ברומענדיג אזן שלאנענדיג זיך מיט די הענט אין בוסט. זיי האבען אננעצויגען אויף איהם זייערע פיילאנבויגענם אזן כאטש זיי האבען איהם נישט נעקאנט נרייכען, איז ער פונדעסטוועניגען נעלאפען ווייטער.

איך האב צונעזוהען, ווי מען האט אויסנעריכערט א דריטע

רייח הייליען, און דערנאך א פערטע. איינינע פון דער האַרדע זיינען אנטלאפען אויפ'ן בארג, אבער די מעהרסטע פון זיי זיינען ארונטערגעשאסען געוואָרען בעת'ן קלעטערען. איך געדענק לאנג־לי־פ. ער איז, שרייענדיג יאמערליך, צוגעקומען אזוי ווייט, ווי ביז צו מיין הויל; א פייל האט איהם געטראפען בעת'ן קלעטערען אין פלייצע, דורכשטעכענדיג איהם די ברוסט, און איהרע בייַדע עקען האבען ארויסגעשטעקט פון פארענט און פון הינטען. ער איז אנידערגעפאלען ביי דער עפענונג פון מיין הויל, אפגעמאנדיג מיט בלוט.

ארום יענער צייט האבען עס די אויבערשטע רייהען חיילען עפעס ווי פון זיך אליין זיך אויסגעלויידיגט. כמעט אלע מענשען פון דער האַרדע, וואס זיינען נאך נישט אויסגעוויכערט געוואָרען, זיינען אין איין־און־דערזעלבינער צייט אין טויט־שרעק ארויפגעלאפען ארויפ'ן בארג. דאס האט פיעל מענשען געראטע. וועט. די פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן האבען נישט געקאנט שיסען געגען שנעל. זיי האבען אנגעפילט די לופט מיט פייליען, און צעהנדליגער מענשען פין דער האַרדע, וואס זיינען געטראפען געוואָרען. האבען זיך נעקייקעלט ארום; אבער איינינע האבען פונדעסטוועניגע דערנרייכט דעם שפיץ פון בארג און זיך גערוהט.

דער אימפולס צו לויפען איז איצט נעווען שטארקער אין מיר, ווי די נייגעריגקייט. די פייליען האבען אויפגעהערט צו פליהען. די לעצטע פון דער האַרדע זיינען, ווייט אוים, אנטלאפען. כאטש איינינע האבען זיך נאך אפשר באהאלטען אין די אייבערשטע הייליען. די ג ר י נ ג־פ י ס י נ ע און איך האבען נענומען ארויפקלעטערען אויפ'ן שפיץ בארג. וועו די פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן האבען אונז דערזעהען, האבען זיי אויפגעהויבען א נעשריי. דאס איז ארויסגערופען נעוואָרען נישט פון מיר, נאר פין דער ג ר י נ ג־פ י ס י נ ע ר. זיי האבען עפעס נעפלויידערט מיט אויסרעגונג און האבען איינער צום אנדערען נעטייטעלט אויף איהר.

זיי האבען אין איהר נישט געשאכען. זיי האבען קיין איין סייל נישט אויסגעשאסען אויף איהר. זיי האבען אנגעהויבען זי רופען מיט ווייכע און צערטלעך־נדיגע שטימען. איך האב זיך אפגעשטעלט און האב ארונטערגעקוקט. זי האט מורא געהאט אז האט, כדי קענדיג, מיך אונטערגעאיילט צו לויפען ווייטער. און אזוי ארום זיינען מיר ארויף אויפ'ן שפיץ בארג און האבען זיך דארט אריינגעלאזט אין די בוימער.

די דאזיגע פאסירונג האט אפטמאל ארויסגערופען מיין נייגערינקייט און מיך געצוואונגען צו מאכען אלערלייי השערות. אויב זי איז ווירקליך געווען פון זייער מין, האט זי נעמוזט פארלארען געהן פון זיי אין א צייט. ווען זי איז נאר געווען צו יונג דאס צו געדענקען, א'נית וואלט זי זיך פאר זיי נישט געשראקען. פון דער אנדערער זייט האט זיך אויך געקאנט מאכען, אז זי איז געווען פון זייער מין און איז דאך קיינמאל פון זיי נישט פארלארען געגאנגען; אז זי איז נעבוירען געווארען אין דעם ווילדען וואלד, ווייט פון זייער לאנגער; איהר פאטער איז אפשר געווען אן אפטרייניגער פ י י ע ר־מ ע נ ש, און איהר מוטער איז אפשר נעווען איינע פון מיין איינענעם מין. איינע פון דער הארדע. אבער ווער קאן דאס וויסען? איך הויב ווענען דעם אלעם נישט אן צו וויסען. און די נ ר י נ נ־פ י ס י נ ע האט ווענען דעם נעווואוסט נישט מעהר פון מיר.

מיר האבען דורכגעלעבט א טאג פון שרעק. די מעהרסטע פון די, וואס זיינען געבליבען לעבען, זיינען אוועק צום יאגדעס־זומף און האבען זיך באהאלטען אין דעם ארומינגן וואלד. גרופעס פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן האבען א גאנצען טאג זיך געיאגט איבער'ן וואלד, אויסהרג'ענדיג אונז, וואו נאר זיי האבען אונז געפונגן. זיי האבען געמיזט האבען א גרינטליך־אויסגעארבייטען פלאן. פארמעהרענדיג זיך איבער די גרענעצען פון זייער אייגענער טעריטאריע. האבען זיי באשלאסען אייניצונעמען אונזער טעריטאריע. אוי, איז דאס נעווען א זינ! מיר זיינען נעווען מאכטלאז אנטקענען זיי.

עס איז נעווען א שחיטה, אן אומרחמנות'דינע שחיטה, ווייל זיי האבען קיינעם נישט געשאנעווען און געהרג'עט יונג און אלט, אפווישענדיג אונז אינגאנצען פון דעם לאנד.

מיר האבען געזעהען פאר זיך דעם סוף פון דער וועלט. מיר זיינען אנטלאפען אויף די בוימער, ווי צו דעם לעצטען אנטרינונגם־ארט, אבער די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען אונז דארט ארומ־נערינגעלט און אויסגעהרג'עט איין פאמיליע נאך דער אנדערער. אין פארלויף פון טאג האבען מיר פיעל צונגעזעהען. און איך האב נאך דערצו טאקע נעווארלט זעהן. איך און די ג ר י נ נ ־ פ י ס י ־ ג ע זיינען לאנג נישט פארבליבען אויף א בוים, און אזוי ארום האבען מיר זיך געראטעוועט, וועו מען האט אונז ארומגערינגעלט. אבער עס איז, דאכט זיר, נאר קיין פלאץ נישט נעווען וואוהין צו גען. די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן זיינען נעווען אומעטום, שטארק פארטון אין זייער פארניכטונגם־ארבייט. וואוהין מיר האבען זיך נישט נעקערט, האבען מיר זיי נעטראפען, און דעריבער איז אונז אויסגעקומען צו זעהן פיעל פון זייער ארבייט.

איך האב נישט נעזעהען, וואס עס איז נעווארען פון מיין מוטער; איך האב אבער נעזעהען, ווי דער פ ל ו י ד ע ר ע ר איז ארונ־טערגעשאסען נעווארען פון דעם אלטען בוים, וואו עס איז אמאל נעווען מיין היים, און איך האב מורא, אז איך האב בשעת מעשה פון פרייד זיך אביסעל נעווינט אויפ'ן בוים.

איידער איך פארלאז די דאזיגע טייל פון מיין דערצעהלונג, מוז איך נאך דערצעהלען וועגען ר ו י ט ־ א ו י נ. ער איז צו־זאמען מיט זיין פרוי נעכאפט נעווארען אויף א בוים לעבען דעם יאנדעם־זומפ. איך און די ג ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע האבען זיך אפגעשטעלט נעענוג לאנג צו קאנען זעהן, וואס עס איז דארט פאר־נעקומען. די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן זיינען נעווען צופיעל פאר־טון אין זייער ארבייט צו באמערקען אונז, און דערצו האבען נאך די נעדיכטע בוימער, אויף וועלכע מיר זיינען נעזעסען אייננע־פארטשעט, אונז נוט פארשטעלט.

א צעהן יעגער זיינען געשטאנען אונטער'ן בוים אין האבצן ארויפגעשאסען פיילען. זיי האבען אלע מאל אויפגעהויבען די פיילען, וועלכע זיינען צוריק געפאלען אויף דער ערד. איך האב נישט געקאנט זעהן ר ו י ט - א ו י ג, איך האב איהם אבער נעקאנט הערען וואיענדיג ערגעץ אויף א בוים. נאר א קהצען אי־ בערריים איז זיין וואיען פארשטיקט געוואָרען. ער האט געמוזט ארויסקריכען אין אויכהוילונג פון דעם שטאם. אבער זיין וויב האט זיך דארט נישט באהאלטען. א פייל האט זי ארונטערגעבראכט אויף דער ערד. זי איז געווען שווער פארוואונדעט, וויל זי האט נארנישט געמאכט קיין פארזוך צו אנטלויפען. זי האט זיך צוזא־ מענגעדרעהט איבער איהר קינד, וואס האט זיך שטיף געטוליעט צו איהר, באשיצענדיג עס מיט איהר קערפער, אין האט ארויסגע־ לאזט בעטענדיגע קלאנגען און געמאכט צייכענס צו די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. זיי האבען זיך ארומגעשטעלט ארום איהר און הא־ בען געלאכט פון איהר, פונקט ווי איך און ל א נ ג - א ו י ע ר האבען אמאל געלאכט פון דעם אלטען ב ו י ם - מ ע נ ש. און ווי מיר האבען איהם געשטאכען מיט צווייגלעך און שטעקלעך, אזוי האבען די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן געטון מיט ר ו י ט - א ו י נ ׳ ם ווייב. זיי האבען זי געשטאכען מיט די עקען פון זייערע בוינענס און נעשטורכעט אין די ריפען. עס איז אבער נעווען מיט איהר א שלעכטער שפאס. זי האט נארנישט געקעמפט. זי איז אויך נישט אריין אין כעס. זי האט זיך נאר איינגעקארטשעט איבער איהר קינד און זיך געבעטען. איינער פון די פ י י ע ר - מ ע נ - ש ע ן איז צוגעקומען נאהענט צו איהר. ער האט געהאלטען אין די הענט א בולעווע. זי האט דאס געזעהען און פארשטאנען, זי האט אבער נאר ארויסגעלאזט די בעטענדיגע קלאנגען, ביז וואנען עס האט געפאלגט דער קלאפ.

ר ו י ט - א ו י ג אין אין דער אויסהוילונג פון דעם שטאם נעווען זיכער פאר די פיילען. די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן זיינען נעשטאנען צוזאמען אוז האבען א וויל נעשמועסט צווישען זיך.

דערנאך האט איינער ארויפגעקלעטערט אויפ'ן בוים. וואס עס האט פאסירט אויבען, קאן איך נישט זאגען, אבער איך האב גע־הערט זיינע געשרייען און האב געזעהען די אויפרעגונג פון די, וואס זיינען געבליבען אונטען. אין עטליכע מינוט ארום האט זיך זיין קערפער ארונטערגעשליידערט אויף דער ערד. ער האט זיך נישט באוועגט. זיי האבען געקוקט אויף איהם און האבען אויפ־געהויבען זייז קאפ, אבער ער איז שלאבעריג צוריקגעפאלען אויף דער ערד, וועז זיי האבען איהם אפגעלאזט. ר ו י ט ־ א ו י נ האט באוויזען, וואס ער קאן.

זיי זיינען געווען שטארק אויפגעבראכט. אין דעם שטאם, הארט ביי דער ערד, איז געווען אן עפענונג. זיי האבען צוזא־מענגעקליבען האלץ און גראז און האבען צעלייגט א פייער. איך און די נ ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע זיינען געשטאנען אין די נעריכטע בוימער, ארומנעמענדיג זיך, און האבען געווארט צו זעהן, וואס עס וועט פארקומען. צייטענוויז האבען זיי צונעווארפען צום פייער גרין־באבלעטערטע צווייגען, פון וואס עס איז געווארען א זעהר גע־דיכטער רויך.

מיר האבען געזעהען, ווי זיי זיינען פלוצלינג צוריקגעטראטען פון דעם בוים. זיי זיינען נישט געווען געניג שנעל אין זייערע באוועגונגען. ר ו י ט ־ א ו י נ מיט זיין פלינקען קערפער האט זיך אריינגעריסען צווישען זיי. זיין צארן איז געווען מורא'דיג און ער האט מיט זיינע לאנגע ארעמס געשמיסען רעכטס און לינקס. ער האט פון איינעם פון זיי אראפגעריסען דאס געזיכט, בוכשטעב־ליך אראפגעריסען דאס געזיכט מיט זיינע קניפעלדיגע פינגער און שרעקליכע מוסקולען. אן אנדערען האט ער דורכגעביסען דעם גע־ניק. די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן זיינען אין אנהויב צוריקגעטרא־טען מיט ווילד־צארנדיגע געשרייען, דערנאך האבען זיי זיך צוריק נ לאז נעטון צו איהם. ער האט באוויזען צו כאפען א בולעווע און האט אנגעהויבען ברעכען קעפ, ווי אייער־שאלעכ. ער איז געווען פאר

זיי צו שטארק און זיי זיינען געצוואונגען געווען ווידעראמאל צוריקצוטרעטען. עס האט זיך איהם איצט פארגעשטעלט א געלעגענהייט צו ראטעווען זיך און ער האט זיך פאר איהר אנגעבאפט, אויסדרעהענדיג זיך צו דיי פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן מיט דער פלייצע און לאזענדיג זיך לויפען מיט א ווילדען געברום. אייניגע פיילען זיינען אויסגעשאסען געווארען נאר איהם, אבער ער איז אריין אין א געדיכט וועלדל און איז פארשוואונדען געווארען.

איך און די ג ר י נ נ - פ י ס י נ ע זיינען שטיל אוועקגעקראכען, אבער מיר האבען זיך באלד אנגעשטויסען אויף אן אנדער גרופע פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן. זיי האבען אונז פארטריבען צו דעם יאגדעס־זומפ; מיר האבען אבער נעווארט דעם ווען דורך די בוימער, וועלכע האבען געפיהרט אריבער די ווייטערע זומפען; זיי האבען אהין נישט נעקאנט פאלגען, נעהענדיג איבער דער ערד. און מיר האבען זיך אויף אזא אופן נעראטעוועט. מיר זיינען ארויס אויף דער אנדערער זייט אין א שמאלען פאס פון וואלד, וועלכער האט אפגעטיילט דעם יאגדעס־זומפ פון דעם גרויסען זומפ, וואס האט זיך נעצויגען אין מערב־זייט. אט־דא האבען מיר באגענעמט לאנג־אויער. איך קאן זיך נישט פארשטעלען, ווי אזוי ער האט זיך דאס נעראטעוועט, סיידען ער איז די פארינע נאכט נישט נעשלאפען אין די היילען.

דא, אין דעם פאס פון וואלד, וואלטען מיר נעקאנט בויען אויף בוימער נעסטען און זיך דארטען באזעצען; אבער די פ י י ע ר - מ ע נ ש ע ן האבען גרינטליך דורכגעפיהרט זייער אויסראטונגס־ארבייט. בייטאג איז א ר י נ - נ ע ז י כ ט מיט זיין פרוי ארויסגעלאפען פון צוויישען די בוימער אין מזרח־זייט; זיי זיינען ביידע באלד־בייגעלאפען פארבי אונז און אזוינ ווייטער. זיי זיינען געלאפען שטיל און געשווינד, מיט אן אויסדרוק פון שרעק אויף זייערע פנימ'ער. אין דער ריכטונג, פון וועלכער זיי זיינען אנגעקומען, האבען מיר דערהערט די נעשרייען און נוואלדען פון די יענער

און דאס קוויטשען פון אייניגע פון דער הארדע. די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן האבען זיך אן עצה געגעבען אריבערצוגעהן דעם זומפ.

די נ ר י נ ג־פ י ס י נ ע, ל א נ ג־א ו י ע ר און איך האבען זיך גלייך געלאזט לויפען נאך די טריט פון ה א ר י נ־ ג ע ז י כ ט און זיין פרוי. וועו מיר זיינען צוגעקומען צום ראנד פון דעם גרויסען זומפ, האבען מיר זיך אפגעשטעלט. מיר האבען דא נישט געוואוסט דעם וועג. דער זומפ איז געווען אויסער אונ־ זער טעריטאריע און איז שטענדיג אויסגעמיטען געוואָרען פון דער הארדע. קיינער איז אהין קיינמאל נישט נגענגען, יעדענפאלס נישט אויף צוריקקערען זיך פון דארטען. מיר האבען געזעהען אין איהם מיסטעריע און שרעק, דאס אומבאוואוסטע, וואס האט אויף אונז ארויפגעווארפען א פחד. ווי געזאגט, האבען מיר זיך אפגע־ שטעלט ביים ראנד פון זומפ. מיר האבען מורא געהאט. די נע־ שרייען פון די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן האבען זיך דערנעהע־ טערט צו אונז. מיר האבען נעקוקט איינער אויפ'ן אנדערען. ה א ר י נ־ ג ע ז י כ ט האט זיך א לאז געטון איבער דעם שוואנ־ קענדיגען זומפ און האט דערגרייכט דעם פעסטערען באדען פון א גראזיגען קלומפ, וואס האט זיך נעפינען אויף א צעהן־צוועלף איילען ווייטער. זיין פרוי האט נישט נעפאלגט נאך איהם. זי האט נע־ פרואווט נאכפאלגען נאך איהם, אבער זי האט זיך צוריקגעצויגען פון דער פארעטערישער אויבערפלאך און האט זיך אראפגעבוינען צו דער ערד.

די נ ר י נ ג־פ י ס י נ ע האט נישט געוואָרט אויף מיר. זי האט זיך אפגעשטעלט ערשט דאן, וועו זי האט אויף א הונדערט איילען אריבערגעיאגט ה א ר י נ־ ג ע ז י כ ט און דערגרייכט א פיעל גרעסערען קלומפ. וועו איך און ל א נ ג־א ו י ע ר האבען זי אנגעיאגט, האבען די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן זיך באוויזען צווישען די בוימער. זיי האבען נעוואָרפען א פאנישע שרעק אויף

דער פרוי פון ה א ר י נ ־ נ ע ז י כ ט און זי האט זיך נעלאזט לויפען מיט אימפעט נאך אונז. זי איז אבער נעלאפען בלינדערהייט, האט זיך נישט אויסגעהיט און האט דורכגעבראכען דאס דינע הייטעל איבער'ן זומפ. מיר האבען זיך אומגעקערט אין באהכטעט, אין מיר האבען געזעהען, ווי די פ י י ע ר ־ מ ע נ ש ע ן האבען נעשאסען אויף איהר מיט פייל־בויגען, בעת זי איז אראפגעזונקען אין זומפ. די פייל־בויגען אננעהויבען פאלען ארום אונז. ה א ר י נ ־ נ ע ז י כ ט איז איצט צוגעשטאנען צו אונז און מיר האבען אלע פיער זיך אוועקגעלאזט אלץ טיפער און טיפער איבער דעם זומפ, נישט וויסענדיג אליין, וואוהין מיר נעהען.

אכצעהנטער קאפּיטעל

וועגען אונזערע וואנדערונגען איבער דעם גרויסען זומפּ האב איך נישט קיין שום קלאָרע ידיעה. וועז איך וויל זיך אז דעם דערמאָנען, קומען מיר נאָר אויפֿ'ן זכרון אלערליי צעוואַרפּענע אייג־דרוקען און מיין נאנצע מיה לאָזט זיך אויס מיט נאָרנישט. איך הויב נישט אן צו וויסען, ווי לאנג מיר זיינען נעווען אויפֿ דער דאָזיגער בריידער סטעפּ; איך וויים נאָר, אז מיר האָבען נעמוזט דאָרט זיין אין פֿאַרלויפֿ פון וואכען. מיינע ערינערונגען וועגען דעם, וואס עס האָט מיט אונז דעמאָלט פּאסירט, נעמען אלע מאל אן ביי מיר די פּארם פון א קאשמאר.

נעדריקט פון אלערליי מינים שרעק, טראָג איך אין זיך אין פֿאַרלויפֿ פון אומצעהליגע יאָהרהונדערטער דאס באַוואוסטזיין וועג־נען אונזערע אומענדליכע וואנדערונגען איבער דער פייכטער ווילד־דערניש, וואו גיפטיגע שלאנגען זיינען אונז באפאלען און חיות האָבען נעברומט ארום אונז און די בלאָטע האָט נעשוואנקט אונטער אונזערע פיס און אריינגעצויגען אונזערע טריט.

איך וויים, אז מיר זיינען אהן א שיעור מאל אפּגעקערט נעוואָ־רען פון אונזער וועג דורך שטראָמען, אזערעם און שליימיגע ימ'ען. עס זיינען אויך נעווען שטורעמס און פּארפּלייצונגען איבער די נרויסע שטרעקעס נידעריגען בארגן; און וויטער האָבען גע־טראָפען פּעריאָדען פון הונגער און עלענד, וועז די דאָזיגע שטראָמען וואָסער האָבען אונז טעג נאָר טעג נעהאלטען נעפאנגען אויפֿ די בויטער.

איין בילד האט געמאכט אויף מיר א זעהר שטארקען אייג־דרוק. ארום אונז שטעהען גרויסע בוימער, און פון זייערע צוויי־גען העגנען אראפ גרויסע פעדים מאד. בעת גרויסע קריד־פלאג־צען. ווי מאנסטרועזע שלאנגען. קרייזלען זיך ארום די שטאמען, און דרעהען זיך און פלאנטערען זיך אין דער לופטען. און ארום און ארום איז בלאטע, ווייכע בלאטע, וועלכע בלעזלט ארויס נאזען און געהט אויף און סאפעט אין אייבינער באווענונג. און אין דער מיט פון דעם פלעם געפינען זיך א צוועלף מענשען. מיר זיינען אפגעצערט און דערשלאגען, און אונזערע בייגער שטארצען ארויס פון דער שטייף־אנגעצוינענער הויט. מיר זינגען נישט, פלוידערען נישט און לאכען נישט. מיר פארגעסען זיך מעהר נישט מיט שטי־פעריייען. אונזער מונטערקייט און לעבענסלוסטינקייט האט זיך, ענדליך, אפגעטוון פון אונז. מיר לאזען ארויס טרויערינג און קלא־גענדיגע קלאנגען, מיר קוקען איינער אויפ'ן אנדערען און האלטען זיך שטייף צוזאמען. מער זעהען אויס, ווי די פארבליבענע נאך דעם טאג פון דעם סוף פון דער וועלט.

די דאזיגע פאסירונג האט נישט קיין צוזאמענהאנג מיט די אנדערע פאסירונגען אין דעם זומפ. איך וויים נישט, ווי אזוי מיר האבען דאס באוויזען אריבערצוגעהן דעם זומפ, מיר זיינען אבער, ענדליך, ארויסגעקומען צו א פלאץ, וואו א רייה פון נידעריגע בערג איז גלאפען אראפ צום בערג פון טייך. דאס איז נעווען אונזער טייך, וועלכער איז, ווי מיר אליין, ארויסגעקומען פון דעם גרויסען זומפ. אויף דעם דרום־בערג, וואו דער טייך האט זיך דורכגעבראכען זיין וועג דירך די בערג, האבען מיר נעפונען פיעל היילען פון זאמד־שטיין. ווייטער, אין דער ריכטונג פון מערב, האט דער אוקינוס זיך אפגעשלאגען מיט א ברומעריי אן דעם זאמדינען באדג, וואס איז גלעגען אריבער דער עפענונג פון טייך. און דא, אין די היי־לען בייים ים, האבען מיר געפונען אונזער רוה־ארט.

מיר זיינען נישט נעווען פיעל. מיט דער ציים האבען בים־לעבווייי אננעהויבען באווייזען זיך נאך מענשען פון דער הארדע.

זיי האבען זיך נעשלעפט פון דעם זומפ. איינצינוויין, צו צוויי אוו צו דריי; זיי זיינען נעווען מעהר טויט, ווי לעבעדיג, אוו האבען אויסנעזוהען טאקע נאר, ווי ארומנעהענדיגע סקעלעטען. אזוי ארום האבען זיך, ענדליך, צוזאמענגעקליבען דרייסיג מענשען. מעהר איז שווין קיינער נישט נעקומען צו אונז פון דעם זומפ, אוו ר ו י ט א ו י נ איז צוווישען אונז נישט נעווען. עס איז כדאי צו באמערקען, אז קיין שום קינד איז נישט נעבליבען לעבען נאר דער דאזיגער שרעקליכער רייזע.

איך וועל נישט דערצעהלען באריכות וועגען די יאַרען, וואס מיר האבען גע'לעבט ביים ים. עס איז נישט נעווען פאר אונז קיין גליקליך אַרט. די לופט איז נעווען פייכט אוו קאלט אוו מיר האבען שטענדיג גע'ליטען פון הוסט אוו פארקיהלונג. מיר האבען אין אזא סביבה נישט נעקאנט בלייבען לעבען. מיר האבען גראד נעהאט קינדער, אבער זיי האבען זיך ביי אונז לאנג נישט נעהאלטען אוו זיינען פריה נעשטארבען. דערצו זיינען מיר נאר נעשטארבען אפטער איידער די קינדער זיינען נעבוירען נעווארען. אונזער צאהל האט זיך נאכאנאנד פארמינדערט.

די נרינטליכע ענדערונג, וואס איז פארנעקומען אין אונזער דיעטע, איז אויך נישט נעווען גוט פאר אונז. מיר האבען באקומען וועניג גרינצייג אוו פרוכט אוו זיינען נעווארען פיש־עסער. עס זיינען דארט נעווען מושעלען, מויער־קעפ, וועגוס־מושעלען אוו שטיין־אויסטערס, ווי אויך גרויסע ים־קראפסען, וואס זיינען אין א שטורעמדיגען וועטער ארויסגעווארפען נעווארען אויף די ברעגען. מיר האבען דארט אויך נעפונען אייניג מינים ים־גראז, וואס איז נעווען גוט צום עסען. אבער די ענדערונג איז דער דיעטע האט אונז פארשאפט בויך־וועהטאג אוו קיינער פון אונז איז קיינמאל נישט פעט נעווארען. מיר זיינען אלע נעווען מאגער אוו האבען נעהאט א קרענקליכען אויסזעהן.

נעחענדיג איינמאל מאנגען די גרויסע מויער־קעפ. איז ל א נ ג־

א ו י ע ר אומנעקומען. איינער פון די דאזיגע פיש האט איהם בעת'ן אפפלום אריינגעכאפט די פינגער; דערנאך איז אנגעקומען דער צופלום און האט איהם דערטרונקען. אויפ'ן צוויי־טען טאג האבען מיר געפונען זיין קערפער און מיר האבען זיך דערפון ארא־פ־געמומען א מוסר. קיינער פון אונז אין שוין מעהר נישט אריינגע־כאפט געוואָרען אין דער פארמאכטער שאל פון א מויער־קאפ.

איך און די ג ר י נ ג־פ י ס י נ ע האבען באוויזען אויפ־צוהאדעווען א קינד, א איננעל — מיר האבען יעדענפאלס באוויזען צו דערציהען איהם אין פארלויף פון עטליכע יאר. אבער איך בין נאנץ זיכער, אז ער וואלט קיינמאל נישט געמאנט בלייבען לעבען אין דעם דאזיגען שרעקליכען קלימאט.

איינמאל האבען זיך די פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן ווידער בא־וויזען. זיי זיינען אריבערגעקומען צו אונז מיט'ן טייך, און נישט אויף א פליט, נאר אויף א שיפעל, גראב געמאכט פון אן אויס־געהוילטער קלאץ. עס זיינען דאדורט נעזעסען דרייי פ י י ע ר־מ ע נ ש ע ן, וואס האבען נערודערט, און איינער פון זיי איז נע־ווען דער אויסגעדארטער אלטער יענער. זיי זיינען ארוים אויף אונזער ברעג און דער אלטער איז, הינקענדיג, אריבער דאס זאמ־מען האט באטראכט אונזערע הייזען.

אין עטליכע מינוט ארום זיינען זיי אוועק, אבער די ג ר י נ ג־פ י ס י נ ע האט שרעקליך מורא נעהאט. מיר האבען זיך אלע איבערגעשראקען, אבער נישט אויף אזוי פיעל, ווי זי. זי האט גע־ווייגט און נעכניקעט און האט א נאנצע נאכט נישט נעקאנט רוהיג. אין פריהמארגען האט זי נענומען דאס קינד אויף די הענט און האט מיט שארפע נעשרייען, זשעסטען און מיט איהר ביישפיל מיך אוועק־נעפיהרט אויף דער צווייטער לאנגער רייזע. אבט מענשען, דאס נאנצע איבערבלייבענ פון דער הארדע, זיינען פארבליבען הינטער אונז אין די הייזען. עס איז פאר זיי נישט נעווען קיין שום הא־פענונג. עס איז נאר קיין צווייפעל נישט, אז זיי זיינען באלד אומ־

נעקומען, אויב אפילו די פ י י ע ר־ מ ע נ ש ע ן האבען זיך צו זיי נישט צוריקנעקערט. דער קלימאט איז דאָרטען ביים ים נעווען א שלעכטער און די מענשען פון דער האָרדע זיינען נישט באשטימט נעווען צו לעבען ביים ברעג.

מיר האבען נעוואנדערט אין דער ריכטונג פון דרום, ארומנע־ הענדיג אין פאַרלויף פון פיעל טעג ארום דעם גרויסען זומפ אין נישט וואַנענדיג צו לאָזען זיך געהן איבער איהם. איינמאל זיינען מיר אוועק צוריק אין מערב־זייט, זיינען אריבער א רייה וו בערג און צונעקומען צום ברעג. דער דאָזיגער פלאץ איז אבער נישט נעווען פאר אונז. עס זיינען דאָרט נישט נעווען קיין שום בוימער — נאר אומעטיג לאנד, ים־וואלען, וואס האבען מיט א פארטוי־ בענדיגען גערוש זיך אפגעשלאגען אן ברעג, און שטארקע ווינטען, וועלכע האבען דאכט זיך, קיינמאל נישט אויפנעהערט צו בלאזען. מיר זיינען צוריק אריבער די בערג און האבען נעוואנדערט אין מזרח־זייט און אין דרום־זייט, ביז וואנען מיר זיינען ווידער אנגע־ קומען צום גרויסען זומפ.

מיר האבען באלד דערגרייכט דעם דרום־ברעג פון זומפ און האבען פאָרטנעזעצט אונזער וועג אין דרום און אין מזרח. דאס לאנד איז דא נעווען זעהר אנגענעם. די לופט איז נעווען וואַרעם, און מיר האבען זיך ווידער געפונען אין וואלד. שפעטער זיינען מיר אריבער א רייה נידעריגע בערגלער און האבען גע־ טראפען נאר א בעסער וואלדינ לאנד. וואס וויטער מיר זיינען אוועק פון ברעג, אלץ וואַרעמער איז נעווען דאס לאנד, און מיר זיינען אזוי נענאנגען אלץ וויטער און וויטער, ביז וואנען מיר זיינען אנגעקומען צו א גרויסען טייך, וועלכער האט דער ג ר י נ נ־ פ י ס י ג ע ר אויסגעזעהען צו זיין נאנץ היימיש. ביי דעם דאזיגען טייך האט זי זיך נעמוזט געפינען אין די פינף יאר, וואס זי איז נעווען אוועק פון דער האָרדע. מיר זיינען אויף פלעצער אריבער דעם טייך און האבען נעלאנדעט אויף דער אנדע־

רער זייט, צופוסענס פון א נרויסען משופע'דינ־באַרגינגען ברעג. אין דעם הויך אויפ'ן בארג האבען מיר נעפונגען אונזער נייע היים — א הייל, צו וועלכער עס איז נעווען זעהר שווער צוצוקומען און וועלכע איז נעווען פארבאַרגען פון יעדען אויג.

איך קום שוין באלד צי צום סוף פון מיין נעשיכטע.

איך און די ג ר י נ נ ־ פ י ס י נ ע האבען דא נעלעבט אוו אויפנעהאַלטווע אונזער פאמיליע. אוו דא ענדיגען זיך מיינע ערינערונגען. מעהר האבען מיר שוין נישט אויסנעווענדערט. איך זעה מעהר נישט קיין חלומות, וואס זאלען ארויסטרעטען פון אונ־זער הויבער, נישט־דערגרייכבארער הייל. אוו דא האט נעמוזט נעבוירען ווערען דאס קינד, וואס האט נעירש'נט דעם מאטעריאל פון מיינע חלומות, וואס האט איבערנעפורעמט אין זיין וועזען אלע איינדרוקען פון מיין לעבען — אדער ניכער פון דעם לעבען פון ג ר ו י ס ־ צ א ה ן. מיין צווייטען אוו נישט רעאלען „איך", וועלכער איז אבער פאר מיר אזוי רעאל, אז איך וויים אפטמאל נישט, אין וועלכער צייט איך לעב.

איך טראכט אפטמאל מיט פארווונדערונג וועגען דעם דא־זיגען סדר היחוס. איך, דער מאדערנער, בין אהן צווייפעל א מענש; אוו דאך בין איך נ ר ו י ס ־ צ א ה ן, דער פרימיטיווער, נישט קיין מענש. ערגעץ, אוו דערצו אין א גלייכער אפשטאמונגס־ליניע, זיינען די דאזיגע צווי טיילען פון מיין צווייענדיגער פער־זענליכקייט נעווען צווישען זיך פארבונדען. זיינען די מענשען פון דער האדרע נעזונען פאר זייער פארניכטונג אין דעם פראצעס פון ווערען מענשען? אוו האב איך אוו מיין פאמיליע דורכגעפיהרט דעם דאזיגען פראצעס? אוו איז דעו, פון דער אנדערער זייט, נישט מענליך, אז עמיצער, וואס שטאמט אפ פון מיר, זאל נעווען שווער צו די פ י י ע ר מ ע נ ש ע ן אוו ווערען איינער פון?

איך וויים נישט. און איך קאן דאס אויך נישט וויסען. איין זאך איז זיכער, אז דאס איז, אז ג ר ו י ס - צ א ה ן האט אפגע־שטעמפעלט אויף דעם מאדערנעבוי פון די, וואס שטאמען אפ פון אידם, די אלע איינדרוקען פון זיין לעבען, און האט זיי אפגע־שטעמפעלט אויף אזא גרינטליכען אופן, אז די אומגעהויערע מאסע פין די צווישען־קומענדיגע דורות האט פארפעלט זיי אפצומעקען.

עס איז פאראן נאר אן אנדער זאך, וועגען וועלכער איך מוז נאר רעדען, איידער איך קום צום שלוס פון דער דאזיגער דערצעה־לונג. דאס איז א חלום, וועלכען איך זעה אפט, און בנוגע צו דער צייט האט די ווירקליכע פאסירונג געמוזט טרעפען אין פארלויף פון דעם פעריאד, וועז איך האב געלעבט אין דער הויכער, נישט־דערנרייכבארער הייל. איך נעדענק, אז איך האב געוואנדערט וויים אין וואלד, אין דער ריכטונג פון מזרח. דארט האב איך זיך אננעשטויסען אויף א שטאם פון דעם ב ו י ם - פ א ל ק. איך האב זיך איינגעקארטשעט אייף א נעדיכטען בוים און האב צו־נעקוקט, ווי אזוי זיי שפילען זיך. זיי האבען אפגעהאלטען א פאר־זאמלונג, אויף וועלכער זיי האבען נעלאכט, נעקוויטשעט אין כאר און נעטאנצט.

פלוצלונג זיינען זיי נעווארעז שטיל אוז האבען אויפגעהערט צו שפרינגען. זיי האבען זיך איינגעצוינען אין שרעק אוז האבען מיט אנגסטליכע בליקען נעזוכט פאר זיך א וועג צו אנטלויפען. ר ו י ם - א ו י נ איז דעמאלט אריין צווישען זיי. זיי האבען אפגעטראטען פאר איהם. זיי האבען אלע מורא נעהאט. אבער ער האט נארנישט נעמאכט קיין פארזוך זיי צו שעדינען. ער איז נעווען איינער פון זיי. אז אלטע פרוי פון דעם בוים־פאלק, זיין לעצט ווייב, איז נעגאנגען אין זיינע טריט; זי האט נעהאט רינע אויסגעבוינענע פיס אוז האט בעת'ן נעהן זיך אויפגעהאלטען. אנ־רירענדיג מיט די קנעכעל פון ביידע הענט די ערה. ער האט זיך אוועקגעזעצט אין דער מיט פון קרייז. איך קאן איצט, שרייב־

בענדיג דאס, זעהז, ווי ער כמורעט זיינע רויטע אויגען אויף דעם קרייז פון די ב ו י ם - מ ע נ ש ע ן ארום איהם. און בעת ער קוקט אויף זיי, בוינט ער איין זיין מאנסטרועזע פוס און קראצט זיך מיט די קניפעלדינע פיננער אין בויד. דאס איז ר ו י ט - א ו י נ. די אטאוויסטשע ערשיינונג.

ע נ ב.

Toronto Jewish Public Library

THIS BOOK MAY BE KEPT
21 DAYS

and may be renewed once, if no application has been registered for it.

A fine of 4 cents a day is charged, if the book is kept after the last date stamped below. No book will be issued while a fine remains unpaid.

SEP 8 '62
NOV 22 '64
JAN 11 '65
JUL 6 '65
JAN 28 '67
NOV 24 '68
OCT 16 '81
MAR 13 '84

#904

#904